

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ 1906 - 1911

ΥΠΟ

ΧΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ

«Τί δεῖ ἀσκεῖν καὶ μανθάνοντα πράγματα
» ἔχειν ; Σοφροσύνην καὶ δικαιοσύνην καὶ
» μεγαλοπρέπειαν καὶ εὐταξίαν καὶ ἀνδρείαν
» καὶ καρτερίαν καὶ φιλοτιμίαν ταῦτα γὰρ
» πάντα ἀξία λόγου Ἑλλήσιν»
Πλάτων, Ἀλκιβιάδης, 119 Β—124 Ε.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

44—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—44

1915

18346

1871

ΕΥΑΝΓΕΛΙΟΝ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΥΑΝΓΕΛΙΣΤΗΝ

ΜΑΡΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

ΕΝ ΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

1871

ΚΑΡΤΟΝ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΝ

Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε με την ευκαιρία της εορτής της Πεντηκοστής, και περιλαμβάνει το Ευαγγέλιον του Αποστόλου Μάρκου, το οποίον αποτελεί το τρίτον μέρος του Ευαγγελίου. Η έκδοσις αυτή είναι η πρώτη, και έγινε με την ευγένειαν του κ. Παναγιώτου, ο οποίος και ανέλαβε την οικονομίαν της.

ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

ΕΝ ΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

1871

ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ 1906—1911

ΥΠΟ

ΧΑΡΙΣΙΟΥ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ

«Τί δεῖ ἀσκεῖν καὶ μανθάνοντα πράγματα
» ἔχειν ; Σωφροσύνην καὶ κοσμιότητα καὶ
» μεγαλοπρέπειαν καὶ εὐταξίαν καὶ ἀνδρείαν
» καὶ καρτερίαν καὶ φιλοτιμίαν ταῦτα γὰρ
» πάντα ἕξι λόγου Ἑλλήσιν».

Πλάτων, Ἀλκιβιάδης 119 Β—124 Ε.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

44—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—44

1915

Τὰ γνήσια αντίτυπα φέρουσι τὴν κάτωθι ὑπογραφήν τοῦ
συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

Δ. Παπακρίστου

Επιγραφεῖται Παρασκευᾷ Λεώνη

1. Ὁ καλὸς Θεός.

Ὅλα τὰ ἄνθη ποῦ προβάλλουν,
ὅταν ὁ καιρὸς τοὺς φθάσῃ,
ὅλα τὰ πουλιά, ποῦ ψάλλουν
μέσ' ἔς τὰ φυλλωμένα δάση,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει πλάσῃ.

Τὰ ψηλὰ βουνὰ ποῦ ζοῦνε
τᾶγρια θηριὰ κρυμμένα,
τὰ λιβάδια ποῦ βοσκοῦνε
τόσ' ἀρνάκια χαϊδεμμένα,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τᾶχει πλασμένα.

Τὰ θυνάκια ὅπου χύνουν
τὴ δροσιά τοὺς δράμι δράμι
τοὺς ὠκεανούς, ποῦ πίνουν
κάθε λίμνη καὶ ποτάμι,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει κάμη.

Καὶ τὸν ἥλιο, ποῦ χάρη
καὶ ζωὴ σκορπᾷ στὴ φύση,
καὶ τῆς νύχτας τὸ φεγγάρι
καὶ τᾶστέρια μέσ' ἔς τὴ κτίση
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει κτίση.

Γι' αὐτὸ πρέπει κάθε στόμα
νὰ τοῦ πέμπη εὐγνωμοσύνη,
ἐπειδὴ ψυχὴ καὶ σῶμα
κ' εὐμορφιά καὶ γερωσύνη,
ὅλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ καλὸς Θεὸς τὰ δίνει.

Γ. Βιζυννός.

Α. ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΚΑΚΗ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ

2. Ἀνθρακεὺς καὶ γναφεύς.

Γναφεύς τις κατώκησε πλησίον τῆς οἰκίας ἀνθρακέως.
Ὁ ἀνθρακεὺς ἐσυλλογίσθη ὅτι, ἂν ὁ γναφεύς ἤθελε νὰ συνοικήσῃ μετ' αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο συμφερότερον εἰς αὐτόν, καὶ διότι θὰ ἐπλήρωνεν ὀλιγώτερον ἐνοίκιον καὶ διότι θὰ εἶχεν ἓνα καλὸν καὶ ἥσυχον σύντροφον. Ἔρχεται λοιπὸν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γναφεύς καὶ προτείνει εἰς αὐτόν νὰ συνοικήσωσιν. Ἄλλ' ὁ γναφεύς εἶπε πρὸς τὸν ἀνθρακέα· «Πῶς εἶναι δυνατόν, φίλε μου, γναφεύς νὰ συνοικήσῃ μετ' ἀνθρακέως καὶ νὰ μὴ βλαβῆ; Τὰ πανία, τὰ ὅποια μετὰ πολλοῦ κόπου θὰ λευκαίνω ἐγώ, θὰ μαυρίζῃς σύ».

Δισώπειος μῦθος.

Ὅποιος κάτση μὲ στραβὸ ὡς τὸ βράδν ἀλλοιδωρίζει.

3. Γεωργὸς καὶ πελαργός.

Γεωργὸς τις εἶχε μικρὸν τινα ἀγρόν, τὸν ὅποιον ἐκαλλιέργει καὶ ἐκέρδιζεν ὅ,τι ἐχρειάζετο, διὰ νὰ ζήσῃ.
Ἡμέραν τινὰ, μόλις εἶχε σπεύρῃ τὸν ἀγρόν, βλέπει τινὰς γεράνους, οἳ ὅποιοι ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἔτρωγον τὸν σπόρον.
«Ἄ! τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἄλλοτε», ἐσυλλογίσθη ὁ γεωργός. «Οἱ γέρανοι θὰ φάγωσιν ἔλον τὸν σπόρον, δὲν θὰ

φυτρώση ἐφέτος σῖτος, καὶ τότε ἐξ ἅπαντος θὰ ἀποθάνωμεν καὶ ἐγὼ καὶ τὰ τέχνα μου ἐκ τῆς πείνης».

Ὁ γεωργός, ἀφοῦ ἐσυλλογίσθη ταῦτα, μεταβαίνει ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του, λαμβάνει τὰ δίκτυά του, τὰ φέρει εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ τὰ τοποθετεῖ μετὰ πολλῆς ἐπιτηδειότητος.

Μετ' ὀλίγον ἦλθον πάλιν οἱ γέρανοι διὰ νὰ φάγωσι τὸν σπόρον, καί, ἐπειδὴ οὐδὲν ἐγνώριζον περὶ δικτύων, ἔτρωγον ἀφόβως, ὅτε περιεπλέχθησαν εἰς αὐτὰ καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ φύγωσι. Μεταξὺ τῶν γεράνων περιεπλέχθη εἰς τὰ δίκτυα καὶ εἷς πελαργός, ὅστις εἶχεν ἔλθῃ μετ' αὐτῶν εἰς τὸν ἀγρὸν.

Ὁ γεωργός ἐκάθητο ὀλίγον μακρὰν τῶν δικτύων καὶ ἔβλεπεν. Ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι συνελήφθησαν ἀρκετοὶ γέρανοι, ἠγγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἐπῆγε νὰ φονεύσῃ αὐτούς. Ἐλάμβανε λοιπὸν ἓνα ἓνα καὶ τὸν ἐφόνευεν.

Ὁ πελαργός, ὅτε εἶδε τοῦτο, ἐνόησεν ὅτι θὰ ἤρχετο καὶ αὐτοῦ ἡ σειρά νὰ ἀποθάνῃ καὶ ἤρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν γεωργὸν νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ζωὴν. «Ἐγὼ δὲν εἶμαι γέρανος», ἔλεγε πρὸς αὐτόν, ἐγὼ εἶμαι πελαργός. Ἴδὲ τὰ πτερά μου καὶ τὸ χρῶμά μου. Ἐγὼ κανένα ἀνθρώπου δὲν βλάπτω. Ἐγὼ δὲν τρώγω τοὺς σπόρους τῶν ἀγρῶν αὐτῶν. Ἐγὼ τρώγω ὄφεις, σαύρας, βατράχους καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῶα, τὰ ὁποῖα βλάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. Ἐὰν φονεύσης ἐμέ, θὰ φονεύσης ζῶον ἀθῶον, ζῶον, τὸ ὁποῖον τιμᾷ καὶ σέβεται τοὺς γονεῖς του καὶ ἀγαπᾷ καὶ ὠφελεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Λυπήσου με δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!»

Τότε ὁ γεωργός εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἐὰν σὺ ἀληθῶς εἶσαι ζῶον ἀθῶον, καλὸν καὶ ὠφέλιμον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τί ἤθελες μετὰ τῶν ζῶων τῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα τρώγουσι τοὺς σπόρους τῶν ἀγρῶν καὶ βλάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους; Τί ἤθελες μετὰ τῶν κακῶν γεράνων καὶ δὲν ἔμενες πλησίον

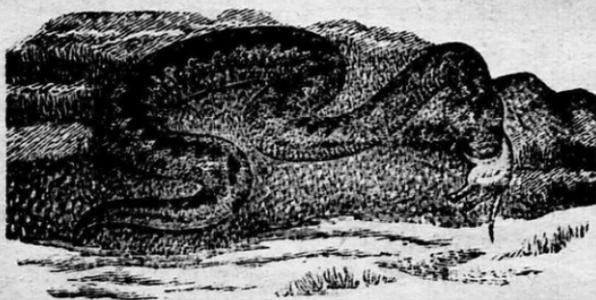
τῶν καλῶν πελαργῶν. Ἐγὼ μετὰ τῶν κακῶν σὲ εὕρον· ὡς κακὸν θὰ σὲ φονεύσω».

Αἰσώπειος μῦθος.

—“Ὅποιος ἀνακατώνεται μὲ τὰ πίτυρα τὸν τρῶν” οἱ κότες.

4. Λέων καὶ ὄφις.

Ἡμέραν τινὰ πάντα τὰ ζῶα εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ βουνὰ εὐρίσκοντο εἰς μεγάλην κίνησιν. Ὁ λέων, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἐτέλει κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοὺς γάμους του, καὶ ἔπρεπε νὰ παρευρεθῶσιν εἰς αὐτούς. Ἐτρεχον λοιπὸν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ νὰ καλλωπισθῶσι καὶ ἐτοιμάσωσι τὰ δῶρα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν βασιλέα αὐτῶν. Τότε

Ὁφις.

καὶ ὁ ὄφις λαμβάνει εἰς τὸ στόμα του ἓν ὠραιότατον ῥόδον καὶ ἐτοιμάζεται καὶ αὐτὸς νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς γάμους καὶ νὰ προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τοὺς νυμφίους.

Ἀφοῦ ἐστολίσθησαν καὶ ἦσαν πλέον ἔτοιμα τὰ ζῶα διὰ τὸν γάμον, ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς τὸν λέοντα. Τὸν ἐχαιρέτιζον, τὸν συνέχαιρον καὶ τῶ προσέφερον τὸ δῶρον, τὸ ὅποῖον ἕκαστος ἔφερεν. Ὁ λέων ὑπεδέχετο αὐτὰ πολὺ φιλοφρόνως, ἐλάμβανε τὰ δῶρα αὐτῶν, τὰ εὐχαρίστει καὶ τὰ παρεκάλει νὰ καθίσωσιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ σιγὰ σιγὰ συρόμενος μὲ τὴν κοιλίαν φαί-

νεται ἀπὸ μακρὰν καὶ ὁ ὄφεις ἐργόμενος μὲ ἐν ῥόδον εἰς τὸ στόμα. Ὁ λέων, μόλις διέκρινεν αὐτόν, χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ἔλθῃ πλησίον του, ἐφώναξεν· «Εἶνε περιττὸν νὰ κάμῃς τὸν κόπον νὰ ἔλθῃς πλησίον μου. Τὸ δῶρόν σου δὲν τὸ δέχομαι. Παρὰ πάντων τῶν ζώων δέχομαι δῶρα, ἀκόμη καὶ με τοὺς πόδας, ἂν μοὶ τὰ προσφέρωσι, παρὰ σοῦ ὅμως τίποτε δὲν δέχομαι, ἀκόμη, καὶ με τὸ στόμα ἂν μοὶ τὸ προσφέρῃς. Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν προθυμίαν σου, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη ἀμέσως νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ. Ὑπαγε! χαμμίαν συναναστροφὴν δὲν ἐπιθυμῶ μὲ ὄφεις».

Αἰτώπειος μῦθος.

— Ἀπ' τοῦ διαβόλου τὴν αὐτὴ μίτ' ἐρίφι μίτ' ἀρνί.

5. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ ποτάμια.

Ἦγγαν τὰ ποτάμια
παραπονεμένα
κ' εἶπαν τῆς θαλάσσης·
«—Φέρνουμε σὲ σένα
ὅλα μας τὰ πλούτη,
ὅλη τὴ χαρὰ μας,
ὅλη τὴ ζωὴ μας,
ὅλα τὰ νερά μας.
Καὶ ὅς ταῖς τόσες χάραις
σὺ τί μᾶς χαρίζεις;
Παίρνεις τὰ νερά μας
καὶ μᾶς τὰρμυρίζεις!

Καὶ τοὺς εἶπ' ἐκείνη·
«—Πῶς ἔμπορῶ ν' ἀλλάξω;
τὰ γλυκὰ νερά σας
πῶς νὰ τὰ φυλάξω;
Εἶμι' ἀπὸ τὴ φύση
ἀρμυρὴ πλασμένη
καὶ ἀρμυρὸ κοντά μου
κάθε τι θὰ γένη.
Τὰ παράπονά σας
πᾶνε στὰ χαμένα.
Θέτε τὸ καλό σας;
Φύγετ' ἀπὸ μένα».

Γ. Δροδίνης.

6. Ἡ καλὴ συναναστροφὴ.

Περιεπάτουσαν καὶ εἶδον φύλλον
ξηρὸν πλὴν χύνον ὀσμὴν γλυκεῖαν
λαβὼν δ' ἀμέσως τὸ ὠσφραϊνόμενον
μὲ τέριμν θείαν.
«—Εὐωδιάζεις πολὺ», τῷ εἶπον·
«μὴ εἶσαι ῥόδον εὐχρουν τῶν κήπων;»

— «Δὲν εἶμαι ῥόδον», μοὶ ἀπεκρίθη,
«ἀλλὰ συνέζησα πρὶν μ' ἐκεῖνο.
Ἐντεῦθεν ἔχω τὴν εὐωδίαν,
ἣν διαχύνω».

Σ. Δ. Βυζάντιος.

Παροιμιαί.

- Μ' ὅποιον δάσκαλο καθίσῃς τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς.
- Ὅποιος εἰς τὸ μύλο ἔμπαινει, λερωμένος πάντα βγαίνει.
- Ἡ κακὴ ἢ συντροφιά φέρνει ἀγιάτρευτη ἀρρωστιά.
- Ὅποιος κοιμάται μὲ σκύλλους σηκώνεται μὲ ψύλλους.
- Πές μου ποιὰ ἔναι ἡ συντροφιά σου, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀνθρώπιάν σου.
- Φθείρουν ἤδη χρηστὰ ὀμιλίας κακαί.

7. Τὸ θέρος.

→ Κατὰ τὸ θέρος αἱ ἡμέραι εἶνε πολὺν μεγάλαι, αἱ νύκτες πολὺν μικραὶ καὶ ἡ ζέστη ἀνυπόφορος. ← Ὁ ἥλιος μένει πολλὰς ὥρας εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀνατέλλει πολὺν ἔνωρίς, δύνει πολὺν ἀργὰ καὶ εἶνε λαμπρότατος. Λάμπει ὁ οὐρανὸς καὶ στίλβουσι τὰ ὄρη, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες, οἱ ἀγροὶ καὶ ἡ θάλασσα.

→ Τὴν πρωΐαν ἡ γῆ δροσιζεται ὀλίγον, τὰ πτηνὰ ἄδουσι, τὰ ἄνθη καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων εἶνε ζωηρότατα. ← Ὅσον ὅμως προχωρεῖ ἡ ἡμέρα, τόσο ἡ ζέστη ἀυξάνει. Τὰ πτηνὰ κούπτονται ὑπὸ τοὺς θάμνους καὶ οἰγῶσι. Μόνον ὁ τέτιξ ἀδιακόπως τερετίζει. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἀποβάλλουσι τὴν ζωηρότητα αὐτῶν καὶ τὰ ἄνθη κλίνουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν πρὸς τὰ κάτω. Τὰ ζῶα κινουῦνται χαλαρῶς, ἀσθμαίνουσι διψῶσι πολὺν καὶ συχνὰ ἔρχονται εἰς τὰς πηγὰς, εἰς τὰ ὕδατια καὶ εἰς τοὺς ποταμούς, ἵνα σβέσωσι τὴν δίψαν αὐτῶν. Οἱ ἄνθρωποι ἀσθμαίνουσι καὶ ἰδρῶνουν. Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ἐρημοῦνται.

“Ολα, ὅσα ἔχουσι ζωὴν καὶ κινουῦνται, ἀποφεύγουσιν, ἰδίως κατὰ τὴν μεσημβρίαν, τὰς κανονικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ζητοῦσι μέρη δροσερὰ καὶ δασώδη.

➔ **Πρὸς τὴν ἑσπέραν ἡ ζέσητι εἶνε ὀλιγωτέρα.** Τὰ πτηνὰ ἐξέρχονται ἐκ τῶν θάμνων, διασχίζουσι τὸν ἀέρα, συνέρχονται εἰς τοὺς φράκτας καὶ εἰς τοὺς κλῶνας τῶν δένδρων καὶ ἄδουσι ζωηρότατα καὶ γλυκύτατα. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων γίνονται ζωηρότατα καὶ τὰ ἄνθη ἐγείρουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Τὰ ζῶα ἀφήνουσι τὰ σπήλαια καὶ τὰ σκιερὰ δένδρα καὶ ἔρχονται εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τοὺς λειμῶνας. Οἱ ἄνθρωποι ἐξέρχονται ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, πληροῦσι τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας, περιπατοῦσι, κάθηται εἰς τὰς δροσερὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης καὶ κολυμβῶσιν εἰς τὰ δροσερὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν.

➔ **Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου εἶνε μεγαλοπρεπής, ἡ ἑσπέρα μεγαλοπρεπεστάτη.** Μυριάδες ἀστέρων σκορπίζονται εἰς τὸν οὐρανὸν ὀλίγον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ἀναρίθμητοι ἀπαλαὶ ἀκτῖνες τῶν ἀστέρων σκορπίζονται εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν δὲ ἡ σελήνη χύσῃ ἐξ οὐρανοῦ τὸ γλυκύτατον αὐτῆς φῶς, τότε καταυγάζεται ὅλος ὁ κόσμος καὶ λάμπουσιν αἱ κορυφαὶ τῶν ὄρεων, οἱ βράχοι, οἱ λόφοι, οἱ λειμῶνες, ἡ θάλασσα καὶ αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὸ θέρος τὰ δάση εἶνε πλήρη ὑψηλῶν καὶ πολυφύλλων θαλαρῶν δένδρων. Αἱ χαράδραι καὶ αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν εἶνε καταπράσινοι ἐκ βάτων καὶ λυγαριῶν. Αἱ πεδιάδες εἶνε ξηραὶ καὶ χρυσαίουσαι· ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φαίνονται μόνον ὀλίγα ἄνθη καὶ ὀλίγα πράσινα φύλλα. Οἱ ἀγροὶ εἶνε κεκαλυμμένοι ὑπὸ σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, σησάμου, βάμβακος καὶ τῶν τοιοῦτων. Οἱ ἀμπελῶνες εἶνε καταπράσινοι καὶ βριθοὺσι σιαφυλῶν, αἴτινες ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὀριμάζουσι. Τὰ ὀπωροφόρα δένδρα εἰς τοὺς κήπους καὶ εἰς τοὺς ἀμπελῶνας εἶνε καταφοριωμένα μὲ κερᾶσια, βερίκοκκα, ὄσάκινα, δαμάσκηνα, κυδῶνια, μήλα, σῦκα, ῥόδια καὶ ἄλλους τοιοῦτους καρπούς.

Κατὰ τὸ θέρος οἱ θερισταὶ ὑπὸ τὸν καυσικώτατον ἥλιον περιχαρεῖς καὶ ἄδοντες θερίζουσι διὰ τῶν καμπύλων δρεπάνων αὐτῶν τὰ σιτηρὰ καὶ ἐπισωρεύουσι τὰ δράγματα τῶν σταχύων εἰς θημωνιάς. Οἱ γεωργοὶ χαίροντες καὶ ἄδοντες ἀλωνίζουσιν εἰς τὰ ἀλώνια αὐτῶν. Δικμῶσι τὸν σῆτον ἀπὸ τῶν σταχύων. Μεταφέρουσι διὰ τῶν βαρειῶν ἀμαξῶν αὐτῶν εἰς τὰς ἀγροτικὰς τῶν οἰκίας τὰ δράγματα τοῦ χόρτου, τὸ ὁποῖον συναθροίζουσιν ἐκ τῶν λειμώνων καὶ τῶν πεδιάδων, καὶ βωλοκοποῦσι καὶ βοτανίζουσι τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Οἱ ἀμπελοργοὶ περιχαρεῖς καὶ ἄδοντες τρυγῶσι τὰς σταφίδας ἐκ τῶν σταφίδαμπέλων καὶ συνάγουσι καὶ ἀποξηραίνουσιν αὐτὰς εἰς τὰ εὐρέα ἀλώνια αὐτῶν. Οἱ ποιμένες ἄδοντες καὶ αὐ-

Τὸ θέρος.

λοῦντες βόσκουσι τὰ ποίμνια αὐτῶν εἰς τὰς δροσερὰς κοιλάδας τῶν ὀρέων καὶ κατὰ τὰ πλάγια τῶν σκιερῶν δασῶν, τὰ ὁποῖα εἶνε ἐπὶ τῶν λόφων καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων. Οἱ κυνηγοὶ περιχαρεῖς ἐξέρχονται εἰς κνήγιον τῶν τρυγόνων, τῶν μελισσοουργῶν, τῶν συκοφάγων καὶ τῶν ὀρνύγων. Οἱ ναῦται χαίροντες φορτίζουν εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν σῆτον, σταφίδας, σῦκα, ἔλαιον καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἄδοντες δὲ διασχίζουσι διὰ τῶν πλοίων καὶ τῶν λέμβων αὐτῶν τὰς θαλάσσας καὶ τὰ πελάγη. Οἱ παῖδες, οἱ νεανία καὶ αἱ νεάνιδες εὐθυμότατοι ἐπανέρχονται ἐκ τῶν ἐξοχῶν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν ἐστολισμένοι μὲ διάφορα ἄνθη.

Πανταχοῦ κίνησις καὶ ζωή. Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ χαίρουσι κατὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους.

(Κατὰ τὰς θερησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ποιητάς).

8. Τὸ καλοκαίρι.

ἤλιθες, ἠλιθες, καλοκαίρι
κι' ὁ Θεὸς ποῖλά
μὲ τὸ ἅγιό του χέρι
ἔσκόρπισε καλὰ.

Ἐσταῖς μυρτιαῖς κρυμμέν' ἀηδόνια
ψάλλουν λιγυρὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ' ἑλαφρὰ πτερά.

Τὰ μελίτσια μὲ φροντίδες
ἔδω κ' ἐκεῖ πετοῦν
καὶ μὲ χάρ' αἱ χρυσαλλίδες
τάνθη χαιρετοῦν.

Εἰς τοὺς κάμπους πρασινίζουν
χόρτα δροσερά.
Εἰς τοὺς λόφους ψιθυρίζουν
τὰ γοργὰ νερά.

Εὐμορφ' ἀνθη ἔς τοὺς ἀέρας
χύνουν μυρωδιά,
κι' ἀνθοδέσμες ἔς τὰς μητέρας
φέρουν τὰ παιδιά.

Γ. Βιζυηνός.

Β'. ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

9. Λύχνος.

Λύχνος τις είχε πολὺ ἔλαιον καὶ ἔφεγγε πολὺ. Ὑπερήφανεύθη λοιπὸν διὰ τοῦτο καὶ ἤρχισε νὰ καυχᾶται καὶ νὰ λέγῃ· «Πῶ πῶ! πόσον φέγγω! Καλέ, τί φῶς εἶνε αὐτό! Λύχνος εἶμ' ἐγὼ ἢ ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ πολὺ λαμπρότερον καὶ τοῦ ἡλίου αὐτοῦ; Κρῖμα ὅτι εἶμαι ἐδῶ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ δὲν εἶμαι εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ λάμπῃ ἔλος ὁ κόσμος». Καί, ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ἐφύσησεν ὀλίγος ἄνεμος καὶ τὸν ἔσβεσεν εἰς τὴν στιγμὴν.

→ Τότε ὁ κύριός του, ὅστις μετὰ πολλῆς ἀγανακτήσεως ἤκουε τοὺς ἀλαζονικούς τούτους λόγους, ἦλθε νὰ τὸν ἀνάψῃ πάλιν. Καί, ἐνῶ τὸν ἤγαπτε, τῷ ἔλεγε· «Τώρα σὲ ἀνάπτω πάλιν, ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς νὰ κλείσῃς τὸ στόμα σου καὶ νὰ σιγᾷς. Κανένα ὑπερήφανον λόγον νὰ μὴ εἴπῃς πλέον. Τῶν ἀστέρων τὸ φέγγος εἶνε ἄσβεστον. Σὺ εἶσαι εὐτελὴς λύχνος. Πᾶν φύσημα τοῦ ἀνέμου, καὶ τὸ μικρότερον ἀκόμη, εἰς τὴν στιγμὴν σὲ σβήνει. Ἔχε τοῦτο πάντοτε εἰς τὸν νοῦν σου καὶ σιώπα».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Μὴ μοῦ πολυτεντόνεσαι γιατί ἡμιλὸς δὲν εἶσαι καὶ τὸ χωριό σου ἴναι κοντὰ καὶ ξέρω τίνοσ εἶσαι.

10. Κόραξ καὶ ἀλώπηξ.

Κόραξ τις εἶχε κλέψῃ ὀλίγον κρέας, ἔπειτα ἐπέταξεν εἰς τι δένδρον καὶ ἐκεῖ καθήμενος ἔτρωγεν αὐτό.

Κατὰ τύχην ἐκεῖ πλησίον περιεφέρετο μία ἀλώπηξ. Ἡ ἀλώπηξ εἶδε τὸ κρέας, τὸ ὅποῖον ὁ κόραξ εἶχεν εἰς τὸ στόμα

του και τὸ ἐπεθύμησεν. Ἄλλὰ πῶς νὰ τὸ ἀρπάσῃ ἀπὸ τὸν κόρακα, ἀφοῦ αὐτὸς ἐκάθητο ὑψηλὰ εἰς τὸ δένδρον καὶ αὐτὴ δὲν εἶχε πτερὰ νὰ πετάξῃ; Τότε ἐνεθυμήθη ὅτι, ὅτε ἦτο μικρά, εἶχεν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ὅτι ὁ κόραξ εἶνε μωρὸς καὶ ἀγαπᾷ πολὺ τὰς κολακείας. Ἐστοχάσθη λοιπὸν νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς μωρίας ταύτης.

Ἐρχεται λοιπὸν ἡσυχὰ ἡσυχὰ κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον, ὑψώνει τὴν κεφαλὴν τῆς πρὸς τὸν κόρακα καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Εὐγενέστατε, κύριε κόρακα, καλὴ μέρα σας. Πῶς εἴσθε; Εἶχον τόσας ἡμέρας νὰ σᾶς ἶδω καὶ σᾶς ἐπεθύμησα πολὺ. ὦ, πόσον ὑποφέρω, ὅταν δὲν σᾶς βλέπω! Πιστεύσατε ὅτι οὐδεὶς σᾶς ἀγαπᾷ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τόσον, ὅσον σᾶς ἀγαπῶ ἐγώ! Καὶ πῶς νὰ μὴ σᾶς ἀγαπᾷ τις, ἀφοῦ ἔχετε τόσα ἔξοχα προτερήματα! Τὸ ἀνάστημά σας εἶνε θαυμάσιον, τὰ πτερὰ σας ὠραιότατα, ὁ λαιμὸς σας, οἱ πόδες σας, ἡ οὐρά σας λαμπρότατα, πετᾶτε ὅσον δὲν πετᾷ οὔτε ὁ ἰέραξ οὔτε ἄλλο πτηνὸν καὶ εἴσθε γενναῖος ὅσον οὐδὲν ἄλλο ζῶον εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Μόνον ἡ φωνὴ σας λείπει δυστυχῶς. Ἄν εἶχετε καὶ ὀλίγην φωνήν, οὐδεὶς ἄλλος βέβαια θὰ ἦτο καταλληλότερος ἀπὸ σᾶς νὰ γίνῃ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν».

Ὁ κόραξ, ἐπειδὴ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἤκουσεν ὅτι ἔχει ὅλα ταῦτα τὰ ἔξοχα προτερήματα, εὐχαριστήθη πολὺ καὶ ἐνόμισεν ὅτι καὶ πραγματικῶς τὰ ἔχει. Ἐπίστευσεν ὅτι ἡ ἀλώπηξ ἦτο μαγευμένη ἀπὸ τὰ προτερήματά του. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ ὑπερηφανεύηται καὶ νὰ νομίζῃ ὅτι ἀληθῶς εἶνε ἄξιος νὰ γίνῃ βασιλεὺς, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ φωνὴ δὲν τοῦ ἔλειπεν, ὅπως ἐπίστευεν αὐτός.

Καί, ἵνα δείξῃ εἰς τὴν ἀλώπεκα, ὅτι ἔχει φωνήν καὶ ὅτι τίποτε δὲν τοῦ λείπει διὰ νὰ γίνῃ βασιλεὺς, ἤνοιξε τὸ

στόμα του και ἐφώναζεν ὅσον ἠδύνατο δυνατώτερα. «Κρᾶ, κρᾶ! ».

Ἡ ἄλλὰ μόλις ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ φωνάξῃ, ἔπεσε τὸ κρέας κατὰ γῆς. Ἡ ἀλώπηξ, ἡ ὁποία τόσῃν ὥραν τὸ περιέμενε, τὸ ἀρπάζει εὐθύς και τὸ τρώγει εἰς τὴν στιγμὴν.

Ὁ κόραξ ἐκ τοῦ δένδρου ἐβλεπε ταῦτα και ἐλυπεῖτο πολὺ. Παρεπονέθη λοιπὸν εἰς τὴν ἀλώπεκα ὅτι δὲν ἤλπιζε νὰ τὸν ἀπατήσῃ και νὰ τοῦ ἀρπάσῃ τὸ κρέας ἐκ τοῦ στόματος δι' αὐτοῦ τοῦ ἀπατηλοῦ τρόπου.

Τότε ἡ ἀλώπηξ ἐστράφη πρὸς τὸν κόρακα και εἶπε πρὸς αὐτόν: «Αἶ, φίλε μου, εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ἵνα ζήσῃ τις καλά, πρέπει νὰ ἔχῃ και ὀλίγον νοῦν! νὰ γνωρίζῃ τί εἶνε και νὰ μὴ εἶνε τόσο μωρὸς και κοῦφος, ὥστε νὰ πιστεύῃ ὅτι, ἐνῶ εἶνε οὐτιδανὸς κόραξ, δύναται νὰ γίνῃ βασιλεὺς. Οἱ μωροὶ και οἱ κοῦφοι παθαίνουνε εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πάντοτε αὐτὰ και ἀκόμη χειρότερα ἀπὸ αὐτὰ.

Αἰώπειος μῦθος.

— Ὅποιος ἠγῆλᾷ κυτᾶ πάντοτε στραβοπατᾶ!

11. Ὑποθήκη.

Ὅποιος θαρροῖται γιὰ καλὸ
και δίχως δοῖακ' ἀνοίγεται
τὸν βροῖσκ' ἢ μπόρα ᾗς τὸ γιαλό,
και ναυαγεῖ και πνίγεται.

Γ. Βιζυηνός.

12. Λύκος και λέων.

Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου λύκος τις ἐπλανᾶτο εἰς τινὰ πεδιάδα. Ἡ σκιά του ἦτο πολὺ μεγάλη, ὅπως συμβαίνει πάντοτε κατὰ τὴν ἀνατολὴν και τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου νὰ

ρίπτωσιν ὅλα τὰ πράγματα σκιάν μεγάλην. Ὁ λύκος, ὅτε εἶδε τὴν σκιάν του, ἐθαύμασε τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ ἐπίστευσε, ὅτι ἦτο θηρίον μέγιστον. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ ὑπερηφανεύηται καὶ νὰ λέγῃ: «Ποῖον θηρίον εἶνε τάχα τόσο μέγα, ὅσον εἶμαι ἐγώ; Δὲν βλέπεις ἐκεῖ τὴν σκιάν μου; Τοῦλάχιστον 100 πήχων θηρίον εἶμαι! Τί εἶνε ὁ λέων ἐμπρὸς μου; Μικρὸς κώνωψ. Ἄχ! νὰ παρουσιάζετο τώρα, θὰ τὸν ἔκαμον χίλια κομμάτια καὶ θὰ ἐγινόμην ἐγὼ βασιλεὺς τῶν ζώων».

Ἐκὼς δὲν εἶχε τελειώσῃ τοὺς ὑπερηφάνους τούτους λόγους ὁ λύκος, ὅτε φαίνεται ἀπὸ μακρὰν ὁ λέων. Ὁ λύκος ἀντὶ νὰ κρυφθῇ, ὅπως ἐκρύπτετο ἄλλοτε, ὡσάκις ἐφαίνετο λέων, τώρα ἐξ ὑπερηφανείας δὲν ἐκρύφθη, ἀλλ' ὤρμησε κατεπάνω του, πιστεύων ὅτι θὰ τὸν ἔκαμε χίλια κομμάτια καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ ἐγίνετο βασιλεὺς τῶν ζώων.

Τί ἐγένεον, ἕκαστος ἐννοεῖ. Μόλις ὁ λύκος ἐπλησίασε τὸν λέοντα, πάραυτα ἐξηπλώθη κατὰ γῆς νεκρὸς.

Αἰσώπειος μῦθος.

— Τὸ περήφανο πουλὶ πιάνεται ἀπ' τὴ μύτη.

— Ὅποιος περηφανεύεται γρήγορα ταπεινώνεται.

13. Ἀλέκτορες.

Ἐξ ἄλλοτε δύο ἀλέκτορες συνεπλάκησαν καὶ λυσσωδῶς ἐμάχοντο μὲ τοὺς ὄνυχας τῶν ποδῶν, μὲ τὰς πτέρυγας, μὲ τὰ στήθη.

Πολλὴν ὥραν ἐμάχοντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅτε τέλος ὁ εἷς ἐνίκησε τὸν ἄλλον καὶ τὸν ἔτρεψε εἰς φυγὴν. Ὁ νικηθεὶς ἐπῆγεν εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ἥσυχος καὶ ἀκίνητος. Ὁ νικητὴς ὅμως ὑπερήφανος διὰ τὴν νίκην του ἐπέταξεν ὑψηλὰ εἰς τὸν τοῖχον, ἤνοιξε τὸ στόμα του, ὅσον

ἠδύνατο περισσότερο καὶ μετὰ πολλῆς ὑπερηφανείας ἔκραζε· «Μὲ βλέπετε; Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀλέκτωρ ἐκεῖνος, ὅστις ἐνίκησα τὸν ἐχθρόν μου καὶ τὸν ἔκαμα καὶ ἐκρύβη. Κανεῖς ἀλέκτωρ δὲν εἶνε, ὅπως εἶμαι ἐγώ. Ἐγὼ ὅλους τοὺς νικῶ, καὶ ὅστις τολμᾷ, ἄς ἔλθῃ. Κανένα δὲν φοβοῦμαι».

Ἐνῶ εἰς τὴν αὐλὴν συνέβαινον αὐτά, εἰς τὰ νέφη ὑψηλὰ ἦτο ἀετός τις, ὅστις παρετήρει κάτω, ἵνα ἴδῃ κανὲν ζῶον. Ἐπεινα πολὺ. Βλέπει λοιπὸν τὸν ἀλέκτορα τοῦτον ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὁρμᾷ διὰ μιᾶς κατεπάνω του, τὸν ἀρπάζει με τοὺς ὀνυχὰς του καὶ πετᾷ εἰς τὴν φωλεάν του.

Αἰσιώπειος μῦθος.

— Ὁ Θεὸς τοὺς μεγάλους ταπεινώνει καὶ τοὺς ταπεινοὺς ὑψώνει.

14. Οἱ στάχυες τοῦ σίτου.

➤ Ἡμέραν τινὰ χωρικός τις ἔλαβε τὸν μικρόν του υἱὸν καὶ ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς του, ἵνα ἴδῃ, ἂν ὠρίμασεν ὁ σῖτος. «Πάτερ, διατί», εἶπε τὸ παιδίον, «τινὲς στάχυες κλίνουσι τὴν κεφαλὴν των πρὸς τὰ κάτω καὶ ἄλλοι κρατοῦσιν αὐτὴν ὑψηλά; Αὐτοὶ θὰ εἶνε φαίνεται πολὺ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι τόσον πολὺ κύπτουσι, πολὺ εὐτελεῖς».

➔ Ὁ πατὴρ ἀπέκοψεν ὀλίγους στάχους, τοὺς ἐδειξεν εἰς τὸ τέκνον του καὶ εἶπε πρὸς αὐτό· «Βλέπεις ἐδῶ, τέκνον μου; Οἱ στάχυες οὗτοι, οἱ ὅποιοι ἔκλινον τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, εἶνε πλήρεις σίτου, ἐνῶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐκράτουν αὐτὴν ὑψηλά, εἶνε κενοί. Νά! Ἴδέ! Τίποτε δὲν ἔχουσι μέσα. Ἐχουσιν ἀέρα».

— Ὅπου ἀκοῦς πολλὰ κεράσια βάστα καὶ μικρὰ καλάθι.

— Τὸ μέγαλα δάση μένουσι βουβά.

— Τὸ βαθὺ ποτάμι δὲν κάνει κρότο.

15. Ἡ παπαροῦνα.

Παπαροῦνα κοκκινίζει
καὶ φαντάζ' ὅσο μπορεῖ.
Ὅποιος δὲν τὴν γνωρίζει,
κάτι θαῦμα τὴν θαρρεῖ.

Μόλις ἄερα πάρη,
δὲν χωρεῖ μεσ' ἔς τὰ σπαρτιά.
Μὲ ἑπερήφανο καμάρι
ἔδωθε ἑκείθε χαιρετᾶ.

Τὸ παιδάκι, ποῦ τὴν βλέπει
λέγει μὲ συλλογισμό·
«Νὰ τῆς ἀποδώσω πρέπει
τοῦτον τὸν χαιρετισμό.

Καὶ ἀφοῦ μὲ κοντογενεῖ,
ὡς ὑπάγω πειθὸ σιμά.
Γνωριμία μὲ γυρεῖ·
τέτοιο πρᾶγμα μὲ τιμᾶ».

Μιὰ καὶ δύο τὴν ομιῶνει.
τὴν ἀπάτην ἐννοεῖ·
Τὴν ἑπερφάνεια τῆς γυμνώνει
τῶν ἀνέμων ἢ πνοῆ.

Κι' ἀπ' τὸ τόσο τὸ στολίδι,
τὸ καμάρι τὸ πολὺ,
βρίσκει μόνο ἓνα σκουπίδι
μὲ μιὰν ἄδεια κεφαλή!

[Σὰν τὴν παπαροῦνα ἰμοιάζουν
τὰ ἑπερήφανα παιδιά,
ἢ ποῦ ζητοῦν νὰ τὰ θαυμάζουν
δίχως γνώσι καὶ καρδιά].

Γ. Βιζυηνός.

16. Τὸ ἴον.

Μέσα στὰ φύλλα του κρυμμένο
λουλουδάκι μοσχερὸ
δὲν φαντάζει, ἴσ' ἀν διαβαίνω,
ἴσ' ἀν σταθῶ νὰ τὸ χαρῶ.

Ἔχει τοῦρανοῦ τὸ χρῶμα,
μὰ δὲν χάσκει ἴσ' τὰ ψηλά,
μόνον ντροπαλὸ ἔς τὸ χῶμα
γέρνει καὶ μοσχοβολᾶ.

(ΤΑΞΙΣ Γ')

2

Κι' ὅσο μὲ ταπεινοσύνη
κρύπτεται καὶ συστολή,
τόσο ἡ μυρωδιὰ τοῦ χύνει
διαρκεῖ καὶ πειὸ πολὺ.

Γ. Βιζυνοῦς.

17. Τὸ φθινόπωρον.

Τὸ φθινόπωρον αἱ ἡμέραι ἀρχίζουσι νὰ γίνωνται μικρότεραι καὶ αἱ νύκτες μεγαλύτεραι. Ὁ καύσων τοῦ θέρους ἀρχίζει νὰ ἐλαττώνηται καὶ ὁ ἀήρ νὰ γίνηται δροσερώτερος. Κατὰ τὴν πρωΐαν καὶ τὴν ἑσπέραν πίπτει ὁμίχλη. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν πνεύσιν ἄνεμοι ἰσχυροί, οἵτινες, ὅσον προχωροῦσιν αἱ ἡμέραι, τόσον γίνονται ψυχρότεροι.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου ἡ φύσις εἶνε μεγαλοπρεπεσιάτη. Τὰ δάση καὶ οἱ λόφοι λάμπουσιν ἐκ τῶν ποικίλων χρωμάτων τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθέων. Τὰ ὄρη, οἱ λειμῶνες καὶ αἱ πεδιάδες εἶνε κατάφωτοι καὶ καταπράσινοι. Οἱ ἀμπελῶνες βροῖθουσι σταφυλῶν ὠρίμων. Οἱ κλώνες τῶν ὀπωροφόρων δένδρων κάμπτονται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὠρίμους καρπούς, ἀπὸ τὰ μῆλα, τὰ σῦκα, τὰ ῥοδάκινα, τὰ δαμάσκηνα, τὰ κνδῶνια, τὰ ῥόδια, τὰ βερίκοκκα. Ἐκαστον φυτόν, ἀπὸ τοῦ ἀσθενεσιάτου χόρτου μέχρι τῆς ἰσχυροιάτης δρυός, φέρει ἄπειρα σπέρματα. Οἱ λειμῶνες, τὰ δάση, οἱ κῆποι, οἱ ἀγροὶ εἶνε πλήρεις δένδρων καὶ θάμνων, οἵτινες βροῖθουσι καρπῶν. Ἐπὶ τῶν θαλερῶν κλάδων τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων, εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τοὺς κήπους, εἰς τοὺς λόφους καὶ εἰς τὰς λόχμας ἄδουσι πτηνὰ γλυκύτατα καὶ θελκτικώτατα.

Ἄλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξαφανίζεται ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτῆ τῆς φύσεως. Τὰ πολυχρώματα ἄνθη τῶν δασῶν καὶ τῶν λόφων, τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν λειμῶνων, τῶν πεδιάδων καὶ τῶν κήπων ἀρχίζουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἐξαφανίζωνται. Τὰ φύλλα τῶν

δένδρων, τὰ ὅποια ἔστιλβον ἐκ ζωηρότητος. ἀρχίζουσι ὀλίγον καὶ ὀλίγον νὰ μαραίνωνται, νὰ κίτρινίζωσι καὶ νὰ πίπτωσι κατὰ γῆς. Τὸ παραμικρὸν φύσημα τοῦ ἀνέμου ἀποσπᾷ ἀπὸ τῶν κλώνων καὶ διασκορπίζει αὐτὰ κατὰ χιλιάδας εἰς τὸν ἀέρα. Οἱ καρποὶ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, τῶν θάμνων καὶ τῶν ἀγρίων δένδρων τῶν δασῶν ἀρχίζουσι ὀλίγον καὶ ὀλίγον νὰ ὀλιγοστεύωσι καὶ ἐπὶ τέλους πουθενὰ νὰ μὴ φαίνωνται. Τινὰς οὐνάζουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἄλλους τρώγουσι τὰ πιτηνὰ καὶ οἱ πλεῖστοι καταπίπτουσι ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα ἔξ αὐτῶν γίνωσι νέα δένδρα, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἢ κατάλληλος. Οἱ ἀμπελῶνες δὲν ἔχουσι πλέον οὔτε φύλλα οὔτε σταφυλάς.

Αἱ ἀηδόνες, αἱ χελιδόνες, οἱ κόσσυφοι, οἱ κορυδαλλοί, οἱ σπίννοι, αἱ ἀκανθυλλίδες, οἱ φλῶροι, αἱ τρυγόνες, αἱ ὄρνυγες, οἱ συκοφάγοι, καὶ τὰ ἄλλα ἀποδημητικὰ πιτηνὰ ἀρχίζουσι ὀλίγον καὶ ὀλίγον νὰ φεύγωσι. Ἀφήνουσι τὰ δάση καὶ τοὺς ψυχρὸνς λειμῶνας καὶ μεταβαίνουσι εἰς ἄλλους τόπους θερμοτέρους. Τὰ γλυκύτατα κελαδήματα τῶν ἀηδόνων, τῶν σπίννων καὶ τῶν ἀπείρων ἄλλων ὀφιδικῶν πιτηνῶν δὲν ἀκούονται πλέον. Τὰ θορυβῶδη τερετίσματα τῶν ιετίγων καὶ ὁ γλυκὺς βόμβος τῶν μελισσῶν καὶ τῶν μυιῶν καὶ τῶν χρυσοκανθάρων καὶ τῶν ἀπείρων ἄλλων ἐντόμων παύει ὅλως διόλου. Πανταχοῦ γυμνότης καὶ ἡσυχία. Τὰ δένδρα γυμνά, ἄνευ χλόης καὶ ἀνθέων οἱ ἀγροὶ γυμνοί, ἄνευ χόρτου καὶ σίτου. Αἱ σταφυλαὶ ἐτρυνήθησαν, ἡ χλόη ἀπεκόπη, οἱ ἀγροὶ ἐθερίσθησαν, τὰ ὀφδικὰ πιτηνὰ ἀπεδήμησαν, τὰ ἔντομα ἐσιώπησαν. Ἡ ζωηρότης τοῦ ἔαρος καὶ ἡ μεγάλη κίνησις τοῦ θέρους παύουσι πλέον. Ἡ φύσις ἐτοιμάζεται νὰ ἀναπανθῇ, διὰ νὰ ἀνακινήσῃ τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀπώλεσε, καὶ νὰ ἐγερθῇ κατὰ τὸ ἔαρ πάλιν λαμπρὰ καὶ ζωηρά.

(Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ποιητάς).

18. Τὸ δενδρόλλιον κατὰ τὸ φθινόπωρον.

Πτωχὸν δενδρόλλιον, σὲ λυποῦμαι. Πόσον ταχέως γηράσκεις !
Τὰ φύλλα σου εἶνε κίτρινα, θὰ πέσωσι κατὰ τὸ πρῶτον φύσημα
τοῦ ψυχροῦ βορρᾶ, καὶ ἔπειτα θὰ ἴστασαι ὀλόγυμνον.

Δενδρόλλιον, μὴ εἶσαι τόσον λυπημένον ! Ἡ δυστυχία σου
ὀλίγον χρόνον θὰ διαρκέσῃ. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ γυμνόν.
Μετ' ὀλίγον θὰ σοὶ δώσῃ ὠραῖα πράσινα φύλλα κα εὐωδέστατα
λευκὰ ἄνθη. Μὴ λυπῆσαι !

19. Τὸ μαραμμένο φύλλο.

Φύλλο κίτρινο γλωμό,	Πῶς σ' ἐγνώρισα μικρό !
φύλλο μαραμμένο,	μυριστό, δροσᾶτο,
ποῦ σὲ φέρνει ἀπ' τὸ δρυμό	ἦσαν ὄλο χαροπό,
μὲ λαχτάρα, μὲ καῖμό	χαροπό καὶ ζηλευτό
ὁ βοριᾶς, καῖμένο ;	καὶ μ' ἀνθοὺς γεμάτο.
Φύλλο φθινοπωρινό,	Φύλλο τὸτ' ἔαρινό,
φύλλο ἐρημωμένο !	μοσχομυρωδάτο !

ᾠ δυστυχισμένο
φύλλο φθινοπωρινό,
φύλλο μαραμμένο !

Σπ. Ἀντύπας.

20. Τὸ φθινόπωρον.

Τὸ βουρκαωμένο σύννεφο τὸν οὐρανὸ μαυρίζει
φυλὴ φυλὴ ἀρχίνησε βροχὴ νὰ ψιχαλίξῃ.

Εἶνε ἡ φύσις ποῦ θρηνεῖ.

Τὰ δάκρυά της εἶν' αὐτά, ὅπου πυκνοσταλάζουν,
τὰ σύννεφα, ὅπου βογγοῦν καὶ βαρουναστενάζουν,
εἶν' ἡ θλιμμένη της φωνή.

Καὶ τὸ ξερὸ ἐβράχηνε τῆς ἐρημιᾶς ποτάμι·
ἀκοῦς τί κρότο τὸ νερὸ μεσ' ὅς τὰ χαλίγια κάμει ;
Βλέπεις τὸν ἄσπρο του ἀφρό ;

Ἐσ ταῖς λυγαριῆς ἀνάμεσα ἦσαν πουλιὰ κρυμμένα·
τὸν κρότο μόλις ἀκουσαν, ἔφυγαν τρομαγμένα
μ' ἓνα τους πέταγμα ἑλαφρό.

Ἰ. Καραδοῦτσας.

Γ. Σ Π Ε Υ Δ Ε Β Ρ Α Δ Ε Ω Σ

21. Ὁ πιστὸς σκύλλος.

Ἐπιπτοχή τις χωρική, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος εἶχεν ἀπο-
θάνῃ, εἶχεν ἐν χωράφιον. Ἡ πτωχὴ ἐκαλλιέργει τὸ χωρά-
φιον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο καὶ αὐτὴ καὶ τὸ ὄρφανόν της
μικρὸν τέκνον, τὸ ὁποῖον ἠγάπα πολὺ. Ὅσάκις ἐπρόκειτο
νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ χωράφιον, ἔθετε τὸ μικρὸν της τέκνον εἰς
τὴν κοιτίδα, ἄφηνε πλησίον αὐτοῦ τὸν πιστόν της σκύλ-
λον, ἔκλειε τὴν θύραν καὶ ἔφευγεν. Ὁ σκύλλος ἐφύλαττε τὸ
παιδίον ἐπιμελέστατα. Ποτὲ δὲν ἔφευγεν ἀπὸ πλησίον του
μέχρι τῆς ὥρας, ὅτε ἐπέστρεφεν ἡ μήτηρ του.

Ἡμέραν τινά, μόλις ἔφευγεν ἡ πτωχὴ χωρική, ἐξέρχε-
ται ἐκ τινος ὁπῆς μέγας ὄφις, ὅστις προχωρεῖ πρὸς τὴν
κοιτίδα καὶ περιτυλίσσεται περὶ τὸ παιδίον ἕτοιμος νὰ τὸ
δαγκάσῃ καὶ νὰ τὸ φονεύσῃ. Ὁ σκύλλος εἶδε τὸν ὄφιν, ὁρμᾷ
κατ' αὐτοῦ, τὸν δαγκάνει εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸν πνίγει.

Ἐν τῷ μεταξύ ἔμως ἀνετράπη ἡ κοιτίς καὶ ἐσκέπασε τὸ παιδίον καὶ τὸν ὄφιν.

Μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει ἡ μήτηρ ἐκ τοῦ χωραφίου, ἀνοίγει τὴν θύραν, καὶ τί βλέπει! Τὴν κοιτίδα ἀνεστραμμένην καὶ ὄχι μακρὰν αὐτῆς τὸν σκύλλον, ἔχοντα τὸ στόμα αἰματωμένον. « Ἀχρεῖον ζῶον », εἶπε. « Σὲ ἀφῆκα νὰ φυλάξης τὸ παιδίον καὶ σὺ τὸ ἐφόνευες. Στάθου, ἄθλιε! » Καὶ ἀμέσως τρέχει εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου λαμβάνει ἐν ῥόπαλον ἐκεῖ κείμενον καὶ ὀρμᾷ κατὰ τοῦ σκύλλου νὰ τὸν φονεύσῃ.

Ἄλλὰ, ἐνῶ ἦτο ἕτοιμος νὰ καταφέρῃ τὸ ῥόπαλον κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἀκούει τὸ ἀγαπητὸν τῆς τέκνον νὰ κλαίῃ κάτωθεν τῆς κοιτίδος. Πάραυτα τρέχει, ἀναστρέφει αὐτὴν καὶ εὕρισκει τὸ παιδίον ἀβλαβὲς καὶ ζωηρόν, καὶ πλησίον τὸν ὄφιν νεκρόν.

Ἡ χωρικὴ ἐνόησε τί συνέβη! Μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδόξασε τὸν Θεόν, διότι ἐσώθη τὸ τέκνον τῆς, καὶ ἐθώπευσε τὸν κύνα, τὸν ἐπόιον ἡγάπα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης περισσότερο ἀφ' ὅ,τι τὸν ἡγάπα ἕως τότε.

— Ὁ καλὸς σκύλλος εἶνε καλὸς φίλος.

22. Ἡ βροχή.

Ἐμπορὸς τις ἐπέστρεφεν ἔφιππος ἔκ τινος πανηγύρεως εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅπισθεν, ἐπὶ τοῦ ἔφιππίου, εἶχε προσδεδεμένον τὸ δισάκκιόν του πλῆρες χρημάτων. Καθ' ὁδὸν τὸν κατέλαβε βραγδαία βροχὴ καὶ τὸν κατέβρεξεν. Ὁ ἔμπορος ἠγανάκτει καὶ ἐγόγγυζε πολὺ διὰ τὴν τοιαύτην κακοκαιρίαν.

Ἡ ὁδὸς διήρχετο διὰ τινος πυκνοῦ δάσους. Μόλις εἰσῆλ-

θεν εἰς αὐτό, παρατηρεῖ ἐκεῖ που ληστήν κεκρυμμένον, ὅστις εἶχεν ἐστραμμένον τὸ ὄπλον του πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐσχόπευεν. Ὁ ληστής ἐπίεσε τὴν σκανδάλην τοῦ ὄπλου, ἀλλὰ τὸ ὄπλον δὲν ἐξεπυρσοκρότησεν. Ἔνεκα τῆς βροχῆς ἡ πυρῆτις εἶχεν ὑγρανθῆ καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναφλεχθῆ.

Ὁ ἔμπορος ἐμάστιξε τὸν ἵππον καὶ μετ' ὀλίγον ἦτο μακρὰν τοῦ ληστοῦ. Δὲν ἐκινδύνευε πλέον. Ἔκαμε τὸν σταυρόν του, ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν· «Πόσον ἀνόητος ἤμην νὰ σπεύδω εἰς τὰς κρίσεις μου καὶ νὰ καταρῶμαι τὸν κακὸν καιρὸν καὶ νὰ μὴ ὑποφέρω αὐτὸν ἀγογγύστως, ἀφοῦ οὕτως ἤθελεν ὁ Θεός! Ἄν ὁ οὐρανὸς ἦτο αἴθριος καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα καθαρὰ καὶ ξηρὰ, τώρα ἐξ ἅπαντος θὰ ἤμην νεκρὸς καὶ ματαίως θὰ ἀνέμενον τὰ τέκνα μου νὰ ἐπανέλθω εἰς αὐτά. Ἡ βροχὴ, διὰ τὴν ὁποίαν ἐγόγγυζον, ἔσωσε τὰ χρήματά μου καὶ τὴν ζωὴν μου».

— Κάθε ἐμπόδιο γιὰ καλό.

23. Ὁ σπεύδων ἀμαξηλάτης.

Ἡμέραν τινὰ περὶ τὴν ἐσπέραν γέρων τις χωρικὸς ἐπέστρεφε πεζὸς ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸ χωρίον του. Ἡ ὁδὸς ἦτο ἀθλιωτάτη· εἶχε πολλὰς πέτρας καὶ πολλὰ κοιλώματα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ γέρων περιεπάτει ἀργὰ ἀργὰ καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

Καθ' ὁδὸν τὸν συναντᾷ ἀμαξηλάτης τις, ὅστις ἐμάστιζεν ἀδιακόπως τοὺς ἵππους του, ἔπως τρέχωσι ταχέως. Πρῶτην φορὰν μετέβαιναν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ δὲν ἐγνώριζε τὸν δρόμον. Ὅτε εἶδε τὸν γέροντα, τὸν ἠρώτησε· «Θὰ προφθάσω, καλέ μου γέρον, πρὶν νυκτώσῃ, νὰ φθάσω εἰς

τὴν πόλιν;» Ὁ γέρον ἐῖπεν· «Ἄν τρέχῃς τόσον ταχέως, ὅπως τώρα τρέχεις, ἀδύνατον νὰ προφθάσῃς. Ἄν ὁμως σιγὰ σιγὰ προχωρῆς, τότε ἐξ ἅπαντος θὰ προφθάσῃς».

Ὁ ἀμαξηλάτης ἐξεπλάγη ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ γέροντος, ἐγέλασε καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν· «Εἶνε τρελλὸς ὁ δυστυχῆς καὶ δὲν γνωρίζει τί λέγει». Καὶ ἐμάστιζε τοὺς ἵππους ἰσχυρότατα, ὅπως τρέχωσι τάχιστα.

Τὴν πρωτὴν τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ γέρον μετέβαινεν ἐκ τοῦ χωρίου του εἰς τὴν πόλιν. Ἀφοῦ ἐβάδισε περὶ

Ἀμαξηλάτης.

τὴν μίαν ὥραν, συνήντησε τὸν ἀμαξηλάτην καθ' ὁδόν. Ἄλλὰ πῶς! Τὸν εὔρεν εἰς κακίστην κατάστασιν. Ἡ ἀμαξα ἔκειτο κατὰ γῆς ἀνεστραμμένη, καὶ εἰς τῶν τροχῶν θρύμματα μακρὰν αὐτῆς. Ἐκ τῆς μεγάλης ὀρμῆς, μεθ' ἧς ἔτρεχον οἱ ἵπποι, ἐθραύσθη εἰς τῶν τροχῶν καὶ ἡ ἀμαξα ἀνετράπη! Ὅλην τὴν νύκτα προσεπάθει ὁ ἀμαξηλάτης νὰ διορθώσῃ αὐτήν, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον. Ἦτο μόνος καὶ ἐργαλεῖα δὲν εἶχεν. Ἰστατο λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἀκίνητος πλησίον τῆς ἀμάξης καὶ τὴν ἔβλεπε περιίλυτος. Δὲν ἐγνώριζε τί νὰ πράξῃ.

Ὁ γέρον, ὅτε εἶδε τὴν τοιαύτην κατάστασιν, εἶπε πρὸς

αυτόν. «Δὲν σοὶ εἶπον, ὅτι ἔπρεπε νὰ τρέχῃς ὀλιγώτερον, ἔὰν ἤθελες νὰ φθάσῃς ταχύτερον εἰς τὴν πόλιν; Αὐτὰ παθαίνουνσιν ὅσοι σπεύδουσιν εἰς τὰς ἐργασίας των. Εἰς τὸ τέλος πάντοτε βλάπτονται».

— Ἀγάλι' ἀγάλια πῶς μαζουά.

24. Ἡ ὥωλεὰ τῶν πτηνῶν.

Ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος εὗρεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν φράκτην τοῦ κήπου αὐτῶν μίαν φωλεάν. Περιχαρῆς ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα του καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν κήπον. Ὁ πατὴρ προθύμως ἠκολούθησε τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν φράκτην καὶ τῷ ἔδειξε τὴν φωλεάν. «Ἰδέ, καλέ μου πάτερ», ἐφώναξε τὸ παιδίον· «ιδὲ τὴν ὠραίαν καὶ μαλακὴν ἐκείνην φωλεάν. Ἐχει τρία ὠραῖα μὲ κόκκινα στίγματα αὐγά. Θέλω νὰ τὰ λάβω καὶ νὰ παίζω μὲ αὐτά.» Ἐχω τὴν ἄδειαν, πάτερ μου;— «Ἄ καθόλου!, καλὸν μου παιδίον», εἶπεν ὁ πατὴρ. «Ἄφες αὐτὰ τὰ αὐγά. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἔχῃς μεγαλυτέραν χαράν».

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν αὐτά. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅτε ἐπῆγε πάλιν εἰς τὴν φωλεάν, εὗρε τέσσαρα αὐγά. Εὐθύς ἔτρεξε καὶ ἀνήγγειλε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν πατέρα του, ὅστις τῷ εἶπεν· «Ἀκουσον, παιδίον μου. Δεκαπέντε ἡμέρας μὴ πλησιάζῃς τὴν φωλεάν. Ἀφοῦ παρέλθωσιν αἱ δεκαπέντε ἡμέραι, τότε θὰ ὑπάγωμεν μαζὶ νὰ ἴδωμεν αὐτήν».

Ὅ,τι εἶπεν ὁ πατὴρ, τοῦτο καὶ ἐγένεν. Ἀφοῦ παρῆλθον αἱ δεκαπέντε ἡμέραι, παρέλαβε τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἦλθον ὁμοῦ εἰς τὴν φωλεάν. Πόσον ἐχάρη ὁ μικρὸς, ὅτε εἶδεν ἀντὶ τῶν αὐγῶν τέσσαρα μικρὰ γυμνὰ πουλάκια! Ἦνοιγον

τὸ μικρὸν των στόμα, ὡς ἂν ἤθελον νὰ φάγωσι. Μετ' ὀλίγον παραμερίζουσι καὶ οἱ δύο ὀλίγον, καὶ ἀμέσως τότε ἔρχεται ἡ μήτηρ των φέρουσα ἓνα σκώληκα εἰς τὸ στόμα. Τὸν ἔδωκεν εἰς τὰ τέκνα της καὶ τὸν ἔτρωγον. « Ἰδέ! », εἶπεν ὁ πατήρ, « ἂν τότε σὲ ἄφηνα νὰ λάβῃς τὰ αὐτὰ ἐκ τῆς φωλεᾶς, τῶρα δὲν θὰ εἶχες αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν ».

Ἐκτοτε ὁ Ἀλέξανδρος καθ' ἑκάστην μετέβαινεν εἰς τὴν φωλεάν, ἕως ὅτου τὰ πουλάκια ἐμεγάλωσαν καὶ ἔφυγον.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἦλθον οἱ γονεῖς τῶν μικρῶν πτηνῶν πάλιν εἰς τὸν κῆπον καὶ ἔκτισαν τὴν φωλεάν των εἰς τὸν αὐτὸν φράκτην.

• — Ὅποιος γνωρίζει νὰ ὑπομένῃ πάντα κερδισμένος βγαίνει.

25. Ἡ μικρὰ μηλέα.

Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Γεώργιος παρετήρει μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὸν πατέρα του, ὅστις ἐφύτευεν εἰς τὸν κῆπον μικρὸν τινα κορμὸν ἀγρίας μηλέας.

« Τί κάμνεις αὐτοῦ μὲ αὐτὸ τὸ μικρὸν ξύλον, καλέ μου πάτερ; », ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος. « Ἄ! ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ ἐφύτευον τοιοῦτον οὐτιδανὸν ξύλον εἰς τὸν κῆπον. Θὰ τὸ ἔρριπτον ἔξω μακρὰν τοῦ κήπου ». Τότε ὁ πατήρ εἶπε πρὸς αὐτό· Μὴ σπεύδῃς εἰς τὰς κρίσεις σου, τέκνον μου. Γνωρίζεις ἄρα γε τὸ μικρὸν τοῦτο ξύλον, περὶ τοῦ ὁποίου τόσον καταφρονητικῶς ὀμιλεῖς; ». — Ἄν τὸ γνωρίζω; » εἶπεν ὁ Γεώργιος, « καὶ δὲν τὸ βλέπω τί εἶνε; Νά; εἶνε ἐν μικρὸν ξύλον καὶ τίποτε περισσότερον ». — « Βεβαίως βλέπεις μόνον τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ », εἶπεν ὁ πατήρ, « ἀλλ' ὄχι καὶ ὅ,τι κρύπτεται ἐν αὐτῷ. Τὸ μικρὸν τοῦτο ξύλον δύναται νὰ γίνῃ ἡμέραν τινὰ δένδρον ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον πλήρες φύλ-

λων και ἀνθέων και βρέθων καρπῶν ὠραιοτάτων και γλυ-
κυτάτων, τοὺς ὁποίους νὰ ἔρχησαι νὰ τρώγῃς. Βεβαίως τώρα
δὲν βλέπεις τίποτε, διότι ἡ δύναμις, διὰ τῆς ὁποίας θὰ
κατορθώσῃ εἰς τὸ μέλλον πάντα ταῦτα, κρύπτεται ἀκόμη
ἐν αὐτῷ. Κοιμᾶται ἀκόμη. Ὅταν ἔμῳς ἐξυπνήσῃ, τότε
θὰ ἴδῃς τί δύναται νὰ γίνῃ ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου ξύλου».

Μετά τινος ἡμέρας ὁ Γεώργιος εἶδε πάλιν τὸν πατέρα
τοῦ πλησίον τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ξύλου. Προσπάθει νὰ ἐμ-
πήξῃ εἰς τὴν γῆν πάσσαλον και νὰ τὸ δέσῃ εἰς αὐτόν. «Διατί
τὸ δένεις, καλέ μου πάτερ ; » εἶπε τὸ παιδίον. «Δὲν βλέ-
πεις ὅτι ἐμποδίζεις τὴν ἐλευθερίαν του ; » Ὁ πατὴρ
ἀπήντησε· Πάντοτε σπεύδεις εἰς τὰς κρίσεις σου, τέκνον
μου ! Τὸ δένω εἰς τὸν πάσσαλον τοῦτον, ἵνα μὴ τὸ θραύσῃ
και τὸ καταρρίψῃ ὁ ἄνεμος και ἵνα μὴ κυρτωθῇ». Ἐπειτα
ἐσχάλισε περίξ αὐτοῦ τὸ ἔδαφος και τὸ περιέφραξε δι'
ἀκανθῶν, ἵνα μὴ τὸ βλάβτωσι τὰ κτήνη.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος, ὅτε ἤλθεν ἡ ἀνοιξίς, ὠδήγησε τὸν
Γεώργιον ἐκεῖ, ὅπου εἶχε φυτεύσῃ τὸ μικρὸν ξύλον. Ὁ
Γεώργιος εἶδεν εἰς αὐτὸ φύλλα και τρυφερὰ βλαστάρια
και ἐξεπλάγη. Τὸ μικρὸν και ξηρὸν ξύλον εἶχε γίνῃ δεν-
δρύλλιον χαριτωμένον. Ὁ πατὴρ δὲν εἶπε τίποτε. Ἀλλά,
ἐνῶ ὁ Γεώργιος θαυμάζεν, ἔκοψεν ἕνα κλῶνα ἐκ τινος
ὀπωροφόρου δένδρου, ἔλαβε τὸ μαχαιρίδιόν του, και ἔκαμε
μίαν τόσον ἰσχυρὰν τομὴν εἰς τὸ δενδρύλλιον, ὥστε ἡ κο-
ρυφή αὐτοῦ ἔπεσε κατὰ γῆς. «Δυστυχία ! » ἔκραξε τὸ παι-
δίον. «Ὅλος ὁ κόπος ἐχάθη».

Ὁ πατὴρ ἐγέλασεν, ὠθησε τὸν κλῶνα, τὸν ὁποῖον ἀπέ-
κοψεν, ἐντὸς τοῦ κορμοῦ τοῦ μικροῦ δένδρου, και μετὰ
πολλῆς προσοχῆς ἔπειτα ἔδεσεν αὐτό. Μετὰ ταῦτα εἶπε·
«Πάντοτε σπεύδει εἰς τὰς κρίσεις του ὁ Γεώργιος. Ἀλλά,

ἂν τὸ δενδρύλλιον τοῦτο ἦτο ἐντὸς τοῦ δάσους, θὰ ἐγίνετο κυρτὸν καὶ ὀξῶδες καὶ οὐδέποτε θὰ παρῆγε φαγωσίμους καρπούς. Ἐγὼ τώρα ἐβोधήθησα αὐτὸ εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ καλῶς καὶ παράγῃ ὠραῖα ἄνθη καὶ γλυκεῖς καρπούς».

Μετά τινά ἔτη τὸ δενδρύλλιον ἐγίνε δένδρον ἀρκετὰ μέγα, ἀπέκτησε κλάδους καὶ κλῶνας καὶ εἶχε πολὺ εὐχάριστον ἐξωτερικόν· διότι ἔφερε κάλυκας καὶ ἄνθη, καὶ τὸ φθινόπωρον οἱ κλάδοι του ἐκλινον ὑπὸ τοῦ βάρους πολλῶν καὶ ἐρυθροχρῶν μήλων.

Ἡμέραν τινὰ ὁ πατήρ ἔφερε τὸν Γεώργιον εἰς τὸ δένδρον τοῦτο, τὸ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε· «Γνωρίζεις τὸ δένδρον τοῦτο;». — Μάλιστα», εἶπεν ὁ Γεώργιος· «τὸ γνωρίζω. Εἶναι τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ξύλον, τὸ ὁποῖον ἐφύτευσας πρό τινων ἐτῶν». — Τί λέγεις τώρα; τὸν ἠρώτησε τότε ὁ πατήρ. — «ὦ!», ἀπήντησεν ὁ Γεώργιος μετὰ χαρᾶς, «τώρα ἔγεινε τὸ μικρὸν καὶ ξηρὸν ἐκεῖνο ξύλον δένδρον ὠραῖον καὶ ἀγαπητόν!». — «Ἰδέ», ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, «πῶς τείνει πρὸς σέ τοὺς πλήρεις μήλων κλῶνας! Σοὶ τὸ χαρίζω, Γεώργιε, καὶ μάθε ἄλλοτε νὰ μὴ σπεύδῃς εἰς τὰς κρίσεις σου».

— Ἀγάλ' ἀγάλα ἴφτευεν ὁ φρόνιμος ἀμπέλι,
καὶ ἀγάλι' ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι.

26. Ὁ θάνατος τοῦ πιστοῦ σκύλλου.

Ἐμπορὸς τις, ἀρκετὰ πλούσιος καὶ εὐφυῆς ἄνθρωπος, εἶχε τὸ ἐμπορικὸν του κατάστημα εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐνίστε μετέβαινε καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς πανηγυρεῖς, ὅπου ἐπώλει εἰς πολὺ καλὰς τιμὰς τὰ ἐμπορεύματά του καὶ ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα. Σύντροφον εἰς τὰ ταξίδια του ταῦτα οὔτε εἶχεν οὔτε ἠθέλε νὰ ἔχῃ. Εἶχεν ἓνα μαῦρον σκύλλον πολὺ ἀνδρείον καὶ πολὺ πιστόν, καὶ αὐτὸς τῷ ἦτο ἀρκετός.

Ἡμέραν τινὰ εἶχε μεταβῆ εἰς τοιαύτην τινὰ πανήγυριν ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν πιστόν του καὶ ἀνδρεῖον σκύλλον. Ἀφοῦ ἐπώλησε τὰ ἐμπορεύματα, ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἔθεσε λοιπὸν τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἐκέρδησεν, εἰς ἓν δισσάκιον, προσέδεσεν αὐτὸ ὀπίσω εἰς τὸ ἐφίπιον, ἵππευσε καὶ ἀνεχώρησεν. Ὁ σκύλλος τὸν ἠκολούθει.

Ἄλλὰ τὸ δισσάκιον δὲν εἶχε προσδεθῆ καλῶς, καί, ἐνῶ ἔτρεχεν ὁ ἵππος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλύετο καὶ ἐπὶ τέλους ἔπεσε κατὰ γῆς, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ ὁ ἔμπορος.

Ὁ σκύλλος, ὅστις ἔτρεχε κατόπιν τοῦ ἵππου, εἶδε τὸ δισσάκιον κατὰ γῆς καὶ ἤρχισε νὰ ὑλακτῆ. Ὁ ἔμπορος δὲν ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω νὰ ἰδῇ, διατί ὑλακτεῖ ὁ σκύλλος. Ἐπροχώρει πάντοτε. Ἄλλ' ὁ πιστὸς σκύλλος ὑλάκτει ἀδιακόπως καὶ προσεπάθει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ δώσῃ εἰς τὸν κύριόν του νὰ ἐννοήσῃ ὅτι πρέπει νὰ στραφῆ ὀπίσω καὶ νὰ λάβῃ τὸ δισσάκιόν του. Ὑλάκτει πολὺ δυνατὰ καὶ πολὺ ἀλλόκοτα. Ἐπήδα πότε δεξιᾶ καὶ πότε ἀριστερᾶ τοῦ ἵππου. Ἐδάγκανεν αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας, ἵνα μὴ προχωρῇ. Ἐδάγκανε τὸν κύριόν του εἰς τὴν περισκελίδα, ἵνα σταθῇ καὶ στραφῆ ὀπίσω. Ὁ δυστυχὴς ὄλα τὰ ἔκαμεν, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ τὸ δισσάκιον. Ὁ ἔμπορος ἔβλεπε τὸν σκύλλον του εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ ἐφοβήθη. Ἐνόμισεν ὅτι ἐλύσσαζε. Τότε σύρει τὸ πιστόλιόν του καὶ τὸν πυροβολεῖ.

Περίλυπος ρίπτει ὁ κύριός του ἐν βλέμμα πρὸς αὐτόν, τὸν βλέπει ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς αἰμόφυρτον, δακρῦει καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον. Μετ' ὀλίγον ἔθεσε τὴν χεῖρά του ὀπίσω εἰς τὸ δισσάκιον καὶ ἐτρόμαξεν, ὅτε παρετήρησεν ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο εἰς τὴν θέσιν του. Πάραυτα στρέφει τὸν ἵππον του καὶ διατρέχει πάλιν τὴν ὁδόν, τὴν ὅποιαν εἶχεν ἤδη διέλθῃ, ὅτε φθάνει εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐπυροβόλησε τὸν

σκύλλον. Ὁ σκύλλος δὲν ἦτο ἐκεῖ. Προχωρεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ παρατηρεῖ σταγόνας αἵματος. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο εἰς ἀπορία, περὶ τούτου, διακρίνει μακρόθεν τὸ δισακκίον κατὰ γῆς. Τάχιστα τρέχει καὶ εἰς τὴν στιγμὴν φθάνει ἐκεῖ, ἀλλὰ τί νὰ ἴδῃ! Πλησίον τοῦ δισακκίου ἦτο ἐξηπλωμένος ὁ πιστὸς αὐτὸς σκύλλος καὶ ἐξεψύχει.

Τὸ ἀγαθὸν ζῶον, ἅμα εἶδε τὸν κύριόν του, ἔσεισεν ὀλίγον τὴν οὐράν του, ἔγλειψε τὴν χεῖρά του καὶ ἐξεψύχησε.

— Καλότυχος 'ποῦ ὑπέμεινε καὶ ἄλλοι, 'ποῦ παρεπόθη.

27. Παροιμίαι.

- Ὅποιος βιάζεται σκοντάφτει.
- Κάλιο ἀγάλλω καὶ καλὰ παρὰ γρήγορα καὶ τυφλά.
- Ὅποιος τρέχει γρήγορ' ἀποσταίνει.
- Ὅλα ἔρχονται μὲ τὸν καιρὸν, ὅταν ἔξερης καὶ προσμένῃς.
- Τὸ γλήγορο καὶ τὸ καλὸ ποτὲ δὲν πᾶν μαζί τὰ δύο.
- Ἡ σκύλλα ἀπὸ τῆ βία τῆς τυφλᾶ γεννᾷ τὰ παιδιὰ τῆς.

28. Ὁ χειμῶν.

Κατὰ τὸν χειμῶνα αἱ ἡμέραι εἶναι μικραὶ καὶ αἱ νύκτες μεγάλαι. Τὰ δένδρα εἶνε γυμνά, οὔτε φύλλα οὔτε ἄνθη οὔτε καρποὺς ἔχουσιν οἱ κλάδοι αὐτῶν. Τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση οὐδένα στολισμὸν, οὐδεμίαν ζωηρότητα ἔχουσι· τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἔχουσι καταπέση καὶ τὰ ἄγρια θηρία εἶνε εἰς τὰς φωλεὰς αὐτῶν. Οἱ κῆποι εἶνε γυμνοί· οὐδὲν ἄνθος πλέον ὑπάρχει εἰς αὐτούς. Οἱ λειμῶνες, αἱ πεδιάδες καὶ οἱ ἀγροὶ οὔτε χλόην οὔτε ἄνθη οὔτε στάχυς ἔχουσιν· εἶνε γυμνοὶ καὶ ἔρημοι. Τὰ ποικίλα καὶ ὠραῖα χρώματα αὐτῶν οὐδαμοῦ φαίνονται πλέον. Ἡ δρόσος, ἣτις ἐπικαθημένη ἄλλοτε ἐπ' αὐτῶν ἔσιμβεν ὡς ἀδάμας, δὲν ὑπάρχει πλέον. Αἱ γλυκεῖαι

εὐωδία, αἴτινες ἄλλοτε ἀφθόνως διεσκορπίζοντο ἐπ' αὐτῶν, ἔλειψαν ἐντελῶς.

Τὰ πιτῆνὰ ἔχουσι φύγει καὶ οὐδαμοῦ ἀκούεται τὸ γλυκὺ κελάδημα αὐτῶν. Αἱ πεταλοῦνται, αἴτινες ἄλλοτε, ὡς τρυφερὰ ἀνθύλλια ἀπεσπασμένα ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἐπέτων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν ἀέρα, δὲν ὑπάρχουσι πλέον. Οἱ κάνθαροι καὶ τὰ ἔντομα καὶ τὰ ἔρπετά, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ μετὰ μεγάλης ζωηρότητος ἐκινουῦντο δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἐξέλιπον. Πανταχοῦ ἔρημία καὶ σιωπή. Ὁ οὐρανὸς εἶναι κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφῶν. Ὁ

Χειμῶν.

ἥλιος πολὺ ὀλίγον θερμαίνει. Ὁ ἄνεμος πνέει ψυχρὸς. Ἡ πάχνη εἶνε παχεῖα. Τὰ ὕδατα τῶν ὕδακίων καὶ ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν εἶνε ψυχρά· πού δὲ καὶ πού διακρίνει τις καὶ πάγον ἐπ' αὐτῶν.

Τὰ κατοικίδια ζῶα φεύγουσιν ἐκ τῶν ψυχρῶν λειμῶνων καὶ τῶν κρυερῶν ἀγρῶν, καὶ ἔρχονται καὶ κλείονται εἰς τοὺς θερμοὺς σταύλους αὐτῶν. Οἱ γεωργοὶ δὲν ἐξέρχονται εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Οἱ ποιμένες καταβαίνουσιν ἐκ τῶν ψυχρῶν ὄρεων καὶ τῶν ὑγρῶν κοιλάδων καὶ ἔρχονται εἰς τὰς θερμοτέρας πεδιάδας. Τὰ πλοῖα μένουσιν εἰς τοὺς λιμένας ἠγκυροβολημένα καὶ σπανίως φαίνονται εἰς τὰ πελάγη. Αἱ καπνοδόχοι εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ

χωρία καπνίζουσιν. Αἱ πλατεῖαι εἶνε ἔρημοι. Εἰς τὰς ὁδοὺς ὀλίγοι ἄνθρωποι φαίνονται. Πάντες περιτετυλιγμένοι εἰς παχέα ἐνδύματα σπεύδουσι νὰ φθάσωσιν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῶν γονέων καὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων αὐτῶν νὰ θερμανθῶσιν εἰς τὸ πῦρ τῆς ἐστίας. Μόνοι οἱ πτωχοί, μὴ ἔχοντες ἄρτον καὶ πῦρ, τρέμουσι περιτετυλιγμένοι οἱ δυστυχεῖς εἰς τὰ θράκη αὐτῶν καὶ μόνα τὰ ὀλίγα ἐναπομείναντα πτηνὰ τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης.

Εἶνε κακαὶ αἱ ἡμέραι τοῦ χειμῶνος. Ὁ βορρᾶς σφοδρὸς πνέων κρυσταλλῶνει πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸ παγετῶδες ψῦχος τῆς πρωίας καὶ τῆς νυκτὸς εἶνε ἀνυπόφορον. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ δάση μυκῶνται. Ὁ ψυχρὸς βορρᾶς σφοδρῶς πίπτων ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἀναταράσσει αὐτήν. Τὰ ἄγρια κύματα κεκαλυμμένα ὑπὸ λευκοτάτου ἄφροῦ μαῦρα καὶ σκοτεινὰ τρέχουσιν ἐξωγκωμένα, διώκοντα τὸ ἐν τὸ ἄλλο, καὶ μυκῶνται φοβερά. Τὰ πλοῖα φέρονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡς φλοιοὶ καρύων, καὶ τρίζουσιν ἐκ τῆς ἀγρίας τρικυμίας. Οἱ ναῦται τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους. Αἱ σύζυγοι καὶ αἱ μητέρες αὐτῶν, μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, προσεύχονται πρὸ τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων ὑπὲρ τῶν τέκνων καὶ τῶν συζύγων αὐτῶν. Οἱ βαθεῖς δρυμοὶ τῶν ὄρεων σαλεύονται καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς πολλὰ δρῦες ὑψηλαὶ καὶ πολλὰ ἐλάται παχεῖαι. Βοῶ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλον ἄκρου ὁ πυκνόφυλλος δρυμὸς ἐκ τῆς μανίας τῆς ἀνέμου. Τὰ ἐκεῖ ζῶντα ἄγρια θηρία ἐκπεπληγμένα καὶ τρέμοντα συστέλλουσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκελῶν τὰς οὐρὰς αὐτῶν. Τὸ μαλλωτὸν δέρμα αὐτῶν δὲν τὰ ἐξασφαλίζει ἀπὸ τῆς ψυχρᾶς πνοῆς τοῦ παγετώδους βορρᾶ. Τρέμει καὶ ὁ βοῦς ὁ παχύδερμος, τρέμει καὶ ἡ αἶξ ἡ τανύθριξ, τρέμει καὶ τὸ πρόβατον τὸ βαθύμαλλον. Συνεσφιγμένος δὲ καὶ συνεσταλμένος τρέχει καὶ ὁ γέρον παρὰ τὴν δύναμίν του, ἵνα καταφύγῃ εἰς τὸν θερμὸν οἶκον αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἄθλιος πολύπους εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης συστέλλεται ὅσον δύναται βαθύτερον εἰς τὴν φωλεὰν αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ κατατρώγει τοὺς πλοκάμους αὐτοῦ.

Ὁ ἥλιος ἀργὰ προβάλλει εἰς τὴν γῆν. Τὰ θηρία τῶν δρυμῶν, κερασφόρα καὶ μὴ, καμπτόμενα καὶ διατρεφόμενα ἐκ τοῦ ψύχους, σπεύδουσιν, ὡς τινες γέροντες κυφοὶ καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐσκυμμένοι, νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰς πυκνὰς λόχμας καὶ εἰς τοὺς βαθεῖς θάμνους καὶ εἰς τὰ σπήλαια τὰ πέτρινα, ἵνα κρυβῶσιν ἐκεῖ καὶ θερμανθῶσιν ὀλίγον.

Ἐξω χιονίζει λευκαὶ καὶ ἀπαλαὶ νιφάδες χιόνος πίπτουσι πυκναὶ ἐξ οὐρανοῦ καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον σκεπάζουσι τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν, τὰς ὁδοὺς, τὰ δένδρα, τοὺς ἀγρούς καὶ ὅλην τὴν γῆν. Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, αἱ κοιλάδες καὶ αἱ πεδιάδες στίλβουσι ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς λευκοτάτης χιόνος. Ὅλος ὁ τόπος εἶνε ὡς τις ἀπέραντος καὶ λάμπουσα ἐρημία. Βαθεῖα σιωπὴ ἐπικρατεῖ πανταχοῦ.

Μόνον ὁ κόραξ πετᾷ ὑπεράνω τῶν χιονοσκεπῶν πεδιάδων καὶ κρώζων τοὺς ἀπαισίους κρωγμοὺς αὐτοῦ ζητεῖ νὰ εὔρη ὀλίγην τροφήν.

(Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνας ποιητάς).

29. Ὁ χειμὼν.

Ἐφύσησε πάλιν βορρᾶς μὲ θυμὸν
καὶ γέρον μᾶς ἦλθε ψυχρὸς ὁ χειμὼν.
Τᾶηδόνη τὴν ἀνοιξη, ὡς πρίν, δὲν ὑμνεῖ,
ἀστόλιστος μένει ἡ γῆ καὶ γυμνή.

Κελάδημ' ἀφήνει ὁ κόραξ τραχύ,
ὁ βράχος μὲ πένθος κροᾶ-κροᾶ ἀντηχεῖ.
Τὰ ἄνθη, τὰ φύλλα, πεσμένα ἔς τὴ γῆ,
ὠχρὰ τὰ σκεπάζει φθορὰ καὶ σιγή.

Παντοῦ ἐρημία, παντοῦ σιωπὴ,
ἡ φύσις κοιμᾶται ὠχρὰ, σκυθρωπὴ.

Ἄχιλ. Παράσχος.

30. Ὁ χειμὼν.

Παρῆλθον τοῦ ἔαρος τάνθη
πενθοῦσιν οἱ κῆποι γυμνοί,
ἢ γλόη τῆς γῆς ἐμαράνθη,
σιγᾶ τῶν πτηνῶν ἢ φωνή.

Ψυχρὸς ὁ βορέας συρίζει,
ψυχρὰ καταπίπτ' ἢ βροχή,
τὸ πῦρ πανταχοῦ σπινθηρίζει,
πλὴν τρέμουν γυμνοὶ οἱ πτωχοί.

ᾠ! δότε, υἱοὶ τῶν πλουσίων.
ᾠ! δότε τοῖς ἄρτον καὶ πῦρ,
ἄρκει ἔν σας μόνον ψυχίον
καὶ εἷς τοῦ πυρός σας σπινθήρ.

Ἡ τύχη πολλὰ μεταβάλλει,
τίς οἶδε! μὴ ἔλθη χειμὼν,
καθ' ὃν νὰ σᾶς δίδῃ χεῖρ ἄλλη,
ὡς τώρα ἡ χεῖρ δίδ' ὑμῶν.

Ἄγγελος Βλάχος.

Δ'. ΦΡΟΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΣΥΝΗ

31. Μοσχάριον καὶ πωλάριον.

→ Εἷς τινα μέγαν καὶ γλοερὸν λειμῶνα συνέπαιζον ἐν μοσχάριον καὶ ἐν πωλάριον. ← Καὶ τὰ δύο ἦσαν ἀκόμη ἀνίκανα πρὸς ἐργασίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀφήνοντο ὅλην τὴν ἡμέραν νὰ κάμνωσιν ὅ,τι ἤθελον. Ἄλλοτε ἔκοπτον διὰ τῶν ὀδόντων τὰς τρυφεράς κορυφὰς τῶν χόρτων καὶ ἔτρωγον αὐτάς,

ἄλλοτε ἐξηπλοῦντο εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἐκυλίωντο ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς χλόης καὶ ἄλλοτε ἐκυνηγοῦντο καὶ ἔπαιζον.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ἔτρεχον, ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην τάφρον, ἣτις περιεκύκλωνε τὸν λειμῶνα. Ἡ τάφος ἦτο ἀρκετὰ πλατεῖα καὶ πλήρης ὕδατος. Τὸ πωλάριον ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας πηδᾷ καὶ εἰς τὴν στιγμὴν εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀντικρινὸν μέρος τῆς τάφρου. Τὸ μοσχάριον, τὸ ὁποῖον ἠκολούθει τὸ πωλάριον, ἤθελε νὰ πηδήσῃ καὶ αὐτό, ὅπως ἐπήδησεν ὁ σύντροφός του. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι τὸ μοσχάριον δὲν δύναται νὰ πηδήσῃ, ὅπως πηδᾷ τὸ πωλάριον. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι τὸ μοσχάριον εἶχε μητέρα τὴν δυσκίνητον ἀγελάδα, ἐνῶ τὸ πωλάριον εἶχε τὴν εὐκίνητον φορβάδα. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι αὐτό, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ κάμῃ τὸ τέκνον τοῦ ἵππου, δὲν δύναται νὰ τὸ κάμῃ καὶ τὸ τέκνον τῆς ἀγελάδος· τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν ἐσυλλογίσθη καὶ ἐπεχείρησε νὰ πηδήσῃ τὴν τάφρον. Ἄλλ' εἰς τὴν στιγμὴν εὐρέθη ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Τὸ μοσχάριον ἐτρόμαξεν. Ἐφοβήθη μήπως πνιγῆ καὶ προσεπάθει νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς τάφρου. Ἄλλ' ἡ τάφος ἦτο βαθεῖα καὶ ἡ λάσπη πολλή. Ὅσον δὲ προσεπάθει τὸ κακόμοιρον νὰ ἐξέλθῃ, τόσον περισσότερο οἱ πόδες αὐτοῦ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λάσπην. Ἐκινδύνευε νὰ πνιγῆ.

Τὸ πωλάριον ἦλθεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς τάφρου, εἶδε τὸ μοσχάριον ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ προσεπάθει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ τὸ ἐκβάλλῃ ἐκεῖθεν. Τὸ συνέλαβε διὰ τῶν ὀδόντων ἐκ τοῦ ὠτίου, τὸ ἔσυρε πρὸς τὰ ἔξω μὲ ὄσσην δύναμιν εἶχεν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο καθόλου νὰ τὸ ὠφελήσῃ. Τὸ μοσχάριον ἦτο βαρὺ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνασυρθῆ ἐκ τοῦ ὠτίου. Τότε τὸ πωλάριον, περίλυπον, ἐκάθισε, μέχρις ὅτου ἐνύκτωσεν ἐκεῖ, καὶ ἔπειτα ἔφυγεν.

"Όλην τὴν νύκτα τὸ μισχάριον ἔμεινεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ἐκρῶνεν, ἐπέινα, ἐφοβεῖτο, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ. Ἐμεινεν ἐκεῖ, μέχρις ὅτου τὴν ἐπομένην ἡμέραν κατὰ τὴν μεσημβριάν ἦλθεν εἰς τὴν τάφρον ὁ βροσκόσ. ὅστις ἀνεζήτει πανταχοῦ αὐτό, καὶ τὸ ἀνέσυρεν ἐκ τῆς τάφρου.

— Ὅταν θὰ ῥίψῃς πέτρα, τὴ ὑστερινά της μέτρα.

32. Κλέπτης καὶ ξενοδόχος.

Κλέπτης κατέλυσε εἰς ξενοδοχεῖον πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κλέψῃ ὅ,τι δυνηθῆ. Ἄλλ' ὁ ξενοδόχος ἐγνώριζε καλὰ τὴν ἐργασίαν του καὶ ἦτο πολὺ προσεκτικός. Ὁ κλέπτης ποτὲ δὲν εὔρισκε νὰ κλέψῃ.

Ἡμέραν τινὰ ἦτο ἑορτή. Ὁ ξενοδόχος, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ἐργασίας του, ἐνεδύθη τὰ καλά του ἐνδύματα, ἔρριψεν εἰς τοὺς ὤμους του τὸ καινουργές του ἐπανωφόριον, ἦλθεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν ἥλιον.

Ὁ κλέπτης, ἀφοῦ τίποτε μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης δὲν ἠδυνήθη νὰ κλέψῃ ἐκ τοῦ ξενοδοχείου, διανοήθη νὰ κλέψῃ τὸ καινουργές ἐπανωφόριον τοῦ ξενοδόχου. Ἦλθε λοιπὸν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θύραν, ὅπου ἐκάθητο ὁ ξενοδόχος, ἔλαβεν ἐν κάθισμα, ἐκάθισε πλησίον του καὶ ἤρχισε νὰ συνομιλῇ μετ' αὐτοῦ.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνομιλίας ὁ κλέπτης ἀνοίγει τὸ στόμα του ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, χασμαῖται θορυβωδῶς καὶ ὠρύεται ὡς λύκος. Ὁ ξενοδόχος, ὅστις ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν εἶδε τοιοῦτόν τι, ἐξεπλάγη πολὺ καὶ ἐφοβήθη ὀχὺ ὀλίγον. Ἐγινε λοιπὸν περίεργος καὶ τὸν ἠρώτησε, διατί ἀνοίγει τόσο πολὺ τὸ στόμα του, ὅταν θέλῃ νὰ χασμηθῆ, καὶ διατί, ὅταν χασμαῖται, ὠρύεται ὡς λύκος.

Τότε ὁ κλέπτης εἶπε πρὸς αὐτόν· « Ἄχ, κύριέ μου! Νὰ ἐγνώριζες τὴν δυστυχίαν μου! Δὲν γνωρίζω διὰ ποίαν ἁμαρτίαν ἰδικὴν μου ἢ τῶν γονέων μου μὲ κατεδίασεν ὁ Θεός, ὅταν χασμηθῶ τρεῖς φορές, νὰ γίνωμαι λύκος, νὰ σχίζω, ὄντινα εὕρω ἐνώπιόν μου, καὶ νὰ φεύγω εἰς τὰ ὑψηλά βουνα καὶ εἰς τὰ ἔρημα δάση! Καί, ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ἤνοιξε πάλιν τὸ στόμα του πολὺ καὶ ἤρχισε νὰ χασμαῖται θορυβωδῶς καὶ νὰ ὠρύηται ὡς λύκος.

Ὁ ξενοδόχος ἐτρόμαξε, διότι ἐπίστευσεν ὁ μωρός ὅτι εἶναι δυνατόν ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνῃ λύκος καὶ ἠγέρθη νὰ φύγῃ. Ἄλλ' ὁ κλέπτης τὸν ἐκράτει δυνατὰ ἐκ τοῦ ἐπανωφορίου καὶ τὸν παρεκάλει, ὅταν χασμηθῇ καὶ τρίτην φοράν καὶ γίνῃ πλέον λύκος, νὰ λάβῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ νὰ τὰ φυλάξῃ, ἵνα μὴ ἀπολεσθῶσι. Καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, κρατῶν σφιγκτὰ τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ξενοδόχου, ἤνοιξε καὶ τρίτην φοράν τὸ στόμα του νὰ χασμηθῇ.

Ὁ ξενοδόχος, ὅτε εἶδε τὸ ἀνοικτὸν στόμα, φεύγει ἔντρομος, εἰσέρχεται εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐμβαίνει εἰς τὸ ὄψασμα καὶ κλειδώνει καλὰ τὴν θύραν, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ ὁ λύκος καὶ τὸν φάγῃ! Ὁ μωρός! Τότε ὁ κλέπτης λαμβάνει τὸ ἐπανωφόριον, τὸ ὁποῖον εἶχε μείνει εἰς τὰς χεῖράς του, ὅτε ἐφυγεν ὁ μωρόπιστος ξενοδόχος, καὶ φεύγει.

Αἰσώπειος μῦθος.

— Ἡ ἀπορία μόνον ἀνάγκη ἔχει ἢ πονηρία.

— Ὁ μωρός ἀπιστίας οὐδὲν χρησιμώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον.

33. Τὸ παιδί 'ς τὸ ποτάμι.

Ἐάν κρυστάλλι κυλᾷ τὸ ποτάμι·
τὸ παιδί τὸ θωρεῖ καὶ γελᾷ.

Τί κακὸν ἠμπορεῖ νὰ τοῦ κάμῃ
τὸ καθαῖο νερό, ποῦ κυλᾷ;

Δύο κρίνοι ἔς τὸ ῥεῦμα σιλεύουν
πότ' ἔδῶ, πότ' ἐκεῖ σταυρωτοί.
Τὸ παιδάκι θαρροεῖ πῶς τὸ γνεύουν·
ἴσάν νά θέν νά τοῦ ἴποιν κάτι τί.

Πότ' ἔδῶ, πότ' ἐκεῖ τοὺς προκλίνει
τὸ νερό, ποῦ περνᾷ μὲ σπουδή.
Τί νά γνεύουν οἱ κίτρινοι κρίνοι ;
τί νά θέλουν νά ἴποιν ἴστο παιδί ;

Ἦς τῆς λιτῆς τὸ κλωνάρι θαρροῖται,
ἄχ ! ν' ἀκούσ' ὁ μικρὸς προσπλαθεῖ.
Ξάφνου σπᾶ τὸ κλωνί ποῦ κρατιέται
καὶ κυλᾷ ἔς τὸ νερὸ τὸ βαθύ !

Μιά τὸ φῶς ἀπ' τὰ ἴμματα του σβήνει,
μὰ ἴσάν κόκκινη ἀστράφτει βαφή,
ὡς ἴποιν πέσαν οἱ κίτρινοι κρίνοι.
ἴσάν σταυρὸς ἔς τὴ νεκρή του μορφή !

Ποῦ παιδί, ποῦ σιμώνει ποτάμι,
δὲν τὸ βλέπ' ἀπ' ἔδῶ καὶ καλά,
τί κακὸν ἤμπορεῖ νά τοῦ κάμη
τὸ καθαίριο νερό, που κυλᾷ ;

Γ. Βιζυηνός

34. Βάτραχοι.

Δύο βάτραχοι ἔζων εἰς τὴν αὐτὴν λίμνην. Μετὰ τινα καιρὸν ἦλθε τὸ θέρος καὶ ἐξηράνθη ἡ λίμνη. Οἱ βάτραχοι, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν, ἔφυγον ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐζήτησαν ἄλλον τόπον νά καταφύγωσι καὶ νά ζήσωσιν. Ἐτρεξαν λοιπὸν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐπὶ τέλους εὔρον ἐν βαθύ φρέαρ.

« Ἐδῶ εἶνε καλὰ νὰ μείνωμεν », εἶπεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν.
« Ἄς καταβῶμεν· τὸ φρέαρ ἔχει ὕδωρ πολὺ καὶ εἰς αὐτὸ
θὰ ζήσωμεν πολὺ καλὰ ». — « Ἄ! ὄχι », εἶπεν ὁ ἄλλος.
« Τοῦτο καθόλου δὲν εἶνε φρόνιμον. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ
καταβῶμεν εἰς ἓν τόσον βαθὺ φρέαρ· διότι, ἂν ξηρανθῆ καὶ
τοῦτο, ὅπως ἐξηράνθη ἡ λίμνη, τότε πῶς θὰ ἀναβῶμεν » ;

Αἰσώπειος μῦθος.

— Ὅτι θὰ κάμης, ὅτι θὰ ᾤης, τί θὰ συμβῆ πρώτα νὰ στοχασθῆς.

55. Λέων καὶ ἀλώπηξ.

Ὁ λέων, ὁ βασιλεὺς τῶν δασῶν, εἶχε γηράσῃ καὶ δὲν
ἠδύνατο πλέον νὰ τρέχῃ εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ δάση νὰ
κυνηγῆ. Ἀπεφάσισε λοιπὸν, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης,
νὰ τρέφῃται δι' ἀπάτης. Ἀφοῦ δὲ ἀπεφάσισε τοῦτο, κατέ-
φυγεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἐξηπλώθη κατὰ γῆς καὶ προσεποι-
εῖτο ὅτι ἦτο ἄρρωστος.

Τὰ ζῶα τῶν δασῶν καὶ τῶν ὀρέων ἤκουσαν ὅτι ὁ λέων,
ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἦτο ἄρρωστος καὶ ἐνόμισαν ὅτι εἶχον
χρέος νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ σπήλαιον νὰ τὸν ἐπισκεφθῶσιν.
Ἄλλὰ μόλις εἰσῆρχοντο εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἐπλησίαζον
αὐτόν, ἵνα τὸν χαιρετίσωσι καὶ τὸν ἐρωτήσωσι τί κάμνει,
αὐτὸς τὰ συνελάμβανε καὶ τὰ ἔτρωγε. Κατ' αὐτόν τὸν
τρόπον ἐτρέφετο, χωρὶς νὰ κοπιᾷση διόλου. Ἡμέραν τινὰ
ἦλθε καὶ ἡ ἀλώπηξ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν λέοντα. Καὶ ἐνῶ
ἔλα τὰ ἄλλα ζῶα εἰσῆρχοντο εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἠρώτων
αὐτόν ἐκ τοῦ πλησίον περὶ τῆς ὑγείας του, ἡ ἀλώπηξ δὲν
εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἀλλ' ἐστάθη εἰς τὴν εἴσοδον καὶ
ἀπ' ἐκεῖ ἠρώτα αὐτόν.

Εἰς τὸν λέοντα ἐφάνη τοῦτο παράδοξον καὶ ἠρώτησε τὴν
ἀλώπεκα, διατί ἴσταται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου καὶ

δὲν εἰσέρχεται εἰς αὐτό. « Ἰσταμαι εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου », εἶπεν ἡ ἀλώπηξ, καὶ δὲν εἰσέρχομαι εἰς αὐτό, διότι παρατηρῶ κατὰ γῆς, ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ πατήματα ζώων, τὰ ὅποια διευθύνονται πρὸς τὰ μέσα τοῦ σπηλαίου, πρὸς τὸ μέρος δηλαδή, ὅπου εἶσαι σὺ ἐξηπλωμένος, ἀλλὰ οὐδὲν πάτημα βλέπω οὐδενὸς ζώου, τὸ ὅποιον νὰ διευθύνηται πρὸς τὰ ἔξω τοῦ σπηλαίου ».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Τῶν πρώτων τὰ παθήματα τῶν πισινῶν γεφύρια.

36. Ἡ χιών.

Κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ δάση, οἱ λειμῶνες, οἱ κῆποι, οἱ ἀγροί, οἷτινες κατὰ τὸ θέρος καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου ἔθαλλον καὶ ἦσαν πλήρεις καρπῶν, δὲν θάλλουσι πλέον. Οἱ δὲ καρποὶ ἢ συνελέγησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἢ κατέπεσον ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ κτριώσαντα φύλλα τῶν δένδρων κατὰ τὸ φθινόπωρον συνηρπάγησαν ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ κατέπεσον ἐπὶ τῆς γῆς καλύψαντα τοὺς ἐκεῖ κειμένους καρπούς. Οἱ ἄνεμοι φυσῶσιν ἀκαταπαύστως. Τὸ ψῦχος εἶναι πολὺ. Ἡ πάχνη πυκνὴ καὶ κορυρὰ ἐπικάθηται ἐπὶ τῶν θάμνων καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. Τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους. Πτηνὸν οὐδαμοῦ φαίνεται, οὐδαμοῦ ἀκούεται. Πανταχοῦ ἐρημία καὶ γυμνότης.

Μακρὰν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄρεων, ὁ οὐρανὸς εἶναι θολός· μετὰ τινα ὄραν ὁ οὐρανὸς γίνεται καθαρῶτατος καὶ αἱ κορυφαί, αἷτινες δὲν ἐφαίνοντο πρὸ ὀλίγου, τώρα εἶνε κατάλευκοι. Ἐπεσε χιών καὶ ἐκάλυψεν αὐτάς. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας γίνεται ὄλον τὸ ὄρος κατάλευκον καὶ δὲν διακρίνονται πλέον οὔτε χαράδραι οὔτε κοιλότητες οὔτε βράχοι. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον φαίνεται, εἶνε μόνον μία σινδὼν κατάλευκος, ἣτις σκιάζει ὄλα. Μετ' ὀλίγον θολώνει ὄλος ὁ οὐρανός, καὶ πυκναὶ νιφάδες χιόνος ἀρχίζουσι νὰ πίπτωσιν εἰς τοὺς κήπους, εἰς τοὺς ἀγρούς, εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὰς ὁδοὺς.

“Ολοι περιεργοί τρέχουσιν εἰς τὰ παράθυρα νὰ ἴδωσι τὰς ὥραϊας νιφάδας καὶ νὰ χαιρετίσωσι τὴν λευκὴν χιόνα. Τὰ παιδιά ἀγαλλονται ὑπερβολικῶς, διὰν βλέπωσι τὰς νιφάδας νὰ καταπίπτωσιν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως ἀγάλλονται, διὰν βλέπωσι τὸ πρῶτον ἄνθος κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸν πρῶτον καρπὸν κατὰ τὸ θέρος. Ζητοῦσι νὰ ἴδωσι τὰς νιφάδας καλύτερον, καὶ προσπαθοῦσι μὲ τὰς χεῖρας νὰ συλλάβωσι τινὰς ἐξ’ αὐτῶν, ἵνα ἴδωσι τί εἶναι καὶ πῶς εἶνε κατεσκευασμένα. Ἡ χαρὰ των εἶνε μεγίστη. Βλέπουσιν ὅτι εἶνε ἀπαλώταται. Βλέπουσιν ὅτι ἄλλαι ἐξ’ αὐτῶν ὁμοιάζουσι μὲ ἄνθη, ἄλλαι μὲ πύλα καὶ ἄλλαι μὲ μικροὺς ἀστέρους.

Μετ’ ὀλίγον πάνει πλέον νὰ χιονίζη. Ὁ οὐρανὸς γίνεται καθαρὸς καὶ ὁ ἥλιος προβάλλει εἰς τὸν οὐρανόν. Τί ὥραϊα, τί λαμπρὰ εἶνε τώρα ἡ γῆ! Ὅπου καὶ ἂν στρέψη τις τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπει τὴν λευκοτάτην χιόνα στίλβουσαν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τὴν ἡμέραν καὶ ὑπὸ τὴν αἴγλην τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων τὴν νύκτα. Αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν εἶνε λευκότεται. Αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι καὶ οἱ κλάδοι τῶν δένδρων εἶνε λευκότεται. Οἱ ἀγροί, οἱ λόφοι, τὰ δάση, τὰ ὄρη εἶνε λευκότεται. Οἱ ῥύακες καὶ αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν καὶ τὰ ἄκρα τῶν λιμνῶν εἶνε κεκαλυμμένα ὑπὸ πάγου. Ἐκ τῶν κεράμων τῶν οἰκιῶν καὶ ἐκ τῶν κλάδων τῶν δένδρων κρέμανται, ὡς ῥάβδοι μακροὶ καὶ εὐθεῖαι, κρύσταλλα. Ὅλα εἶνε λευκότεται καὶ ὅλα στίλβουσιν ἡμέραν καὶ νύκτα.

“Ὅσον ὥραϊα εἶνε ἡ χιὼν, τόσον εἶνε καὶ εὐεργετικὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὰ ζῷα καὶ εἰς τὰ φυτά. Ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ὁδοιπορῶν κατὰ τὰς παγερὰς καὶ ἀσελήνους νύκτας τοῦ χειμῶνος, θὰ περιεπλανᾶτο καὶ δὲν θὰ ἐπανήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τῶν τέκνων καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων αὐτοῦ. Θὰ ἔτρεμεν ὁ κακόμοιρος καὶ θὰ ἀπέθνησκειν ἐκ τοῦ ψύχους καὶ θὰ τὸν ἔτρωγον οἱ λύκοι, ἂν δὲν ἐφώτιζεν αὐτὸν καθ’ ὁδὸν ἡ λάμψις τῆς διανυκτείου χιόνος. Τὰ ζῷα καὶ τὰ ἔντομα, τὰ ὁποῖα κοιμῶνται κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ περιμένουσι νὰ ἐξυπνήσωσι κατὰ τὸ ἔαρ, οἱ σπόροι τῶν φυτῶν καὶ οἱ καρποὶ τῶν δένδρων, οἵτινες ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου ἤδη

ἔχουσι καταπέση ἐπὶ τῆς γῆς, ὅλα αὐτὰ θὰ ἐκαίοντο καὶ θὰ ἠφανίζοντο ὑπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ πάγου, ἐὰν δὲν ἐσκέπαζεν αὐτὰ κατὰ τὸν βαρὺν χειμῶνα ἢ χιῶν.

Ἡ χιῶν, μολονότι εἶνε καὶ αὐτὴ ὕδωρ παγωμένον ὅπως εἶνε καὶ ὁ πάγος, ἔχει ὁμως τὴν δύναμιν νὰ θερμαίνῃ ὅ,τι σκεπάζει. Ἐὰν ζῶον ἢ ἄνθρωπος ναρκωθῇ ὑπὸ τοῦ ψύχους, θερμαίνεται καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν, ὅταν καλύψωσι καὶ τρίψωσιν αὐτὸν μὲ χιῶνα. Ἐὰν μέλος τι τοῦ σώματος παγώσῃ, θερμαίνεται καὶ ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν πρώτην του κατάστασιν, ἐὰν τρίψωμεν αὐτὸ μὲ χιῶνα.

Πλὴν τούτων τὰ κάτω μέρη τῆς χιόνος, τὰ ὁποῖα ἐγγίξουσι τὴν γῆν, τήκονται καὶ μεταβάλλονται εἰς σταγόνας ὕδατος. Αἱ σταγόνες αὗται ὀλίγον κατ' ὀλίγον διαπερῶσι τὴν γῆν, ἔρχονται εἰς τοὺς σπόρους τῶν φυτῶν καὶ εἰς τὰς ῥίζας τῶν χόρτων, τῶν θάμνων καὶ τῶν δένδρων καὶ ποτίζουσι καὶ ἐνδυναμώνουσι αὐτά. Ὅταν δὲ παρέλθῃ ὁ χειμὼν καὶ λείψωσιν αἱ χιόνες, τότε εὐθὺς ἀρχίζουσι νέα χόρτα νὰ φύονται, νέα φυτὰ νὰ βλαστάνωσι, νέα φύλλα νὰ θάλλωσι καὶ νέα ἄνθη νὰ ἀνθίζωσι.

(Κατὰ τὰς θερησκευτικὰς μελέτας τοῦ Α. Μαυροκορδάτου καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ποιητὰς).

37. Χιῶν.

Τὸν Δεκέμβρη ὅταν βλέπω νὰ πέφτῃ τὸ χιόνι
νὰ μαραίνῃ τὸ ὕστερο φύλλο π' ἀνθεῖ,
κ' ἢ καρδιά μου μαζί μὲ τὸ φύλλο παγώνει
καὶ μαζί μὲ τ' ἀηδόνη πενθεῖ.

Γιατί, βλέπεις, ὁ Χάρος μ' ἀλύπητη γνώμη
ἓνα σάβαν' ἀπλώνει πλατὺ καὶ μακρὸν
καὶ σκεπάζει τὸ ἴλιγο ποῦ ζοῦσεν ἀκόμη,
καὶ μοῦ θάφτει τὴ Φύση νεκρή.

Μὰ μ' ἄρῆσει τὸν Μάρτ' ἢ νυκτιὰ ἴσάν χιονίζει,
κ' εἶν' τοῦ δάσους τὰ δένδρα λευκὰ τὴν αὐγή,
καὶ τὸ χιόνι τὸν ἔρημο δρόμο ἀσπρίζει
ἴσάν κουφέτα, σάν ῥύζι ἔς τὴ γῆ.

Γ. Βυζυνηός.

Ε'. ΟΚΝΗΡΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΕΡΓΙΑ

30. Ἡ ὀκνηρὰ Εἰρήνη.

Πτωχή τις χήρα εἶχε μικρὸν τινα λαχανόκηπον. Ἐκαλλίεργει ὀλίγα λάχανα, τὰ ἔφερον εἰς τὴν ἀγοράν, τὰ ἐπώλει καὶ διὰ τῶν ὀλίγων χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτῶν ἐλάμβανεν, ἐτρέφετο αὐτὴ καὶ ἡ μικρὰ κόρη, τὴν ὁποίαν εἶχεν.

Ἡμέραν τινὰ εἶπεν εἰς τὴν κόρην τῆς Εἰρήνης, βλέπεις ἐδῶ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ κραμβοφύλλου τὰ μικρά, κομψὰ καὶ κίτρινα αὐτὰ στίγματα; Εἶνε αὐγά, ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται αἱ κάμπαι, αἵτινες ἀφανίζουσι τὰ λάχανα. Σήμερον μετὰ μεσημβρίαν παρατήρησε προσεκτικῶς ὅλα τὰ φύλλα, ἰδὲ ποῖον ἐξ αὐτῶν ἔχει τοιαῦτα αὐγά καὶ καθάρισέ τα, διὰ νὰ μὴ βλαβῆ ἡ κράμβη καὶ ἀφανισθῆ».

Ἡ Εἰρήνη δὲν παρατήρησε τὰ φύλλα τῆς κράμβης, ὅπως εἶπεν εἰς αὐτὴν ἡ μήτηρ τῆς μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἐβαρύνετο νὰ καταβῆ εἰς τὸν κῆπον καὶ νὰ κάθηται νὰ παρατηρῆ ἐν πρὸς ἐν τὰ φύλλα αὐτῆς. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν ἄλλην ἡμέραν κατέβη. Ἐπειτα ἐλησμόνησεν ὄλως διόλου.

Ἡ μήτηρ ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν ἀσθενήσῃ καὶ ἔμεινεν ἄρκετὰς ἡμέρας κατάκοιτος. Ὅτε ἔγινεν ὑγιής, ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὰ λάχανα. Ἐλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸ ὀκνηρὸν κοράσιον καὶ κατέβη εἰς τὸν κῆπον. Ἀλλὰ τί νὰ ἴδῃ; Ὅλοι αἱ κράμβαι

ἦσαν καταφαγωμένα ὑπὸ τῶν καμπῶν. Μόνον τὸ στέλεχος καὶ ὁ σκελετὸς τῶν φύλλων ἐφαινετο.

Τὸ κοράσιον, ὅτε εἶδε τὰ λάχανα εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν, ἐξεπλάγη, ἐντράπη καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ, διότι ἐκ τῆς ὀκνηρίας του ἠφανίσθησαν τὰ λάχανα.

Ἡ μήτηρ περίλυπος καὶ δακρῦουσα εἶπε τότε εἰς τὴν κόρην τῆς· «Ἰδέ, τέκνον μου, τί κακὸν ἐπάθομεν ἐκ τῆς ὀκνηρίας σου. Τὰ λάχανα, ἠφανίσθησαν. Τώρα τίποτε οὐκ ἔχομεν νὰ πωλήσωμεν, διὰ νὰ κερδήσωμεν ὀλίγα χρήματα. Θὰ μείνωμεν ἄνευ ἄρτου καὶ θὰ γίνωμεν ἐπαῖται. Τί ἐντροπή! Ἄλλ' αὐτὸ εἶνε τὸ τέλος τῶν ὀκνηρῶν». Καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα.

- Ὁ ἀκαμάτης εἶναι ἀδελφὸς τοῦ ζητιάνου.
- Γλυκὸς ὁ ὕπνος τὸ ταχύ, παληὰ φορέματα τῆ Λαμπρῆ.
- Ὁκνὸς νέος πτωχὸς γέρος.
- Δούλευε νὰ τρῶς καὶ κούφη νάχης.

39. Ὁ ἀμαξηλάτης.

Ἄμαξηλάτης τις μετέφερε διὰ τῆς ἀμάξης του ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἑπαυλίαν τῆς οικογένειάν τινα. Ἡ ὁδὸς μετὰ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐπαύλεως δὲν ἦτο καθόλου καλὴ· ἐδῶ ἦσαν λάκκοι ἀρκετὰ βαθεῖς, ἐκεῖ πέτραι μεγάλαι καὶ ἀλλοῦ νερὰ καὶ λάσπη πολλή· ἦτο ἀνάγκη πολλή νὰ προσέχη τις, διὰ νὰ μὴ πάθῃ κανὲν κακόν.

Ὁ ἀμαξηλάτης, ὅτε ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὴν πόλιν, δὲν ἦτο πολὺ προσεκτικὸς, καὶ ἡ ἀμάξα ἔπεσεν εἰς τινὰ λάκκον. Ἄντι δὲ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐκβάλῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ λάκκου, ἐσταύρωσε τὰς χεῖράς του καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ ἐκβάλῃ τὴν ἀμάξαν ἐκ τοῦ λάκκου· «Καλέ, τί κάμνεις αὐτοῦ», τῷ λέγει διαβάτης

τις, ὅστις κατὰ τύχην διέβαινε τότε ἀπ' ἐκεῖ. «Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐξέλθῃ ἡ ἄμαξα ἐκ τοῦ λάκκου: Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, πρέπει πρῶτον νὰ καταβῆς ἐκ τῆς ἀμάξης, νὰ θέσῃ τὰς χεῖράς σου εἰς τοὺς τροχοὺς, νὰ ὠθήσῃ τὴν ἄμαξαν, νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἵππους καὶ ἔπειτα νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν σου. Ποτὲ μὴ περιμένῃς νὰ ἐπιτύχῃς τι, ἂν ὁ ἴδιος δὲν ἐργασθῆς καὶ μάλιστα μὲ δλην σου τὴν δύναμιν. Ὁ Θεὸς μόνον τούτους τοὺς ἀνθρώπους βοηθεῖ. Τοὺς ἀνθρώπους, οἳτινες κáθηνται μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ δὲν ἐργάζονται, ποτὲ δὲν τοὺς βοηθεῖ».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Ὁ Θεὸς δίνει τροφή ἔς τὰ πουλιά, μὰ δὲν τὴ βάνει καὶ εἰς τὴ φολιά.

— Ἄγιε Γιώργη, μου βοήθα μὲ νὰ φάγω τὸ πινάκι μου. — Κούνα καὶ σὺ τὸ χέρι σου.

— Τὴν χεῖρα προσφέρων τὴν τύχην κάλει.

— Τὸν οἰκοθεν βρεχόμενον οὐδ' ὁ Θεὸς οἰκτίρει.

— Θεὸς δὲ τοῖς ἀργούσιν οὐ παρίσταται.

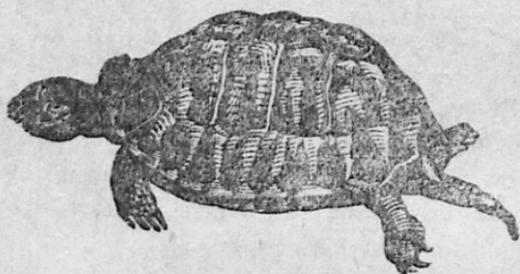
40. Χελώνη καὶ λαγωγός.

Λαγωγός τις ἦτο ἐξηπλωμένος ἔξω τῆς φωλεᾶς του καὶ ἀνεπαύετο. Ἐνῶ δὲ ἐσυλλογίζετο τὴν χλόην, τὰ λάχανα, τοὺς κυνηγούς, τὰς ἀλώπεκας, τοὺς λύκους, τοὺς ἀετοὺς καὶ ὅ,τι ἄλλο ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ λαγωῦ, βλέπει τὴν χελώνην διαβαίνουσαν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐξεπλάγη. Ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν εἶχεν ἴδῃ χελώνην. Τὸ ὄστρακόν τῆς τὸ χονδρόν, ὁ λαιμός τῆς ὁ βραχύς, οἱ πόδες τῆς οἱ μικροὶ καὶ πρὸ πάντων τὸ βραδύτατον βᾶδισμά τῆς τῶ ἐφάνησαν τόσον ἀλλόκοτα, ὥστε ἤρχισε νὰ γελᾷ δυνατὰ.

Ἡ χελώνη ἤκουσε τοὺς γέλωτας τοῦ λαγωῦ καὶ προσεβλήθη. Ἦλθε λοιπὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ τὸν ἠρώτησε δια τί

γελᾷ. Ὁ λαγῶς ἀπεκρίθη· «Ποτὲ δὲν ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχη ζῶον ἔχον τόσον βραχεῖς πόδας καὶ τόσον βραδὺ βᾶδισμα καὶ διὰ τοῦτο γελῶ». Τότε ἡ χελώνη εἶπεν· «Αἶ, φίλε μου, δὲν ἔχεις δίκαιον νὰ γελᾷς διὰ τοὺς πόδας μου καὶ διὰ τὸ βᾶδισμά μου, διότι οἱ ἰδικοὶ μου πόδες πιθανόν νὰ εἶνε καλύτεροι τῶν ἰδικῶν σου, καὶ τὸ ἰδικόν μου βᾶδισμα τί παράδοξον νὰ εἶνε ταχύτερον καὶ τοῦ ἰδικοῦ σου» !

Ὁ λαγῶς, ἀφοῦ ἤκουσε ταῦτα, ἤρχισε νὰ γελᾷ περισσότερον. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς εἶναι δυνατόν ζῶον

Χελώνη.

τοιούτον νὰ ἔχῃ τὴν ἀνοησίαν νὰ φαντάζηται ὅτι οἱ πόδες του καὶ τὸ βᾶδισμά του δύνανται νὰ εἶνε καλύτερα τῶν ἰδικῶν του, τὰ ὁποῖα ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει ὅτι εἶνε ἐξαιρέτα. Ἄλλ' ἡ χελώνη ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως προέτεινεν εἰς αὐτὸν νὰ παρατρέξωσιν, ἂν ἐτόλμα.

Ὁ λαγῶς, διὰ νὰ γελάσῃ περισσότερον, ἐδέχθη νὰ παρατρέξῃ μὲ τὴν χελώνην. Ὄρισαν λοιπὸν τὸ σημεῖον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ἀρχίσωσι, καὶ τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τελειώσωσι τὸ τρέξιμον, καὶ ἐξεκίνησαν.

Ὁ λαγῶς, γνωρίζων ὅτι τρέχει πολὺ ταχέως, ἀπεσύρθη εἰς τινα θάμνον καὶ ἐκεῖ ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη. Ἐσκέφθη ὅτι

αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς νὰ τρέξῃ καὶ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ προσπεράσῃ τὴν χελώνην, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκετο αὕτη, ἐὰν μετὰ τὸν ὕπνον ἔτρεχεν ὀλίγην ὥραν μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν.

Ἄλλ' ἡ χελώνη, ἣτις εἶχε μάθῃ ὅτι ὅσον πολὺ καὶ ἂν τρέχῃ τις, ὅταν κáθηται καὶ κοιμᾶται, πάντοτε ὑπολείπεται ἐκείνου, ὅστις ὀλίγον μὲν τρέχει, ἀλλ' ἀδιακόπως τρέχει, καθόλου δὲν ἔκαμεν ὅ, τι ἔκαμεν ὁ λαγῶς. Δὲν ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἤρχισεν ἀργὰ ἀργὰ νὰ βαδίξῃ καὶ ἐξηκολούθησε τὸ βáδισμά της μέχρι τέλους, χωρὶς νὰ σταθῆ πουθενά, ὅτε μετὰ πολὺν χρόνον καὶ ἀφοῦ ἔχυσε πολὺν ἰδρῶτα ἔφθασε τέλος εἰς τὸ τέρμα, ὅπου εἶχον συμφωνήσῃ νὰ φθάσωσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐξύπνησε καὶ ὁ λαγῶς καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν. Ἄλλ' ἦτο ἀνωφελές πλέον. Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα, εὔρε τὴν χελώνην ἐξηπλωμένην ἐκεῖ καὶ ἀναπαυομένην. Ἡ βραδυκίνητος, ἀλλ' ἄοκνος χελώνη ἐνίκησε τὸν ταχυκίνητον, ἀλλ' ὀκνηρὸν λογῶν.

Αἰσώπειος μῦθος.

- Ἡ ἀλεπού 'ποῦ κοιμᾶται, ὄρνιθας δὲν πιάνει.
- Ὅπ' ἔχει δρόμο ἄς περιπατῇ, καὶ ὅπ' ἔχει ἄδεια ἄς κοιμᾶται.
- Καθεύδων οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. — Πλάτων.
- Τῇ ἐπιμελείᾳ πάντα δοῦλα γίνονται.

41. Ὁ μικρὸς καλαθοποιός.

Ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Ἰωάννης ἦσαν ὁμήλικες. Ὁ Γεώργιος εἶχε πλουσίους γονεῖς καὶ ὁ Ἰωάννης πτωχούς. Ὁ Γεώργιος, ἐπειδὴ εἶχε πλουσίους γονεῖς, δὲν ἤθελε νὰ μάθῃ τίποτε, ἐνῶ ὁ Ἰωάννης ἔμαθε νὰ κατασκευάζῃ καλάθια.

Ἡμέραν τινὰ ἦσαν καὶ τὰ δύο παῖδιά κάτω εἰς τὴν θαλάσσαν. Ὁ Γεώργιος ἐψάρευε, διὰ νὰ διασκεδάσῃ καὶ ὁ Ἰωάν-

νης ἔκοπτε λεπτάς ράβδους, ἰτέας καὶ καλάμια, διὰ νὰ κατασκευάσῃ καλάθια. Αἶφνης ἐξεπήδησαν πειραταὶ τινες ἐκ τῶν ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένων θάμνων, ὅπου ἦσαν κρυμμένοι, καὶ ἔσυραν τὰ παιδία εἰς τὸ πλοῖόν των, διὰ νὰ τὰ φέρωσιν εἰς ἄλλο μέρος καὶ νὰ τὰ πωλήσωσιν ὡς δούλους.

Ἐνῶ ἔπλεον καὶ ἦσαν ἤδη μακρὰν τῆς ξηρᾶς, ἐγείρεται μεγάλη τρικυμία, τὸ πλοῖον παρασύρεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων μακρὰν τοῦ τόπου, ὅπου ἐσχόπευον νὰ ἀποβῶσιν οἱ πειραταί, καὶ ἐπὶ τέλους κατασυντρίβεται ἐπὶ τῶν βράχων μιᾶς νήσου. Οἱ πειραταὶ ἐπνίγησαν. Τὰ παιδία μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπνίγησαν. Ἐσώθησαν εἰς τὴν ξηράν. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος! Εἰς τὴν νῆσον ταύτην κατώκουν ἄγριοι ἄνθρωποι, μαῦροι, κατὰμαυροί, οἵτινες ἅμα εἶδον τὰ παιδία εὐθὺς ἔτρεξαν ἄγριοι πρὸς αὐτά, διὰ νὰ τὰ φάγωσιν.

Ὁ Ἰωάννης ἐσκέφθη ὅτι ἴσως ἡ τέχνη του ἠδύνατο νὰ τὸν σώσῃ ἐκ τῶν ἀγρίων τούτων ἀνθρώπων. Ἐξέβαλε λοιπὸν τὸ μαχαιριόν του, ἔκοψέ τινας ράβδους ἐκ τινος ἰτέας, εὐρισκομένης ἐκεῖ πλησίον, καὶ ἤρχισε νὰ πλέκῃ ἐν κομψὸν καλάθιον. Οἱ μαῦροι, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδία, τὸν ἔβλεπον μετὰ πολλῆς περιεργείας.

Ὅτε ἐτελείωσε τὸ καλάθιον, τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν καλύτερον ἐκ τῶν ἀγρίων. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐπεθύμουν νὰ εἶχον ὅμοια καλάθια, παρεχώρησαν εἰς αὐτὸν μίαν καλύβην νὰ ἐργάζεται χωρὶς νὰ τὸν ἐνοχλῇ κανεὶς.

Ἐπειτα ἐζήτησαν καὶ ἀπὸ τὸν Γεώργιον νὰ πλέξῃ ἐν καλάθιον. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος δὲν ἐγνώριζε νὰ κάμῃ τίποτε, ἐσκέφθησαν ὅτι αὐτὸς εἶνε ἄχρηστος ἄνθρωπος καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν φονεύσωσι καὶ νὰ τὸν φάγωσιν. Ὁ Ἰωάννης, μόλις ἐνόησε τοὺς κακοὺς σκοποὺς αὐτῶν, ἤρχισε νὰ τοὺς παρα-

καλῆ νὰ μὴ τὸν φονεύσωσι, διότι τὸν χρειάζεται νὰ τὸν βοηθῆ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καλάθιων. Οἱ ἄγριοι ἐνόμισαν ὅτι εἶνε ὑπέρrettης τοῦ Ἰωάννου καὶ δὲν τὸν ἐφόνευσαν. Διέταξαν ὅμως αὐτὸν νὰ ἐκδυθῆ τὰ ὠραῖα ἐκ μετὰξῃ ἐνδύματά του καὶ νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἰωάννην, αὐτὸς δὲ νὰ ἐνδυθῆ τὰ παλαιὰ καὶ πτωχικὰ ἐνδύματα τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Γεώργιος, ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν του, ἐξεδύθη τὰ ἰδικὰ του λαμπρὰ φορέματα καὶ ἐνεδύθη τὰ πτωχικὰ τοῦ Ἰωάννου. Τί νὰ κάμῃ! Διὰ νὰ φαίνεται δὲ ὅτι βοηθεῖ τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν καλάθιων καὶ ὅτι εἶνε χρησιμὸς ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς, κατέβαινε καθ' ἡμέραν εἰς τὴν παραλίαν, ἔκοπτε καλάμους ἐκ τῶν καλάμωνων καὶ ῥάβδους ἐκ τῶν ἰτεῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐκεῖ, τὰς ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὰς ἔδιδεν εἰς τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ κατασκευάζῃ τὰ καλάθιά του.

— Κάλιο ὅστις ἔξεραι παρ' ὅστις ἔχει.

— Τὰ μικρὰ μας τὰ ντυμένα, τὰ τρανὰ μας τὰ γδυμένα.

— Ὁ τεχνίτης δὲν πεινάει κί ἂν πεινάσῃ δὲν πεθαίνει.

— Ἡ δουλειὰ ντροπὴ δὲν ἔχει.

42. Ὁ ζίζικας καὶ τὸ μυριῆκι.

Καλοκαῖρι κί ἀνοιξί,
ἦσαν ἦσαν τὰ λουλούδια,
ὁ τρελλὸς ὁ ζίζικας
τὴν περνοῦσε μὲ τραγούδια.

Τὰ τραγούδια ἔπερασαν,
ἦλθαν χιόνια, ἦλθαν πάγοι,
καὶ πεινᾷ ὁ ζίζικας
καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγῃ.

Ἐρχεται ἔς τὸν γείτονα
ὁ προβλεπτικὸ μυριῆκι
καὶ ζητεῖ βοήθειαν
ἵνα σπύρο ἢ σκουλήκι.

Τὸ μυριῆκι ἐκθαμβὸν
ἔρωτᾷ· «Καλέ μου γείτον,
δὲν μοῦ λές τί ἔκαμνες
καλοκαῖρι ὅσο ἦτον.»

(Τ Α Ξ Ι Σ Γ'.)

4

« — Ἐτραγουδοῦσα, φίλε μου,
ὅσο ἦτο καλὴ ὥρα... ».

« — Ἐτραγουδοῦσες ; Εὐγέ σου !
Χοροπήδα λοιπὸν τώρα ».

Ἄλ. Ἐ. Ραγκαβῆς.

43. Τὸ φθινόπωρον.

Ὁρᾷ τὰ φύλλα πίπτουσι τῶν δένδρων ἕνα ἕνα
καὶ ἤρξατο ὁ ἄνεμος ψυχρότατος νὰ πνέη,
τὴν κεφαλὴν των κλίνουσι τὰ ἄνθη μαραμμένα
καὶ φεύγουσα ἡ χελιδὼν τὴν φωλεάν της κλαίει.

Τὰ ῥόδα τὰ καλλίχροα τοὺς κήπους δὲν κοσμοῦσι
καὶ δὲν πληροῦσι τοὺς ἀγρούς τὰ κρίνα μ' εὐωδιάν
ἐπὶ τῶν φύλλων θλιβερῶς τὰ ἔντομα βομβοῦσι,
καὶ δὲν ἀκούω τὰ πτηνὰ νὰ ψάλλουν μ' ἀρμονίαν.

Εἰς τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς ὅστις ἡμῶν θελήσῃ
εὐδαίμων καὶ μ' ἀνάπαυσιν τὸν βίον νὰ περάσῃ,
ὡς πράττει μύρμηξ φρόνιμος, ὀφείλει νὰ φροντίσῃ,
ὀφείλει τὸ φθινόπωρον τροφὴν νὰ ἐτοιμάσῃ.

Ἰ. Πολύβιος.

44. Τὰ δύο ἄροτρα.

Γεωργός τις εἶχεν ἀγοράσῃ δύο ἄροτρα ἐκ τοῦ αὐτοῦ σι-
δήρου καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἐργαστήριον κατεσκευασμένα. Ὁ γε-
ωργός ἐχρησιμοποίησε τὸ ἓν, τὸ δὲ ἄλλο ἔθεσεν εἰς τινα γω-
νίαν τοῦ ἀχυρῶνός του, διότι δὲν εἶχεν ἀνάγκην αὐτοῦ τότε.

Μετὰ πολλοὺς μῆνας ὁ γεωργός ἔλαβεν ἀνάγκην αὐτοῦ
καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν ἀγρόν, ὅπου ἦτο καὶ τὸ ἄλλο ἄροτρον.
Ἐκεῖ συνητηθήσαν τὰ δύο ἄροτρα καὶ ἐχάρησαν πολὺ, διότι

μετά τόσον χρόνον ἐβλέποντο πάλιν. Πόσον ὁμως ἐξεπλάγησαν, ὅτε παρετήρησε τὸ ἐν τὸ ἄλλο! Ἐνῶ τὸ πρῶτον ἐλάμπεν ὡς καθρέπτης, τὸ ἄλλο ἐκαλύπτετο ὑπὸ παχείας σκωρίας. Ἐκπληκτον τότε αὐτὸ ἠρώτησε τὸ πρῶτον· «Πῶς σὺ ἔγινες τόσον λαμπρὸν, ἀδελφέ μου, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι τόσον ἐλεεινόν; Σὺ εἰργάζεσο πάντοτε καὶ ἐκοπίαζες πολὺ, ἐνῶ ἐγὼ ἐκαθήμην ἀργὸν καὶ δὲν ἐκοπίαζον καθόλου. Ἐπρεπε λοιπὸν ἐγὼ νὰ εἶμαι λαμπρὸν καὶ σὺ ἐλεεινόν, καὶ τώρα βλέπω τὸ ἐναντίον. Εἶπέ μοι, πῶς σὺ ἔγινες τόσον λαμπρὸν καὶ ἐγὼ εἶμαι τόσον ἐλεεινόν;». — «Νὰ σοὶ εἶπω», ἀπεκρίθη τὸ λαμπρὸν ἄροτρον. «Ὅστις κάθηται ἀργός, γίνεται πάντοτε τοιοῦτος, ἐλεεινός καὶ ἄθλιος, ὅπως εἶσαι σὺ. Ὅστις θέλει νὰ γίνῃ καλὸς καὶ λαμπρός, ὅπως εἶμαι ἐγὼ, πρέπει νὰ κάμνῃ ὅ,τι κάμνω ἐγὼ. Πρέπει νὰ ἐργάζεταιται».

— Ἡ πέτρα τοῦ κυλάει μούχλα δὲν πιάνει.

— Τὰ κίνητο νερὸ βρομᾷει.

45. Ἡ καλύτερα κληρονομία.

Ἐμπορός τις εἶχε δύο υἱούς, τοὺς ὁποίους δὲν ἠγάπα ἐξ ἴσου. Ἠγάπα τὸν μεγαλύτερον περισσότερον καὶ ἐσκέπτετο μετὰ θάνατον νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Ἡ μήτηρ, ἣ ὁποία ἐθλίβετο διὰ τὸ ἄδικον τοῦτο, παρέκάλεσε τὸν ἄνδρα τῆς νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς τὰ παιδιά τὸν σκοπὸν του. Ἐνόμιζεν ὅτι μὲ τὸν καιρὸν θὰ τὸν ἔπειθε νὰ ἀφήσῃ καὶ εἰς τοὺς δύο του υἱούς ἴσην κληρονομίαν. Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἤκουσε καὶ δὲν ἐφάνέρωσε τίποτε εἰς τὰ τέκνα του.

Ἡμέραν τινὰ ἡ μήτηρ ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐκλαιεν, ὅτε κατὰ τύχην διέρχεται ἐκεῖθεν γέρων τις σεβάσμιος καὶ πολὺ ἀγαθός, ὁ φρονιμώτερος ἄνθρωπος τῆς πόλεως. Ὁ ἀγαθὸς γέρων εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, τὴν ἐλυ-

πήθη και τὴν ἠρώτησε, διατί κλαίει. — « Πῶς νὰ μὴ κλαίω; », ἀποκρίνεται ἡ δυστυχὴς. « Ἐχω, κύριέ μου, δύο υἱούς, τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ ἐξ ἴσου. Ἄλλ' ὁ σύζυγός μου θέλει νὰ ἀφήσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὸν πρῶτόν του υἱόν. καὶ εἰς τὸν δεύτερον νὰ μὴ ἀφήσῃ τίποτε. Παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ τίποτε εἰς αὐτούς, διότι ἤλπιζον ἐν τῷ μεταξύ ὅτι θὰ εὕρισκον τρόπον νὰ τὸν πείσω νὰ μὴ κάμῃ αὐτὸ τὸ ἀδίκον εἰς τὸ τέκνον μας· ἀλλ' εἰς μάτην. Πόσον ἤθελον νὰ μὴ ζημιωθῇ κανὲν ἐκ τῶν τέκνων μου καὶ πόσον ἐπεθύμουν νὰ εὕρισκον μέσον τι, ὅπως ἐπιτύχω τοῦτο! ». — « Εὐχολὸν πρᾶγμα, λέγει τότε ὁ γέρον. « Ὑπαγε νὰ φανερώσῃς εἰς τοὺς υἱούς σου ὅτι ὁ μεγαλύτερος θὰ κληρονομήσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός, καὶ ὁ μικρότερος δὲν θὰ κληρονομήσῃ τίποτε. Τότε θὰ ἴδῃς ὅτι καὶ ὁ μικρότερος, ἐνῶ τίποτε δὲν θὰ εὕρῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του, θὰ γίνῃ πλούσιος, ἴσως δὲ καὶ πλουσιώτερος τοῦ πρώτου, ὅστις θὰ κληρονομήσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός του ».

Ἡ μήτηρ ἐφάνερωσεν εἰς τοὺς υἱούς τῆς τὸν σκοπὸν τοῦ πατρός των. Ὁ νεώτερος, ὅτε ἔμαθεν ὅτι δὲν ἔχει τίποτε νὰ προσμένῃ παρὰ τοῦ πατρός του, ἔφυγε μακρὰν εἰς τὰ ξένα καὶ ἐκεῖ ἐσπούδασεν ὀλίγα γράμματα καὶ μίαν τέχνην. Εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα πολὺ ἐπιμελῶς καὶ ἐγένετο ἐπιτηδειότατος εἰς τὴν τέχνην του. Ὁ μεγαλύτερος, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὅτι εἶνε πλούσιος, ἔμεινε πλησίον τοῦ πατρός του, δὲν ἐσπούδασε τίποτε, δὲν ἔμαθε τίποτε καὶ ποτὲ δὲν εἰργάσθη.

Ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ πατήρ, ὁ μεγαλύτερος υἱός, ἀπειρος καὶ ἀμαθὴς ἐντελῶς, ἐσκόρπισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὴν περιουσίαν του. Μετὰ τινα χρόνον ὀλιγίστευσαν πολὺ τὰ χρήματά του καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε καμμίαν ἐργασίαν, δὲν ἠδύνατο νὰ κερδίξῃ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ τινα χρόνον τίποτε ἐκ τῆς

μεγάλης περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν εἰς αὐτὸν ὁ πατήρ του, δὲν ἔμεινεν. Ὁλὴ ἠφανίσθη. Ὁ ἄθλιος ἔγινε πτωχότατος καὶ πολὺ ἔλεεινός, ἐνῶ ὁ μικρότερός του ἀδελφός, ὅστις τίποτε δὲν εὔρεν ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἐν τῷ μεταξὺ ἐπλούτησε διὰ τῆς ἐργασίας του εἰς τὰ ξένα καὶ ἔγινεν εὐτυχής.

— Ὅποιος καταγίνεται ἔς τὴ δουλειά, δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κληρονομιά.

— Δουλεμμένα ζηλεμμένα.

— Μάθε τέχνη γιὰ νὰ ζήσης καὶ πραγματέια νὰ πλουτήσης.

— Ὅποιος δὲν κάνει ἀπὸ λόγου του καὶ παντοχάινει ἀπ' ἄλλον, κακό, ψυχρό ἔναι τὸ καλό, καὶ ἄς μὴ εἶναι καὶ μεγάλο.

— Ἄλλοι ἔπὸ ἔκεινον, ποῦ δὲν ξυέται μὲ τὰ νύχια του.

46. Η ὥραία προῦα.

Πῶς τὸ ὥραϊον φῶς τῆς ἀυγῆς
πάλιν τὴν ὄψιν τέρπει τῆς γῆς !
Στύβουν αἱ δρόσοι ἐκ τοῦ φωτός
ὡς ἀδαμάντων κονιορτός.

Δάσος καὶ θύαξ καὶ πεδιάς
ἤρχισαν πάλιν τὰς παιδιάς·
ὕμνον τὰ πάντα ἐωθινὸν
εἰς ποικαλίαν μέλπουν φωνῶν.

Τῆς ἐργασίας ἤλθ' ὁ καιρός·
ἄς ὀπλισθῶσι διὰ πυρὸς
ὁ νοῦς, τὸ πνεῦμα, ἡ χεὶρ, ὁ ποὺς
πρὸς νέους κόπους, νέους σκοπούς.

Ἡ ἡλικία ἢ προῦινῆ
μ' ἄνθη τὸν βίον ἄς στεφανοῖ·
καλὸν τὸ τέλος καλῆς ἀρχῆς !
Ὁ ἐπιμείνας ἔστ' εὐτυχής.

Φίλεργος νέος ἄς εὐθαρσῆ,
ἢ ἔλπις του εἶν' ἐν χειρσί·
θνήσκει ὁ μόχθος, μὲν' ἢ χωρὰ
κ' ἢ εὐτυχία ζῆ σταθερά.

Ἡλ. Τανταλίδης.

47. Τὸ καλὸν παιδίον.

Ἐπιμελές τι παιδίον ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἐμελέτα τὸ μάθημά του. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἰσῆλθον διὰ τοῦ παραθύρου λαμπραὶ καὶ εἶπον πρὸς τὸ παιδίον· «Καλὸν παιδίον, μὲ τοιοῦτον ὠραῖον καιρὸν κάθησαι μέσα κλεισμένον; Ἐλα ἔξω νὰ παίξωμεν μαζί!» Τὸ παιδίον, χωρὶς νὰ κινηθῆ ἔκ τῆς θέσεώς του, εἶπε πρὸς αὐτάς· «Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ παίξω».

Ἐνῶ τὸ παιδίον ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του, ἔρχεται ὠραῖόν τι πτηνὸν εἰς τὸ παράθυρον, βλέπει τὸ παιδίον καὶ λέγει πρὸς αὐτό· «Καλὸν μου παιδίον, ἔλα μαζί μου ἔξω! Ἡ γῆ πρασινίζει, ὁ οὐρανὸς εἶνε φωτεινός, τὰ ἄνθη ἤνοιξαν καὶ σὺ κάθησαι μέσα κλεισμένον; Ἐλα ἔξω!». Τὸ παιδίον, χωρὶς νὰ κινηθῆ ἔκ τῆς θέσεώς του, λέγει πρὸς τὸ πτηνόν· «Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου, καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ ἐξέλθω».

Τὸ παιδίον ἐξηκολούθει τὴν ἐργασίαν του, ὅτε τὸ βλέπει ἢ μῆλέα. Ἀμέσως κινεῖ τὰ φύλλα τῆς καὶ λέγει πρὸς αὐτό· «Ὅχι δὲ καὶ τόσον ἐπιμελής, μικρὸν μου παιδίον! Δὲν βλέπεις τὰ μῆλά μου; Ὁρίμασαν ταύτην τὴν νύκτα! Δὲν ἔρχεσαι νὰ κόψης δύο τρία νὰ φάγῃς;». Χωρὶς νὰ κινηθῆ τὸ παιδίον ἔκ τῆς θέσεώς του, λέγει πρὸς τὴν μῆλέαν· «Νὰ τελειώσω πρῶτον τὴν ἐργασίαν μου, καὶ ἔπειτα βέβαια θὰ κόψω κανὲν μῆλον νὰ φάγω».

Ἐπὶ τέλος τὸ παιδίον ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν του. Συνέλεξε τὰ βιβλία του, τὰ ἔβαλεν εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἀμέσως ἔτρεξεν εἰς τὸν κῆπον. Τί ώραϊα! Τί ώραϊα! Ὁ ἥλιος ἐγέλα καὶ τοῦ ἐφίλει τὴν ζανθὴν κόμην. Ἡ μηλέα ἐκίνει τὰ φύλλα της καὶ τῷ ἔρριπτε μῆλα. Τὸ πτηνὸν ἐκελάδει καὶ τῷ ἔνευε νὰ ὑπάγῃ πλησίον του. Ὅλα τὸ ἐχαίροντο καὶ ὅλα τὸ περιποιοῦντο. Ἀπὸ τὴν χαρὰν του τὸ παιδίον ἐπήδα καὶ ἐφώναζε δυνατὰ· «Τώρα, ὅτε ἐτελείωσα τὴν ἐργασίαν μου, εἶνε καιρὸς νὰ παιζῶ ὅσον θέλω».

- Τὰ καλὸ πουλὶ ἀπ' ταῦτ' οὐ κελαῖδει.
- Φιλοπονία νεότητος γήρατος ἀνάπαυσις.

48. Οἱ υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ.

Γέρων τις γεωργὸς εἶχε τρεῖς υἱούς, οἵτινες καθόλου δὲν ἠγάπων νὰ ἐργάζωνται. Εἰργάζετο ὁ γέρων, καὶ αὐτοὶ οἱ ἄθλιοι ἐκάθηντο καὶ ἐτρέφοντο ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ὁ γέρων ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἀμπέλου, τὸν κατέλαβε βραδαία βροχή. Ὁ δυστυχὴς ἐβράχη πολὺ. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἠσθένησε βαρέως καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἐσυλλογιζέτο πόσον κακὰ θὰ ζήσωσι μετὰ τὸν θάνατόν του οἱ ὀκνηροὶ υἱοὶ του καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ. Καί, ἐπειδὴ ἤθελεν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ κάμῃ τοὺς υἱούς του νὰ ἀγαπήσωσι τὴν ἐργασίαν, προσεκάλεσεν αὐτοὺς κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του καὶ τοῖς εἶπεν· «Ἀγαπητά μου τέκνα! Ἐγὼ μετ' ὀλίγον δὲν θὰ εἶμαι πλέον εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ τελευταία μου ὥρα ἔφθασεν. Μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκω. Μὴ κλαίετε. Οὕτως ἠθέλησεν ὁ ἅγιος Θεός. Ἄς εἶνε δεδοξασμένον τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ. Σᾶς ἀφήνω τὴν εὐχὴν μου καὶ μίαν ἀμπελον. Τίποτε ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σᾶς ἀφήσω. Εἰς

τὴν ἄμπελον εἶνε κρυμμένον κάτι τι. "Ὅταν ἀποθάνω, σκάψατε αὐτὴν καὶ θὰ εὕρητε ὅ,τι εἰς αὐτὴν κρύπτεται". Καί, ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ ἀσθενὴς γέρων, ἠυλόγησε τὰ τέκνα του καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεόν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ τρεῖς υἱοὶ του ἔλαβον σκαπάνας καὶ δικέλλας, καὶ ἤλθον εἰς τὴν ἄμπελον. Ἦρχισαν λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς νὰ σκάπτωσιν, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ εὕρωσιν ἐκεῖ που κρυμμένα χρήματα.

Ἔσκαψαν ἐπιμελέστατα, ἀλλὰ χρήματα δὲν εὗρον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνόμισαν ὅτι τὰ χρήματα εἶνε εἰς τὴν ἄμπελον καὶ ὅτι δὲν τὰ εὗρον, διότι δὲν ἔσκαψαν ἀρκετὰ βαθέως, ἔσκαψαν πάλιν ἐξ ἀρχῆς καὶ δευτέραν φοράν τὴν ἄμπελον. Ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν ταύτην φοράν δὲν εὗρον τίποτε. Ἐφυγον λοιπὸν περίλυποι, διότι μετὰ τόσον κόπον δὲν ἐπέτυχον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐζήτησαν. Ἀλλ' ἠπατῶντο. Διότι ἡ ἄμπελος, ἐπειδὴ ἔσκαφη πολὺ καλά, ἔδωκε τόσον καρπὸν, ὥστε τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα συνηθοῖσθησαν ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ, ἦσαν πολὺ περισσότερα τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀφήσῃ εἰς τὰ τέκνα του εἰς γεωργὸς ἀποθνήσκων.

Ἐκτοτε καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ εἰργάζοντο πάντοτε μετὰ πολλῆς προθυμίας, διότι μὲ τοὺς ἰδίους των ὀφθαλμοὺς εἶδον ὅτι ἡ ἐργασία φέρει πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Αἰσώπειος μῦθος.

— Περισσότερο δουλεύεις ; περισσότερ' ὠφελιέσαι.

— Ἡ προκοπὴ νικάει τὴ φτώχεια.

49. Ὁ πτωχὸς κτίστης.

Συνέβη που οἱ ἀγροί, ἂν καὶ εἶχον καλλιεργηθῆ καλῶς, νὰ μὴ ἀποφέρωσι τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον καρπούς, ὅπως ἀνέμενον οἱ κατοικοῦντες τὴν χώραν ἐκείνην. Ἦτο τὸ ἔτος

ἄφορον καὶ ὑπῆρχε φόβος λιμοῦ. Ἐφερον μὲν ἐξ ἄλλων τόπων σιτηρά, ἀλλὰ, ὅσα καὶ ἂν ἔφερον, δὲν ἐπῆρχουν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Ὅ,τι οἱ ἄνθρωποι ἠγόραζον, ἦτο πολὺ ὑπερτιμημένον. Οἱ οἰκογενειάρχαι ἰδίως, οἱ ὅποιοι ὤφειλον νὰ θρέψωσι σύζυγον καὶ τέκνα, εὕρισκοντο εἰς μεγάλην στενοχωρίαν· διότι ὅ,τι ἐκέρδιζον ἐκ τῆς ἐργασίας των δὲν ἐπῆρχει, ὡς ἄλλοτε, εἰς τὴν συντήρησίν των. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπλησίαζε καὶ ὁ χειμῶν.

Μεταξὺ τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφοβοῦντο τὸν χειμῶνα, ἦτο καὶ κτίστης τις, Ματθαῖος καλούμενος. Ἦτο ἠλικιωμένος ἀρκετὰ καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐργάζεται ὡς κτίστης. Ἡ σύζυγός του ὠνομάζετο Ἰωάννα καὶ εἶχεν ὑπηρετήσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, πρὶν ἢ ὑπανδρευθῆ, ὡς μαγείρισσα. Ἦτο πολὺ καλὴ οἰκοκυρά, ἐτέλει ὅλα τὰ οἰκιακὰ ἔργα, ἦτο πολὺ οἰκονόμος καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διετήρει καθαρὰν τὴν οἰκίαν της καὶ καθαρὰ τὰ τέκνα της.

Τέκνα εἶχον τέσσαρα. Τὸ μεγαλύτερον, ἡ Σοφία, ἦτο δεκατεσσάρων ἐτῶν, καὶ τὸ μικρότερον, ἡ Εἰρήνη, μόλις τεσσάρων ἐτῶν. Τὰ ἄλλα δύο ἦσαν ὁ Πέτρος, δώδεκα ἐτῶν, καὶ ἡ Ἄννα, ὀκτῶ ἐτῶν. Εἰς χρόνους εὐτυχεῖς ἡ οἰκογένεια αὕτη ἔζη πτωχικὰ μὲν, ἀλλ' ἀνέτως καὶ εὐχάριστα. Εἶχε πάντοτε τὸν καθημερινόν της ἄρτον· ἀλλὰ τῶρα, ὅτε ἦλθον χρόνοι δυστυχεῖς, δὲν εἶχεν οὔτε ἐργασίαν οὔτε κανένα πόρον ζωῆς.

«Ἄχ! Τί δυστυχία μεγάλη!», ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ ἡ μήτηρ. «Τῶρα, διὰ νὰ ζήσωμεν, πρέπει νὰ πωλήσωμεν τὰς κλίνας μας, τὰ ἐνδύματά μας καὶ ὅλα, ὅσα ἔχομεν. Τῶρα θὰ καταντήσωμεν δυστυχεῖς ἐπαῖται!» καὶ ἀνεστέναζε καὶ ἔκλαιεν. Ὁ σύζυγός της ἔχων τὴν κεφαλὴν ἐσχυμμένην περιεπάτει ἐντὸς τοῦ δωματίου καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε. Τὰ παιδία ἦσαν περίλυπα καὶ ἔτοιμα νὰ κλαῖωσιν.

Τοῦτο διήρκεσεν ἀρκετὴν ὥραν. Ἐπὶ τέλους ὁ πατὴρ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶπε· «Τώρα εἶνε δυστυχεῖς καὶ δύσκολοι χρόνοι· ἀλλ' ἔχει ὁ Θεός! Θὰ περάσουν καὶ αὐτοί! Ἐνόσω ὅμως εἶνε αὐτὴ ἡ δυστυχία, πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν ὅλοι, διὰ νὰ ζήσωμεν. Ἐσκέφθην τί πρέπει νὰ κάμωμεν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὔτε θὰ πεινάσωμεν οὔτε ἐπαῖται θὰ γίνωμεν. Θὰ ἐργασθῶμεν ὅλοι. Καὶ σεῖς, τέκνα μου, πρέπει νὰ ἐργασθῆτε. Ἐγὼ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου δὲν δύναμαι πλέον νὰ κερδίζω τίποτε. Ἐδῶ ὅμως τώρα κατασκευάζονται ὁδοὶ καὶ θὰ ὑπάγω ἐκεῖ νὰ ἐργασθῶ. Σὺ δέ, ἀγαπητὴ μου Ἰωάννα, ὑπηρετήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον, πρὶν νυμφευθῶμεν, ὡς μαγεύρισα. Τί λέγεις: Ἄν ἐζήτης κατὰ τὸν χρόνον τῆς δυστυχίας τοιαύτην τινὰ ὑπηρεσίαν πάλιν;». — Ἡ Ἰωάννα ἀμέσως ἀπήντησε· «Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο καλόν, ἀλλὰ τί θὰ γίνωσι τὰ τέσσαρα τέκνα μας, ἂν μείνωσιν ἄνευ πατρὸς καὶ μητρὸς;».

«Ἐσκέφθην καὶ τοῦτο», εἶπεν ὁ πτωχὸς Ματθαῖος. «Ἡ Σοφία μας ἐτελείωσε τὸ σχολεῖον. Τὴν δίδομεν μὲ μισθὸν ὡς παιδοκόμον εἰς τινὰ οἰκίαν. Τὸν Πέτρον λαμβάνω μαζί μου ἐγώ. Εἶνε ῥωμαλέος· δύναται πολὺ καλὰ νὰ ἐργασθῆ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ὁδόν. Ἐκεῖ πιστεύω νὰ εὔρη καὶ αὐτὸς μικράν τινὰ ἐργασίαν. Ἡ Ἄννα μας εἶνε μὲν μικρά, ἀλλὰ καὶ τώρα κάμνει παντὸς εἴδους μικρὰς ἐργασίας εἰς τὴν κυρίαν τοῦ γείτονος καὶ κερδίζει κατὰ μῆνα πέντε δραχμάς. Θὰ παρακαλέσωμεν τὴν κυρίαν αὐτοῦ τοῦ καλοῦ γείτονος νὰ παραλάβῃ τὴν Ἄνναν καὶ ἀντὶ χρημάτων νὰ δίδῃ εἰς αὐτὴν μόνον τροφήν. Τὴν μικρὰν Εἰρήνην δίδομεν εἰς τὴν ἀδελφὴν μου, ἡ ὁποία θὰ φροντίσῃ διὰ τὸ παιδίον. Ἐννοεῖται ὅτι θὰ δίδωμεν εἰς αὐτὴν καὶ κάτι τι. Εἶνε πτωχὴ καὶ αὐτὴ ἡ δυστυχὴς!».

Τὴν ἐπαύριον τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας παρέδωκαν πρὸς φύλαξιν εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, διότι οὐδεμία ἀνάγκη ἦτο νὰ πωλήσωσιν αὐτά, καὶ ὅλοι ἐπῆγαν εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας, ὅπως εἶχεν εἶπη ὁ πτωχὸς Ματθαῖος, ὁ φρόνιμος πατήρ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς σπορᾶς. Οἱ ἀγροὶ ἐκαλλιεργήθησαν ἐπιμελῶς, ὅπως καὶ ἄλλοτε. Ἦλθε κατόπιν ἡ γλυκεῖα ἀνοιξὶς καὶ τὸ θερμὸν θέρος, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ φθινόπωρον, ὅτε ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐχάρισε πλουσίαν συγκομιδὴν καρπῶν.

Τότε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν των ὁ φρόνιμος πατήρ μετὰ τοῦ Πέτρου· ὁμοίως ἐπέστρεψε καὶ ἡ γυνὴ μὲ τὰ τρία κοράσια. Ὅλοι εἶχον κερδίσει τινὰ χρήματα, διότι ὅλοι ἦσαν ἐπιμελεῖς εἰς τὰς ἐργασίας των καὶ οἰκονόμοι πολὺ. Ἐξώδευον μόνον εἰς ἐκεῖνα τὰ πράγματα, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσωσιν. Τὰ ἄλλα χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐκέρδιζον ἐκ τῆς ἐργασίας των, τὰ ἐφύλαττον.

Ὅτε ὅλοι συνηθροίσθησαν εἰς τὸν οἶκόν των καὶ ἤρχισαν νὰ ζῶσι πάλιν, ὅπως καὶ πρότερον, ἡμέραν τινὰ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐνῶ ὅλοι ἐκάθηντο παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ διηγοῦντο πῶς ἔζησεν ἕκαστος μακρὰν τῶν ἄλλων οἰκείων του, ὁ φρόνιμος πατήρ εἶπε πρὸς τὰ τέκνα του· «Τέκνα μου, διήλθετε ἐν ἔτος ἐκ τῶν δυστυχιστάτων. Εἶδετε καὶ μὲ τοὺς ἰδίους σας ὀφθαλμοὺς ὅτι ὁ Θεὸς ποτὲ δὲν ἐγκαταλείπει ἐκεῖνον, ὅστις εἰς τὰς δυστυχίας δὲν ἀπελπίζεται καὶ ὅστις ἐργάζεται. Σήμερον μάθετε παρ' ἐμοῦ, ὅστις εἶμαι γέρων ἤδη, καὶ κρατεῖτε πάντοτε εἰς τὸ νοῦν σας, ἐνόσω ζῆτε, ὅτι εἶνε ἀνανδρὸς καὶ οὐτιδανὸς ἐκεῖνος, ὅστις κατὰ τὰς δυστυχίας του ἀπελπίζεται. Εἶνε ἄθλιος καὶ ἀφιλότιμος καὶ ποταπὸς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἐργάζεται νὰ κερδίῃ τὸν ἄρτον του, ἀλλὰ περιμένει οἱ ἄλλοι νὰ τὸν ἐλεήσωσιν. Ἐργάζεσθε, παιδιά

μου, ἐνώσω ζήτε, καὶ θὰ ἴδῃτε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ δυστυχῆ-
σητε. Πάντοτε θὰ εἴσθε εὐτυχεῖς».

— Μάθε τέχνη καὶ ἄσφ' τῆς καὶ ἂν πεινάσῃς πιάσ' τῆς.

— Δεξιὸν γέροντ' εἶν' ἢ ἐργασία καὶ ζερόν ἢ οἰκονομία.

50. Τὸ ἔαρ.

Ἡ χιὼν πρὸ ὀλίγου ἐξέλιπεν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πεδιάδων
μόνον εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν ὄρεων φαίνεται πού καὶ πού
ὀλίγη ἀκόμη. Τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ὀρυκτίων πρὸ πολ-
λοῦ ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τῶν πάγων, οἷτινες ἐκάλυπτον αὐτά. Ἀπα-
λώτατα δὲ κυλλίονται ἀπαστράπτοντα ἐκ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου καὶ
γλυκύτατα κελαρύζουσιν. Ὁ βορρᾶς πρὸ πολλοῦ ἔπαυσε νὰ πνέῃ
ψυχρός. Ὁ βαρὺς θροῦς τῶν δένδρων, τῶν κλονιζομένων ὑπὸ
τῶν σφοδροτάτων ἀνέμων, δὲν ἀκούεται πλέον. Ἄνεμοι μαλα-
κώτεροι καὶ αἰθραὶ θερμότεραι πνέουσι καὶ μόνον ἐλαφρὸς τις ψί-
θυρος τῶν ἀπαλῶς ἀνασειομένων φύλλων τῶν δένδρων γλυκύτατα
ἀκούεται. Ὑπεράνω τῶν λειμῶνων καὶ παρὰ τὰς πλευρὰς τῶν
λόφων καὶ τῶν βουνῶν ἐλαφροὶ μόνον καὶ διανεγεῖς ἀίμοι πλα-
νῶνται. Ἡ θάλασσα δὲν εἶνε πλέον ἀγρία. Τὰ μυκώμενα σκο-
τεινὰ κύματα αὐτῆς πρὸ πολλοῦ δὲν ἀκούονται πλέον. Εἶνε ἤρε-
μος καὶ ἀπαλή, σίλβει δὲ ὑπὸ τὰς λαμπρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, τὰ δάση, αἱ κοιλάδες, αἱ πεδιάδες, οἱ κῆποι,
οἱ ἀγροί, ἡ γῶρα ὅλη ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶνε πλέον γυμνή.

Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι καὶ τὰ δάση λάμπουσιν ἐκ τῆς νέας αὐτῶν
γλῶσς, φωτιζομένης ὑπὸ τῶν ἀκτῖνων τοῦ ἡλίου. Αἱ κοιλάδες
καὶ οἱ λειμῶνες πρασινίζουσιν. Ὁλος ὁ τόπος λάμπει μὲ τὸν νέον
αὐτοῦ πράσινον καὶ πολυχρόματον στολισμόν. Ἀκόμη καὶ ὁ ἄψυ-
χος βράχος στολίζεται διὰ κλάδων καὶ αἱ κρηναὶ καὶ αἱ ὄχθαι τῶν
ὀρυκτίων καὶ τῶν ποταμῶν κοσμοῦνται διὰ πρασίνων κλάδων.

Ἡ νεκρικὴ σιγή, ἣτις ἐπεκράτει εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς

πεδιάδας και εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη τῆς γῆς, δὲν επικρατεῖ πλέον. Αἱ χελιδόνες και τὰ λοιπὰ ἀποδημητικὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα ἔφυγον κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, ἐπανήλθον πάλιν. Ἀντηχοῦσι δὲ ἐκ τῶν γλυκυστιῶν κελαδημάτων αὐτῶν τὰ ὄρη και τὰ δάση, οἱ λειμῶνες και αἱ λόχμαι, οἱ κῆποι και οἱ ἀγροί.

Εἶνε ἕαυ. Ὁ χειμὼν παρήλθεν. Ὁλος ὁ κόσμος λάμπει ἐξ ὠραιότητος και μεγαλοπρεπείας. Ὁ οὐρανὸς εἶνε αἰθρῖος και φωτεινός. Ὁ ἥλιος λάμπει ἐκπρεπέστατος. Αἱ νεφέλαι φεγγοβουλοῦσιν. Ἡ ἀχανὴς θάλασσα, οἱ ποταμοὶ και αἱ λίμναι ἀποστίλλουσιν. Τὰ βαθύσκια δάση, τὰ ὑψηλὰ ὄρη, οἱ ἀγροί, οἱ κῆποι, αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων ἀπενγάζουσιν. Ἡ πρώτη εἶνε ὠραιότητη αἶθρα ἀπαλὴ και μυροβόλος πνέουσα διασεῖει ἐλαφρῶς τοὺς κλώνας τῶν ἀνθούτων δένδρων. Καταπίπτουσι δὲ ἐξ αὐτῶν ὡς ψιλὴ βροχὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἄπειρα ὠραῖα ἄνθη. Ἡ πρωτὴ δροσὸς ἐπικάθηται ἐπὶ τῆς γλῶσσης, ἐπὶ τῶν ἀνθέων και ἐπὶ τῶν καλύκων τῶν ἡμιανοιγομένων ῥόδων. Στίλβει ὡς ἀδάμας. Τὰ λαμπρὰ χρώματα τῶν ἀναριθμῆτων ἀνθέων καταθέλγουσι τὸν ὀφθαλμόν. Δεπτὴ εὐωδία και γλυκεῖα θερμότης ἔρχεται πανταχόθεν. Ἀντηχοῦσι δὲ πανταχοῦ ὁ τριγμὸς τῶν κανθάρων, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν και τὸ γλυκύτατον κελάδημα τῶν εὐστόμων πτηνῶν.

Ἡ δύσις εἶνε μεγαλοπρεπεστάτη. Τὰ νέφη πορφυροῦνται και διανγάζουσι τὰ ἄπειρα ὠραῖα χρώματα αὐτῶν. Ὁ φλογερὸς δίσκος τοῦ ἡλίου ἀργὰ ἀργὰ μετὰ μεγάλης μεγαλοπρεπείας κορύπεται ὀπισθεν τῶν ὀρέων και ἀφανίζεται ὀπισθεν τῆς θαλάσσης. Μακρόθεν δὲ ἀκούονται αἱ γλυκεῖαι φωναὶ καλλικελάδων ἀηθόνων.

Ἡ ἑσπέρα εἶνε θανμασιωτάτη. Ἡ ἀργυρόχρους σελήνη χύνει τὸ θελκτικὸν αὐτῆς φῶς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ἐπὶ τῶν δασῶν, ἐπὶ τῶν ὑδάτων και ἐπὶ τῶν σιωπηλῶν κατοικιῶν τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἀστέρες μαρμαίρουσι λαμπροὶ εἰς τὸ στερέωμα και ὄρατουσιν ἐπὶ τῆς γῆς γλυκεῖας τὸς ἀκτῖνας αὐτῶν. Τὰ ἄνθη σιωπηλὰ σιρέφουσι πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς τρυφερὰς αὐτῶν κάλυκας και ἀναπέμπουσι ἀπείρους εὐωδίας εἰς τοὺς ἀστέρας.

Ὁλος ὁ κόσμος ζωογονεῖται, κινεῖται, ἀγάλλεται καὶ δοξάζει τὸν μέγαν δημιουργὸν τῆς Πλάσεως κατὰ τὴν ὠραιότητα τούτην ὥραν τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ἔαρ.

Ὁ ἥλιος στέλλει ἐξ οὐρανοῦ τὸ γλυκὺ αὐτοῦ φῶς καὶ τὰς θερμὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας. Τὰ νέφη ἀφήνουν ἐπὶ τῆς γῆς τὰ ὕδατα αὐτῶν. Γεννῶνται δὲ καὶ τρέφονται καὶ αὐξάνουσιν ἐκ τούτων ἄπειρα πλήθη ζώων καὶ φυτῶν. Οἱ ποταμοί, αἱ λίμναι καὶ αἱ θάλασσαί πληροῦνται ὑπὸ ἀναριθμῶν νέων ἰχθυῶν. Τὰ ὄρη, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες καὶ αἱ κοιλάδες πληροῦνται ὑπὸ ἀναριθμῶν νεαρῶν θηρίων καὶ ὑπὸ ἀπείρων νεαρῶν ἐρπετῶν καὶ ἐντόμων πτερωτῶν καὶ ἀπτέρων. Τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι πληροῦνται ὑπὸ ἀναριθμῶν νεαρῶν πτηνῶν.

Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, αἱ πεδιάδες, οἱ ἀγροί, οἱ κῆποι καὶ ὅλη ἡ γῆ λαμβάνουσι νέαν ζωὴν διὰ τῆς βλαστήσεως καὶ διὰ τῆς νέας ἀνθήσεως. Οἱ κλάδοι τῶν δένδρων καλύπτονται ὑπὸ νέων φύλλων· ἐκ τῶν ὄσων αὐτῶν τῶν ἐξωγκωμένων ἀναδίδονται νέοι βλαστοί. Ὁ νέος κισσὸς περιελίσσεται περὶ τὰ δένδρα ζωηρὸς καὶ θαλερὸς. Τὰ κλήματα θάλλουσιν. Οἱ ξηροὶ θάμνοι στολίζονται διὰ πρασίνων φύλλων καὶ διὰ ῥόδων εὐόσμων. Αἱ βάτοι καὶ πάντα τὰ δένδρα καλύπτονται ὑπὸ ἀνθέων. Αἱ μηλέαι θάλλουσιν. Ἡ ἔλαία προβάλλει εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὸν στυλπνὸν καρπὸν αὐτῆς. Πάντα τὰ ὀπωροφόρα δένδρα ἀναδίδουσι μεταξὺ τῶν ἀνθέων τοὺς καρποὺς αὐτῶν. Οἱ κῆποι βρῖθουσι τρυφερῶν ῥόδων, οἱ ἀγροὶ εἶνε πλήρεις κρίνων καὶ ἴων ὠραιότητας, οἱ λειμῶνες, αἱ πεδιάδες, αἱ ὄχθαι τῶν ἑσθίων καὶ ὅλη ἡ γῆ ἀναριθμῶν, πολυχρῶμων καὶ εὐωδῶν ἀνθέων. Ἀζόμη καὶ οἱ τοῖχοι τῶν ἐρειπίων καὶ οἱ τάφοι τῶν νεκρῶν δὲν μένουσι γυμνοί. Στολίζονται καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην εορτὴν τῆς φύσεως διὰ χλόης τρυφερᾶς καὶ δι' ἀνθέων πολλῶν καὶ ὠραίων.

Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ χαίρουσι κατὰ τὴν τερπνὴν ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους. Εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τοὺς ποταμούς, εἰς τὰς λίμνας ζωηρότατα κινουῦνται οἱ ἰχθύες καὶ περιχαρῆ παίζουσι

τὰ ἰχθύδια. Ὑπὸ τὴν γλῶσσην καὶ τοὺς θάμνους τῶν λειμώνων καὶ τῶν δασῶν ζωηρότατα ἔρπουσι τὰ ἔρπειά καὶ ἀναροισκῶνται τὰ ἔντομα. Αἱ πεταλοῦσαι εὐθυμότατα παίζουσι ἐπὶ τῶν ἀνθέων πετώσαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τὰ πτηνὰ φαιδρότατα διασχίζουσι τὸν ἀέρα καὶ εὐθυμότατα ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον καὶ ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον πετώσιν. Ὁ λέων ἡμερώτερον βρουχᾶται εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκ χαρᾶς φρίσσει τὴν χαιτήν αὐτοῦ. Οἱ σκύμνοι τῶν λεόντων καὶ τὰ νεογνά πάντων τῶν θηρίων περιχαρῆ σκιρτῶσιν εἰς τοὺς βαθεῖς δρυμῶνας τῶν δασῶν καὶ εἰς τὰς πυκνὰς λόχμας τῶν ὄρεων. Τὰ ἄκακα παιδία φαιδρότατα παίζουσι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων εἰς τοὺς κήπους καὶ περιχαρῆ δρέπουσι ἄνθη εἰς τοὺς λειμῶνας, ἵνα προσφέρωσι ταῦτα εἰς τὰς μητέρας αὐτῶν. Οἱ νεαῖαι καὶ αἱ νεάνιδες μετὰ γελῶτων στολίζουσι τὰ στήθη αὐτῶν δι' ἀνθέων καὶ στεφανοῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν διὰ ῥόδων. Οἱ αὐλοὶ καὶ τὰ ἄσματα γλυκύτατα πληροῦσι τὸν ἀέρα καὶ πανταχοῦ ἀντηχοῦσι τὰ βήματα τῶν εὐθύμως χορευόντων. Χαρὰ καὶ θγαλλίαισι πανταχοῦ. Ἀκόμη καὶ ὁ γέρον αἰσθάνεται μεγάλην εὐχαρίστησιν κατὰ τὸ ἔαρ θερμαινόμενος ὑπὸ τῶν ἀπάλων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ κινοῦνται καὶ ὅλα ἐργάζονται κατὰ τὴν ζωηρὴν ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους. Ἡ νῆσσα κολυμβᾷ. Ὁ γερανὸς ταξιδεύει. Ἡ μέλισσα συλλέγει ἐκ τῶν ἀνθέων τὴν εὐώδη ὕλην, ἐξ ἧς κατασκευάζει τὸ μέλι αὐτῆς. Τὰ πτηνὰ κατασκευάζουσι τὰς φωλεάς των καὶ ζητοῦσι τροφήν δι' ἑαυτὰ καὶ διὰ τὰ μικρὰ αὐτῶν τέκνα. Οἱ κηπουροὶ καλλιεργοῦσι τοὺς κήπους αὐτῶν. Οἱ γεωργοὶ ἐργάζονται εἰς τοὺς ἀμπελῶνας καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν. Οἱ ναῦται ἐτοιμάζουσι διὰ μακρυνὰ ταξίδια τὰ πλοῖα αὐτῶν.

Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ δοξολογοῦσιν, ἕκαστον διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γλώσσης, τὸν Πλάστην κατὰ τὴν λαμπροτάτην ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους. Ἐκ τῶν κοιλάδων ἀκούονται τὰ βληχῆματα τῶν ποιμένων, τὰ ὅποια βόσκουσι ἐπὶ τῆς γλῶσσης τῶν λειμώνων.

Ἐπὶ τὴν γλῶσσαν καὶ ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν θάμνων οἱ κύνταροι βομβοῦσιν. Εἰς τὸν δέρα οἱ κώνωπες τρίζουσιν. Περὶ τὰς κάλυκας τῶν ἀνθέων αἱ μέλισσαι βομβοῦσιν. Ἀπὸ τὰ ὕψη, μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ὁ κορυθαλλὸς σκορπιίζει τὸ γλυκύτατον ἄσμα αὐτοῦ. Ἀπὸ τὰς λόχμας τῶν δασῶν καὶ τῶν κήπων ἀκούεται ἡ γλυκυτάτη φωνὴ τῆς ἀηδόνης. Ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον ἐλαναλαμβάνεται τὸ εὐθυμον ἄσμα τῶν σπίνων. Ἐκ τῶν θάμνων, τῶν ὀρέων καὶ τῶν βράχων, ἐκ τῶν δένδρων, τῶν κήπων καὶ τῶν δασῶν ἀντηχοῦσι τὰ γλυκύτατα ἄσματα τῶν πιτηνῶν. Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ἐκπέμπουσι χαρμοσύνην φωνῆς, ἵνα δοξάσωσι τὸν Δημιουργόν, ὅστις τόσον ὥρατα ἐστόλισε τὴν γῆν καὶ τόσον ὥρατον ἔκαμε τὸν κόσμον.

(Κατὰ τὰς θεησκευτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνας ποιητῆς).

51. Ἡ ἀνοιξίς.

Ἦλθε πάλ' ἡ ἀνοιξίς,
ἦλθαν τὰ λουλούδια,
πράσινα ἡ γῆ φορεῖ
καὶ ἀνθίζει τὸ κλαρί,
καὶ παντοῦ χαρᾶς χοροὶ
καὶ χαρᾶς τραγούδια.

Ἐλυσαν ἔς τὰς κορυφαῖς
τῶν βουνῶν τὰ χιόνια·
ἀνοιξ' ἡ τριανταφυλλία,
καὶ εἰς τὴν πρώτην τοὺς φωλιά
ἦλθαν πάλι τὰ πουλιά,
καὶ ἦλθαν ἐπὶ τὰ θρόνα.

Ὅλ' ἡ φύσις χαροπὴ
χαίρεται καὶ ψάλλει·
Ψάλλετε καὶ σεῖς, παιδιὰ,
μὲ χαρούμενη καρδιά.
Ὁ χειμῶνας τὰ κλαδιά
θὰ μαράνη πάλι.

Ἄγγελος Βλάζος.

52. Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν! Ἡ λάλος χειλῶν
τὴν φουλεάν της πάλιν εἰς στέγην τὴν ζητεῖ·
τὸ νύκτιόν της ἄσμα τονίζ' ἡ ἀηδών,
καὶ ὁ εὐχαρὶς σπουρογίτης εἰς δάση περπατεῖ

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν! Ἡ φύσις μειδιᾷ,
μὲ τὰ κτήνη ἀνθέων στολίζεται ἡ γῆ.
ὁ ὄναξ κελαροῦζει, φυλλιάζουν τὰ κλαδιά,
καὶ ἡ φοινίκα ἀνατέλλει ὡς νύμφη ἡ ἀυγή.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν! Εἰς ἄκρας τῶν βουνῶν
ἰδέτε πῶς ὁ γέρον χειμῶν ἀναχωρεῖ!

Ἀκούετε πῶς ψάλλουν τὰ σμήνη τῶν πτηνῶν;

Ἀνοίξατε τὰς θύρας, τὸ ἔαρ προχωρεῖ.

Ἴδου τὸ ἔαρ ἦλθεν! Ἐλθέ, ἐλθέ, ταχὺ.

ὦ πόσον ἡ μορφὴ σου μοι εἶνε θελκτικὴ!

Εἰς τὴν ἐπάνοδόν σου ἡ φύσις εὐτυχεῖ,

μὲ μύρα σὲ στολίζει, μὲ θεῖαν μουσικὴν.

N. I. Ἰγγλέδης

53. Ἡ ἀνοιξις.

Νὰ ἡ ἀνοιξις ἀρχίζει
καὶ τὸ δένδρον πρασινίζει.

Τί χαρά, τί χαρά!

Ὅλα εἶνε ἀνθηρά.

Οὐρανὸς καὶ γῆ γελοῦνε,
τὰ πουλάκια κελαδοῦνε.

Τὰ παιδιὰ μὲ τὰ τραγούδια
κόπτουν κόκκινα λουλούδια.

(ΤΑΞΙΣ Γ')

Μαύρας πτέρυγας ἀπλώνει
καὶ πετᾷ τὸ γελιδόνι,
ὄλ' ἢ γῆ εὐωδιάζει
καὶ ἡ γλῶσσι τὴν σκεπάζει.
Ἄηδὼν μὲ χάριν ψάλλει
τῆς ἀνοίξεως τὰ κάλλι.
Καὶ ἡμεῖς χειροζροτοῦμεν
καὶ τὸν Πλάστην ἀνυμνοῦμεν.

Ἄλ. Κακόμοιρον.

ΑΛΛΟΤΡΙΟΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗ

54. Ἐρίφιον καὶ λύκος.

Ἐρίφιόν τι ἀπεχωρίσθη ἐκ τοῦ ποιμνίου καὶ περιεπλανᾶτο μόνον. Αἴφνης παρουσιάζεται εἰς λύκος. Ὁ λύκος ἄμα εἶδε τὸ ἐρίφιον μόνον, ὤρμησεν ἐναντίον του, τὸ συνέλαβε καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ τὸ φάγη. Τὸ ἐρίφιον ἦτο χαμένον. Καμμία ἐλπίδα δὲν εἶχε νὰ σωθῇ. Τὸ ποιμνιὸν του ἦτο μακρὰν, καὶ οἱ σκύλλοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἴδωσι τὸν λύκον.

Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του λέγει τὸ κακόμοιρον πρὸς τὸν λύκον. «Τώρα ἐγὼ εἶμαι καὶ εἶμαι χαμένον. Σὺ ἐξάκαντος θὰ μὲ φάγῃς μετ' ὀλίγον. Δὲν μὲ ἀφήνεις τουλάχιστο νὰ χαρῶ ὀλίγον, πρὶν ἀποθάνω, καὶ οὕτως εὐθυμον καὶ εὐχαριστημένον νὰ μὲ φάγῃς; Θὰ εἶμαι πολὺ νοστιμώτερον, ἐάν μὲ φάγῃς εὐχαριστημένον παρά λυπημένον. Πόσον ἐπιθυμῶ νὰ χορεύσω ὀλίγον! Δὲν μοὶ κάμνεις τὴν χάριν νὰ σφυριξῆς κανὲν τραγούδιον τοῦ χοροῦ;».

Ὁ λύκος, ὅστις ἦτο βεβαιότατος ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ τοῦ φύγῃ τὸ ἐρίφιον, καὶ ὅτι, ἐξάπαντος θὰ το

ἔτρωγε μετ' ὀλίγον, ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο νοστιμώτερον, ἂν τὸ ἔτρωγεν εὐχαριστημένον παρά λυπημένον, καὶ διὰ τοῦτο ἔστερξε νὰ σφυρίζῃ. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ σφυρίζῃ ἐν τραγοῦδιον τοῦ χοροῦ, καὶ ἐν τῷ μεταξύ τὸ ἐρίφιον ἐχώρευεν.

Ἐνῶ ὁ λύκος ἐσφύριζε τὸ τραγοῦδιόν του, οἱ σκύλλοι, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ παρακάτω εἰς τὸ ποίμνιον, ἤκουσαν τὰ σφυρίγματα καὶ ἐνόησαν ὅτι ἐκεῖ κάτω κάπου θὰ ἦτο κανεὶς λύκος. Ἐτρεξάν λοιπὸν εἰς τὸ μέρος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἤρχοντο τὰ σφυρίγματα, καὶ εἶδον τὸν λύκον.

Τότε εὐθὺς ὤρμησαν ἐναντίον του, διὰ νὰ τὸν συλλάβωσι καὶ τὸν σχίσωσιν. Ὁ λύκος, ἅμα εἶδε τοὺς σκύλλους, ἀφῆκε καὶ σφυρίγματα καὶ χοροὺς καὶ ἐρίφιον, καὶ ἔφυγεν ἔσον ἡδύνατο ταχύτερον. Οἱ σκύλλοι κατεδίωξαν αὐτὸν μέχρι τινὸς καὶ ἀφοῦ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ τὸν συλλάβωσι, τὸν ἀφῆκαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ ποίμνιον.

Ὁ λύκος, ὅτε ἔμεινε μόνος καὶ δὲν εἶχε πλέον κανένα φόβον ἀπὸ τοὺς σκύλλους, ἐσυλλογιζέτο ὅλα, ὅσα τῷ συνέβησαν, καὶ ἔλεγε μετὰ τὸν νοῦν του· «Καλὰ νὰ πάθω! Τί ἤθελον ἐγὼ τὰ τραγοῦδια; Ἐγὼ εἶμαι λύκος, τί μοὶ ἐχρειάζετο νὰ γίνω μουσικός; Ἐκαστος πρέπει νὰ ἀσχολῆται εἰς τὸ ἔργον του. Ὅστις ἀφήνει τὸ ἰδικόν του ἔργον καὶ ἐπιχειρεῖ ἄλλο, αὐτὸς βλάπτεται, ὅπως ἐγὼ, ὅστις ἔχασα τὸ ἐρίφιον, καὶ κινδυνεύει νὰ ἀφανισθῇ, ὅπως ἐγὼ, ὅστις ἐκινδύνευσά νὰ χάσω τὴν ζωὴν μου ἐκ τῶν σκύλλων».

Αἰσώπειος μῦθος

— Δυὸ μαρπούζια σὲ μιὰ μασχάλη δὲν βαστοῦνται.

— Δυὸ λαγούς ἄν κυνηγῆς, καὶ οἱ δυὸ θὲ νὰ σοῦ φέγουν.

55. Πίθηκος καὶ ἀλιεῖς.

Ἄλιεῖς τινες ἦλθον εἰς τινὰ ποταμὸν νὰ ἀλιεύσωσιν. Ἐρριψάν τὰ δίχτυα εἰς τὸν ποταμὸν, ἀνέμειναν ὀλίγον καὶ

ἔπειτα ἔσυραν αὐτὰ εἰς τὴν ξηράν. Ἀφοῦ συνέλεξαν τὰ ὀφάρια, ὅσα εὔρον εἰς τὰ δίκτυα, καὶ τὰ συνήθροισαν εἰς τὰ κοφίνια, ἀπεσύρθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλου δένδρου, διὰ νὰ φάγωσι καὶ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον.

Ἔρχονται μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ τινος δένδρου, ἐκάθητο πίθηκός τις. ὅστις μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρατήρει ὅλα, ὅσα ἔκαμον οἱ ἄλιεῖς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πίθηκοι εἶνε πολὺ μιμητικά ζῶα, ἤθελε νὰ κάμη καὶ αὐτὸς ὅ,τι ἔκαμον οἱ ἄλιεῖς, καὶ κατέβη ἐκ τοῦ δένδρου καὶ ἦλθεν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου ἦσαν ἐξηπλωμένα τὰ δίκτυα. Ἀφοῦ παρατήρησεν αὐτὰ καλὰ καλὰ, ἐπεχείρησεν ἔπειτα νὰ τὰ ρίψῃ εἰς τὸν ποταμὸν, ὅπως εἶχεν ἴδῃ τοὺς ἄλιεῖς νὰ κάμνωσιν. Ἀλλὰ περιεπλάκη εἰς αὐτὰ καὶ ἀνὴρ ἠδύνατο νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ νὰ φύγῃ.

Οἱ ἄλιεῖς, ὅτινες ἐγευματίζον ἐκεῖ πλησίον, εἶδον τὸν πίθηκον, ὅτι περιετυλίχθη εἰς τὰ δίκτυα, καὶ ἐφοβήθησαν μήπως τὰ σχίσῃ. Ἦλθον λοιπὸν ἐκεῖ τρέχοντες, συνέλαβον τὸν πίθηκον, τὸν ἔδειραν καὶ ἔπειτα τὸν ἀπέλυσαν.

Ὅτε ὁ πίθηκος ἀνέβη πάλιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δένδρου, ἐσυλλογίζετο τί ἔπαθε καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του· «Καλὰ νὰ πάθω! Τί ἤθελον ἐγὼ νὰ ἀφήσω τὰ δάση, ὅπου ἐγεννήθην, καὶ τὰ δένδρα, ὅπου ἔζησα ἕως τώρα, καὶ νὰ καταβῶ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ νὰ ἀναμιχθῶ μὲ δίκτυα καὶ ἄλιεῖς καὶ ὀφάρια; Τί ἤθελον ἐγὼ νὰ ἀλιεύσω, ἀφοῦ ποτὲ δὲν ἔμαθον τὴν ἀλιευτικὴν;».

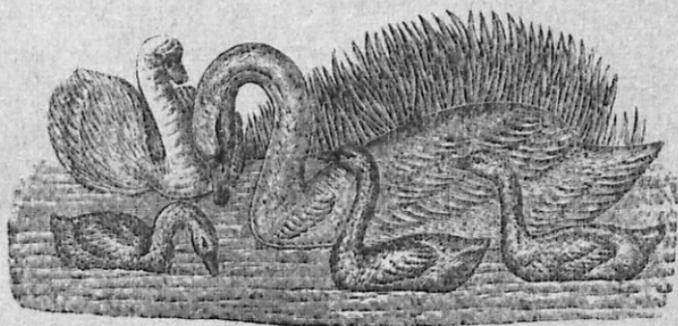
Αἰσώπειος μῦθος.

— Ἡ παππᾶς παππᾶς ἢ ζευγᾶς ζευγᾶς ἢ καθάριος μωλωνᾶς.

— Ὅποιος ἀνακατώνεται σὲ πολλὰ, ἴλιγα βγάξει πέτρα.

56. Χελιδόνες και κύκνοι.

Αἱ χελιδόνες κατηγοροῦν ποτὲ τοὺς κύκνους καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτοὺς· « Ἡμεῖς ζῶμεν εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία, ἡμεῖς κτίζομεν τὰς φωλεάς μας εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἄδομεν ἀπὸ πρωΐας μέχρι νυκτὸς μεταξὺ αὐτῶν. Διατί καὶ σεῖς δὲν ζῆτε καὶ δὲν ἄδετε, ὅπως καὶ ἡμεῖς; Διατί σεῖς ζῆτε εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς μακρὰν τῶν ἀνθρώπων; Διατί σεῖς, ὅταν ἄδητε ἄδετε πολὺ ὀλίγον καὶ πάντοτε εἰς τὰς ἐρημίας, ὅπου κανεὶς δὲν εἶνε νὰ σᾶς ἀκούσῃ;

Κύκνοι.

Βεβαίως γνωρίζετε ὅτι ἄδετε πολὺ κακῶς καὶ διὰ τοῦτο ἐντρέπεσθε τοὺς ἀνθρώπους. Ἐὰν καὶ σεῖς ἤδετε τόσον καλῶς, ὅσον ἡμεῖς, τότε καὶ σεῖς θὰ ἐζῆτε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν θὰ ἐφεύγετε εἰς τὰς ἐρημίας».

Οἱ κύκνοι, ἐπειδὴ ἀπεστρέφοντο τὰς χελιδόνας διὰ τὴν φλυαρίαν αὐτῶν, οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδιδον εἰς αὐτάς. Ἐξηκολούθουν νὰ κολυμβῶσιν εἰς τὰ καθαρὰ καὶ δροσερὰ νερὰ αὐτῶν καὶ νὰ παίζωσιν ἀναμεταξύ των τὰ ὠραῖα καὶ χαριτωμένα παιγνίδια αὐτῶν μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως. Ἄλλ' αἱ χελιδόνες δὲν ἄφηνον

αὐτοὺς εἰς ἡσυχίαν. Ἐπανελάμβανον πάντοτε τὰς φλυαρίας τῶν καὶ τοὺς ἠνώγλουσιν πολὺ. Τότε ἀπεφάσισαν καὶ αὐτοὶ νὰ λαλήσωσι καὶ εἶπον πρὸς αὐτάς· « Ἡμεῖς, ἂν ζῶμεν εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς ἐρημίας, μακρὰν τῶν ἀνθρώπων, τὸ κάμνομεν, διότι ἔχομεν διάκρισιν, καὶ δὲν θέλομεν νὰ ἐνοχλῶμεν κανένα. Ἡμεῖς, ἂν δὲν ἄδωμεν πολὺ, ἄδομεν ὅμως τὰ ὀλίγα ἄσματα ἡμῶν μετὰ τήσῃς χάριτος καὶ τέχνης, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν βαρύνονται νὰ περιπατήσωσιν ὥρας πολλὰς, διὰ νὰ ἔλθωσι νὰ μᾶς ἀκούσωσιν, ἐνῶ ἀπὸ σᾶς κανεὶς δὲν εἶνε εὐχαριστημένος. Ὅλοι σᾶς βαρύνονται καὶ σᾶς ἀηδιάζουν, ὅταν ἀρχίζετε τὰς ἀτελευτήτους φλυαρίας σας, καὶ ὅλοι φεύγουσιν, ὅταν ἀνοίξετε τὸ στόμα σας καὶ ἀρχίσετε τὰ ὀχληρὰ τιτυβίσματά σας. Δὲν ἐμάθετε ἀκόμη ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν εἶνε χιλιάκις προτιμότερον νὰ κάμνη τις ὀλίγα, καὶ τὰ ὀλίγα αὐτὰ νὰ τὰ κάμνη ὀρθὰ καὶ καλὰ, παρὰ νὰ κάμνη πολλὰ, καὶ νὰ τὰ κάμνη ὅλα ἄθλια καὶ ἐλεεινά ; ».

Αἰσώπειος μῦθος.

— Ἡ χορέψετε καλὰ ἢ ἀφήτε τὸ χορό.

57. Ἡ χελιδὼν.

Ἡ χελιδὼν εἶνε πτηνὸν ῥηδικόν, συγγενὲς τῆς καρδερίνας, τοῦ κοσσύφου καὶ τῶν λοιπῶν ῥηδικῶν πτηνῶν. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε μικρὸν καὶ κομρὸν. Τὸ ῥάμφος βραχὺ καὶ πλατὺ κατὰ τὴν βᾶσιν, ὀξὺ καὶ κυρτὸν κατὰ τὸ ἄκρον. Τὸ στόμα παρὰ πολὺ μέγα· δύναται νὰ ἀνοίξη μέχρι κάτωθι τῶν ὀφθαλμῶν. Ὁ λαιμὸς βραχύς. Αἱ πτέρυγες μακρᾶι καὶ στεναί, ἔχουσαι μακροτάτα τὰ πρῶτα πτερά. Ἡ οὐρὰ διχασμένη, ἔχουσα τὰ ἐξωτερικὰ πτερὰ πολὺ μεγαλύτερα τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ὁμοιάζουσι μὲ ψαλίδιον. Οἱ πόδες βραχεῖς, ἀσθενεῖς καὶ οἱ δάκτυλοι μικροὶ καὶ λεπτοί, οἱ ὄνυχες

μικροί. Τὸ χροῶμα μαῦρον κατὰ τὴν ὀράχην καὶ λευκὸν κατὰ τὸν λαιμὸν καὶ κατὰ τὰ κάτω μέρη.

Αἱ χελιδόνες εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας ἔρχονται τὸ ἔαρος καὶ φεύγουσι κατὰ τὸ φθινόπωρον. Ζῶσι βίον οἰκογενειακόν. Κατοικοῦσιν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων, ἐντὸς ἔρειπίων, ὑπὸ τὰς στέγας καὶ ὑπὸ οἰονδήποτε ἄλλο προεξέχον μέρος τῶν κατοικουμένων οἰκιῶν. Πάντοτε ὅμως εἰς φωλεάς, τὰς ὁποίας κατασκευάζουσι πολὺν τεχνικῶς.

Τίκτουσι δις τοῦ ἔτους ἀνὰ τέσσαρα ἕως ἕξ φῶν ἐκάσποτε καὶ νεοτιτοποιοῦσι δις τοῦ ἔτους. Τρώγουσι κάρπας, κώνωπας, μύϊας, μελίσσας, τέττυγας, ἀκρίδας, πεταλούδας, κανθάρους καὶ διάφορα ἄλλα ἔντομα βλαπτικώτατα εἰς τὰ φυτὰ.

Αἱ χελιδόνες βαδίζουσι πολὺν καιρῶς, πετώσι πολὺν ἑλαφρῶς, πολὺν ταχέως καὶ συνεχῶς ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον. Βλέπουσιν ἐξαίρετα καὶ ἔχουσι μνήμην τοῦ τόπου ἀξιοθαύμαστον. Φεύγουσι κατὰ τὸν χειμῶνα. ταξιδεύουσι μακρονὰ ταξίδια. λείπουσι πολλοὺς μῆνας, ἐπιστρέφουσι τὸ ἔαρος καὶ εὐρίσκουσιν ἀσφαλέστατα τὴν μικρὰν τῶν φωλεῶν κάτωθεν τῆς στέγης.

Αἱ χελιδόνες κτίζουσι τὰς φωλεὰς ἀδιῶν πολὺν τεχνικῶς καὶ πολὺν σοφῶς.

Φέρουσι διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν αὐτῶν ἄχυρα, πηλόν, τρίχας καὶ μαλλίον, ἀναμειγνύουσι τὰ ἄχυρα μετὰ τοῦ πηλοῦ ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ οἱ κτίσται. Προσκολλῶνται διὰ τῶν δυνύχων εἰς τὸν τοῖχον τῆς οἰκίας, ὅπου θέλουσι νὰ κτίσωσι τὴν φωλεάν. Ὁθοῦσι διὰ τῆς οὐρᾶς τῶν τῶν πηλόν καὶ τὸν κολλῶσι στερεὰ εἰς τὸν τοῖχον, τὸν θέτουσι κατὰ σειρὰν καὶ κατασκευάζουσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ θεμέλια τῆς φωλεᾶς. Ἐπειτα φεύγουσιν, ἀφήνουσι νὰ

Χελιδόν.

ξηρανθῆ πρώτον ὅ,τι ἔκτισαν καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφουσι καὶ ἔξακολουθοῦσι πάλιν τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Θέτουσι τὰ μεγαλύτερα καὶ τὰ σκληρότερα ἄχυρα κάτω κάτω, τὰ μικρότερα καὶ ἐλαφρότερα ἐπάνω ἐπάνω. Ἀφήνουσι μίαν ὀπήν, διὰ νὰ ἐμβαίνοσι καὶ διὰ νὰ ἐκβαίνοσι, καὶ οὕτως οἰκοδομοῦσιν αὐτὰς στερεωτάτας καὶ τόσον εὐρυχώρους, ὅσον χωροῦσιν αὐτὰς καὶ τὰς μικρὰς των οἰκογενείας. Στρώνουσι ἔπειτα τὸ ἔδαφος μὲ ἄχυρα, μὲ τρίχας καὶ μαλλία, καὶ εἶνε ἕτοιμος πλέον ἢ φωλεά.

Αἱ χελιδόνες, ὅταν λείπῃ ὁ πηλὸς καὶ δὲν δύνανται νὰ εὗρωσι τοιοῦτον, ὄριπτονται ἐντὸς τοῦ ὕδατος, βρέχονται καλὰ, κυλλίονται εἰς τὸ χῶμα, λαμβάνουσι μὲ τὸ ὄαμπος των τὴν λάσπην, ἣτις γίνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὰ πτερά των, καὶ ἔξακολουθοῦσι τὴν οἰκοδομὴν μέχρι τέλους. Ὅταν δὲν δύνανται νὰ εὗρωσι κατὰ γῆς μαλλίον, κάθηται ἐπὶ τῶν προβάτων, ἀποσπῶσι διὰ τοῦ ὄαμπος καὶ τῶν ὀνύχων αὐτῶν ὀλίγον μαλλίον ἀπ' αὐτῶν, τὸ φέρουσι εἰς τὰς φωλεὰς των καὶ στρώνουσι αὐτὰς. Ὅταν βλαβῆ μέρος τι τῆς φωλεᾶς ἢ λείπῃ τι, τὸ ἐπιδιορθώνουσι πολὺ τεχνικῶς καὶ τὸ ἀναπληροῦσι πολὺ ἐπιμελῶς.

Ὅταν κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε μένουσι αἱ φωλεαὶ των ἔρημοι, ἔλθωσι καὶ κατοικήσωσι εἰς αὐτὰς οἱ σπουργῖται, πρέπει τὸ ἔαρ, ὅταν ἔλθωσι αἱ χελιδόνες, νὰ φύγωσι· ἄλλως συγκροτεῖται μάχη δεινὴ. Ὅταν ὁμοῦ καὶ μετὰ τὴν μάχην δὲν κατορθωθῆ νὰ ἐκδιωχθῶσι οὗτοι, τότε συνάζονται πολλὰ ὀμοῦ, φέρουσι ἀπὸ ὀλίγην λάσπην εἰς τοὺς ὀνυχὰς καὶ φράττουσι τὴν ὀπήν τῆς φωλεᾶς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ σπουργῖται κλειόμενοι ἐντὸς τῆς φωλεᾶς ἀποθνήσκουσι. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔρχονται αἱ χελιδόνες, ἀνοίγουσι τὴν ὀπήν, ὄριπτονται τὰ πτώματα τῶν σπουργιτῶν κάτω εἰς τὸν ὀρόμον καὶ κάθηται αὐταὶ εἰς τὴν φωλεάν των.

Ἐνόσω ἢ φωλεὰ μένει καὶ δὲν ἀφανίζεται, κάθηται εἰς αὐτὴν πάντοτε τὸ ἴδιον ζεῦγος. Ὅταν αὐτὸ ἀποθίγη, κάθηται τὰ τέκνα αὐτῶν, ὅπως γίνεται καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὅταν ἐπανέλθωσι κατὰ τὸ ἔαρ καὶ δὲν εὗρωσι τὴν φωλεάν των ἢ εὗρωσι αὐτὴν

ήφανισμένην, λυποῦνται ὑπερβολικά. Ἔρχονται εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο αὐτή. Θρηνοῦσι διὰ τὸν ἀφανισμόν της. Πετώσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πετώσιν ἐπάνω καὶ κάτω, συνάζονται καὶ ἄλλαι πολλαί, ἔρχονται καὶ φεύγουσιν, ἔχουσι πολλὴν ἀνησυχίαν. τερειζοῦσι πενθίμως καὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους δεικνύουσι τὴν μεγάλην λύπην αὐτῶν. Ἐπειτα μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀποφασίζουσιν ἐπὶ τέλους καὶ κτίζουσιν ἄλλην.

Αἱ χελιδόνες εἶνε πιτηρὰ κοινωνικά, ζωηρὰ καὶ πολὺ εὐθυμα. Κτίζουσι τὰς φωλεὰς των εἰς τὸ αὐτὸ μέρος κατὰ σειρὰν, διὰ γὰρ ἔχουσι συντροφίαν καλήν. Κάθηνται ὅπου ταῖς ἀρέσκει. Ἀνοίγουσι τὸ μέγιστον σιόμα αὐτῶν καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς τιτυβίζουσιν ἐπὶ ὄρας πολλὰς. Παίζουσιν εἰς τὸν ἀέρα ζωηρότατα. Συνάζονται πολλαὶ ὁμοῦ, πετώσιν ὑψηλά, πετώσι χαμηλά, πετώσι τάχιστα, πετώσι βραδέως, κυνηγεῖ ἢ μία τὴν ἄλλην, ἢ μία ὑπάγει καὶ ἢ ἄλλη ἔρχεται, περιφέρονται ὅλαι ὁμοῦ γύρω τριγύρω πότε εἰς μικροὺς καὶ πότε εἰς μεγαλυτέρους κύκλους καὶ ὅλαι χαίρουσι καὶ ὅλαι τιτυβίζουσιν εὐθυμότατα. Ὅταν τὰ παιγνίδια ταῦτα γίνωνται περὶ τὴν ἐσπέραν, εἶνε σημεῖον ἀσφαλές, ὅτι ὁ καιρὸς κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν θὰ εἶνε πολὺ καλός.

Αἱ χελιδόνες ἀγαπῶσι τὰς συντροφίας των καὶ θυσιάζονται διὰ τὰ τέκνα των. Ὅταν θέλωσι γὰρ κτίσασιν τὴν φωλεάν των, ἐργάζονται ὁμοῦ καὶ ὁ ἄρρην καὶ ἡ θήλεια πρὸς τοῦτο. Ὅταν ἡ θήλεια ἐπιδάξῃ, ὁ ἄρρην φέρει τροφήν εἰς αὐτὴν καὶ τὴν τρέφει. Ὅταν γεννηθῶσιν οἱ νεοσσοί, τοὺς περιποιῶνται οἱ γονεῖς αὐτῶν μετὰ τῆς αὐτῆς τρυφερότητος καὶ οἱ δύο. Ὅταν εἶνε ὀλίγον σκληρὸν τὸ στρώμα τῆς φωλεᾶς, ἵνα μὴ ὑποφέρωσιν οἱ νεοσσοί, οἱ ὁποῖοι εἶνε γυμνοί, χωρὶς πτίλα, τρέχει ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ καὶ ἐδρίσκει μαλλίον καὶ στρώνει αὐτὸ ὑποκάτω τῶν τέκνων του. Ὅταν ὁ εἰς τῶν γονέων κάθηται εἰς τὴν φωλεάν καὶ θερμαίνει τοὺς γυμνοὺς νεοσσοὺς μὲ τὰς πτέρυγας του, ὁ ἄλλος τρέχει καὶ φέρει τροφήν δι' ὄλους.

Ὅταν οἱ γονεῖς φέρωσι τὴν τροφήν, οἱ νεοσσοὶ προβάλλουσιν ἐκ τῆς φωλεᾶς τὰς μικρὰς κεφαλὰς αὐτῶν, πιπιρίζουσι περιχαρεῖς καὶ

ἀνοίγουσιν ὅλοι τὰ μικρὰ στόματα αὐτῶν. Οἱ γονεῖς ἐμβάλλουσι τὴν τροφήν εἰς τὸ στόμα τοῦ πρώτου τέκνου καὶ φεύγουσιν. Ἐπειτα ἔρχονται πάλιν φέροντες νέαν τροφήν, ἐμβάλλουσι αὐτὴν εἰς τὸ στόμα τοῦ δευτέρου καὶ πάλιν φεύγουσι καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρις ὅτου φέρωσι τροφήν εἰς ὄλους. Ὄταν οἱ νεοσσοὶ καταπέσωσιν ἐκ τῆς φωλεᾶς κατὰ γῆς, τοὺς λαμβάνουσι οἱ γονεῖς αὐτῶν τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον καὶ τοὺς φέρουσι πάλιν εἰς τὴν φωλεάν των. Τὰ τέκνα γνωρίζουσι τοὺς γονεῖς των καὶ κἀθηντα ἤσυχα, δὲν κινουῦνται διόλου. Ὄταν οἱ νεοσσοὶ γίνωσιν ἱκανοὶ τὰ πετῶσιν, οἱ γονεῖς φέρουσι αὐτοὺς ἔξω τῆς φωλεᾶς καὶ τοὺς διδάσκουσι τὰ ζητῶσι τὰ εὐρίσκωσι καὶ τὰ λαμβάνωσι τὴν τροφήν των.

Αἱ χελιδόνες εἶνε πολλὸν ὠφέλιμα ζῶα. Τρῶγουσιν ἀναριθμητούς κάμπας καὶ ἔντομα, τὰ ὁποῖα ἀφανίζουσι τὰ φυτὰ. Οἱ ἄνθρωποι διόλου δὲν τὺς πειράζουσι. Μάλιστα εἰς πολλὰ μέρη τὺς περιποιῶνται καὶ τὺς σέβονται πολὺ. Χαίρουσιν, ὅταν βλέπωσιν αὐτὰς τὰ ἐπανέρχονται, διότι μετ' αὐτῶν ἐπανέρχεται καὶ τὸ ἔαρ, καὶ λυπῶνται, ὅταν τὺς βλέπωσι τὰ φεύγουσι, διότι μετ' αὐτῶν φεύγουσι καὶ αἱ καλαὶ ἡμέραι τοῦ θέρους καὶ τοῦ φθινοπώρου, καὶ ἔρχονται αἱ ψυχραὶ τοῦ χειμῶνος.

Αἱ χελιδόνες ἀγαπῶσι τοὺς ἀνθρώπους. Πετῶσι πλησίον αὐτῶν εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἐρχονται εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ κίττουσι τὺς φωλεὰς των. Εἶνε βέβαιαι ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶνε τόσον κακός, ὥστε τὰ θελήσῃ τὰ τὺς ἐνοχλήσῃ καὶ τὰ τὺς βιάσῃ.

58. Χελιδόνισμα.

Χελιδόνι ἔρχεται,
θάλασσα ἀπέρασε,
τὴ φωλιά ἠμελίωσε,
ἠκάθισε καὶ ἠλάλησε·
— Μάρτη, Μάρτη βοσχερὲ
καὶ Φλεβάρη χιονερέ,
ὁ Ἀπρίλις ὁ γλυκὺς
ἔφθασε, δὲν εἶν' μακρὺς.

Τὰ πουλάκια κελαδοῦν,
τὰ δεινράκια φυλλανθοῦν,
τὰ ὀρνίθια τὰ γεννοῦν
ἀρχινοῦν καὶ τὰ κλωσσοῦν.
Τὰ κοπάδια ἀρχινοῦν
τὰ ἀναβαίνουν ἔς τὰ βουνά,
τὰ κατσίκια τὰ πηδοῦν
καὶ τὰ τρῶγουν τὰ κλαδιά.

Ζῶα, ἄνθρωποι, πουλιά
χαίρονται ἀπὸ καρδιά.

Ἄθ. Χριστόπουλος.

59. Τὸ χελιδονάκι.

Στάσου, ταξιδεύτρα μου χελιδόνα, στάσου·
κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μας κτίσε τὴ φωλιά σου
Ἔλα ναῦρῃς ἄσυλο εἰς τὸ πτωχικό μας
καὶ νὰ γίνῃς φίλος μας καὶ πουλι ἴδικό μας.
Σπίτι σου τὸ σπίτι μας κι ὅλα μας ἴδικά σου·
κάμε ταῦγουλάκια σου, βγάλε τὰ πουλιά σου.
Ἐν τὸ πτωχό μας ἄσυλο εἰς ἄσφαλισμένη,
ἱεροὶ ἴσαν ἄγγελοι εἶν' ἐδῶ οἱ ἕνοι.

Ἦλ. Τανταλίδης.

60. Ἡ φωλιά.

Ἐν τὴ μαύρη τὴ σπηλιὰ, τὴν καπνισμένη
ἀπ' τὴ φωτιά, ποῦ ἀνάβουν οἱ ψαράδες,
τὰ χελιδόνα ἔχουνε χτισμένη
φωλιά μέσα ἔς τοῦ βράχου τῆς σχισμάδες.
Ὀλημερὶς φωνάζουν καὶ γυρίζουν
ἐδῶ κ' ἐκεῖ μὲ πέταγμ' ἑλαφρό,
πότε τὰ χεῖλα τῆς σπηλιᾶς ἀγγίζουν
καὶ πότε τοῦ πελάγου τὸν ἀφρό.
Ψαράδες, ποῦ ψαρεύουν μὲ τὴν τράτα,
κυττάζουν μὲ ἀγάπη τὴ φωλιά τους,
τὰ γλήγορα φτερά τους τὰ σπαθᾶτα,
κι ἀκοῦνε τὸ μικρὸ κελάδημά τους.

Παράξενα ἢ φύσις ταιριασμένα,
χαρίζει ᾗς τὴ σπηλιὰ τρελλὰ πουλιὰ
καὶ ᾗς τὰ βουβὰ τὰ βράχια τὰ γοιμημένα
ἀχτῖδα ἀγάπης, πρόσχαρη φωλιά.

Ν. Δαμιανός.

61. Ἀναχώρησις τῆς χελιδόνας.

Πέτα, καλοκαιρινὸ πουλί,
πέτα, χελιδόνα μ' ἀπαλή.

Ψύχρα ᾗς τὰ ᾗψηλὰ ἔπεσε βουνά,
πᾶς νὰ ξεσταθῆς ᾗς τὰ μεσημβρινά,
Πέτα, ἄλλος κόσμος σὲ καλεῖ.

Φεύγεις, δὲν γυρνᾶς νὰ μᾶς ἰδῆς,
φεύγεις πλέον, δὲν μᾶς κελαδεῖς.

Πίσω σου σκληρὸς ὁ βορρᾶς φυσᾷ,
ἔρχετ' ἢ χιῶν, ὁ χειμὼν λυσσᾷ.
Φεύγεις, κ' εἶν' ἢ φύσις ἀηδής.

Ἔλα, διέ μας ἄλλη μιὰ φορά,
ἔλα, διέ τὰ πάντα λυπηρά,

᾿Σ τὸν πικρὸν αὐτὸν ἀποχωρισμὸν
τὸν ὕστερινὸν ψάλλε ἀσπασμὸν
Ἔλα, πρὶν ἀνοίξῃς τὰ φτερά.

Πότε πάλιν θὰ μᾶς θυμηθῆς ;
πότε ξενιτιές θὰ βαρεθῆς ;

Ὁ καιρὸς πετᾷ, ὁ χειμὼν περνᾷ,
Μάρτης καὶ χαρὰ μετ' αὐτὸν γυρνᾷ.
Πότε ᾗς τὴ φωλιά σου θὰ βρεθῆς ;

Πέτα, καλοκαιρινὸ πουλί,
πέτα, σύννεφο μᾶς ἀπειλεῖ.
Τὰ βουνὰ βογκοῦν, ἡ ζωὴ θρηνεῖ,
κλαίει ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ πᾶν πονεῖ.
Πέτα, ἔς τὸ καλὸ, ὦρα καλὴ !

ἮΔ. Τανααλίδης.

Ζ'. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

62. Ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής.

Πτωχὸν τι παιδίον, γινώσκον νὰ καθαρίζῃ καπνοδόχους,
καθαρίζε τὴν καπνοδόχον τῆς οἰκίας πλουσίας τινὸς κυ-
ρίας. Ἡ καπνοδόχος ἔφερε διὰ μέσου τῆς ἐστίας εἰς τὸ δω-
μάτιον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον τοῦ κοιτῶνός της.

Ὅτε ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής κατέβη μέχρι τῆς
ἐστίας, παρετήρησεν ὅτι οὐδεὶς ἦτο εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ
ἐστάθη ὀλίγον, ὅπως θαυμάσῃ τὰ ὠραῖα πράγματα, τὰ
ὁποῖα ἦσαν ἐκεῖ.

Περισσότερον πάντων ἤρρεσεν εἰς αὐτὸν ἓν χρυσοῦν καὶ
ἀδαμαντοκόλλητον ὠρολόγιον, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο ἐπὶ τῆς
τραπέζης. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς
χειράς του. Μόλις ὅμως ἤγγισεν αὐτό, τῷ ἤλθεν ἡ ἐπι-
θυμία νὰ εἶχε καὶ αὐτὸς ἓν τοιοῦτον ὠρολόγιον. Μετ'
ὀλίγον, ἀφοῦ τὸ παρετήρησε καλὰ καλὰ, ἐσκέφθη καὶ εἶπε·
«Νὰ τὸ λάβω; Ἀλλὰ τότε θὰ ἤμην κλέπτης. Ἀλλὰ ποῖος
θὰ τὸ μάθῃ;».

Τὴν στιγμαὴν ἐκείνην ἤκουσε θόρυβον εἰς τὸ πλησίον δω-
μάτιον. Ἀμέσως τότε παραιτεῖ τὸ ὠρολόγιον καὶ τρέχει
νὰ κρυβῇ πάλιν εἰς τὴν καπνοδόχον.

“Οτε επέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του πάντοτε τὸ ὠρολόγιον. Ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαινε, ὅπου καὶ ἂν ἐστρέφετο, ἐνόμιζεν ὅτι τὸ ὠρολόγιον παρουσιάζετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐδοκίμασε νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν σκέψιν ταύτην, ἀλλὰ ματαιῶς. Ἐνόμιζεν ὅτι κάποιος τὸν εἴλκυεν εἰς τοῦτο διὰ τῆς βίας.

Ἐπεσε νὰ κοιμηθῆ, ἀλλ’ ἀδύνατον. Ἀπεφάσισε τέλος νὰ ἐγερθῆ, νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ λάβῃ κρυφίως τὴν νύκτα.

“Οτε κατέβη εἰς τὸ δωμάτιον διὰ τῆς καπνοδόχου, παρέτηρσε πανταχοῦ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καί, ἀφοῦ ἐπέισθη ὅτι ἦτο μόνος, κατόμονος, ἐπλησίασε δειλὰ δειλὰ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκειτο τὸ ὠρολόγιον. Ἡ σελήνη ἔφεγγεν. Τὸ φῶς αὐτῆς ἔπιπτεν ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου καὶ τὸ ἔκαμνε νὰ λάμπῃ. Τὸ παιδίον δὲν ἐκρατήθη καὶ ἤπλωσε τὴν χεῖρά του νὰ τὸ λάβῃ. Ἐνῶ δὲ ἤπλωνε τὴν χεῖρά του, παρέτηρσε πλησίον τοῦ ὠρολογίου καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, ἀδαμάντινα ἐνώτια, χρυσᾶ ψέλλια καὶ τὰ παρόμοια.

«Νὰ λάβω καὶ αὐτά !», ἔλεγεν, ἐνῶ ὄλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του ἔτρεμον· «Νὰ λάβω καὶ αὐτά ; Ἄλλὰ δὲν θὰ ἦμην τότε εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν κατηραμένος ἄνθρωπος ; Θὰ ἡδυνάμην νὰ κοιμηθῶ ἤσυχος ; Θὰ ἡδυνάμην νὰ ἀτενίσω τινὰ κατὰ πρόσωπον ; Ἄ, ὄχι ἄς μὴ τὰ λάβω. Πῶς ; Θὰ γίνω κλέπτῃς ; Ποτέ, ποτέ ! Ἄλλὰ πάλιν, ἂν τὰ λάβω, διὰ μιᾶς θὰ ἐγινόμεν πλοῦσις, θὰ εἶχον ἀμάξας καὶ ἵππους, θὰ ἐφόρου ὠραῖα ἐνδύματα, θὰ εἶχον νὰ ἔτρωγον καὶ νὰ ἔπινον, δὲν θὰ εἰργαζόμεν, δὲν θὰ ἐκαθάριζον πλέον καπνοδόχους, θὰ ἐκαθήμην ἀργὸς καὶ θὰ διεσκεδάζον πάντοτε. Τί ὠραία ζωὴ ! Ἄλλ’ ἂν ἀνακαλυφθῶ ; Ἄλλὰ πῶς θὰ ἀνακαλυφθῶ ; Κανεὶς δὲν μὲ βλέπει. Τί ; Κανεὶς δὲν μὲ βλέπει ; Δὲν μὲ βλέπει ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶνε πανταχοῦ παρών ;

Θὰ τολμήσω ποτὲ νὰ προσευχηθῶ εἰς αὐτόν, ἂν τῶρα διαπράξω αὐτὴν τὴν κλοπὴν ; Θὰ ἀποθάνω ἤσυχος ;».

Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, κρύος ἰδρῶς περιέχυσεν ὄλον τοῦ τοσῶμα. «Ὅχι», εἶπε· «ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάμω». Καὶ εὐθὺς παρήτησε τὸ ὠρολόγιον καὶ τοὺς ἀδάμαντας. «Καλύτερον πτωχὸς καὶ καλὸς ἄνθρωπος παρὰ πλούσιος καὶ κλέπτης!». Καί, ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἔσπευσε νὰ φύγῃ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, διὰ τῆς ὁποίας εἶχεν εἰσέλθῃ.

Ἡ πλουσία κυρία ἦτο εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον, ὅπου ἦτο ὁ κοιτῶν αὐτῆς, ἀκόμη ἀγρυπνος. Ἦκουσεν ὅλα, ὅσα ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστὴς εἶπε, καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτόν, ὅτε ἔφρευγεν, εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔστειλε καὶ τὸν προσεκάλεσεν.

«Ἄκουσε», εἶπε, πρὸς αὐτόν, «ἀφοῦ εἰσῆλθες εἰς τὸ δωμάτιον, διατί δὲν ἔκλειψες γθὲς τὴν νύκτα τὸ ὠρολόγιον καὶ τὰ ἄλλα πολύτιμα πράγματα;».

Ὁ καπνοδοχοκαθαριστὴς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς καὶ ἐκ τοῦ φόβου δὲν ἠδύνατο νὰ εἶπῃ λέξιν.

«Ἦκουσα ὅλα, ὅσα εἶπες», ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία. «Εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὅστις σὲ ἐβοήθησε νὰ ὑπερνικήσῃς τὸν πειρασμόν, καὶ φρόντισε εἰς τὸ μέλλον νὰ εἶσαι ἐνάρετός. Ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἕξῃς θὰ μείνῃς πλησίον μου, θὰ σὲ τρέφω καὶ θὰ σὲ ἐνδύω. Θὰ πράξω δὲ κάτι τι περισσότερον. Θὰ σὲ στείλω εἰς τὸ σχολεῖον νὰ μάθῃς γράμματα, διὰ νὰ γίνῃς καλὸς ἄνθρωπος καὶ διὰ νὰ μὴ σοὶ ἔλθῃ ποτὲ πλέον εἰς τὸν νοῦν ἡ ἰδέα νὰ πράξῃς κακόν».

Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παιδίου ἀνέβλυσαν θερμὰ δάκρυα, ὅτε ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους. Ἦθελε νὰ εὐχαρίστησῃ τὴν κυρίαν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο. Εἶχε σταυρώσῃ μόνον τὰς χεῖράς του καὶ ἔκλαιεν.

Ἡ εὐγενὴς κυρία ἐτήρησε τὴν ὑποσχασίν της. Τὸ παιδίον ἐξεπαιδεύθη ἢ εὐεργέτης του ἐχάρη, διότι τὸ εἶδε νὰ γίνῃ χρήσιμος ἄνθρωπος. Ἐπειτα τοῦ εὔρε μίαν ἐργασίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκέρδιζεν ἄρκετὰ χρήματα. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής, ὅστις παρ' ὀλίγον θὰ ἐγίνετο κλέπτης, ἐγινε καλὸς καὶ ἐργατικὸς ἄνθρωπος ζῶν μὲ τὸν ἰδρῶτα τοῦ προσώπου του καὶ τιμῶμενος ὑπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων.

— Κάλιο φτωχὸς κ' εὐχαριστημένος παρὰ πλούσιος βασανισμένος.

-- Τότε λαλοῦν τὰ ἡδῶνα, ὅταν παύσουν τὰ κοράκια.

63. Μπάροης, ὁ γενναῖος κύων τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βερνάρδου.

Ἡ Ἑλβετία εἶνε χώρα τῆς Εὐρώπης. Ἐχει ὄρη πολὺ ὑψηλά. Ὄταν ἡμεῖς ἐδῶ τὸ θέρος ἔχωμεν μεγάλην ζέστην καὶ μόλις δυνάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν καὶ τὰ ἐλαφρότερα ἐνδύματα, τὰ ὄρη ταῦτα καλύπτονται ἀκόμη ὑπὸ παχείας χιόνος. Εἰς τὰ ὄρη ταῦτα κατὰ τὸ φθινόπωρον συμβαίνουσι φοβεραὶ καταιγίδες, πίπτει χιὼν πυκνοτάτη καὶ καλύπτει τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ μονοπάτια αὐτῶν.

Ἐκ τῶν ὁρέων τούτων εἶνε καὶ ὁ ἅγιος Βερνάρδος. Διὰ τοῦ ὄρους τούτου φέρει ὁδὸς ἥτις συνδέει τὴν ὠραίαν Ἰταλίαν μετὰ τῆς ὀρεινῆς Ἑλβετίας. Ἡ ὁδὸς αὕτη εἶνε στενή, δυσδιάβατος καὶ πολὺ ἐπικίνδυνος. Κατὰ τὸν χειμῶνα μάλιστα συμβαίνουσιν ἐκεῖ συχνάκις μεγάλα δυστυχήματα. Πολλοὶ ὁδοιπόροι καταχώνονται ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ δὲν ἐπαναβλέπουσι τοὺς προσφιλεῖς των οἰκείους. Ὅπως δὲ παρέχεται ἄσυλον εἰς τὸν κατάκοπον καὶ κινδυνεύοντα ὁδοιπό-

ρον, εὐσεβῆς τις μοναχός, ὀνομαζόμενος Βερνάρδος, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου ἰδρύσει μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ὁδοιπόροι εὐρίσκουν ἀσφαλὲς καταφύγιον καὶ μεγάλην περιποίησιν.

Τώρα μένουσιν ἐκεῖ δέκα ἕως δώδεκα εὐσεβεῖς μοναχοί, τῶν ὁποίων ἡ μόνη ἀσχολία εἶνε νὰ φιλοξενῶσι δωρεὰν τοὺς ξένους καὶ νὰ περιποιῶνται αὐτούς. Ὅταν συμβαίνωσι καταιγίδες καὶ πίπτῃ χιόν, ἡ δὲ ὀμίχλη καθιστᾷ τὴν ὁδὸν λίαν ἐπικίνδυνον, πολλοὶ ὁδοιπόροι ἀποπλανῶνται τῆς ὁδοῦ ἢ καταχώνονται ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ κινδυνεύουσι νὰ ἀπολεσθῶσι. Τότε οἱ μοναχοὶ καταγίνονται ἀόκνως εἰς τὴν ἀναζήτησιν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν. Εἰς τὴν φιλάνθρωπον ταύτην ἐργασίαν ὑποβοηθοῦσιν αὐτοὺς κύνες τινές, κύνες τοῦ ἁγίου Βερνάρδου καλούμενοι, ζῶα μεγαλόσωμα, κιτρινόχροα, ἰσχυρά, νοημονέστατα καὶ γενναϊότατα.

Οἱ φιλάνθρωποι μοναχοί, ὅταν ἴδωσι τὸν καιρὸν πολὺ κακόν, προσκαλοῦσι τοὺς κύνες τούτους, ἐξαρτῶσιν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτῶν ἓν καλάθιον, θέτουσιν ἐντὸς αὐτοῦ ἄρτον, κρέας καὶ μίαν φιάλην μὲ οἶνον ἢ οἰνόπνευμα, καὶ τοὺς ἐξαποστέλλουσιν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰ μονοπάτια, τὰ ἐσκεπασμένα ὑπὸ τῶν χιόνων. Οἱ κύνες ἐννοοῦσι περὶ τίνος πρόκειται καὶ ἀμέσως διευθύνονται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ὅπου εἶνε δυνατόν νὰ εὑρῶσι τινα ὁδοιπόρον. Ἄν εὑρῶσι τινα καταχωσθέντα ὑπὸ τῶν χιόνων, προσπαθοῦσι νὰ τὸν ἐκθάψωσιν. Ἄν δὲ δὲν κατορθώσωσι τοῦτο, ἔρχονται τρέχοντες εἰς τὸ μοναστήριον καὶ δηλοῦσιν εἰς τοὺς μοναχοὺς δι' ὕλακῶν καὶ διαφόρων ἄλλων σημείων ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ τρέξωσιν, ἵνα σώσωσιν ἀνθρώπους ἐν κινδύνῳ εὐρισκομένους. Τότε οἱ μοναχοὶ τρέχουσι κατόπιν τῶν κυνῶν καὶ μετ' ὀλίγον διὰ μέσου τῆς βαθυτάτης χιόνος φθά-

(ΤΑΒΛΙΣ Γ΄.)

«Κρῖμα· ὁ γενναῖος Μπάρρης μας ἐχάθη!» εἶπον μετὰ θλίψεως οἱ μοναχοί. Ἄλλὰ δὲν εἶχον ἀκόμη τελειώσῃ τὸν λόγον, ὅτε αἰφνης ὁ κώδων τοῦ μοναστηρίου κτυπᾷ. Ὅλοι τρέχουσι πρὸς τὴν θύραν καὶ τί βλέπουσι! Τὸν Μπάρρη φέροντα ἐπὶ τῶν νώτων του ἐν μικρὸν παιδίον κατακεκαλυμμένον μὲν ὑπὸ τῆς χιόνος, ἀλλὰ θερμὸν εἰσέτι. Εἶχε τὸ κακόμοιρον τὰς δύο του μικρὰς χεῖρας περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ εὐγενεστάτου ζώου συνδεδεμένας καὶ ἐκοιμάτο.

Ὁ Μπάρρης, μόλις ἔφερε τὸ διασωθὲν παιδίον εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ εἶδεν ὅτι ἦτο ἐξησφαλισμένον πλέον, ἀρχίζει νὰ κινῆται, ἐπάνω, κάτω, νὰ ὑλακτῆ καὶ νὰ σύρῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων. Ἐν γένει ἔκαμνεν ὅ,τι ἔκαμνε πάντοτε, ὡσάκισ ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς κυρίους του νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι πρέπει νὰ σπεύσωσιν, ἵνα σώσωσι δυστυχῆ τινα κινδυνεύοντα. Οἱ μοναχοὶ ἐνόησαν ὅτι κάτι συμβαίνει καὶ ἀμέσως ἔτρεξαν κατόπιν τοῦ Μπάρρη.

Πολὺ διάστημα ἔτρεξαν ἐντὸς τῆς βαθείας χιόνος, ὅτε αἰφνης ὁ Μπάρρης σταματᾷ. Πλησιάζουσι τότε καὶ εὐρίσκουσι τὴν μητέρα τοῦ παιδίου σχεδὸν τεθαμμένην ἐντὸς τῆς χιόνος καὶ ἀναπνέουσιν. Πάραυτα τὴν ἐκθάπτουσι καὶ τὴν φέρουσιν εἰς τὸ μοναστήριον λιπόθυμον καὶ σχεδὸν νεκράν. Οἱ μοναχοὶ ἐνόμισαν ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ σωθῆ. Περιεποιήθησαν ὁμως αὐτὴν πολὺ καὶ μετὰ πολλὴν ὥραν συνῆλθε. «Ζῆ τὸ τέκνον μου»; εἶπε μόλις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς. Καὶ ἀφοῦ ἔμαθεν ὅτι ζῆ, ἐδόξασε τὸν Θεόν, εὐχαρίστησε τοὺς μοναχοὺς καὶ ἡσύχασεν.

Ἡ δυστυχῆς ἤθελε νὰ μεταβῆ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν γονέων της, οἵτινες κατώκουν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ὄρους. Ὅτε ἐξεκίνησεν ἐκ τοῦ χωρίου της, ὁ καιρὸς ἦτο πολὺ καλός, ἀλλά, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τὴν κα-

τέλαβε πυκνοτάτη χιών. Ἀγωνίζεται, προσπαθεῖ νὰ προχωρήσῃ, ἀλλὰ ματαίως· ἡ χιών ἦτο πυκνοτάτη καὶ ἐβυθίζετο ἀνά πᾶν βῆμα περισσότερο. «Δυστυχία! Νὰ ἴδω τὸ τέκνον μου νὰ ἀποθνήσκῃ ἐκ τοῦ ψύχους εἰς τὰς ἀγκάλας μου! Ποία μήτηρ εἶνε τόσο δυστυχὴς ὡς ἐγώ! Θεέ μου! Θεέ μου!» εἶπε καὶ ἐσιώπησεν. Ἀπηλπίσθη, ἐσταμάτησε καὶ περιέμενε τὸν θάνατον. ὅτε αἰφνης ἀκούει τὰς ὑλακὰς τοῦ γενναίου Μπάρρη καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν τὸν βλέπει ἔμπροσθέν της.

Ὁ Μπάρρης ἔσειε τὸ καλάθιον, ἵνα ἐνοήσῃ ἡ γυνὴ ὅτι ἔπρεπε νὰ φάγῃ ὀλίγον καὶ νὰ πῆ καὶ αὐτὴ καὶ τὸ παιδίον της ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἦσαν εἰς τὸ καλάθιον. Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἀνεζωογονήθησαν ὀλίγον διὰ τῆς τροφῆς καὶ τοῦ ποτοῦ, πίπτει κατὰ γῆς, ἵνα θέσῃ τὸ παιδίον της ἡ μήτηρ ἐπὶ τῶν νώτων του.

Ἡ μήτηρ θέτει τὸ τέκνον της ἐπὶ τῶν νώτων του καὶ συνδέει τοὺς βραχίονάς του περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου. Ὁ Μπάρρης ἔχων τὸ πολύτιμον τοῦτο φορτίον τρέχει μὲ ὄσσην δύναμιν εἶχε καὶ ἔρχεται εἰς τὸ μοναστήριον. Ἡ μήτηρ κατευχαριστήθη ὅτι τὸ παιδίον της ἐσώθη, ἔπειτα ἐπεχείρησε καὶ αὐτὴ νὰ κινηθῇ πρὸς τὰ ἔμπροσ κατόπιν τοῦ παιδίου, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον, καὶ ἐστάθη πάλιν ἐντὸς τῶν χιόνων. Μετ' ὀλίγον τὸ ψῦχος κατέλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπεναρκώθη. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν τὴν εὔρον οἱ μοναχοί, σπεύσαντες πρὸς σωτηρίαν της.

Τεσσαράκοντα ἀνθρώπους ἔσωσε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Μπάρρης. Πάντα τὰ πέριξ χωρία τὸν ἐτίμων καὶ τὸν ἐσέβοντο πολὺ. Ἐπειτα ἐγήρασε καὶ ἐξησθένησεν. Οἱ ἀγαθοὶ μοναχοὶ τὸν περιεποιήθησαν μέχρι τοῦ θανάτου του, ὅσον ἠδύναντο περισσότερο. Καὶ ὅτε ἀπέθανε, δὲν ἦτο ἀνθρωπος, ὁ ὅποιος δὲν τὸν ἔκλαυσεν. Οἱ μοναχοὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην

των τὴν πολλὴν τὸν ἐταρίευσαν καὶ καὶ τὸν κατέθεσαν εἰς τὸ μουσεῖον τῆς πλησίον πόλεως, ἔνθα μέχρι σήμερον δύναται ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν πόλιν τῆς Ἑλβετίας Βέρνην νὰ τὸν ἴδῃ μὲ τὸ καλάθιον εἰς τὸν λαιμόν. Οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Βέρνης ἀνήγειραν κenoτάφιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔθηκαν πλάκα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς. «Οἱ κάτοικοι τῆς Βέρνης ἐξ εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν Μπάρρην, ὅστις ἔσωσε τὴν ζωὴν τεσσαράκοντα ἀνθρώπων».

64. Ἡ τυφλὴ ἀνθρώπουλις.

Α΄.

Ἀγοράσατέ μου τ' ἄνθη !
Τοῦ φωτός μου στερημένη,
ἔρχομαι μακρόθεν ξένη
καὶ τὸν οἶκτόν σας ζητῶ.
Ἄν τὴν γῆν ὠραίαν λέγουν,
σύ ὁ βλέπων μόνον κρῖνε !
Ἰάνθη μου καρποί της εἶνε,
τάνθη ταῦτα, ποῦ κροτῶ.
Θάλλουν ἔτι ; ἐγὼ κρῖνω .
ἀπὸ μόνην τὴν ἀφήν των .
Πρὸ μικροῦ ἀπὸ τὴν γῆν των
τὰ συνέλεξα νοπά .
Τῆς αὐγῆς τὸ πνεῦμα τώρα
ὦ ! θαρρῶ πῶς μουρμουρίζει .
Θαρρῶ τώρα πῶς δροσίζει
τάνθη μου τὰ χαροπά .
Ἦ ! ἰδέτε τα πῶς λάμπουν !
ἦσαν μοσχομυρισμένα,
εἰς τοὺς κόλπους φυλαγμένα
τῆς καλῆς μητρὸς των γῆς .

Ὅταν ἄπλωνα γὰ ζώω
μύρον ἦτο ἢ γῆ ὄλη,
κ' ἔλαμπον οἱ φωτοβόλοι
μαργαρίται τῆς αὐγῆς.

Β'.

Σεῖς τρυφᾶτε εἰς φῶς...
Κ' εἰς πελάγη σκοτίας κυμαίνει
τῆς τυφλῆς ὁ πολύδακρυς βίος.
Συρομένη πρὸς χεῖμαρρον πόνων
ὡς τοῦ Ἄδου πλανῶμαι σκιά,
τῆς μορφῆς σας μὲ φεύγ' ἢ χροιά.
Φεῦ! ἀκούω τοὺς φθόγγους σας μόνον..
Ἄγοράσατε τάνθη τῆς ξένης!
Μὲ διώκει σκληρὰ καταγίς,
τὰ βουνὰ τῆς πατροφᾶς μου γῆς
φεύγω δούλη πικρᾶς εἰμαρμένης.

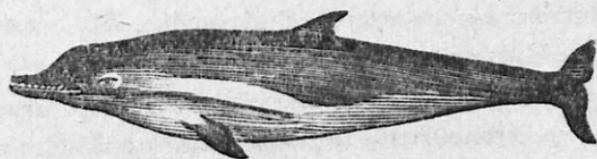
Γ. Ζαλοκώδετας.

65. Ὁ δελφίν.

Ὁ δελφίν εἶνε ζῶον θηλαστικόν, συγγενὲς τῆς φαλλαίνης, τῆς φώκης καὶ τῶν τοιούτων κτηνῶν τῆς θαλάσσης. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔχει σχῆμα ἀτρακίτου καὶ μῆκος δύο ἢ τριῶν μέτρων. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μικρὰ καὶ ὀξεῖα. Οἱ ὀφθαλμοὶ μέτροι, οὔτε πολὺ μεγάλοι οὔτε πολὺ μικροί. Τὰ ὄτια δὲν διακρίνονται. Αἱ σιαγόνες εἶνε ἐπιμήκεις. Ἄνωθεν τῆς ἄνω σιαγόνος ἀντὶ ὀσθίωνων ὑπάρχει εἷς φουσητήρ αὐλός, ἔχων τὸ σχῆμα δρεπάνου πρὸς τὰ μέσα ἐστραμμένον. Οἱ ὀδόντες πολλοὶ καὶ ἰσχυροί, ἐξ ἴσου ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων καὶ τεθειμένοι εἰς τὰς δύο σιαγόνας οὕτως, ὥστε, ὅταν κλείηται τὸ στόμα, οἱ ἄνω εἰσέρχονται ἀκριβῶς εἰς τὰ μεταξὺ τῶν κάτω κενὰ διαστήματα. Ἡ γλῶσσα καὶ τὰ χεῖλη κεκολλημένα εἰς τὰς σιαγόνας. Ἡ κεφαλὴ συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἄλλου σώματος, χωρὶς

νά ύπάρχη χώρισμά τι ἐν τῷ μεταξύ. Ὁ κορμὸς εὐθυτενής, τελειῶνων εἰς μίαν οὐρὰν μακρὰν καὶ ἔχουσαν τὸ σχῆμα τῆς ἡμισελήνου. Εἰς τὸ στήθος εἶνε δύο πτερύγια μικρά, τὰ ὁποῖα εἶνε βαθέως κεκομμένα πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ προχωροῦσιν ὡς δρέπανον πρὸς τὰ κάτω. Ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς, εἶνε ἐπίσης δύο πτερύγια μικρὰ καὶ τριγωνικά. Τὸ χροῶμα μαῦρον ἢ σκοτεινόν, φαῖδον κατὰ τὴν ῥάχιν καὶ ἀνοικτότερον κατὰ τὴν κοιλίαν.

Ὁ δελφίν κατοικεῖ εἰς τὰς λίμνας τὰς μεγάλας καὶ εἰς ὄλας τὰς θαλάσσας, ἐκ τῶν ὁποίων συχνότατα ἀναβαίνει πρὸς τοὺς ποταμοὺς τοὺς μεγάλους καὶ προχωρεῖ πολὺ βαθέως εἰς αὐτούς. Ζῆ ἔτη πολλά. Ὁ θῆλυς ἐγκυμονεῖ ἐπὶ δέκα μῆνας. Τίκει μόνον τὸ θῆρος συνήθως ἓν, ἐνίοτε δὲ καὶ δύο τέκνα, τὰ ὁποῖα θηλάζει

Δελφίν.

ἐπὶ πολὺν καιρὸν μὲ τὸ γάλα τῶν μαστῶν αὐτοῦ. Τρώγει ἰχθῦς, καρκίνους, σπησίας, καλαμάρια, ἀλλ' ἀγαπᾷ ἔξαιρέτως τοὺς θύνους καὶ τὰς ἀοίγγας, τὰς ὁποίας κυνηγεῖ μανιωδῶς. Ἀναπνέει ἀέρα, ὅπως τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς, διότι ἔχει πνεύμονας, ὅπως ἔχουσι καὶ αὐτά. Ἀναβαίνει συχνὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἵνα ἀναπνεύσῃ ἀέρα, ὅτε καὶ ἐκβάλλει μικρὰν τινα καὶ ἀδύνατον φωνήν, ὁμοίαν μὲ ἀναστεναγμόν. Κοιμᾶται ἐξηπλωμένος ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, κρατῶν τὸ ῥύγχος του ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ρέγχει πολὺ συχνά, ὅταν κοιμᾶται, καὶ ἀναστενάζει καὶ χύνει ἀφθονα δάκρυα, ὅταν ἀποθνήσκῃ.

Οἱ δελφῖνες ἀξάνουσι πολὺν ἀργά· μόλις δέκα ἔτη μετὰ τὴν γέννησίν των γίνονται τέλειοι δελφῖνες. Ἐχουσιν ἀκοὴν ὀξυτάτην τὴν παραμικρὰν ταραχὴν ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἀμέσως τὴν αἰσθάνονται

καὶ πάραντα φεύγουσιν, ἔαν εἶνε ἀνάγκη νὰ φύγωσι. Κολυμβῶσι καὶ βουτιῶσιν ἐπιτηδειότατα καὶ τάχιστα. Εἶνε γενναῖοι καὶ ἀτρόμητοι. Ποτὲ δὲν φοβοῦνται ὀρμῶσιν ἀκόμη καὶ ἐναντίον τῶν φαλλαινῶν, τὴς ὁποίας πολὺ συχνὰ καὶ νικῶσι μάλιστα. Συχνάζουσι εὐχαρίστως εἰς τὴς παραλίας. Ζῶσι πάντοτε μὲ τὴς συζύγους των καὶ πάντοτε μὲ συντροφίαν ἕξ ἕως δέκα ἄλλων ὁμοφύλων. Ἀγαπῶνται μεταξύ τῶν ὑπερβολικά. Τρέχουσι πάντες εἰς βοήθειαν, ὅταν τις αὐτῶν κινδυνεύη, καὶ πάντοτε συνοδεύει τὰ μικρὰ μεγαλύτερός τις δελφίν, ἵνα προσέχη καὶ φυλάττη αὐτά. Ἀγαπῶσι τὰ ταξείδια, τὰ ὁποῖα ἐπιχειροῦσι πάντοτε μετὰ πολλῶν ἄλλων συντρόφων καὶ μετὰ μεγάλης τάξεως· προηγοῦνται τὰ παιδιά, ἔπονται αἱ σύζυγοι καὶ ἀκολουθοῦσι τελευταῖοι οἱ μεγάλοι, ἵνα προφυλάττωσι τὴς συζύγους καὶ τὰ παιδιά. Οἱ δελφῖνες εἶνε εὐθυμότατοι καὶ ἀγαπῶσι πολὺ τὰ παιγνίδια· βουτιῶσι καὶ ἀναβαίνουσι συχνὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀναφυσῶσιν ὑψηλὰ τὸ ὕδωρ, κτυποῦσι τὴν θάλασσαν πότε μὲ τὴν κεφαλὴν των καὶ πότε μὲ τὴν οὐρὰν των, διὰ νὰ γίνηται ἀφρός· κυρτοῦσι τὸ σῶμά των πότε δεξιὰ καὶ πότε ἀριστερά, πότε πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ πότε πρὸς τὰ κάτω. Ἀγαπῶσι τὴν μουσικὴν καὶ ἰδίως τὰ χάλκινα ὄργανα, τὴς σάλπιγγας καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀγαπῶσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ εὐχαριστοῦνται νὰ βλέπωσιν αὐτούς· περικυκλοῦσι καὶ παρακολουθοῦσι τὰ πλοῖα, τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὴς λέμβους, χορεύουσι πέριξ αὐτῶν· πηδῶσιν ὑψηλὰ ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἐξάγουσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν κεφαλὴν των ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ παρατηροῦσι τοὺς ἀνθρώπους μετὰ πολλῆς περιεργείας καὶ μετὰ μεγάλης συμπαιθείας. Ἀγαπῶσι τὴς συζύγους αὐτῶν ὑπερβολικά. Νύκτα καὶ ἡμέραν εἶνε πάντοτε ὁμοῦ, ὁμοῦ κνηγοῦσιν, ὁμοῦ κινδυνεύουσιν, ὁμοῦ μάχονται καὶ ὁμοῦ περιποιοῦνται καὶ ἀνατρέφουσι τὰ τέκνα των, τὰ ὁποῖα ἀγαπῶσιν ὑπερβολικά. Παίζουσι καὶ χαριεντίζονται μετ' αὐτῶν, τὰ διδάσκουσι νὰ κολυμβῶσι, τὰ διδάσκουσι νὰ παίζωσι, τὰ τρέφουσι καὶ τὰ βοηθοῦσι, μέχρις ὅτου δυνηθῶσι νὰ ζήσωσι μόνα· ὅταν δὲ κινδυνεύωσι, τὰ ὑπερασπίζουσι μὲ ἀφοβίαν

μεγάλην. Ἡ μήτηρ, ἐνόσῳ ἀναπνέει, δὲν ἐγκαταλείπει ἀνυπε-
ράσπιστον τὸ τέκνον ἀδίτης. Προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ παρὰ νὰ ἴδῃ τὸ
τέκνον τῆς νὰ πάθῃ κακόν.

Ἐνῶ ὁ δελφίν εἶνε τόσοσ ἡμερος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ
τόσοσ καλὸς πρὸς τοὺς ὁμοφύλους του, τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ
τέκνα του, εἶνε ἀγριώτατος καὶ σκληρότατος πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα
τῆς θαλάσσης. Ὅ,τι ζῶον καὶ ἂν εὖρη ἔμπρὸς του, δὲν τὸ ἀφή-
νει. Τὸ καταδιώκει μετὰ τόσης ὀρμῆς καὶ μανίας, ὥστε πολὺ
συχνὰ ἀπὸ τὴν πολλήν του βίαν καὶ ἀπὸ τὴν πολλήν του λαιμαρ-
γίαν δὲν βλέπει ἔμπρὸς του. Πηδᾷ εἰς τὰς λέμβους, πίπτει εἰς τὰ
δίκτυα, ὅπου εἶνε ἄλλα ὀψάρια, καὶ ἐξοκέλλει εἰς τὴν ξηράν, ὅπου
καὶ ἀφανίζεται. Εἶνε ὁ φοβερώτατος ληστής τῆς θαλάσσης.

Ὁ δελφίν πολλὰς ὥρας πρὶν ἢ ἐκραγῆ ἢ θύελλα, προαισθά-
νεται τοῦτο καὶ εἶνε πολὺ ἀνήσυχος· ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει εἰς
τὸ ὕδωρ καὶ τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ μεγάλης ὀρμῆς καὶ πολὺν
τεταραγμένος. Ὁ δελφίν ἐξημεροῦται· συνηθίζει νὰ λαμβάνῃ τὴν
τροφὴν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ κυρίου του, ἀγαπᾷ αὐτὸν καὶ διδάσκει-
ται νὰ θηρεύῃ ἄλλους ἰχθῦς.

Ὁ δελφίν εἶνε ἰχθὺς ἀγαπητός. Οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸν καταδιώ-
κουσι πολὺ. Τὸ κρέας του εἶνε ἀρκετὰ νόστιμον. Οἱ θαλασσινοὶ
τρώγουσιν αὐτὸ καὶ γωπὸν καὶ παστὸν μὲ πολλήν ὄρεξιν. Τινὲς
λαοὶ τρώγουσι τὸ λίπος αὐτοῦ καὶ ἄλλοι κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτοῦ
καὶ ἐκ τοῦ κρέατός του ἄλλαντας. Τὸ δέρμα του παρέχει βύρσαν
στερεάν, ἐκ τῆς ὁποίας κατασκευάζονται ἱμάντες πολὺν δυνατοί.

Η΄. ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ

66. Οἱ πιστοὶ κύνες.

Χωρικός τις συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν δύο κυνῶν αὐτοῦ
μετέβη εἰς τὸ δάσος, ἵνα κόψῃ ξύλα. Ἐπισκεύαζε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ καὶ εἶχεν ἀνάγκην μιᾶς μεγάλης καὶ στερεᾶς δοκού. ←

Ότε ἦλθεν εἰς τὸ δάσος, εὔρε μίαν ὑψηλὴν ὄξυαν, ἀνέβη εἰς αὐτὴν καὶ προσεπάθει νὰ κόψῃ ἓνα κλάδον. Ότε ἐπλησίαζε νὰ κόψῃ αὐτόν, γλιστρᾶ καὶ κατακρημνίζεται. Ἐνῶ δὲ κατεκρημνίζετο, ἐκρατήθη ἐκ διχάλου τινός, τὸ ὁποῖον ἐσχηματιζέτο ὑπὸ δύο κλώνων, καὶ ἐκρεμάσθη ἔχων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ἡ θέσις τοῦ δυστυχοῦς ἦτο πολὺ κακὴ. Ἐκρέματο μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ.

Οἱ κύνες, ὅτε εἶδον τὸν κύριόν των εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν, ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ὑλάκτουσαν ὅσον ἠδύναντο περισσότερον. Ἐκαμνον τὰ ἀγαθὰ ζῶα, ὅ,τι ἠδύναντο, ἵνα φανερώσωσι τὴν μεγάλην των λύπην καὶ ἵνα προσελκύσωσι τὴν προσοχὴν ἀνθρώπου τινός, ὅποις σπεύσῃ καὶ σῶσῃ τὸν κύριόν του.

Ἄφου ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔτρεχον ἐπάνω, κάτω καὶ ὑλάκτουσαν ἰσχυρῶς καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπος ἐφαίνετο, ἐτεχνάσθησαν ἄλλο τι. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἔμεινεν ἐκεῖ καὶ ὑλάκτει συνεχῶς καὶ ἰσχυρῶς, καὶ ὁ ἄλλος ἔτρεξεν εὐθὺς εἰς τὸ χωρίον. Ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χωρικοῦ, ἐξέβαλε φοβερὰς ὑλάκας πρὸ τῶν οἰκειῶν τοῦ κυρίου του, ἔφευγεν, ἤρχετο, ἔφευγε πάλιν καὶ ἔκαμεν ὅ,τι ἠδύνατο, ἵνα ἐννοήσωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν.

Οἱ οἰκεῖοι τοῦ χωρικοῦ ἐνόησαν ὅτι κάτι συμβαίνει καὶ ἔσπευσαν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν κύνα. Ὁ κύων, ὅτε εἶδεν ὅτι τὸν ἐνόησαν καὶ ὅτι τὸν ἀκολουθοῦσιν, ἔχαιρε πολὺ. Ὑλάκτει, ἔτρεχεν, ἐπήδα, ἔβλεπεν αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον, ἔλειγε τὰς χειρὰς των καὶ τὰ ἐνδύματα. Ἀλλὰ πάντοτε ἔτρεχεν ἐμπρὸς πρὸς τὸ μέρος τοῦ δάσους, ἔπου ἐκρέματο ὁ κύριός του, καὶ ἐπέστρεφε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ὑλάκτει, ἂν οἱ ἀκολουθοῦντες δὲν ἐβάδιζον πολὺ ταχέως.

Μετ' ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὸ δένδρον, ὅπου ἐκρέματο ὁ
χωρικός. Οἱ οἰκειοὶ του, ὅτε εἶδον αὐτὸν εἰς τοιαύτην κα-
τάστασιν, ἐξεπλάγησαν. Εὐθὺς ἀνέβησαν δύο, τρεῖς ἐξ
αὐτῶν εἰς τὴν δξάν, ἔλαβον τὸν δύστυχῆ ἐκ τῶν χειρῶν
καὶ τῶν ποδῶν καὶ τὸν κατεβίβασαν ἐκ τοῦ δένδρου. Ὁ
χωρικός ἐσώθη.

67. Ὁ θάνατος τῆς ὀρφανῆς.

Πές μου, θυμᾶσαι, κόρη μου, τὴν ὀμορφή παιδοῦλα,
ὅποι'χε ἔς τὰ ξανθὰ μαλλιά νοιοθέριστη μυρτοῦλα ;
Ὅποι'χε ἴσάν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα ;
ἴποι'χε τὰ ἴμματα γαλανὰ ἴσάν τοῦρανοῦ τὸ χροῖμα ;
ἴΠοῦ πρὸς τὸ βράδν πάντοτε μονάχη ἐπερπατοῦσε
κ' εἶχε κοντά της ἐν ἄρνι ἴποῦ τὴν ἀκολουθοῦσε ;
ἴΠοῦ καθισμένη εὐρίσκαμε ἔς τὸ ἔριμο περιγιάλι,
καὶ λυπηρὰ ἴτραγοῦδαε τῆς ἀνοιξῆς τὰ κάλλη ;
ἴΑχ ! τὸ τραγοῦδι ἀκολούθαε κυττάζοντας τὸ κῆμα
μὲ τόση λύπη, ποῦλεγες ὅπως κυττάει μνήμα.
Τῆ μαύρη ! τὴν ἀπάντησα τὸ χάραγμα ἔς τὸ δρόμο,
ὀλλὰ τὴν κόρη τέσσαροι τὴν εἶχανε ἔς τὸν ὄμο.
Χυμένα ἦσαν ἔς ὄλο της τὸ λείψανο, ἴποῦ εὐώδα,
μοσκῆς καὶ νεκρολούλουδα, τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα·
σβυμένα ἦσαν τὰ ἴμματα της, ἴποῦ ἴφέγγαν ἴσάν ἀστέρια
καὶ μὲ κορδέλλες κόκκινες δεμένα εἶχε τὰ χέρια.
ἴΑ ! κατεβάζοντάς τηνε οἱ τέσσαροι ἀπ' τὸ βράχο,
κάνεις δὲν τὴν ἀκλούθαε πάρεξ τᾶρνι μονάχο,
καὶ μαραμμένα ἦτανε τὰ ἀνθηρὰ στολίδια,
ἴποῦ καθ' αὐγὴ τοῦ μάζουνε καὶ τοῦπλεκεν ἠ ἴδια.
ἴἘτρεχε κ' ἴσκουζε βραχνά, μπε μπε, μπε μπε φωνάζει,
πάντα μπε μπε, πάντα μπε μπε, καὶ τὴν παιδοῦλα κροάζει.
Μὲ τὸ κουδοῦνι ἔς τὸ λαϊμὸ εἰς τοὺς γκρεμνοὺς ἴπερπαταίει,
ντὶν ντὶν ἴκουδοῦνιζε κοντά ἔς τὸ νεκρικὸ κρεββάτι.

Ἔτσι τὴν εἶδα, κόρη μου, τὴν ὄμορφη παιδοῦλα,
ὅπου'χε ἔς τὰ ξανθὰ μαλλιά νιοθέριστη μυρτοῦλα,
ὅπου'χε ἄν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα,
κα' εἶχε τὰ ῥιμάτια γαλανὰ ἄν τοῦ'σανοῦ τὸ χροῖμα.

Δ. Σολωμός.

63. Ὁ πιστὸς κύων.

Εἰς τινὰ ὠραίαν ἐξοχὴν ἔζη ἀγαθὸς τις καὶ πλούσιος ἀν-
θρώπος. Εἶχε πολλοὺς ἀγρούς, ἐκτεταμένους λειμῶνας,
μεγάλους κήπους καὶ μίαν ὠραίαν ἔπαυλιν.

Ἡ χαρὰ του ὅμως ἦτο τὸ μονογενές του τέκνον, τὸ
ὁποῖον ὠνομάζετο Ἀλκιβιάδης. Ἡ μήτηρ του εἶχεν ἀπο-
θάνῃ, ὅτε αὐτὸ ἦτο ἑνὸς ἔτους τὴν ἡλικίαν, καὶ ὁ πατὴρ
προσέλαβε τροφόν, ἵνα περιποιῆται τὸ μικρὸν ὄρφανόν.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ φθινοπώρου ἐξῆλθεν ὁ πατὴρ του εἰς
κυνήγιον. Μόλις εἶχε φύγη, ἡ τροφὸς ἔθεσε τὸν μικρὸν Ἀλ-
κιβιάδην εἰς τὴν κοιτίδα, τὸν ἀπεκοίμισεν, ἀφήκεν εἰς τὸ
δωμάτιον, ὅπου ἐκοιμάτο τὸ παιδίον, τὸν κύνα, ὅστις ὠνο-
μάζετο Ἐκτωρ, ἔκλεισε σιγὰ σιγὰ τὴν θύραν καὶ κατέβη
εἰς τὸν κήπον. Ἀλλ' ἡ ἀπρόσεκτος εἶχεν ἀφήσει ἀνοικτὸν
τὸ παράθυρον. Εἰς ἐκεῖνον δὲ τὸν τόπον ὑπῆρχον πολλοὶ
καὶ μεγάλοι ὄφεις. Εἰς τοιοῦτος λοιπὸν εἰσῆλθε διὰ τοῦ
παραθύρου καὶ ἤρχετο πρὸς τὴν κοιτίδα τοῦ παιδίου.

Ὁ Ἐκτωρ, ὅτε εἶδε τὸν ὄφιν εἰσερχόμενον διὰ τοῦ πα-
ραθύρου, ἤρχισε νὰ ὑλακτῆ δυνατά. Ὅτε δὲ κατέβη ἐκ τοῦ
παραθύρου καὶ ἤρχισεν ὁ ὄφιν νὰ ἔρπη πρὸς τὴν κοιτίδα τοῦ
παιδίου, ὁ ἀτρόμητος Ἐκτωρ ὤρμησεν ἀφόβως ἐναντίον του
καὶ ἤρχισε νὰ δαγκάνῃ αὐτὸν μετὰ τοὺς δόξεις δόντας του.
Ἀλλ' ὁ ὄφιν ἦτο μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ δὲν ἐφοβήθη. Ὑπερ-
ἤσπισεν ἑαυτὸν μετὰ μεγάλης γενναιότητος. Ἐτυλίχθη περὶ

τόν κύνα καὶ ἐδάγκανε τὸν λαιμὸν αὐτοῦ δυνατά. Ὁ Ἔκτωρ ὠρύετο δυνατά καὶ ἐδάγκανε αὐτὸν ἀκόμη δυνατώτερα.

Ἡ τροφὸς ἤκουσε τὰς φωνάς τοῦ Ἔκτορος καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀλλ' ἐκ τοῦ τρόμου δὲν ἠδύνατο ἀμέσως νὰ εὔρη τὴν κλειδα/τοῦ δωματίου. Ὄθησε λοιπὸν μετὰ βίας πολλῆς τὴν θύραν καὶ ἠνοιξεν αὐτήν. Τὸ παιδίον δὲν εἶχε πάθῃ τίποτε. Ὁ γενναῖος Ἔκτωρ ἔκειτο νεκρὸς ὁ κακόμοιρος πλησίον τῆς κοιτίδος· ἀλλὰ καὶ ὁ ὄφις ἐπίσης δὲν ἔζη. Ὁ πιστὸς Ἔκτωρ ἠγωνίσθη τόσον κατ' αὐτοῦ, ὥστε ἐπὶ τέλους τὸν ἐφόνευσεν.

Ὁ πατὴρ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν. Ἔμαθε τὰ συμβάντα καὶ ἔφριξεν. Ἐδόξασε τὸν Θεόν, ὅστις ἔσωσε τὸ τέκνον του, καὶ εὐθὺς ἔτρεξε καὶ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν μικρόν του Ἀλκιβιάδην καὶ τὸν κατεφίλει. Ἐχάρη πολὺ, διότι δὲν ἔπαθε κανὲν κακὸν τὸ ὄρφανόν του τέκνον. Ἐπειτα διέταξε καὶ ἔθαψαν τὸν πιστόν του Ἔκτορα εἰς τὸν κῆπον. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ τάφου του καὶ μίαν πλάκα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς. « Ἐδῶ κεῖται ὁ πιστὸς Ἔκτωρ· ἀπέθανε διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην μου ».

69. Ὁ ἀφωδιωμένος λέων.

Ἡ Περιγηγῆτις τις, ἄνθρωπος γενναϊότατος, διήρχετο ἔφιππος διὰ τινος πυκνοτάτου δάσους, ὅτε μακρόθεν ἀκούει βαθυτάτους στεναγμούς. Ὑπέθεσεν ὅτι λησταὶ εἶχον ἐπιπέση κατὰ τινος ὁδοιπόρου καὶ ἀμέσως διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος, ἐκ τοῦ ὁποίου προήρχοντο οἱ στεναγμοί.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς τινὰ σκοτεινὴν καὶ στενὴν φάραγγα, ὁ ἵππος του αἴφνης ἀφηνίασεν, ἀνορθοῦται, τρέμει καὶ ἀφρίζει. Ἀντικρὺ του ἐσπινθηροβόλουν οἱ λάμποντες ὀφθαλμοὶ με-

γάλου τινός λέοντος, ὅστις ἐμάχετο μὲ τεράστιον ὄφιν. Ὁ ὄφις εἶχε περιτυλιχθῆ εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ λέοντος καὶ τὸν ἔσφιγγε, διὰ νὰ τὸν συνθλίψῃ. Χωρὶς παντάπασι νὰ ἀργοπορήσῃ, σύρει ὁ γενναῖος περιηγητὴς τὸ κοπτερόν ξίφος του καὶ δι' ἑνὸς ἰσχυροῦ καὶ ἐπιτυχοῦς κτυπήματος ἀποκόπτει τὸ σῶμα τοῦ ὄφειος εἰς δύο.

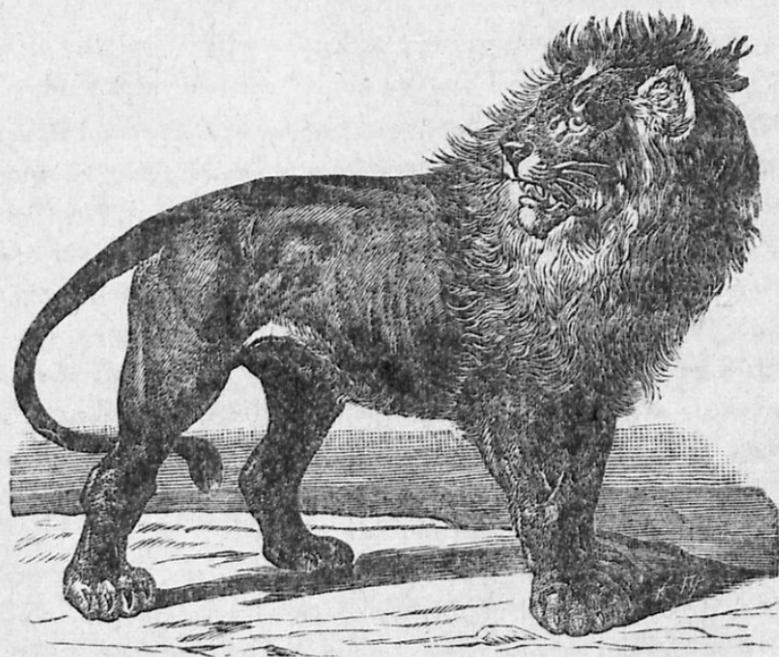
Ὁ λέων, ἀφοῦ ἀπηλλάγη ἐκ τοῦ φοβεροῦ καὶ λυσσαλέου τούτου ἐχθροῦ, ἀνετινάχθη, ἐβρυχήθη δυνατὰ, ἔσεισε τὴν χαίτην του, ἐτάνωσε τὸ σῶμά του, ἤλθε πλησίον τοῦ περιηγητοῦ καὶ ἔλειχε τὰς χεῖρας αὐτοῦ μετὰ πολλῆς ἡμερότητας. "Ἐκτοτε ἠκολούθει τὸν σωτήρᾶ του, ὅπου καὶ ἂν ἐπορεύετο, ὡς κύων.

Ὁ περιηγητὴς μετὰ τινα χρόνον, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν περιήγησίν του, ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Μεταβαίνει λοιπὸν εἰς τὸν λιμένα, ὅπου ἦσαν διάφορα πλοῖα, καὶ ζητεῖ νὰ εὔρῃ πλοίαρχόν τινα, ὅστις θὰ ἔστεργε νὰ παραλάβῃ εἰς τὸ πλοῖόν του αὐτὸν μετὰ τοῦ λέοντος. Δὲν ἤθελε νὰ ἀποχωρισθῆ ἐκ τοῦ πιστοῦ καὶ καλοῦ αὐτοῦ συντρόφου. "Ἦθελε νὰ τὸν ἔχῃ πάντοτε πλησίον του. Ἄλλ' οὐδεὶς πλοίαρχος ἤθελε νὰ δεχθῆ εἰς τὸ πλοῖόν του τὸν λέοντα μολονότι ὁ κύριός τοῦ ἔδιδε διπλάσιον καὶ τριπλάσιον ναῦλον.

Ὁ περιηγητὴς, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραλάβῃ καὶ τὸν λέοντα εἰς τὸ πλοῖον, ἀπεφάσισε μὲ πολὺν πόνον τῆς ψυχῆς του νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ νὰ φύγῃ μόνος. Ἀπεχαιρέτισε λοιπὸν τὸν λέοντα διὰ τελευταίαν φοράν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν λέμβον καὶ ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον. Ὁ λέων ἔμεινε μόνος εἰς τὴν παραλίαν καὶ περίλυπος παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματός τὸν κύριόν του, μέχρις ὅτου ἐπέβη εἰς τὸ πλοῖον.

Μετ' ὀλίγον τὸ πλοῖον ἐξεκίνησε νὰ φύγῃ. Τότε ὁ λέων,

ὅστις μέχρι ἐκείνης τῆς ὥρας παντάπασι δὲν εἶχεν ἀποστρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τὸν κύριόν του, ἀφοῦ δὲν τὸν ἔβλεπε πλέον, δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ ἐκ τῆς μεγάλης του λύπης. Τρέχει ἄνω κάτω, ἴσταται, παρατηρεῖ τὸ φεύγον πλοῖον, βρυχᾶται, σιωπᾶ, πάλιν τρέχει ἄνω, κάτω

Λέων.

καὶ τέλος ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶν διευθύνεται πρὸς τὸ πλοῖον.

Πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἔβλεπον τὴν ἀγωνίαν ταύτην τοῦ λέοντος καὶ ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι συμπάθειαν πρὸς αὐτόν. Ὅτε ὅμως εἶδον ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὅτι κολυμβῶν θέλει νὰ φθάσῃ τὸ πλοῖον, δὲν ἐκρατήθησαν πλέον. Πάντες ὁμοφώνως εἶπον ὅτι πρέπει νὰ δεχθῶσι τὸ

πιστόν και εὐγενέστατον ζῶον εἰς τὸ πλοῖον. Τότε ἐστάθη τὸ πλοῖον και περιέμενε τὸν λέοντα, ὅστις δὲν ἦτο πολὺ μακρὰν αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ δυστυχῆς, ἐπειδὴ εἶχε κοπιάσῃ πολὺ, δὲν εἶχε πλέον δυνάμεις νὰ κολυμβήσῃ. Ἐξηντλήθη. Ἐρριψε διὰ τελευταίαν φορὰν ἐν βλέμμα εἰς τὸν σωτήρᾳ του και κατεβυθίσθη.

70. Ὁ ὄνος.

→ Ὁ ὄνος εἶνε ζῶον θηλαστικόν, μόνυχον, μέγα και ἀρκετὰ ῥοαῖον. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μικρὰ και πυραμιδοειδῆς, τὸ προσωπον σαρκῶδες, τὸ μέτωπον περιφερές, τὰ ὦτα μεγάλα, ὀρθὰ και ὀξέα, οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, τὰ χεῖλη παχέα και τὸ ἄνω προκρεμῶμενον τοῦ κάτω. Ὁ τράχηλος τοῦ ὄνου εἶνε μυώδης, ἀρκετὰ μακρὸς και ἐστολισμένος μὲ βραχεῖαν και ὀρθὴν χαιτήν.

Ἡ οὐρὰ μακρὰ και μόνον περὶ τὸ ἄκρον θυσανώδης. Οἱ πόδες λεπτοί, κομποὶ και στερεοί, οἱ δάκτυλοι ὄλοι ἠνωμένοι εἰς ἓνα μόνον, ὅστις φέρει εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ὡς ὑπόδημα ἓνα ὄνυχα, τὴν ὀπλήν. Τὸ τρίχωμα λεῖον και βραχύ. Τὸ δέσμα χονδρὸν και ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φαιός.

Ὁ ὄνος ζῆ συνήθως τριάκοντα ἔτη, σπανίως ζῆ ἕως πενήκοντα. Ἐγκυμονεῖ περὶ τὰς διακοσίας ἐνενήκοντα ἡμέρας, τίκειται κατ' ἔτος ἀνὰ ἓνα πῶλον, τὸν ὁποῖον θηλάζει μέχρι τοῦ ἔκτου μηνὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Τρώγει γράστιν, πόαν και ἀκάνθας ἀπαλὰς, πίνει μόνον ὕδωρ καθαρὸν και ζῆ εἰς μέρη, τὰ ὁποῖα οὔτε πολὺ ψυχρὰ οὔτε πολὺ ὕγρὰ εἶνε.

Ὁ ὄνος εἰς οὐδεμίαν σχεδὸν ἀσθένειαν ὑποπίπτει. Τὸ δέσμα του εἶνε πολὺ χονδρὸν, και διὰ τοῦτο δὲν αἰσθάνεται πολὺ τὰ ξυλοκοπήματα. Δὲν εἰσέρχεται εὐχαρίστως εἰς τὸ ὕδωρ. Τὸ πάτημά του εἶνε ἀσφαλέστατον Ἡ φωνὴ του εἶνε μεγάλη και βαρύντονος, ἥτις καλεῖται ὀγκηθμός. Ἐχθρὸν ἔχει τὸν λύκον, κατὰ τοῦ ὁποῖου ἀμύνεται διὰ λακτισμάτων.

“Ο ὄνος, πρὶν γίγη ἡμερος καὶ ἔλθῃ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία, ἦτο ἄγριος καὶ ἔζη εἰς τὰς πεδιάδας καὶ εἰς τὸς ἐρήμους. Ἐπειτα οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐξημέρωσαν καὶ τὸν μετεχειρίσθησαν εἰς τὰς ἐργασίας των. Οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι ζῶσι ἀκόμη καὶ τώρα εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς. Εἶνε μεγαλύτεροι, τρέχουσι πολὺν περισσότερον καὶ εἶνε πολὺν γενναιότεροι τῶν ἡμέρων. Ἀντέχουσι εἰς τὸν δρόμον περισσότερον καὶ τῶν ἵππων καὶ τρέχουσι ταχύτερον καὶ τῶν καμήλων αὐτῶν. Βλέπουσι καὶ ἀκούουσι καὶ δοφραίνονται ἐξαίρετα, καὶ εἶνε ζωηρότεροι, νοημονέστεροι καὶ εἰς ἄκρον φιλελεύθεροι.

“Οπου περιποιῶνται τοὺς ἡμέρους ὄνους, ἐκεῖ γίνονται οὗτοι ὄραϊοι, ζωηροί, γενναῖοι, φιλόπονοι καὶ καρτερικοί. Ὅπου ὁμως οἱ ἄνθρωποι τοὺς περιφρονοῦσι καὶ τοὺς μεταχειρίζονται σκληρῶς, ἐκεῖ ἀποβάλλουσι τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν γενναιότητα αὐτῶν καὶ γίνονται ἀνάληγοι, κωθροί, ὑπομονητικοί, πείσμονες καὶ ὄχι σπανίως δόλιοι καὶ κακοί, λακτίζοντες καὶ δάκνοντες τοὺς ἐρεθίζοντας αὐτούς. Ὅταν εἶνε νέοι, εἶνε τόσον εὐκίνητοι καὶ ζωηροί, ὅσον εἶνε οἱ πῶλοι τῶν ἵππων.

Οἱ ἄνθρωποι συνήθως νομίζουσι ὅτι ὁ ὄνος εἶνε ζῶον οὐτιδανὸν καὶ ἡλίθιον. Ἀλλὰ δὲν ἔχουσι δίκαιον. Ὁ ὄνος ἔχει πολλὰ προτερήματα. Ἐχει ἀκοὴν δευτέραν. Ἐχει νοημοσύνην σχεδὸν ἴσην μὲ τὴν νοημοσύνην τῶν ἵππων. Εὐρίσκει ἀσφαλέστερον καὶ τοῦ ἵπου ἀκόμη τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας καὶ ἅπαξ μόνον διῆλθεν. Μάλιστα συμβαίνει μὲ τὴν νοημοσύνην τοῦ ὄνου καὶ τι ὅλος δόλου ἀνεξήγητον δύναται νὰ εὔρη τὴν ὀρθὴν ὁδὸν καὶ εἰς τοὺς τόπους, διὰ τῶν ὁποίων ποτὲ δὲν διῆλθεν, ἐνῶ ὁ ἵππος δὲν δύναται. Ἀναγνωρίζει τὸν κύριόν του καὶ μεταξὺ χιλιάδων ἀνθρώπων. Τὰς κατοικίας ἢ τὰς ἀποθήκας, εἰς τὰς ὁποίας συνήθως φέρει σάκκους, τὰς διακρίνει μεταξὺ πλείστων ὁμοίων ἄλλων. Ἴσταται, διὰν διέρχεται ἔμπροσθεν αὐτῶν. Εἰς τὰ ἀπόκρημα μέρη καὶ εἰς τόπους κεκαλυμμένους ὑπὸ πάγων βαδίζει ἀσφαλέστατα καὶ πάντοτε τὴν ὀρθὴν ὁδόν. Ὅπου μίαν φορὰν ὠλισθήσεν ἢ ἔπεσε, ποτὲ δὲν ὀλισθαίνει οὐδὲ πίπτει πλέον ἐνθυμεῖται πάντοτε, ὅτι ἐκεῖ

ὀλίσθησε, καὶ προσέχει πολὺ. Ὅταν πολλοὶ ὄνοι συμβαδίζωσι, προσέχουσι πολὺ νὰ μὴ ἐγγίση ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ἵνα μὴ μεταπίσωσιν ἢ καταροίψωσι τὸ ἐπὶ τῆς ῥάχεως αὐτῶν φορτίον.

Ὁ ὄνος διδάσκεται καὶ μαθάνει νὰ κάμνη τεχνιτεύματα τόσον ἐπιτηδείως, ὅσον καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ κύνων καὶ ὁ ἐλέφας. Προσέχει εἰς τὰ νεύματα καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ κυρίου του καὶ ἀμέσως ἐννοεῖ αὐτούς. Ἴσταται εἰς τοὺς δύο πόδας, χορεύει, ἀναζητεῖ καὶ εὐρίσκει τὸ κεκρυμμένον εἰς τὰ χόματα θινόμακτρον, ὑπερπηδᾷ τὰ σκοπίμως τεθειμένα κωλύματα καὶ χαιρετίζει καὶ εὐχαριστεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Προχωρεῖ ἢ ἴσταται εἰς τὸ πρῶτον σύριγμα καὶ εἰς τὴν πρώτην διαταγὴν τοῦ κυρίου του. Αἰσθάνεται μεγάλην συμπάθειαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἔχει μεγάλην ὑπομονήν.

Ὁ ὄνος εἶνε κατὰ πολλοὺς τρόπους χρήσιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μεταφέρει μεγάλα βάρη καὶ σύρει ἀμάξας. Παρέχει τὸ γάλα του, τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ ὠφέλιμον εἰς τινὰς ἀσθενείας, ἐπειδὴ εἶνε γλυκὺ, εὐπεπτον καὶ θρεπτικόν. Παρέχει τὸ δέγμα του, ἐκ τοῦ ὁποῖου κατασκευάζονται τύμπανα στερεώτατα, καὶ τρέφει διὰ τῶν σαρκῶν του λαοὺς τῆρας, οἵτινες νοστιμεύονται τὸ κρέας του.

Θ' ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ

71. Ὁ γενναῖος γέρων.

Ἐξῆ ποτὲ εἰς τι χωρίον ἀγαθὸς τις γέρων πολὺ δυστυχής. Τὰ χρήματά του τὰ εἶχον κλέψῃ κλέπται. Τὰ τέκνα του καὶ ἡ σύζυγός του εἶχον ἀποθάνῃ, καὶ αὐτὸς κατέκειτο ἀσθενής. Πάντες οἱ χωρικοὶ τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἐλυποῦντο πολὺ. Τῷ ἔστελλον φαγητόν, τὸν ἐπεσκέπτοντο συχνὰ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ δυστυχὴς γέρων ἐλησμόνει ὀλίγον τὴν δυστυχίαν.

Ἡμέραν τινὰ ἐξερράγη πλησίον τῆς οἰκίας αὐτοῦ πυρκαϊά. Πάντες ἔσπευσαν νὰ σβέσωσιν αὐτήν, ἀλλ' ἡ πυρκαϊά δὲν

ἔσθηνεν. Ὁλονὲν ἐπροχώρει, καὶ ἐπὶ τέλους ἤναψεν ἡ οἰκία, εἰς τὴν ὁποίαν κατέκειτο ἀσθενὴς ὁ δυστυχὴς γέρον, καὶ ἔκαίετο.

Οἱ χωρικοὶ προσεπάθουν νὰ σώσῃ ἕκαστος τὴν ἰδίαν του οἰκίαν. Οὐδεὶς ἐνεθυμήθη τὸν δυστυχῆ ἀσθενῆ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔρχεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ τρέχων καὶ καθιδρωμένος ὁ γείτων τοῦ γέροντος, ἵνα σώσῃ καὶ αὐτὸς τὴν οἰκίαν του καὶ τὰ πράγματά του.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς, εἶδεν ὅτι μεταξὺ τῶν οἰκιῶν, αἵτινες ἔκαίοντο, ἦτο καὶ ἡ ἰδική του καὶ ἡ τοῦ γείτονός του, τοῦ ἀσθενοῦς. «ὦ τὸν δυστυχῆ!», ἐφώναξε, «θὰ καῖ. Εἶνε μεγάλη ἀμαρτία νὰ τὸν ἀφήσω νὰ καῖ». Καὶ ρίπτεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀσθενοῦς χωρὶς νὰ προσέξῃ καθόλου εἰς τὴν ἰδικήν του οἰκίαν.

Αἱ φλόγες εἶχον περικυκλώσῃ τὴν κλίνην τοῦ δυστυχοῦς γέροντος. Μία δὲ δοκὸς, ἣτις ἤρχισε νὰ καίηται, ἦτο ἕτοιμος νὰ καταπέσῃ ἐπ' αὐτοῦ. Χωρὶς νὰ φοβηθῆ καθόλου, ὁρμᾷ διὰ μέσου τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν φλογῶν, λαμβάνει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν ἀσθενῆ καὶ σώζει αὐτόν.

Μετὰ τοῦτο ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ σώσῃ ὅ, τι ἠδύνατο. Ἄλλ' ἦτο πλέον ἀργά. Αἱ φλόγες ἦσαν τόσοσιν πολλαὶ καὶ τόσοσιν μεγάλαι, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ πλησιάσῃ τις αὐτήν. Μετ' ὀλίγον ἔγινεν ὀλησάκτη.

72. Ὁ ἀνδρεῖος ναύτης.

Ἀτμόπλοῖόν τι μετέφερον ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα ἐκ μιᾶς χώρας εἰς ἄλλην. Αἰφνης περὶ τὴν ἑσπέραν ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ πηδαλιούχου· «Κύριε πλοίαρχε! Κύριε πλοίαρχε! Αἰσθάνομαι ὄσμην πυρκαϊᾶς, ἀλλὰ δὲν διακρίνω ποῦ εἶνε αὕτη». Ὁ πλοίαρχος εἰσπνέει καὶ αἰσθάνεται ἐπίσης ὄσμην καιομένων πραγμάτων. Ἐρευνᾷ πανταχοῦ, ἀλλὰ δὲν

ἀνακαλύπτει τίποτε. Ὅσον ὅμως ὁ χρόνος παρήρχετο, τόσοῦτον αἰσθητοτέρα καθίστατο ἡ ὄσμη. Τέλος κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε ὀλόκληρον τὸ πλοῖον εἶχεν ἤδη πληρωθῆ πολυλοῦ πνιγροῦ καπνοῦ, φωνάζει εἰς τὸν πηδαλιούχον· « Ἄνεκάλυφα ποῦ εἶνε τὸ πῦρ. Καίεται ὁ τροχός! ». — « Τότε στρέφω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ξηράν », ἀπήντησεν ὁ πηδαλιούχος κτυπήσας μὲ τὴν χεῖρά του τὸ μέτωπόν του, διότι ἀνελογίσθη τὸν φοβερὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκοντο, Ἄλλ' ἀμέσως συνέρχεται ἐκ τῆς παραχῆς, παρατηρεῖ περίξ αὐτοῦ καί, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἦτο μόνος, γονατίζει, ὑψώνει τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ συγκεκρινημένος λέγει· « Θεέ μου ! Βοήθησόν με νὰ ἐκπληρώσω πιστῶς τὸ καθήκόν μου καὶ νὰ ἀποθάνω ἔχε ὑπὸ τὴν σκέπην σου τὴν σύζυγόν μου καὶ τὰ ὀκτώ μου δυστυχῆ τέκνα ».

Εἶπε καὶ εὐθὺς ἐγείρεται, λαμβάνει τὸ πηδάλιον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ μένει ἀκίνητος, στρέφας τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν ἐγγύτατα παραλίαν. Τὸ πλοῖον πλέει μετὰ μεγίστης ταχύτητος. Οἱ ναῦται καταβάλλουσι πάσας τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ὅπως κατασθέσωσι τὸ πῦρ. Ἄλλ' ἡ μανία τῶν φλογῶν αὐξάνει, ἡ μηχανὴ κινεῖται μετὰ μεγίστης βίας, τὸ πλοῖον ὀλισθαίνει ἐπὶ τῶν κυμάτων τάχιστα. Πάντες οἱ ἐπιβάται εὐρίσκονται ἐπὶ ποδὸς καὶ ἔντρομοι συνωθοῦνται πρὸς τὴν πρῶραν, διότι ὁ ἰσχυρὸς ἄνεμος δὲν ἄφηγε τὸν καπνὸν νὰ φθάσῃ ἐκεῖ. Ὡθει αὐτὸν ὀπίσω πρὸς τὴν πρύμνην.

Ὁ πηδαλιούχος ὅμως ἴστατο παρὰ τὸ πηδάλιον του περικυκλωμένος ὑπὸ πνιγροῦ καπνοῦ. Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ναῦται ἔπραττον μὲν ὅτι ἠδύναντο βρέγοντες τὴν πρύμνην, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τῶν δὲν ἠδύναντο νὰ ἀναχαιτίσωσι τὸ μαινόμενον πῦρ. Τοῦτο ὅλον ἐπροχώρει βοηθούμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, πρὸς τὴν πρύμνην.

Τὸ ἔδαφος ὑπὸ τοῖς πόδας τοῦ πηδαλιούχου ἤρχισε νὰ ἀναφλέγηται. Ἄλλ' αὐτὸς μένει ἀκλόνητος εἰς τὴν θέσιν του, διότι ἐκ τῆς χειρὸς του ἐξαρτάται ἡ ζωὴ ὀγδοήκοντα ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου.

Οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς ξηρᾶς βλέπουν τὸ καίομενον ἀτμόπλοιο καὶ δηλοῦσι διὰ φωτεινῶν σημεῖων εἰς τοὺς δυστυχεῖς ποῦ νὰ προσορμισθῶσιν Ὁ πηδαλιούχος ἐννοεῖ τοῦτο καὶ διευθύνει κατ'εὐθείαν ἐκεῖ τὸ πλοῖον. Οἱ πόδες του ἀρχίζουσι νὰ καίωνται, ἀλλ' αὐτὸς μένει ἀκίνητος. Ἄν καὶ τὸ ἀτμόπλοιο πλέει τάχιστα, ἐπεθύμει ὅμως, ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ ἐπλεῖν ἀκόμη ταχύτερον. Αἶφνης, ἐνῶ στρέφει τὸ πηδάλιον, κροῦ! κροῦ! ἀκούεται. Τὸ καίομενον πλοῖον εἶχε πλέον ἐπικαθίσῃ ἐπὶ τῆς ἄμμου πλησίον τῆς ξηρᾶς!

Ὅλοι, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον, σώζονται, καὶ αὐτὸς ὁ πηδαλιούχος ἐξάγεται εἰς τὴν ξηράν. Ἄλλὰ πῶς εἶνε ὁ γενναῖος ἄνθρωπος! Τὰ ἐνδύματά του κατακαέντα πίπτουσιν ἀπὸ τοῦ σώματός του, οἱ δὲ πόδες του εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, ἡμίκαυστοι! Ὁ Θεὸς ὅμως εὐσπλαγχνίσθη αὐτόν, τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ ὀκτώ του τέκνα. Τὰ καύματα τῶν ποδῶν ἦσαν μὲν πολὺ σοβαρά, ἀλλὰ μετὰ νοσηλείαν ὄχι ὀλίγων ἡμερῶν ἐθεραπεύθησαν, καὶ οὕτως ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἔργον τοῦ ὁ γενναῖος ἄνθρωπος. Ἐκτοτε πολὺ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὠνομάζετο «ὁ ἀνδρεῖος ναύτης».

— Ὁ καλὸς καταβοκύρης ἔς τὴ φουρτούνα φαίνεται.

— Σ' ἔχω χάρι, κάβουρα, νὰ πηδᾷς ἔς τὰ κάρβουνα. Σὰν πηδᾷς ἔς τὸν ποταμό, ἴντα χάρι σ' ἔχω ἰγώ;

73. Ὁ μεγαλόψυχος μουσικός.

— Εἰς τι χωρίον ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ ποτε γάμος. Τὸ χωρίον τοῦτο, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ μικρόν, δὲν εἶχεν ἱερέα.

Ὅσακις δὲ οἱ χωρικοὶ εἶχον ἀνάγκην τοιούτου, προσεκάλουν ἀπὸ τὰς γειτονικὰς πέλεις.

Ἡ πλησιεστέρα γειτονικὴ πόλις ἀπεῖχεν ἀπὸ τοῦ μικροῦ τούτου χωρίου περὶ τὰς τρεῖς ὥρας. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο παρὰ τὰς ὑπωρείας ὑψηλοτάτου τινὸς ὄρους, μεταξύ δὲ αὐτῆς καὶ τοῦ μικροῦ χωρίου ἦτο ἐκτεταμένη πεδιάς, ἔχουσα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ λόφους πολλοὺς καὶ δάση πικνύτατα.

Μεταξὺ τῶν ἱερέων τῆς πόλεως ταύτης ἦτο καὶ τις Κωνσταντῖνος καλούμενος, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος κατήγετο ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου χωρίου. Ἦτο μάλιστα καὶ συγγενῆς τῆς μελλονύμφου. Οἱ χωρικοὶ τοῦτον τὸν ἱερέα προσεκάλεσαν, ἵνα τελέσῃ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ παραλάβῃ καὶ τὴν σύζυγόν του καὶ νὰ ἔλθῃ μετ' αὐτῆς εἰς τὸν γάμον.

Ἦτο χειμῶν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου. Τὰ ὄρη, οἱ λόφοι, τὰ δάση καὶ ὅλη ἡ πεδιάς, ἥτις ἐξετείνεται μεταξὺ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τοῦ μικροῦ χωρίου, ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ χιόνων.

→ Οἱ λύκοι ἦσαν πολλοὶ εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ ὄρη ἐκεῖνα καὶ φοβεροὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, διότι δὲν εὔρισκον τίποτε νὰ φάγωσιν. Συνηθροίζοντο εἰς μεγάλας ἀγέλας, κατέβαινον εἰς τὴν πεδιάδα, ἤρχοντο εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία ἐνίοτε, καὶ κατέσχιζον ὅ,τι ζῶον εὔρισκον εἰς τὸν δρόμον. Ὁ ἱερεὺς ἔνεκα τούτου ἤθελε νὰ μὴ παραλάβῃ τὴν οἰκογένειάν του. Ἦθελε νὰ μεταβῇ μόνος εἰς τὸ μικρὸν χωρίον, ἀλλ' οἱ χωρικοὶ ἐπέμενον καὶ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τέλους συγκατετέθη.

Ἦλθεν ἡ ἡμέρα, ἡ ὠρισμένη πρὸς ἀναχώρησιν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἶθριος καὶ ὁ καιρὸς ξηρὸς καὶ παγερὸς. Μία μικρὰ ὄμαξα μετ' ἑπτα ἵππους μικροσώμους, ἀνδρείους, ζωηροὺς καὶ

έχοντας ισχυρούς τούς πόδας ἴστατο ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ ἱερέως. Πρώτη ἀναβαίνει εἰς αὐτήν ἡ σύζυγος τοῦ ἱερέως φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ μικρὸν τῆς τέκνον, τὸ ὅποιον ἦτο μόλις τριῶν ἐτῶν. Κατόπιν ἀναβαίνει καὶ ὁ ἱερεὺς κρατῶν τὰ ἱερὰ ἄμφια αὐτοῦ. Ὅλοι ἐφόρουσαν παχειὰς μηλωτάς, ἵνα προφυλαχθῶσιν ἐκ τοῦ μεγάλου ψύχους. Τὸ παιδίον ἦτο φαιδρὸν, ἡ μήτηρ ὀλίγον ἀνήσυχος, ἀλλ' ὁ πατὴρ γαλήνιος. Ἐλαβεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὰ ἡνία καὶ τὴν μάστιγα, ἡ σύζυγος καὶ τὸ τέκνον του ἐτοποθετήθησαν ἐντὸς τῆς ἀμάξης, ἔκαμον τὸν σταυρὸν των καὶ ἦσαν ἕτοιμοὶ νὰ ἐκκινήσωσιν.

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καταφθάνει πτωχὸς τις νέος, εὐρωστος καὶ πολὺ ισχυρὸς. Οἱ μεγάλοι καὶ μαῦροι ὀφθαλμοὶ του ἔλαμπον, τὸ πρόσωπόν του ἦτο ἡλιοκαῆς καὶ ἀγέρωχον, ἡ κόμη μέλαινα καὶ μακρά. Ἐφόρει πτωχικά, ἀλλὰ πολὺ καθαρὰ φορέματα, καὶ ἐκράτει κάτωθεν τῆς μασχάλης βιολίον. Ἦτο εἰς τῶν πλανοδίων ἐκείνων μουσικῶν, οἵτινες περιφέρονται εἰς τὰ χωρία καὶ παίζουσι κατὰ τὰς πανηγύρεις, τοὺς χοροὺς καὶ τοὺς γάμους.

Ὁ πλανόδιος οὗτος μουσικὸς ἐπλησίασε τὸν ἱερέα, ἠσπάζθη τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ εἶπε· «Πάτερ μου, ὑπάγετε πέραν ἐκεῖ εἰς τὸ μικρὸν χωρίον, νομίζω. Καὶ ἐγὼ ἐκεῖ ὑπάγω. Ἐχω προσκληθῆ εἰς ἓνα γάμον. Ὁ δρόμος εἶνε μακρὸς καὶ ἡ χιὼν πολλή. Ἄν ὑπάγω πεζός, πιθανὸν νὰ ἀποθάνω εἰς τὸν δρόμον ἐκ τοῦ ψύχους. Τὸ βιολίον μου καὶ ἐγὼ ὀλίγην θέσιν θὰ καταλάβωμεν εἰς τὴν ἀμάξαν. Μὲ δέχεσθε:».

«Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις μᾶς διέταξε νὰ βοηθῶμεν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοήθειας, ἀνάβα!» , εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

Ὁ μουσικὸς ἔκαμε τὸν σταυρὸν του καὶ ἀνέβη. Ἐπειτα συνεσπειρώθη ὡς κύων παρὰ τοὺς πόδας τῆς νεαρᾶς μητρός, ἡ ὅποια ἐβάσταζε τὸ τέκνον τῆς ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ ἐκεῖ

ἔμενε δοξολογῶν τὸν Θεόν, ὅτι εὔρε καλοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐλυπήθησαν καὶ τὸν ἐβοήθησαν. Ὁ ἱερεὺς ἐμάστιξεν ἔπειτα τοὺς ἵππους ἀρχετὰ ἰσχυρῶς, καὶ ἡ ἅμαξα ἐπροχώρει πολὺ ταχέως.

Ὁλος ὁ τόπος ἦτο κατάλευκος ἐκ τῆς χιόνος. Οἱ λόφοι κατάλευκοι, ἡ πεδιάς κατάλευκος καὶ ἀτελείωτος. Τὰ μόρια τῆς χιόνος ἐσπινθηροβόλουν ὡς ψηγμάτια ἀργύρου ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Οὐδεὶς ἀνθρώπος ἐφαίνετο, οὐδεὶς κρότος ἤκούετο. Μόνον ὁ κρότος, τὸν ὁποῖον ἔκαμνεν ἡ ἅμαξα, ἤκούετο μονότονος καὶ πένθιμος.

Μετ' ὀλίγον ὁ ἥλιος ἐκρύβη. Μέλانا νέφη ὀγκώδη καὶ πυκνὰ ἐκάλυψαν τὸν οὐρανόν. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ διεκρίνοντο αἱ πεῦκαι καὶ αἱ φηγοὶ τῶν χιονοσκεπῶν λόφων, πλησίον τῶν ὁποίων διήρχετο ἡ ἅμαξα. Μετά τινα χρόνον ἤρχισεν νὰ φυσᾷ ἄνεμος καὶ μετὰ τοῦ πρώτου φυσήματος ἤκούσθη ἐκ τῶν δασῶν προερχόμενον καὶ εἶδος τι ὠρυγμοῦ.

«Οἱ λύκοι!», ἐψιθύρισεν ὁ μουσικὸς.

Πραγματικῶς οἱ λύκοι ἤκουσαν τὸν κρότον τῆς ἁμάξης, εἶδον τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν δασῶν ἔτρεχον πρὸς αὐτούς. Μακρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐφάνησαν σημεῖα τινα σκοτεινά, τὰ ὁποῖα κατ' ἀρχὰς ἦσαν διεσκορπισμένα. Ἐπειτὰ ὅλον ἐπλησίαζον, τὸ ἐν ἤνοιτο μετὰ τοῦ ἄλλου καὶ εἰς τέλος ἐφαίνετο ὡς μία μακρὰ μαύρη γραμμὴ, ἡ ὁποία ἐκινεῖτο.

Εἰς τὴν θέαν τῆς μαύρης ταύτης γραμμῆς, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτιζον οἱ λύκοι, ἡ μήτηρ σφίγγει τὸ τέκνον εἰς τὸ στῆθος τῆς, ὁ ἱερεὺς μαστίζει ἰσχυρῶς καὶ συνεχῶς τοὺς ἵππους, καὶ ὁ μουσικὸς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐγείρεται ὀλίγον ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἐξετάζει διὰ τοῦ βλέμματος τὴν ἀπόστασιν, ἡ ὁποία ἐχώριζεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λύκων. «Προ-

χωροῦσι!», λέγει μετὰ φωνῆς ἐσθεσμένης. « Ἴδου τὰ θηρία διακρίνονται τώρα ἀρκετὰ καλῶς· μετ' ὀλίγον δὲ προσθέτει· «Τώρα δύναμαι νὰ τοὺς ἀριθμήσω, πάτερ· εἶνε περὶ τοὺς τριάκοντα».

Ἡ νεαρὰ μήτηρ ἐξέβαλε παρὰ τὴν θέλησίν της κραυγὴν τρόμου καὶ ἔθεσε τὸ παιδίον ὑπὸ τὴν μηλωτὴν, ἣ ὅποια ἐκάλυπτεν αὐτὴν ὡς ἂν ἤθελε νὰ κρύψῃ αὐτὸ εἰς τὰ στήθη της. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἱερέως ἐζωγραφεῖτο ἡ ἀμηχανία. Τί νὰ κάμῃ; Τὰ φοβερὰ θηρία εὐρίσκονται πολὺ πλησίον. Ἴδου αὐτά!

Ὁ μουσικὸς ἀρπάζει τὸ βιολίον του. Πλήττει σφοδρῶς τὰς χορδὰς διὰ τοῦ τόξου καὶ παράγει διαφόρους ἤχους ἀγρίους, ἵνα φοβήσῃ τοὺς λύκους. Οἱ λύκοι ἀνεχαιτίσθησαν ὀλίγον, ἀλλ' ἡ πείνα πιέζει αὐτούς, καὶ προχωροῦσι πάλιν μανιώδεις καὶ λυσσαλέοι. Ὁ μουσικὸς ἐξακολουθεῖ νὰ πλήττῃ ἰσχυρότερον τὰς χορδὰς καὶ νὰ ἀποσπᾷ ἐξ αὐτῶν ἀγριωτέρους ἤχους. Ἡ ἀγέλη ἀναχαιτίζεται καὶ πάλιν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ μίαν στιγμὴν. Οἱ ἵπποι θορυβοῦνται. Τὸ δέρμα των φρικιᾷ. Χρεμετίζουσιν. Ἀνορθοῦνται ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν καὶ σύρουσι τὴν ἄμαξαν μετὰ σπασμωδικῶν κινήσεων. Ἡ ἄμαξα τρίζει, ταλαντεύεται, προχωρεῖ τάχιστα. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος! Οἱ λύκοι τρέχουσιν ὀπισθεν αὐτῆς ἔχοντες ἀνοικτὰ τὰ στόματα καὶ σπινθηροβολοῦντα τὰ ὄμματα. Τὸ βιολίον κτυπᾷ, κτυπᾷ, ἀλλ' ἐπὶ τέλος σιγᾷ, ὡς νὰ ἀπηλύθησε καὶ νὰ ἀπηλίπισθη.

«Εὐλόγησόν με, πάτερ!», ἀνέκραξε τότε ὁ γενναῖος μουσικὸς καὶ προσήλωσε τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῶν δακρυόντων ὀφθαλμῶν τῆς ἐντρόμου μητρός. «Ἐφάνης γενναῖος πρὸς με σήμερον τὴν πρωίαν, καὶ ἡ ζωὴ μου δὲν ἀξίζει τόσον, ὅσον ἀξίζει ἡ ζωὴ τῆς συζύγου σου, ἥτις

εἶνε τόσον ἀγαθὴ καὶ τόσον νέα, καὶ ἡ ζωὴ τοῦ τέκνου σου, τὸ ὅποῖον εἶνε μικρὸν καὶ ἀθῶον. Ἐνῶ οἱ λύκοι θὰ κατασπαράττωσι καὶ θὰ καταβροχθίζωσιν ἐμέ, σὺ θὰ δυνηθῆς νὰ τοὺς σώσης».

Καὶ πρὶν ἢ ὁ ἱερεὺς προφέρῃ λέξιν τινά, ὁ γενναῖος μουσικὸς ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς χιόνος ἐν τῷ μέσῳ τῶν λύκων. Ὁ ἱερεὺς ἔγινε κάτωχρος, ἡ μήτηρ μένει ἄφωνος, καὶ οἱ δύο εἶνε παγωμένοι ἐκ τοῦ τρόμου.

Ὁ γενναῖος μουσικὸς ἐξηφανίσθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν πειναλέων καὶ ἀγρίων θηρίων. Ἡ ἄμαξα ἔφευγε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς. Μετ' ὀλίγον δὲν διακρίνεται τίποτε πλέον οὔτε ὀπισθεν οὔτε ἔμπροσθεν αὐτῆς. Οὐδαμοῦ φαίνονται οἱ λύκοι. Τὸ μικρὸν χωρίον ἤρχισε νὰ διακρίνηται.

Ἄλλ' εἷς ἄνθρωπος δὲν ἀρκεῖ νὰ χορτάσῃ τριάκοντα λύκους καὶ μάλιστα πεινῶντας. Οἱ λύκοι εἶχον ἐπιπέσῃ ὄλοι κατὰ τοῦ μουσικοῦ, ἀλλὰ δι' ὄλους δὲν ὑπῆρχε μερίδιον. Ὅθεν ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι τοιοῦτον, ἤρχισαν πάλιν νὰ καταδιώκωσι τὴν ἄμαξαν, ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξύ εἶχε γίνῃ ἄφαντος.

Μετ' ὀλίγον ὁ ἱερεὺς διέκρινε καὶ πάλιν τὴν μαύρην γραμμὴν. Στρέφεται πρὸς τὰ ὀπίσω νὰ ἴδῃ πόσον ἀπέχουσιν οἱ λύκοι καὶ καταφέρει διαρκῶς τὴν μάστιγα ἰσχυρῶς ἐπὶ τῶν ἵππων. Τότε στρέφει καὶ ἡ μήτηρ τὴν κεφαλὴν. «Ἄχ, πάλιν οἱ λύκοι ἀκολουθοῦσιν», εἶπε καὶ ἐσιώπησεν.

Μετ' ὀλίγον οἱ λύκοι ἔφθασαν ὀπισθεν τῆς ἀμάξης. Τινὲς ἐπιχειροῦσι νὰ πηδῆσωσιν εἰς τὴν ἄμαξαν, καὶ ἄλλοι προσπαθοῦσι νὰ ἐμπήξωσι τοὺς φοβεροὺς ὄνυχάς των εἰς τὰ πλευρὰ τῶν μικροσώμων ἵππων. Τὰ ταλαίπωρα ζῶα χρεμετίζουσι, σκιρτῶσιν, ἀφηνιάζουσιν. Στιγμὴ τρομερά! Ὁ

άνεμος συρίζει, οί λύκοι ώρύνονται. Είς ἐξ αὐτῶν ὄρμᾳ λυσσαλέος κατὰ τῆς ἀμάξης καὶ διὰ τῶν δνύχων αὐτοῦ σχίζει τὸ ξύλον. Ἡ νεαρά γυνή ἐκ τοῦ τρόμου κάμνει ἀπότομόν τινα κίνησιν, ὅτε ἐκφεύγει τῶν χειρῶν τὸ μικρὸν τῆς τέκνον καὶ κυλίεται χαμαὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν λύκων. Μία σπαρακτικὴ κραυγὴ ἀκούεται, καὶ ἡ γυνὴ καταπίπτει λιπόθυμος.

Ὁ πατήρ πηδᾷ ἐκ τῆς ἀμάξης, ρίπτεται πλησίον τοῦ τέκνου του ἐν τῷ μέσῳ τῶν λύκων, ἀνασπᾷ μίαν μάχαιραν καὶ δι' αὐτῆς μάχεται κατὰ τῶν ἀγρίων θηρίων προσπαθῶν νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ προσφιλές του τέκνον.

Οἱ ἵπποι, ἀφοῦ ἔμειναν ἄνευ ἡνιόχου, ἀφηνίασαν καὶ μεθ' ὄρμῆς μανιώδους ἔσυρον ὡς ἐν ἐλαφρότατον ἄχυρον τὴν ἀμαξάν φέρουσαν τὴν μητέρα, ἣτις κατέκειτο ἐντὸς αὐτῆς ἀψυχὸς σχεδόν.

Ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν πεδιάδα γίνεται ἀγρία πάλη μεταξύ τῶν ὤμων θηρίων καὶ τοῦ φιλοστόργου πατρός, ὅστις ὑπερασπίζων τὸ κλαῖον παιδίον του καταφέρει διὰ τῆς μαχαίρας δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φοβερὰ κτυπήματα κατὰ τῶν λύκων. Εἶχε δύο λύκους ἐξαπλώσῃ κατὰ γῆς, ὅτε ἀκούονται πυκνοὶ πυροβολισμοί. Οἱ λύκοι σκορπίζονται εἰς τὴν στιγμὴν. Ὁ ἱερεὺς στρέφει τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὸ μέρος, ἔθεν προῆλθον οἱ πυροβολισμοί, καὶ βλέπει μέγα πλήθος χωρικῶν ὠπλισμένων.

Οἱ χωρικοὶ εἶχον μάθῃ ὅτι οἱ λύκοι εἶχον καταβῆ εἰς τὴν πεδιάδα. Ὤπλισθησαν, συνηθροίσθησαν πολλοὶ ὁμοῦ καὶ ἔτρεχον, ἵνα εὔρωσι καὶ φονεύσωσι τοὺς λύκους, οἱ ὅποιοι ἠφάνιζον τὰ ποίμνια καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα αὐτῶν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ἀμαξα ἐξηκολούθει νὰ φεύγῃ ὡς ἀστραπή, μέχρις ὅτου ἔφθασεν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χωρίον. Οἱ ἵπποι ἐστάθησαν καὶ πάραυτα κατέπεσον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατὰ-

κοποι διάβροχοι, ἀχνίζοντες. Οἱ χωρικοὶ τρέχουσι, ἔρχονται εἰς τὴν ἀμάξαν καὶ τί βλέπουσι! Μίαν νεαράν γυναῖκα ὑπὸ μίαν παχυτάτην μηλωτὴν λιπόθυμον εἰς τὸ βάθος τῆς ἀμάξης. Ἐὐθύς τὴν ἀνεγνώρισαν. Τὴν μετέφεραν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν συγγενῶν τῆς καὶ προσεπάθουν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὴν εἰς τὴν ζωὴν.

Πολλὴ ὥρα παρῆλθε, μέχρις ὅτου συνῆλθε ἐκ τῆς βαρείας λιποθυμίας. Καί, ὅτε τέλος συνῆλθε καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε πλησίον τὸν σύζυγόν τῆς καὶ τὸ προσφιλές τῆς τέκνον. «Δόξα σοι ὁ Θεός!», ἐπρόφθασε μόνον νὰ εἶπῃ καὶ ἐσιώπησεν. Κατέπεσε πάλιν λιπόθυμος. Ἄλλὰ μετ' ὀλίγην ὥραν συνῆλθεν ἐντελῶς, ἔλαβε τὸ τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας, τὸ ἔσφιγγε δυνατὰ καὶ τὸ ἐφίλει συνεχῶς.

Πολλὰ ἔτη παρῆλθον καὶ οὐδέποτε ἐλησμόνησαν τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους λύκους. Ὅσάκις δὲ ἐνεθυμοῦντο τὸν γενναῖον μουσικόν, ἀνεστέναζον πάντοτε καὶ ἔλεγον· «Ἦτο ἀληθῶς μεγαλόψυχος ἄνθρωπος!».

— Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος.

74. Ὁ ἀετός.

→ Ὁ ἀετός εἶνε πτηνὸν ἀρπακτικόν, συγγενὲς τῆς γλαυκός. τοῦ γυπός. τοῦ ἰέρακος καὶ τοῦ κίρκου. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μετρία καὶ πλήρης πτερῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ χαρωποὶ, ζωηροὶ κα βαθέως κείμενοι πρὸς τὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς. Τὸ ὄσφινος ἰσχυρότατον, βραχύ. γρυπόν, εὐθὺ κατὰ τὴν ῥίζαν, κυρτὸν ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἐξῆς. καὶ ἀγκιστροειδὲς περὶ τὸ ἄκρον. καλυπτόμενον κατὰ τὴν ῥίζαν ὑπὸ ὀσφινος γυμνοῦ, χρώματος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κίτρινον. ὅστις καλεῖται κήρωμα. Ὁ λαιμὸς ἰσχυρὸς καὶ πλήρης πτερῶν. Αἱ πτέρυγες ἰσχυραί, καμπύλαι καὶ μεγάλαι, φθάνουσαι μέχρι τέλους τῆς οὐρᾶς, ἰδίως τέσσαρα ἢ πέντε πτερὰ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα εἶνε μακρό-

ιατα πάντων τῶν ἄλλων. Ἡ οὐρὰ μακρὰ καὶ πλατεῖα. Οἱ πόδες μέτριοι, σιβαροὶ καὶ μέχρι τῶν δακτύλων περωτοί, κεκαλυμμένοι ὑπὸ μακρῶν πτερῶν, τὰ ὁποῖα κρέμονται ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κνήμης ὡς περισκελίδες. Τὸ χρῶμα τῶν γυμνῶν μερῶν τῶν ποδῶν ὅμοιον μὲ τὸ χρῶμα τοῦ κηρώματος τοῦ ῥάμφους. Οἱ ὀνυχες ἰσχυροτάτοι, γαμφοὶ καὶ ὀξύτατοι. Τὸ δέρμα χονδρὸν καὶ σκληρὸν. Τὸ πτέρωμα πικνὸν καὶ τὸ χρῶμα συνήθως ξανθὸν ἢ σκοτεινὸν φαιόν.

Ἄετός.

Ὁ ἀετὸς εἶνε ἐν τῶν μεγαλοσωμοτέρων πτηνῶν. Τὸ σῶμά του συνήθως εἶνε ὅσον εἶνε τὸ σῶμα τοῦ προβάτου. Τὸ ἄνοιγμα τῶν πτερῶν αὐτοῦ τριπλάσιον τοῦ σώματος. Εὐρίσκεται πανταχοῦ τῆς γῆς καὶ ζῆν περισσότερον τῶν ἑκατῶν εἰτῶν. Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ὁ θῆλυς, ὅστις εἶνε μεγαλύτερος καὶ ὠραιότερος τοῦ ἄρρενος, τίκει δύο καὶ σπανίως τρία φά μεγάλα, στερεὰ καὶ σχεδὸν στρογγύλα. Ταῦτα ἐκκολάπτει μετὰ τέσσαρας ἢ πέντε ἑβδομάδας, ὅτε προβάλλουσιν ἐξ αὐτῶν οἱ ἀετιδεῖς, νεοσσοὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ

λεπιτών πτελών, τὰ ὁποῖα μετ' ὀλίγον καιρὸν γίνονται πτερὰ μεγάλα.

Οἱ ἀετοὶ συζῶσι μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν μόνον, μακρὰν πάντων τῶν ἄλλων. Εὐχαριστοῦνται νὰ μείνωσιν εἰς μέρη σύνδενδρα, εἰς ὑψηλὰ βουνά, εἰς ἀποτόμους φάραγγας, εἰς κρημνώδη κοιλώματα βράχων, εἰς ἐρημίας μεγάλας, ἐνίοτε δὲ καὶ πλησίον τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν, εἰς τὰς ἀποτόμους ἀκτὰς αὐτῶν. Τρώγουσιν ἐλάφους, δορκάδας, ἀμνοὺς, ἐρίφια, λαγούς, κύκνους, γεράνους, πέρδικας, χήνας, ὄρνιθας καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ζῶα δύναται νὰ κατανικήσωσιν. Τινὲς τρώγουσι καὶ ὄφεις, ποντικούς, κοχλίας, χελώνας, βατράχους, ἰχθῦς, σκόληκας καὶ ἔντομα διὰ φθορά, καὶ τινες καὶ θνησιμαῖα ζῶα. Οἱ ἀετοὶ οὐδέποτε πίνουσι ὕδωρ. Πετῶσι καὶ κνηγοῦσι μόνον τὴν ἡμέραν, ἀπὸ πρωΐας μέχρι δείλης, τὴν δὲ νύκτα ἀναπαύονται καὶ κοιμῶνται, ὅπως οἱ ἄνθρωποι.

Οἱ ἀετοὶ πετῶσι ταχέως καὶ εὐκόλως. Ὑψοῦνται μέχρι τῶν νεφῶν, ὅπου μένουσιν ἐπὶ πολλὴν ὥραν μετέωροι καὶ ἐπεῖθεν παρατηροῦσι τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Νὰ σταθῶσιν εἰς ἐπίπεδον μέρος ἢ νὰ βαδίσωσι δὲν δύνανται, ἐπειδὴ οἱ ὄνυχές των εἶνε γαμποί. Πηδῶσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅταν εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ μείνωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Διαμένουσι πάντοτε εἰς ὑψηλὰ μέρη.

Τὰ πτηνά, μόλις φανῆ που ὁ ἀετός, τρομάζουσιν, ἐκπλήσσονται καὶ τρέχουσι νὰ κρυβῶσιν, ὅπου δυνηθῆ ἕκαστον. Τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα κνηγοῦσι νὰ φάγωσι, τὰ κνηγοῦσιν εἰς τόπους πολὺ μακρὰν τῶν φωλεῶν των κειμένους. Τὰ συλλαμβάνουσι διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν γαμπῶν ὀνύχων, τὰ αἵρουσιν ἀπὸ τῆς γῆς, διὰ νὰ δοκιμάσωσι τὸ βάρος αὐτῶν, καὶ ἔπειτα τὰ φέρουσιν εἰς τὴν φωλεὰν αὐτῶν. Ἐκεῖ τὰ σπαράττουσι διὰ τοῦ γροποῦ των θάμφοι καὶ τὰ τρώγουσι θερμὰ καὶ ἀσπαίροντα μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἀγαπῶσι νὰ τρώγωσιν ὄχι εἰς τὸν ἥλιον, ἀλλ' εἰς μέρη σκιερὰ. Δύνανται ἐπὶ ἑβδομάδας ὀλοκλήρους νὰ μὴ φάγωσι τίποτε, ἀλλά, ὅταν τρώγουσι, δύνανται νὰ φάγωσι παραπολύ. Ὅσον γηράσκουσι, τόσον ἀξάνει καὶ καμπυλοῦται τὸ θάμφοι αὐτῶν. Ἐπὶ τέλος δὲ τόσον καμπυλοῦται, ὥστε τίποτε δὲν δύναται

να σπαράξωσι πλέον δι' αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀποθνήσκουσι ἐκ τῆς πείνης. Κτίζουσι τὰς φωλεάς των εἰς τοὺς ἀποκρήμους βράχους καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν καὶ παλαιῶν δένδρων. ἄλλα τόσον στερεάς, ὥστε καὶ ἡ βιαιοτέρα θύελλα δὲν δύναται νὰ τὰς βλάβῃ. Ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωσι καὶ ὅσον καιρὸν καὶ ἂν ἀπουσιάσωσιν, εὐρίσκουσι πάλιν τὰς φωλεάς των, ὅταν ἐπιστρέψωσιν. Οὐδεὶς ἀετὸς ἐπιχειρεῖ ποτε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν φωλεὰν ἄλλου ἀετοῦ. Ἐκεῖ ὅπου ἔχει τὴν φωλεάν του ἐν ζευγὸς ἀετῶν, οὐδέποτε ἔρχεται ἄλλο ζευγὸς νὰ κτίσῃ καὶ αὐτὸ τὴν φωλεάν του, ἀλλ' ὑπάγει πολὺ μακρὰν καὶ κτίζει αὐτήν.

Γεῦσιν καὶ ὄσφρησιν οἱ ἀετοὶ δὲν ἔχουσι περίφημον. Ἡ ἀκοὴ αὐτῶν ὅμως εἶνε ὀξεῖα καὶ ἡ ὄρασὶς ὀξυτάτη. Οὐδὲν ζῶον ἔχει ὄρασιν τόσον ὀξεῖαν, ὅσον ὁ ἀετὸς. Εὐχαριστεῖται νὰ ἀπενίξῃ τὸν ἥλιον καὶ νὰ πετᾷ προσβλέπων πρὸς αὐτόν. Ὑψοῦται μέχρι τῶν νεφῶν καὶ ἐκεῖθεν βλέπει καὶ τὰ μικρότατα τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πραγμάτων καθαρώτατα. Βλέπει τὸν ἀμνόν, τὴν ἀλώπεκα, τὸν λαγόν, τὸν ὄφιν, τὴν χελώνην, τὸν βίτραχον καὶ πᾶν ὅ,τι θέλει νὰ φάγῃ, καὶ πάραντα μετὰ ταχύτητος ἀστραπῆς φέρεται κατ' αὐτῶν καὶ τὰ συλλαμβάνει.

Οἱ ἀετοὶ εἶνε πολὺ νοήμονα ζῶα. Ὅταν περισσεύσῃ τροφὴ ἐκ τῶν νεοσσῶν, τὴν φυλάττουσι, διὰ νὰ ἔχωσι νὰ δίδωσιν εἰς αὐτούς, ὅταν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εὐρωσιν ἄλλην. Ὅταν συλλάβωσι χελώνην, ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ τὴν φάγῃ μετὰ τοῦ ἀστροάκου, τὴν φέρουσι διὰ τῶν ὀνύχων πολὺ ὑψηλά, ἔπειτα τὴν ἀφήνουσι κατὰ τῶν πετρῶν, ὅπου καταθραύεται, καὶ τότε ἔρχονται καὶ τρώγουσι τὰς σάρκας αὐτῆς. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀετῶν τρώγουσιν ὄφεις δηλητηριώδεις, προσέχουσι πολὺ, ὅταν ἐπιτίθενται κατ' αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ δαγκάσῃ ὁ ὄφις τὸν πόδα αὐτῶν καὶ τοὺς δηλητηριάσῃ, ἀνοίγουσι τὴν μίαν πτέρυγα, τὴν θέτουσι πρὸ αὐτοῦ καὶ πηδῶσιν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, προσέχοντες νὰ μὴ ἐγγίσῃ τὸν πόδα αὐτῶν ὁ ὄφις. Ὁ ὄφις δαγκάνει τὴν πτέρυγα τοῦ ἀετοῦ καὶ ἐκχέει ματαίως τὸ δηλητήριον αὐτοῦ ἐκεῖ. Τότε ὁ ἀετὸς κτυπᾷ αὐτὸν διὰ τῆς ἄλλης πτε-

ργος τόσον δυνατά, ὥστε τὸν ζαλίξει. Τὸν συλλαμβάνει ἔπειτα διὰ τοῦ θράμφους του, τὸν πετᾷ ὑψηλά καὶ τὸν κτυπᾷ κατὰ γῆς τόσον δυνατά καὶ τόσον συχνά, ὥστε τὸν φονεύει Ἐπειτα τρυπᾷ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ τοῦ θράμφους του καὶ τὸν τρώγει ὅλον.

Οἱ ἀετοὶ εἶνε ἐκτάκτως ἰσχυροί, τολμηροὶ καὶ ὀρμητικοί. Συλλαμβάνουσι τὴν ἀλώπεκα καὶ πετῶσιν εἰς τὴν φωλεάν των κρατοῦντες αὐτὴν διὰ τῶν ὀνύχων των. Ἐπιτίθενται κατὰ τῶν μεγίστων πτηνῶν καὶ κατὰ τῶν μεγίστων ὄφρων, καὶ ὀρμῶσι κατὰ τῶν ταύρων καὶ ἐνίοτε καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν μετὰ τῆς μεγίστης ἀφοβίας. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ἐνῶ κἀθηνται ἤσυχοι, ἐκ μικροτάτης ἀφορμῆς αἰφνης δύνανται νὰ γίνωσι μανιώδεις καὶ νὰ ὀρμήσωσι καθ' οἰουδήποτε μετ' ἀφοβίας μεγίστης καὶ λύσσης καταπληκτικῆς. Εἶνε πολὺ ὑπερήφανοι. Ποτὲ δὲν ἐγγίζουσι τὴν τροφήν, τὴν ὁποίαν ἄλλος ἀετὸς ἐθήρευοεν, ὅσον καὶ ἂν πεινῶσιν. Δὲν καταδέχονται νὰ ἀποζῶσιν ἐκ τῶν κόπων τῶν ἄλλων. Θηρεύουσι μόνοι καὶ τρώγουσι μόνον ὅ,τι οἱ ἴδιοι θηρεύσωσιν. Οὐδέποτε ἔρχονται νὰ κατοικήσωσιν εἰς ἔρημον φωλεάν ἄλλον ἀετοῦ. Δὲν καταδέχονται. Κτίζουσι μόνοι τὰς φωλεάς των καὶ κατοικοῦσιν εἰς αὐτάς. Ἐάν ποτε συλληφθῶσι καὶ κλεισθῶσιν εἰς τὸ κλωβίον, δὲν τρέμουσι, δὲν φοβοῦνται, ἴστανται ὑπερήφανοι καὶ βλέπουσιν ἀγερώχως.

Οἱ ἀετοὶ ἔχουσι συζυγικὴν ἀγάπην μεγάλην. Συζῶσι μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν εἰρηρικῶς καὶ εὐχαρίστως. Κνηγοῦσιν ὁμοῦ, ἀνατρέφουσι καὶ ὑπερασπίζουσι τὰ τέκνα των μετ' ἴσης φροντίδος ἀμφοτέρωθεν οἱ γονεῖς. Εἶνε πολὺ φιλόστοργοι. Ὅταν εἶνε μικρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ δὲν δύνανται μόνα των νὰ κόψωσι τὰ κρέατα, τὰ κόπτουσιν οἱ γονεῖς των εἰς μικρὰ τεμάχια καὶ τὰ ἐμβάλλουσιν εἰς τὸ σιόμα αὐτῶν. Ὅταν μεγαλώσωσιν ὀλίγον, φέρουσιν εἰς αὐτὰ ὀλόκληρα ζῶα καὶ τὰ ἀφήνουσι νὰ κατασπαράξωσι καὶ νὰ καταβροχθίσωσιν αὐτὰ χωρὶς νὰ τὰ βοηθῶσιν. Φροντίζουσι πάντοτε νὰ φέρωσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν τροφήν νωπὴν, τρυφερὰν καὶ ἄφθονον. Ὅταν ἐπιχειρήσῃ τις νὰ βλάβῃ τοὺς ἀετιδεῖς, σπεύδουσιν οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς ὑπερασπίζουσι μετὰ μανίας. Πλήττουσι

Μὰ διατί
τὰ παραιτεῖ
τὰ φτερεὰ οὐράνια
καὶ κάτω πάλι βλέπει ;
Ἔχει φοιλιὰ
ἢ ἔχει πουλιὰ
ἢ τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνεια
καὶ ταῖρι ἢ τοῦ τὰ σκέπει.
Ὅσο καλὰ
ἢ τοῦν ὀψηλά —
χαμαί ἢ χει τὰ παιδάκια του·
πῶς νὰ τὰ λησμονήσῃ ;

Μιὰ σύλλογῃ,
καὶ μὲ στοργῇ
συστέλλει τὰ φτεράκια του
νὰ πᾶ νὰ τὰ φιλήσῃ.
Πῶς ἀγαπῶ
γάθε σκοπό,
ἢ τοῦ ψάλλεις μὲ κατάνυξη,
ξανθὸ κορδαλλάκι !
Εὐλογητὸς
ὅς εἶν' Αὐτός,
ἢ τοῦ ἰτόλισε τὴν ἀνοιξη
μὲ ἴσαν ἐσὲ ψαλλάκι !

Γ. Βιζυηνός.

IB'. Ο ΘΕΟΣ

93. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ χειμῶνος ἔπεσε πολλὴ χιών. Τὰ ὄρη, αἱ πεδιάδες, οἱ ἀγροί, αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ αἱ ὁδοὶ ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς χιόνος. →

Τὸ θέαμα ἦτο λαμπρόν. Ὅπου καὶ ἂν ἔστρεφέ τις τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, πανταχοῦ ἔβλεπε τὴν λευκὴν χιόνα νὰ στίλβῃ. Τὰ παιδιά εἰς τοὺς ὁρόμους καὶ εἰς τὰς αὐλὰς κατεσκεύαζον σφαίρας ἐκ χιόνος, τὰς ἔρριπτον κατ' ἀλλήλων καὶ διεσκέδαζον. Ἄλλα συνήθριζον πολλὴν χιόνα, κατεσκεύαζον ἀνθρώπους ἐξ αὐτῆς καὶ εὐχαριστοῦντο πολὺ.

Μεταξὺ τῶν παιδιῶν τούτων, τὰ ὅποια διεσκέδαζον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ τῆς χιόνος, ἦτο καὶ μικρόν τι παιδίον, Πελοπίδας καλούμενον. Ἄφοῦ ἔπαιξεν ἀρκετὰ, ἤλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του κατευχαριστημένον καὶ διηγείτο εἰς τοὺς

(Τ Α Ε Ι Σ Γ')

10

γονεῖς του πόσον ώραῖα ἔπαιξε, καὶ ἐπὶ τέλους εἶπεν· « Ἄχ, πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν ! ». Τότε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ σημειωματάριον του καὶ τῷ εἶπε νὰ γράψῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην ἐκεῖ. Ὁ Πελοπίδας ὑπήκουσε καὶ ἔγραψεν εἰς τὸ σημειωματάριον αὐτοῦ ὅ,τι εἶπεν.

Μετὰ τίνα χρόνον παρήλθεν ὁ χειμῶν καὶ ἦλθε τὸ ἔαρ. Ὁ Πελοπίδας ἔτυχε κατὰ τίνα ώραίαν τοῦ ἔαρος ἡμέραν νὰ ἴσταιται μετὰ τοῦ πατρὸς του πλησίον ἀνθῶνος, εἰς τὸν ὅποιον ἦνθουν εὐωδέστατοι ὑάκινθοι, νάρκισσοι, ἰα βόδα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀνθη. Ὁ Πελοπίδας ἠσθάνθη ὑπερβολικὴν χαρὰν. « Αὐτὴν τὴν χαρὰν γεννᾷ τὸ ἔαρ », εἶπεν ὁ πατὴρ, « ἀλλὰ θὰ παρέλθῃ τάχιστα ». — « Ἄχ ! », ἀπήντησεν ὁ Πελοπίδας, « πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε ἔαρ ! ». — « Γράψε τὴν ἐπιθυμίαν σου ταύτην εἰς τὸ σημειωματάριον μου », εἶπεν ὁ πατὴρ. Ὁ Πελοπίδας ἔγραψεν ὅ,τι εἶπεν.

Μετ' ὀλίγον παρήλθε τὸ ἔαρ καὶ ἦλθε τὸ θέρος. Ἡμέραν τινὰ ὁ Πελοπίδας ἐπορεύθη μετὰ τῶν γονέων καὶ τινῶν φίλων εἰς τὸ πλησίον χωρίον, ὅπου ἔμεινεν ὅλην τὴν ἡμέραν. Πέριξ αὐτῶν ἐπρασίνιζον οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες, οἱ ὅποιοι ἦσαν κατεστολισμένοι διὰ ποικίλων ἀνθέων. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἐσκίρτων τὰ ἀρνία καὶ τὰ πωλάρια μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς. Εἰς τὸ χωρίον ἔφαγον ώραῖα βερίκοκκα καὶ ἄλλας ὀπώρας τοῦ θέρους καὶ διήλθον πολὺ εὐχαρίστως τὴν ἡμέραν.

« Δὲν εἶνε ἀληθές », ἠρώτησεν ὁ πατὴρ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν, « ὅτι καὶ τὸ θέρος ἔχει τὰς τέρψεις του : ». — « Ὡ ! », ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας. « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος ! Τί ώραῖα εἶνε τὰ ἀνθη καὶ τὰ βερίκοκκα ! ». Ὁ πατὴρ εἶπεν εἰς τὸν Πελοπίδαν νὰ σημειώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην

ὅτι τὸ σημειωματάριον του. Καὶ ὁ Πελοπίδας ἐσημείωσεν
τι ἐπεθύμει.

Τέλος ἦλθε καὶ τὸ φθινόπωρον. Ἡμέραν τινὰ ἔλη ἡ οὐ-
ρογένεια μετέβη εἰς τὸ ἀμπέλιον καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ
ῥάσας τινάς. Δὲν ἦτο πλέον τόση ζέστη, ὅση τὸ θέρος. Ἡ
ἀτμόσφαιρα ἦτο μαλακὴ καὶ ὁ οὐρανὸς αἴθριος. Τὰ κλή-
ματα ἔβριθον ὠρίμων σταφυλῶν καὶ τὰ λαχανοκήπια πε-
πονίων, εἰ δὲ κλάδοι τῶν δένδρων ἔκλινον πρὸς τὴν γῆν
πρὸ τοῦ βάρους τῶν ὠρίμων καρπῶν.

Ἡ ὥρα αὕτη τοῦ ἔτους ἦτο ἀληθῆς πανηγύρις διὰ τὸν
Πελοπίδαν, ὅστις ἠγάπα πολὺ τὰς ὀπώρας. « Ἡ ὠραία
αὕτη ἐποχὴ », εἶπεν ὁ πατήρ, « θὰ παρέλθῃ ταχέως· ὁ χει-
μῶν πλησιάζει γὰρ διώξῃ τὸ φθινόπωρον ». — « Ἄχ! », εἶπεν
Πελοπίδας, « ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἤρχετο ποτὲ ὁ χειμῶν !
Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε φθινόπωρον ! ». — « Ἀληθῶς τὸ
ἐπεθύμεις; », ἠρώτησεν ὁ πατήρ. — « Ἀληθῶς! », ἀπεκρίθη
Πελοπίδας. — « Ἀλλά », ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, ἐνῶ
συρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ σημειωματάριον του, « ἰδὲ ἐδῶ
εἶνε γεγραμμένον. Ἀνάγνωσε ! ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν ! ».

— « Ἀνάγνωσε τί εἶνε γεγραμμένον καὶ εἰς ταύτην τὴν
ἐλπίδα ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε ἔαρ ! ».

— « Ἀνάγνωσε τί εἶνε γεγραμμένον καὶ εἰς ταύτην τὴν
ἐλπίδα ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος ! ».

— « Γνωρίζεις », ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, « τὴν χειρὰ, ἡ
ποία ἔγραψε ταῦτα; ».

— « Ἐγὼ τὰ ἔγραψα », ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας.

— « Καὶ τί ἐπεθύμεις τώρα πρὸ ὀλίγου; ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε φθινόπωρον! ».

— « Αὐτὸ εἶνε πολὺ περίεργον », εἶπεν ὁ πατήρ. « Τὸ χειμῶνα ἐπεθύμεις νὰ ἦτο χειμῶν· τὸ ἔαρ νὰ ἦτο ἔαρ· τὸ θέρος νὰ ἦτο θέρος· καὶ τὸ φθινόπωρον νὰ ἦτο φθινόπωρον. Ἐκ τούτου σαφῶς καταφαίνεται ὅτι ὄλαι αἱ ὄραι τοῦ ἔτους εἶνε ὠραῖαι, ὅτι ὄλαι εἶνε πλούσιαι ὡς πρὸς τὰ τέρψεις, πλούσιαι ὡς πρὸς τὰ ποικίλα δῶρα, καὶ ὅτι ὁ κόσμος, τὸ μέγα καὶ κάλλιστον τοῦτο δημιουργήμα τοῦ ἁγίου Θεοῦ, εἶνε πολὺ ὠραιότερος παρ' ὅ,τι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι νομίζομεν ».

94. Γῆ καὶ οὐρανός.

Τὸ βλέμμα στέφω πρὸς τὴν γῆν
καὶ βλέπω καὶ θαυμάζω,
καὶ τῆς σοφίας τὴν πηγὴν
ἐν συστολῇ δοξάζω·
κ' ἐξίσταμαι δοξολογῶν
τὸν πάνσοφον Δημιουργόν.

Λειμῶνες, ὄρη ποταμοί,
ἀνθόσπαρτοι κοιλάδες,
χαράδραι, ῥύακες, δρυμοί,
γελῶσαι πεδιάδες,
τὸ πᾶν τερψίδυμος εἰκὼν,
τὸ θέαμα μαγευτικόν.

Παρατηρῶ τὸν οὐρανόν·
τί κάλλος! ὅψις ποία!
αὐγάζον φῶς παντοτεινόν,
Ἐπίστοῦ παρουσία!
κ' ἐξίσταμαι δοξολογῶν
τὸν πάνσοφον Δημιουργόν.

Τοῦ θάλου ὄψις κωνῆ.
ἀνατολή ῥοδίνη,
χρυσῆ νεφέλη φαινή,
ἀστέρες καὶ σελήνη,
τὸ πᾶν τεραμίθυμος εἰκὼν
καὶ θέαμα μαγευτικόν.

Ἄλ. Κατακουζηνός.

95. Θεοῦ παρουσία.

Θεὸς ὑπάρχ' εἰς οὐρανούς
προστάτης τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ἡ καρδία καὶ ὁ νοῦς
τὸν βλέπ' εἰς πάντα τόπον.

Τὸν βλέπ' εἰς τὸν οὐράνιον
φωστῆρα τῆς ἡμέρας
καὶ εἰς τὸ φῶς τὸ δάνειον
τῆς νυκτοπόρου σφαίρας.

Τὸν βλέπει, ὅταν καταγίς
σωρεύη μαῦρα νέφη
κι ὅταν παρήγορος τῆς γῆς
γαλήνη ἐπιστρέφῃ.

Εἰς τοῦθ' οὐρανοῦ τὸν πάπυρον
ἡ δόξα του ἐγράφη
καὶ τὸν ὑμνεῖ τὸ ἄπειρον
καὶ ἡ ζωὴ κ' οἱ τάφοι.

Τὸ κράτος του δοξάζοντα
τὸν τρέμουσι τὰ ὄντα,
τὸ πᾶν ἐξουσιάζοντα
καὶ πανταχοῦ παρόντα.

Ἄ. Ρ. Ραγκαβῆς

96. Ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός.

Ἡμέραν τινὰ ὁ πατήρ τοῦ μικροῦ Δημητρίου ἔλαβε αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἐξῆλθεν εἰς περίπατον.

Ἦσαν αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Φεβρουαρίου. Τὰ ὄρη ἦσαν χιονοσκεπῆ. Οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες ἐπίσης. Τοὺς θάμνους καὶ τὰ δένδρα περιέβαλλε πάχνη. Ὁ ποταμός, ὅποῖος ἄλλοτε ἐκελάρυξε τόσον γλυκὰ εἰς τὴν κοιλάδα, τῶρ δὲν ἤκούετο καθόλου. Στρῶμα πάγου ἐκάλυπτεν αὐτὸν. Οὔτε σκώληξ οὔτε μέλισσα οὔτε πεταλοῦδα ἐφαίνετό ποτε. Οὐδὲν πτηνὸν ἤκούετο. Εἰς ὅλον τὸν λειμῶνα ἐπεκράτει νεκρική σιγή.

Τότε ὁ πατήρ εἶπε πρὸς τὸν μικρὸν τοῦ υἱόν· «Ἄν τώρα τέκνον μου, χιλιάδες ἄνθρωποι ἤρχοντο μὲ πτύα καὶ μελέεκις καὶ ἤθελον νὰ ἀφαιρέσωσι τὴν χιόνα καὶ θραύσωσιν τὸν πάγον, δὲν θὰ τὸ κατώρθουν. Καὶ ἂν κατώρθουν τοῦτο ἀδύνατον ἔμωσ νὰ ἐδίωκον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ πυκνὰ σύννεφα, ἀδύνατον νὰ ἔκαμνον αὐτὸν κυανοῦν, ἀδύνατον νὰ ἔκαμνον τὸν ἥλιον θερμόν, ἵνα στολισθῶσιν οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες διὰ χλόης ἀνθέων».

Τότε τὸ παιδίον εἶπε· «Καὶ θὰ μείνωσι λοιπόν, καὶ ἐγὼ μὲν πατήρ, οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες διὰ παντός οὕτως ὅπως εἶνε τώρα, κεκαλυμμένοι ὑπὸ χιόνων; Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἐπανιδῶμεν ἄνθη; Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἀκούσωμεν τὸ γλυκὺ κελάδημα τῶν πτηνῶν;».

«Ἄ! ὄχι δά», εἶπεν ὁ πατήρ. «Ἄν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ διώξωμεν τὰς νεφέλας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ κάμωμεν αὐτὸν αἶθριον καὶ ἂν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τὸν ἥλιον θερμόν, ἵνα βλαστήσῃ ἡ χλόη καὶ ἵνα ἀνθήσωσιν ἄνθη, ὑπάρχει ἄλλος τις, ὅστις δύναται νὰ κάμῃ πάντα ταῦτα καὶ μετὰ πολλῆς εὐκολίας μάλιστα».

«Ποῖος εἶνε αὐτός ;», ἠρώτησε τὸ παιδίον. Τότε ὁ πατήρ ἤρχισε νὰ διηγῆται, ἐνῶ ἐβάδιζον, περὶ τοῦ Παντοδυναμοῦ, ὅστις ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ στέλλει τὸν σπóρον, τοὺς καρπούς, τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

Τὸ παιδίον ἠχροᾶτο προσεκτικῶς καὶ ἐφύλαττεν εἰς τὴν καρδίαν του τοὺς λόγους τούτους τοῦ πατρός.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐξεκίνησαν καὶ οἱ δύο νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ ὄρος. Ἀλλὰ τότε ἦσαν ὅλως διάφορα τὰ πράγματα. Κατὰ τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους ἐβλεπον ὅτι πανταχόθεν κατέρρεεν ἡ τακεῖσα χιών. Ὅτε ἔφθασαν ὀλίγον ὑψηλότερα, ὁ Δημήτριος δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίσῃ πλέον τὰ περίχωρα. Τὰ πάντα εἶχον μεταβληθῆ. Ἡ πάχνη ἐκ τῶν δένδρων εἶχεν ἐξαφανισθῆ. ἡ χιών εἰς πολλὰ μέρη δὲν ὑπῆρχε, πρᾶσινα δὲ τοπία διεφαίνοντο πανταχοῦ.

Ὁ παῖς ἐθαύμασε καὶ εἶπεν· «Αὐτὰ τὰ ἔκαμεν ὁ Παντοδύναμος, καλέ μου πάτερ ;».

ἌΜάλιστα», εἶπεν ὁ πατήρ. «Περίμενε δὲ ὀλίγον καὶ θὰ ἴδῃς ἀκόμη μεγαλύτερα θαύματα !».

Ἐκτοτε παρῆλθον ἑβδομάδες τινές. Οἱ πάγοι καὶ αἱ χιόνες εἶχον πρὸ πολλοῦ τακῆ. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ἀπαλωτέρα καὶ θερμότερα. Τὰ δένδρα ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ φύλλων. Τὰ ἄνθη, εὐώδη καὶ ὠραῖα, ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται εἰς τοὺς κήπους.

Ὁραίαν τινὰ ἡμέραν τοῦ ἔαρος εἶπεν ὁ πατήρ πρὸς τὸν Δημήτριον· «Ἄς ἐξέλθωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ θαυμάσωμεν τὸ ἔαρ».

Μόλις ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, τί νὰ ἴδωσιν ; Ὅλοι οἱ λειμῶνες καὶ οἱ ἀγροὶ ἐγλόαζον, ὅλα τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι ἦνθουν, ἄπειρα σμήνη κωνώπων περιίπταντο, ἀνα-

ρίθμητοι μέλισσαι ἐβόμβουν. οἱ κορυδαλλοὶ ἔψαλλον, αἱ ἀηδόνες ἐκελάδουν, τὰ πάντα ἔζων, τὰ πάντα ἔχαιρον! Καὶ ἐκ τοῦ ὄρους ὁποία θεά! Εἰς τὴν κοιλάδα ἐπεκράτει φαιδρὰ ζωή. Οἱ χωρικοὶ ἠσχολοῦντο εἰς τοὺς ἀγρούς. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἔβοσκον βόες καὶ ἵπποι, εἰς τὰς κλιτύς τοῦ ὄρους πρόβατα καὶ ζωηρὰ ἀρνία, αἴγες καὶ χαριτωμένα αἰγίδια, Ἐφ' ὅσον ἔφθανεν ὁ ὀφθαλμὸς μέχρι τῶν ἀπωτάτων κυανῶν ὀρέων τὰ πάντα ἦσαν ἐστολισμένα διὰ τρυφερᾶς καὶ δροσερᾶς χλόης καὶ ἀνωθεν αὐτῶν ἔλαμπε καθαρὸς ὁ κυανοῦς οὐρανὸς καὶ θερμὸς ὁ ἥλιος.

Τὸ παιδίον ἔβλεπε περίξ αὐτοῦ καὶ ἐθαύμαζε· πλήρες δὲ χαρᾶς εἶπεν· « Ἄ! πάτερ, πόσον ὠραῖα εἶνε! Πόσον ἀγαθὸς πρέπει νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τόσον ὠραῖον τὸν κόσμον».

97. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

Θεέ, ἕμνεϊ τὴν δόξαν σου ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα,
μὲ ἀνθή ἔστρωσας τὴν γῆν, μὲ ἄστρα τὸν αἰθέρα.
Τῆς γῆς ἀσύμφων' οἱ λαοὶ σὲ προσκυνοῦν συμφώνως,
ποικίλαι γλῶσσαι χίλιαί σὲ ἀνυμνοῦν συγχρόνως.

Τὸ φῶς, Θεέ, τὸ σῶμά σου,
ὁ ἥλιος τὸ ὄμμα σου,
ὁ κεραυνὸς φωνή σου·
τὸ ἄπειρον διάστημα
τὸ μέγα σου ἀνάστημα
καὶ ὁ αἶὼν στιγμή σου.

Δύναται ὁ δάκτυλός σου
ὡς μοχλὸς τὴν γῆν νὰ σείσῃ
καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός σου
τοὺς ὠκεανούς νὰ κλείσῃ.

Μὲ πνοήν σου μίαν σβήνεις
τῶν ἀστέρων τοὺς φανούς,
καὶ μ' ἐν μόνον νεῦμα κλίνεις
πρὸς τὴν γῆν τοὺς οὐρανοὺς.

Π. Σοῦτσος.

98. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεόν.

Πρὸς σὲ ὑψοῦται, Κύριε,
τῆς πλάσεώς σου ἡ φωνή,
σ' ὑμνοῦσι γῆ καὶ οὐρανοὶ
καὶ γλῶσσαι λαῶν μύρια.

Τῆς πατρικῆς σου χάριτος
ἀνάπλεως εἶν' ὄλ' ἡ γῆ.
Ἄκένωτός σου ἡ στοργὴ
καὶ ἡ πρόνοιά σου ἄρητος.

Τὰνθ' εἰς τὴν γῆν ἠρίθμισας,
τὰ ἄστρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς.
Ὅπως εὐφραίνεται ὁ νοῦς,
τὰ πάντα διερρύθμισας.

Ὅπου τὸ βλέμμα τρέπομεν
εἰς οὐρανὸν ἀπὸ τῆς γῆς,
λάμπ' ἡ ἀγία σου σφραγίς,
τὰ θαύματά σου βλέπομεν.

Θαμβοῦται εἰς τῆς φύσεως
τὴν καλλονὴν ὁ ὀφθαλμὸς,
τῆς πλάσεως εἶν' ὁ ψαλμὸς
ψαλμὸς εὐχαριστήσεως.

Ἄ. Ρ. Ραγκαβῆς.

99. Ἡ ἀηδών.

→ Ἡ ἀηδών εἶνε πτηνὸν φθδικόν, συγγενὲς τῆς καρδερίνας, καναρίου, τοῦ σπίνου, τοῦ φλώρου, τοῦ κορυδαλλοῦ καὶ τῶν ἄλλων φθδικῶν πτηνῶν. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε μικρὸν καὶ εὐθὺ τενές. Ἡ κεφαλὴ στρογγύλη. Τὸ ῥάμφος λεπτόν, εὐθὺ καὶ πρὸς τὸ ἄκρον, πεπιεσμένον ὀλίγον ἐκ τῶν πλαγιῶν. Οἱ ῥώθρες γυμνοί. Αἱ πτέρυγες μέτριαι. Ἡ οὐρὰ ὀλίγον περιφερῆς οἱ πόδες ὑψηλοὶ καὶ ἰσχυροί.

Ἡ ἀηδών ἔρχεται ἐδῶ εἰς τὸν τόπον ἡμῶν κατὰ τὸν Μάρτιον

Ἀηδών

καὶ φεύγει κατὰ τὸν Σεπτέμβριον. Διατρεφῆται εἰς δάση ἤξερα καὶ σκιερά, πληθύνεται ἐν πηγῶν δροσερῶν καὶ θυμαίων διανυκτερεύων εἰς λόχμας πυκνάς καὶ δροσεράς, εἰς λειμῶνας καὶ εἰς ὄχθας καὶ εἰς ἀδλῶνας θυμαίων καὶ χειμάρρων καταφύτους καὶ δροσεράς. Μένει ὑπὸ τὰς εὐόσμους δάφνας καὶ τὰς ἀνθηροτάτας τριανταφυλλέας καὶ τὰς εὐώδεις σχίνους καὶ τοὺς λοιποὺς μικροὺς καὶ χαριτωμένους θάμνους. Κιτίζει ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ θαλεροῦ κισσοῦ καὶ τῶν πυκνοφύλλων δένδρων, τῶν θαλάσσιων

λόντων εἰς τὰς ἀγλάς τῶν οἰκιῶν, εἰς τοὺς κήπους, εἰς τὰς πλάτειας καὶ εἰς τὰς ἀγυῖας τῶν πόλεων. Κιτίζει φωλεὰς πολὺν τελευτήσας κῶς. Τρῶγει ὄχθας σταφυλῶν, σπέρματα λεπτὰ, σκόληκας καὶ διάφορα ἔντομα, οἷον μύρμηκας, κάμπας, μυῖας, κώνωπας, ἀκρίδας, κανθάρους καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τίκτει κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους τέσσαρα ἕως ἕξ φά.

Πολὴν ὥραϊον πτηνὸν ἢ ἀηδών δὲν εἶνε· διότι τὸ χρώμα αὐτῆς διόλου δὲν εἶνε ὥραϊον. Εἶνε ὅμως πτηνὸν κομψόν, ζωηρὸν καὶ πολὺν νοῆμον. Ἡ μικρὰ κεφαλὴ αὐτῆς εἶνε εὐγενεστάτη, οἱ μικροὶ ὀφθαλμοὶ σπινθηροβολοῦσιν, αἱ κινήσεις αὐτῆς καὶ ἡ στάσις πο

χαριτωμένα. Κινεῖ ἀκαταπαύστως τὴν οὐρὰν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Πηδᾶ ἐλαφρῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Πετᾶ ταχέως καὶ ἐλαφρῶς. Πηδᾶ ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον. Ποτὲ δὲν κάθηται ἐπὶ πολλὴν ὥραν εἰς ἓν μέρος οὐδὲ πετᾶ συνεχῶς καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Δὲν δύνатаι νὰ ὑποφέρει τὸ ψῦχος καὶ τὴν κακοκαιρίαν.

Ἡ ἀηδὼν ἔχει ὄλας τὰς αἰσθήσεις καὶ ἰδίως τὴν ἀκοὴν πολὺ ἀνεπτυγμένην. Ἔχει κρῖον πολλήν, γνωρίζει ὄλους τοὺς κινδύνους καὶ ἀποφεύγει αὐτούς. Ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τὴν ἐλευθερίαν ὅταν συλληφθῆ ποτε εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ κλεισθῆ εἰς κλωβίον, γίνεται μελαγχολικὴ, δὲν τρώγει, δὲν κελαδεῖ καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει. Εἶνε φιλόδοξος. Ὅταν κελαδῆ εἰς τὰς ἐρημίας, ὅπου οὐδεὶς ἀκούει αὐτήν, κελαδεῖ πολὺ ὀλίγον καὶ πολὺ κακά. Ὅταν κελαδῆ εἰς μέρη, ὅπου τὴν ἀκούουσι καὶ ἄλλοι, κελαδεῖ ἐξαιρετα καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Εἶνε ὑπερήφανος, φθονερὰ καὶ φιλότιμος· γνωρίζει ὅτι κελαδεῖ καλὰ καὶ ὑπερηφανεύεται διὰ τοῦτο. Περιφρονεῖ τὸ κελάδημα τῶν ἄλλων πτηνῶν καὶ οὐδόλως προσέχει εἰς αὐτό· προσέχει μόνον εἰς τὰ κελαδήματα τῶν ἄλλων ἀηδόνων καὶ φθονεῖ αὐτάς, ὅταν κελαδῶσι πολὺ καλὰ. Κατ' οὐδένα τρόπον ἀνέχεται ἄλλη τις νὰ ὑπερτερήσῃ αὐτήν εἰς τὸ κελάδημα. Θέλει πάντοτε αὐτὴ νὰ ἔχη τὰ πρωτεῖα, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν συναντηθῶσι δύο, ἀμιλλῶνται τίς νὰ ὑπερτεροῖ τὴν ἄλλην καὶ πολλάκις προτιμῶσι νὰ ἀποθάνωσι κελαδοῦσαι ἢ νὰ ὑποχωρήσωσι.

Αἱ ἀηδόνες εἶνε πτηνὰ ἀγαθὰ καὶ πολὺ σοβαρά. Εἶνε πολὺ ἡγαπημένοι σύζυγοι καὶ πολὺ φιλόστοργοι γονεῖς. Καὶ πρὶν ἢ γεννηθῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν, φροντίζουσι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ κατασκευάζουσι ἐν τῷ μέσῳ τῶν θάμνων τὰς φωλεὰς τῶν ἀσφαλτῆς καὶ ἀπιυλὰς καὶ θερμὰς. Τρέφουσι τὰ τέκνα αὐτῶν μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ στοργῆς. Τὰ διδάσκουσι νὰ τρώγῃσι, νὰ πίνωσι, νὰ πετῶσι καὶ νὰ κελαδῶσι. Τὰ κρατοῦσι πλησίον τῶν, μέχρις ὅτου γίνωσι ἱκανὰ νὰ πετῶσι καὶ νὰ ζῶσι ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν γονέων τῶν.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, πρὶν γεννήσωσι φᾶ καὶ ὅτε τὰ

δένδρα καὶ οἱ θάμνοι ἀρχίζουσι νὰ θάλλωσι καὶ τὰ δένδρα νὰ μοσχοβολῶσι, κελαδοῦσιν ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἰδίως κελαδοῦσι τὰ γλυκοχαράγματα καὶ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Μετὰ τινὰ χρόνον, ὅσον πλησιάζει τὸ θέρος, δὲν ἀκούονται πλέον κατὰ τὴν νύκτα. Ὅταν ἐπφάξωσι καὶ θάλλωσι τοὺς νεοσσοὺς αὐτῶν, δὲν κελαδοῦσιν. Τὸ θέρος κελαδοῦσιν, ἀλλὰ χωρὶς ὄρεξιν, μὲ φωνὴν ἀσθενῆ καὶ πολὺ ἀπλᾶ κελαδήματα Ἡ φωνὴ τῆς ἀηδόνης εἶνε λιγυρὰ, λεπτὴ δηλαδή, πυκνὴ καὶ καθαρωτάτη. Κάθηται εἰς τὸ βάθος ὄροσερᾶς τινος λόχμης ἢ ὀπισθεν σκιερᾶς τινος φυλλάδος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων, καὶ ἐκεῖθεν ἀφανῆς ἐκ τῶν πυκνῶν φύλλων καὶ τῶν πολλῶν ἀνθέων, ἀνοίγει τὸ θεῖον αὐτῆς στόμα καὶ χύνει εἰς τὸν ἀέρα διὰ τῆς γλυκυτάτης αὐτῆς φωνῆς ὅ,τι αἰσθάνεται ἢ τρυφερὰ αὐτῆς ψυχῇ. Πότε ποθεῖ τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς σύντροφον καὶ τὰ προσφιλεῖ αὐτῆς τέκνα, τὰ ὁποῖα πρὸ πολλοῦ ἔχουσι φύγη καὶ ἀκόμη δὲν φαίνονται νὰ ἔρχονται. Πότε ἐκφράζει τὴν εὐχαριστήσιν αὐτῆς διὰ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα τῇ ἔδωκεν ὁ Θεός. Πότε θρηνεῖ τὸν σύζυγον αὐτῆς καὶ κλαίει τὰ τέκνα αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ἀσπλαγχοὶ κυνηγοὶ συνέλαβον ἢ ἄγρια ὄρεα κατεσπάραξαν. Πληροῦται δὲ ὅλος ὁ ἀῆρ καὶ ὅλοι οἱ θάμνοι καὶ ὅλα τὰ φύλλα καὶ ὅλα τὰ ἄνθη ἐκ τῶν γλυκυτάτων κελαδημάτων. Νομίζει ὁ ἀκούων, ὅτι ταῦτα δὲν ἐξέρχονται ἐκ τοῦ θείου στόματος τοῦ χαριτωμένου τούτου μικροῦ πτηνοῦ, ἀλλ' ὅτι τὰ θαλερὰ φύλλα καὶ τὰ εὐώδη ἄνθη καὶ τὰ ἄβρὰ ῥόδα, ψυχὴν καὶ φωνὴν λαβόντα, αὐτὰ ἐπιπροχέουσι τὰς οὐρανίας ταύτας μελωδίας εἰς τὸν ἀέρα.

100. Ἡ ἀνοιξίς.

Ῥόδα θάλλουσι καὶ ἴα,
 διαχύνεται γλυκεῖα
 τῶν ἀνθέων ἢ ὀσμὴ.
 Ἥλιθες, ἀνοιξίς ὠραία,
 καὶ τοὺς κήπους κερασεῖ
 λευκανθίζουσα κοσμεῖ.

Γῆν καὶ θάλασσαν περῶσα
 καὶ ταχύπτερος πετῶσα
 ἀνεφάν' ἢ χελιδόν.
 Ἐκ τοῦ δάσους μελωδίας
 καλλιφώνους καὶ γλυκείας
 διαχύν' ἢ ἀηδών.

Πῶς τὸ σύμπαν μετεβλήθη
νέαν τώρα ἐνεδύθη
ἢ ἀνθοῦσα γῆ στολήν.
Διελύθησαν τὰ νέφη
καὶ πορφύρας χρῶμα στέφει
τὴν λαμπρὰν ἀνατολήν.

Ἄνθη, ῥύακες, κοιλάδες,
χλόη, λόφοι, πεδιάδες,
τὸ δενδρόφυτον βουνὸν
αἶνος εἶνε κ' ὕμνωδία,
ὡς λιβάνου εὐωδία
φερομέν' εἰς οὐρανόν.

Ἄλ. Κατακουζίνος

101. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

Σὲ μεγαλύνουσιν, ὦ ποιητά,
πάντα τὰ ὄρατα καὶ ὄρατά.
Ἄστέρες, ἥλιος, γῆ, οὐρανὸς
εἶπες κ' ἐγένοντο ἐκ μηδενός.

Ψυχῶν ἀνάτασις, ὕμνος γλωσσῶν
φόρον σοὶ φέρουσι σὰ ἐκ τῶν σῶν.
Δωρόν σου κάλλιστον λάμπ' ἡ ζωή,
κ' αἰνεῖ σε, Κύριε, πᾶσα πνοή.

Ἦψας τὸν ἥλιον μέγαν φανόν,
μ' ἄστρα κατέσπειρας τὸν οὐρανόν.
Τὰς ὥρας ἔταξας· ὡς μειδῶς,
μ' ἄνθη στολίζεται ἡ πεδιάς.

Οἱ κόσμοι τρέμουσι τὸν σὸν θυμόν,
αὐτοῦ ἀπαύγασμα εἶν' ὁ χειμῶν·
ἡ πλάσις σύμπασα μέγας ναός,
ἐφ' οὗ ἐν ὄνομα λάμπει· Θεός.

Ἄλ. Ρ. Ραγκαβῆς.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
1. Ὁ καλὸς Θεὸς (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	3
A'. Καλὴ καὶ κακὴ συναναστροφή	4
2. Ἀνθρακεὺς καὶ γναφεύς	4
3. Γεωργὸς καὶ πελαργὸς	5
4. Λέων καὶ ὄφις	6
5. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ ποτάμια (ποίημα) Γ. Δροσίνη	7
6. Ἡ καλὴ συναναστροφή (ποίημα) Δ. Σ. Βυζαντίου	7
7. Τὸ θέρος (φυσιογνωσία)	8
8. Τὸ καλοκαίρι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	11
B'. Ὑπερηφάνεια καὶ μετριοφροσύνη	12
9. Λύγνος	12
10. Κόραξ καὶ ἀλώπηξ	12
11. Ὑποθήκη (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	14
12. Λύκος καὶ λέων	14
13. Ἀλέκτορες	15
14. Οἱ στάχυες τοῦ σίτου	16
15. Ἡ παπαροῦνα (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	17
16. Τὸ ἴον (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	17
17. Τὸ φθινόπωρον (φυσιογνωσία)	18
18. Τὸ δενδρύλλιον καὶ τὸ φθινόπωρον	20
19. Τὸ μαραμμένον φύλλο (ποίημα) Σπ. Ἀντόπα	20
20. Τὸ φθινόπωρον (ποίημα) Ἰ. Καρασούτσα	20
Γ'. Σπεῦδε βραδέως	21
21. Ὁ πιστὸς σκύλλος	21
22. Ἡ βρογχή	22
23. Ὁ σπεύδων ἀμαξηλάτης	23
24. Ἡ φωλεὰ τῶν πτηνῶν	25
25. Ἡ μικρὰ μηλέα	26
26. Ὁ θάνατος τοῦ πιστοῦ σκύλλου	28
27. Παραομιαί	30
28. Ὁ χειμῶν (φυσιογνωσία)	30
29. Ὁ χειμῶν (ποίημα) Ἀχιλ. Παράσχου	33
30. Ὁ χειμῶν (ποίημα) Ἀγγ. Βιάχου	34

	Σελ.
Φρόνησις καὶ ἀφροσύνη	34
1. Μοσχάριον καὶ πωλάριον	34
2. Κλέπτης καὶ ξενοδόχος	36
3. Τὸ παιδί ἐς τὸ ποτάμι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	37
4. Βάτραχοι	38
5. Λέων καὶ ἀλώπηξ	39
6. Ἡ χιῶν (φυσιογνωσία)	40
7. Χιῶν (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	42
Ὀκνηρία καὶ φιλεργία	43
8. Ἡ ὀκνηρὰ Εἰρήνη	43
9. Ἀμαξήλατης	44
0. Χελώνη καὶ λαγῶς	45
1. Ὁ μικρὸς καλαθοποιὸς	47
2. Ὁ ζίζηκας καὶ τὸ μυρμηκί (ποίημα) Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ	49
3. Τὸ σθινόπωρον (ποίημα) Ἰ. Πολυβίου	50
4. Τὰ δύο ἄστροι	50
5. Ἡ καλὴ κληρονομία	51
6. Ἡ ὄραία πρῶτα (ποίημα) Ἡλ. Ταυταλίδου	53
7. Τὸ καλὸν παιδίον	54
8. Οἱ υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ	55
9. Ὁ πτωχὸς κτίστης	56
0. Τὸ ἔαρ (φυσιογνωσία)	60
1. Ἡ ἀνοιξίς (ποίημα) Ἀγγ. Βλάχου	64
2. Ἰδοὺ τὸ ἔαρ ἦλθεν (ποίημα) Ν. Ἰ. Ἰγγλέση	65
3. Ἡ ἀνοιξίς (ποίημα) Ἀλ. Κατακουζηνοῦ	65
Ἀλλοτριπραγμοσύνη καὶ πολυπραγμοσύνη	66
4. Ἐρίφιον καὶ λύκος	66
5. Πίθηκος καὶ ἀλιεῖς	67
6. Χελιδόνες καὶ κύκνοι	69
7. Ἡ χελιδὼν (φυσιογνωσία)	70
8. Χελιδόνισμα (ποίημα) Ἀθ. Χριστοπούλου	74
9. Τὸ χελιδονάκι (ποίημα) Ν. Δαμιανοῦ	75
0. Ἡ φωλιά (ποίημα) Ν. Δαμιανοῦ	75
1. Ἡ ἀναχώρησις τῆς χελιδόνος (ποίημα) Ἡλ. Ταυταλίδου	76
Φιλανθρωπία	77
2. Ὁ μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής	77
3. Μπάρρης, ὁ γενναῖος κύων τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βερνάρδου	80
4. Ἡ τυφλὴ ἀνθρώπων (ποίημα) Γ. Ζαλοκώστα	85
5. Ὁ δελφίν (φυσιογνωσία)	86
Πίστις καὶ ἀφροσύνη	89
6. Οἱ πιστοὶ κύνες	89
7. Ὁ θάνατος τῆς ὄρφανῆς (ποίημα) Δ. Σολωμοῦ	91
8. Ὁ πιστὸς κύων	92
9. Ὁ ἀφωσιωμένος λέων	93
0. Ὁ ὄνος (φυσιογνωσία)	96

- Θ'. Γενναιότης . . . . .
71. 'Ο γενναῖος ναύτης . . . . .
72. 'Ο ἀνδρείος ναύτης . . . . .
73. 'Ο μεγαλόφυγος μουσικός . . . . .
74. 'Ο ἀετός (φυσιογνωσία) . . . . .
75. Οἱ σταυραστοί (ποίημα) Δημῶδες . . . . .
76. Τὸ πουλάκι (ποίημα) Δημῶδες . . . . .
77. 'Η πέρδικα (ποίημα) Δημῶδες . . . . .
- Γ'. Σποργὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα . . . . .
78. 'Η ἐλαφίνα (ποίημα) Δημῶδες . . . . .
79. Τὸ ἔρμη ποῦλι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ . . . . .
80. 'Ανέλπιστος σωτηρία . . . . .
81. Πρὸ τῆς Παναγίας (ποίημα) 'Αχ. Παράσχου . . . . .
82. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα) 'Ηλ. Τανταλίδου . . . . .
83. Παιδί μου, ὦσα σου καλὴ (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ . . . . .
84. 'Ὅρμις καὶ ἀλέκτωρ (φυσιογνωσία) . . . . .
- ΙΑ'. Ἀγάπη τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς . . . . .
85. Οἱ κόσσυφοι . . . . .
86. 'Η πτωγὴ γῆρα καὶ ἡ κόρη τῆς "Αννα . . . . .
87. 'Ο θάνατος τοῦ κλέφτου (ποίημα) Δημῶδες . . . . .
88. 'Η χρυσὴ καπνοθήκη . . . . .
89. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα) Ν. Δαμιανοῦ . . . . .
90. 'Ο Βλάχος Θανάσης (ποίημα) Δημῶδες . . . . .
91. 'Ο κορυδαλλὸς (φυσιογνωσία) . . . . .
92. 'Ο κορυδαλλὸς (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ . . . . .
- ΙΒ'. 'Ο Θεός . . . . .
93. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους . . . . .
94. Γῆ καὶ οὐρανὸς (ποίημα) 'Αλ. Κατοκουζηνοῦ . . . . .
95. Θεοῦ παρουσία (ποίημα) 'Α. 'Ρ. Ραγκαβῆ . . . . .
96. 'Ο κόσμος καὶ ὁ Θεός . . . . .
97. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Π. Σούτσου . . . . .
98. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) 'Α. 'Ρ. Ραγκαβῆ . . . . .
99. 'Η ἀηδὼν (φυσιογνωσία) . . . . .
100. 'Η ἄνοιξις (ποίημα) 'Αλ. Κατακουζηνοῦ . . . . .
101. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) 'Α. 'Ρ. Ραγκαβῆ . . . . .

Μετά τινας ἡμέρας ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὤων πέντε νεοσσοί. Οἱ γονεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ κρατηθῶσιν ἐκ τῆς χαρᾶς. Ὁ πατὴρ ἐκάθητο εἰς τὸ πλησίον δένδρον καὶ ἐκελάδει γλυκύτατα. Ἡ μήτηρ ἔμενον ἐντὸς τῆς ἀπλῆς καὶ θερμῆς φωλεᾶς πλησίον τῶν τέκνων τῆς, ἠσπάζετο αὐτὰ καὶ τὰ ἐσκέπαζε διὰ τῶν πτερύγων τῆς. Μετ' ὀλίγον ὁ πατὴρ φεύγει ἀπὸ τὸ δένδρον, πετᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἐπανέρχεται κρατῶν εἰς τὸ ράμφος του ἓνα μικρὸν σκώληκα. Οἱ νεοσσοὶ ἀνοίγουσι τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ὁ πατὴρ ἐμβάλλει εἰς αὐτὰ ἀπὸ ἐλίγην τροφήν. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐγένετο τοῦτο καὶ οἱ νεοσσοὶ ἐγένοντο καθ' ἡμέραν μεγαλύτεροι, ὠραιότεροι καὶ εὐχαριστότεροι. Οἱ γονεῖς ἔβλεπον αὐτούς, καὶ ἔχαιρεν ἡ ψυχὴ των.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ἐπλησίαζον νὰ πετάξωσι πλέον, διέβαινον ἐκεῖθεν παιδίον τι καὶ εἶδε τὴν φωλεάν αὐτῶν. Ἐργεταὶ τότε σιγὰ σιγὰ, παρατηρεῖ τοὺς νεοσσούς, θέτει τὴν χεῖρά του ἐντὸς τῆς φωλεᾶς καὶ προσπαθεῖ νὰ συλλάβῃ αὐτούς. Οἱ νεοσσοὶ ἀνθίστανται, φωνάζουσι καὶ προσπαθοῦσι νὰ πετάξωσι καὶ νὰ φύγωσιν. Ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ κατῶρθωσεν. Ἐπέταξεν ὀλίγον καὶ ἐκάθισεν ἔπειτα ἐπὶ τινος κλάδου τοῦ αὐτοῦ δένδρου. Τοὺς ἄλλους τέσσαρας τοὺς συνέλαβε τὸ παιδίον, τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τοὺς ἔθεσεν ἐντὸς κλωβίου. Ἐκεῖ τοὺς ἔτρεφε καὶ τοὺς περιποιεῖτο πολὺ. Ἄλλ' οἱ νεοσσοὶ πάντοτε ἐπόθουν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν καὶ δὲν ἦσαν καθόλου εὐχαριστημένοι ἐκ τῶν περιποιήσεων τοῦ παιδίου.

Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψαν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ εἰς τὴν φωλεάν τῶν τέκνων αὐτῶν, κρατοῦντες τροφήν εἰς τὸ ράμφος, ἀλλ' οὐδὲν εὔρον ἐκεῖ. Ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ λύπη των ἦτο πολὺ μεγάλη· παρατηροῦσι δεξιά καὶ ἀριστερά,

(Τ Α Β Ι Σ Γ'.)

πετώσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλ' οὐδαμοῦ φαίνονται. Ἀπὴλπι-
σμένοι τότε ἀποσύρονται οἱ δυστυχεῖς εἰς τινὰ κλάδον καὶ
ἐκεῖ ἔμμενον περίλυποι διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων των.
Ἐνῶ δὲ κατηρεῖς καὶ σιωπηλοὶ ἔβλεπον ὁ εἰς τὸν ἄλλον,
παρατηροῦσι διὰ μέσου τῶν φύλλων ἐν τῶν τέκνων των,
καθήμενον ὀλίγον ὑψηλότερον ἀπ' ἐκεῖ ἐπὶ τινος κλάδου
τοῦ αὐτοῦ δένδρου. Εὐθὺς πετώσι καὶ ἔρχονται ἐκεῖ. Ἀλλὰ
πόσον ἐλυπήθησαν οἱ δυστυχεῖς γονεῖς, ὅτε ἔμαθον παρ'
αὐτοῦ τὸ μέγα δυστύχημα, τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς τὰ ἄλλα
τέσσαρα τέκνα των! Ἡ μήτηρ εἶχε πάντοτε δάκρυα εἰς
τοὺς ὡραίους ὀφθαλμούς αὐτῆς, ὁ δὲ πατήρ ἔψαλλε λυ-
πηρὰ ἄσματα. Ἦσαν ἀπαρηγόρητοι!

Πολλαὶ ἡμέραι παρήλθον καὶ τότε μίαν πρωίαν εἶπον
ἀναμεταξύ των· «Καλὸν εἶνε, ὅτι ἔχομεν ἀκόμη ἐν τέκνον
καὶ δὲν ἐχάσαμεν καὶ αὐτό. Νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι καὶ
νὰ δοξάζωμεν τὸν Θεόν, ὅστις μᾶς ἔσωσε τοῦλάχιστον
αὐτό». Ἀλλὰ μόνον μὲ τὸ στόμα ἔλεγον ταῦτα. Ἡ ψυχὴ
των ἦτο καταλυπημένη καὶ καταπληγωμένη.

Οἱ συλληφθέντες τέσσαρες νεοσσοὶ ἦσαν πολὺ λυπημένοι
ἐντὸς τῆς φυλακῆς αὐτῶν, διότι ἦσαν μακρὰν τοῦ πατρὸς
καὶ τῆς μητρός των καὶ δὲν ἔβλεπον πλέον τὰ ὡραῖα πρά-
σινα δένδρα καὶ τὰ λευκὰ καὶ ἐρυθρὰ ἄνθη. Τὸ παιδίον ἔφε-
ρεν εἰς αὐτὰ τακτικῶς ὕδωρ καὶ καθαρὰν καὶ ἄφθονον
τροφὴν, καὶ τὰ περιεποιεῖτο πολὺ· ἀλλὰ τίποτε δὲν τὰ εὐ-
χαρίσται. Ἐν τούτοις ἐμεγάλωσαν τὰ δυστυχεῖ ἐντὸς τοῦ
κλωβίου καὶ ἔκαμον πτέρυγας μεγάλας καὶ ἰσχυράς.

«Ἄχ! καὶ νὰ ἦνοιγε τῶρα ἡθυρίς τοῦ κλωβίου», ἔλεγεν
ἐν ἑξ' αὐτῶν πρωίαν τινὰ· «πῶς θὰ ἐφεύγομεν!». — «Ἡθέλο-
μεν πετάξῃ πρὸς τοὺς γονεῖς μας», ἔλεγε τὸ ἄλλο. — «Ἐγὼ
παρετήρησα καλῶς τὸν ὁρόμουν», προσέθηκε τὸ τρίτον. —

« Ἐκεῖ κάτω ὄπισθεν ἐκείνου τοῦ μικροῦ λόφου εἶνε τὸ δάσος, ὅπου κατοικοῦσιν οἱ ἀγαπητοὶ γονεῖς μας », ἔκραζε τὸ τέταρτον. — « Ἄχ ! νὰ ἕμεθα πλησίον των ! », ἔλεγον ὅλα καὶ ἐλυποῦντο πολὺ καὶ ἀνεστέναζον βαθέως.

Ἡμέραν τινὰ περὶ τὴν ἑσπέραν ἐνῶ τὰ πτηνὰ ἐσυλλογίζοντο τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ ἀνεστέναζον, ἐπῆγεν ὁ μικρότερος ἀδελφὸς τοῦ παιδίου, τὸ ὅποιον εἶχε συλλάβῃ αὐτά, πλησίον τοῦ κλωβίου καὶ παρετήρει. Ἐνῶ δὲ παρετήρει, εἶδεν ὅτι ἡ θυρίς ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε εὐκόλως καὶ ἤρχισε νὰ παίξῃ μὲ αὐτήν. Τῷ ἤρесе τὸ παιγνίδιον αὐτό. Ἡ θυρίς ὅμως ἐν τῷ μεταξύ ἐβλάβη καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ κλείσῃ. Τὸ παιδίον ἐφοβήθη μὴ τὸ ἴδωσι καὶ τὸ ἐπιπλήξωσι καὶ ἀφῆκε τὴν θυρίδα ἀνοικτὴν καὶ ἔφυγεν. Πάραυτα εὐρέθησαν καὶ τὰ τέσσαρα πτηνὰ ἔξω. Περιχαρῆ ἐπέταζαν εἰς τὸ δάσος, ὅπου εὔρον τοὺς καλοὺς αὐτῶν γονεῖς, οἱ ὅποιοι κατηρεῖς καὶ σιωπηλοὶ ἐκάθηντο εἰς τὸ δένδρον, ὅπου ἦτο ἡ φωλεὰ των. Οἱ δυστυχεῖς, ὅτε εἶδον τὰ τέκνα των, κατεχάρησαν. Ἐπέτων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐφώναζον, ἔκλαιον, κατεφίλουσαν αὐτά. Ποτὲ ὁ κόσσυφος δὲν εἶχε κελαδήσῃ τόσον λιγυρῶς, ὅσον τὴν ἑσπέραν ἐκείνην. Μετ' αὐτοῦ ἐκελάδουσαν καὶ τὰ τέκνα του. Ὅλοι ἦσαν περιχαρέςτατοι. Ἐκτοτε ἔμενον πάντοτε ἠνωμένοι καὶ οὐδέποτε πλέον ἐχωρίσθησαν.

— Λοῦξέ με καὶ κτένιζε, ἔεῦρω ποιὸς μὲ ἔγέννησε.

86. Ἡ πτωχὴ χήρα καὶ ἡ κόρη τῆς Ἄννα.

Ἡ πτωχὴ τις ἔχουσα τρία τέκνα κατῴκει εἰς μικρὰν τινα οἰκίαν. Τὸ μεγαλύτερον τέκνον αὐτῆς ἦτο ὀκτῶ καὶ τὸ μικρότερον δύο ἐτῶν. Μία κλίνη, μία τράπεζα καὶ ἐν κάθισμα ἦσαν ὅλα τὰ ἐπιπλα τῆς πτωχῆς ταύτης οἰκογενείας. Ὁ πατὴρ εἶχεν ἀποθάνῃ πρὸ ὀλίγων μηνῶν. Κατὰ τὴν ἀσθένειαν

νειαν αὐτοῦ, ἡ ὁποία διήρκεσε καὶ ὀλίγον, τὸ ἐν ἔπιπλον ἐπωλήθη μετὰ τὸ ἄλλο. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἡ πτωχὴ μήτηρ καὶ τὰ ἀνήλικα τέκνα τῆς εὐρίσκοντο εἰς πολὺ ἔλεεινήν κατάστασιν. Ἦσαν ἐντελῶς ἄποροι. Ἡ μήτηρ εἰργάζετο μὲν ἀπὸ πρωίας μέχρι βαθείας νυκτός, ἀλλ' ὅ, τι ἐκέρδιζε δὲν ἐπῆρκει πρὸς διατροφὴν αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων τῆς.

Ἐσπέραν τινὰ λέγει πρὸς τὰ τέκνα τῆς δακρῦουσα· « Ἀγαπητά μου τέκνα, ἀπόψε δὲν θὰ σὰς δώσω νὰ φάγητε· θὰ κοιμηθῆτε νηστικά. Ἐχω μόνον ἐν μικρὸν τεμάχιον ἄρτου, ἀλλὰ τὸ φυλάττω δι' αὔριον! Παρακαλέσατε τὸν πανάγαθον Θεὸν νὰ μᾶς βοηθήσῃ, ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης». Ἐνῶ δὲ ἔλεγε ταῦτα, πικρὰ δάκρυα κατέπιπτον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ κατέβρεχον τὰς παρεῖās τῆς δυστυχοῦς μητρός. Τότε ἡ Ἄννα, ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ τῆς, εἶπεν· « Ἀγαπητή μου μητέρα, μὴ λυπῆσαι, ἡμεῖς δὲν πεινώμεν διόλου». Τὰ παιδιὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην κατεκλίθησαν σιωπηλὰ καὶ ἤσυχα.

Ἡ μήτηρ, ἀφοῦ ἀπεκοιμήθησαν τὰ παιδιὰ τῆς, ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀκόμη. Τότε τὰ δάκρυα αὐτῆς εὐρίσκον καιρὸν νὰ βέωσιν ἀκράτητα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν.

« ὦ πανάγαθε Θεέε », ἔλεγε, « βοήθησόν με εἰς αὐτὴν τὴν σκληρὰν ἀνάγκην. Ἐγὼ ἀγογγύστως καὶ εὐχαρίστως ὑποφέρω τὰ πάντα· ἀλλὰ, ὅταν βλέπω τὰ ἀγαπητά μου τέκνα νὰ πεινώσι, συντριβεται ἡ καρδιά μου. Ἐλέησόν μας! ».

Ἐπὶ τέλους ἔπεσε καὶ αὐτὴ νὰ κοιμηθῆ. Ἡ μία ὥρα παρήρχετο μετὰ τὴν ἄλλην, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κοιμηθῆ. Τὴν πρωίαν, ὅτε αἱ λαμπραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἰσέδυσαν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς καὶ πλήρη ἀγάπης ἐνηγκαλίσθησαν αὐτὴν τὰ παιδιὰ τῆς, ἦτο σχεδὸν παρηγορημένη.

Ἔλαβε τὸ τελευταῖον τεμάχιον τοῦ ἄρτου καὶ διεμοίρασεν αὐτὸ μεταξύ τῶν τέκνων τῆς. «Φάγετε, ἀγαπητά μου τέκνα», ἔλεγεν· «εἶνε μὲν τὸ τελευταῖον, τὸ ὅποιον σᾶς δίδω, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι ὁ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς δὲν θὰ σᾶς ἐγκαταλίπη». Ἡ Ἄννα ἔδωκε τὸ ἰδικόν τῆς τεμάχιον τοῦ ἄρτου εἰς τὴν μητέρα τῆς καὶ εἶπεν· «Ἀγαπητή μου μητέρα, λάβε σὺ τὸ μεριδίον μου· ἐγὼ δὲν πεινώ. Ὅτε χθὲς τὴν ἐσπέραν ἤμην εἰς τὴν κλίνην μου, ἐσκέφθην ὅτι ἐκεῖ πέραν εἰς τὸ δάσος εἶνε τόσα ὠραῖα ἄνθη, τὰ ὅποια ἔκαμεν ὁ ἅγιος Θεός. Θὰ μεταβαίνω νὰ κόπτω τὰ ὠραιότερα, θὰ τὰ πωλῶ, καὶ τότε θὰ ἔχωμεν ὀλίγα χρήματα διὰ τὸν ἄρτον μας». — «Ἰπαγε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, παιδίον μου», εἶπεν ἡ μήτηρ, «καὶ ἐγὼ θὰ ἐργάζωμαι ὅσον δύναμαι καὶ θὰ κερδίζω κάτι τι».

Πλήρης χαρᾶς ἔλαβεν ἡ Ἄννα τὸ καλάθιον τῆς καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ δάσος. Ὅτε ἔφθασεν ἐκεῖ, τὴν συνήντησε κύριός τις ἐνδεδυμένος μαῦρα ὠραῖα ἐνδύματα, ὁ ὅποιος ἐφαίνετο πολὺ λυπημένος. Ὁ κύριος οὗτος, ἅμα εἶδε τὴν Ἄνναν, ἔμεινεν ἐκπληκτος. «Θεέ μου!», ἀνέκραξε, «πόσον ὁμοιάζει τὸ παιδίον αὐτὸ μὲ τὴν Μαρίαν μου, ἣτις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπέθανεν!».

Πλησιάζει τότε καὶ ἐρωτᾷ τὴν Ἄνναν ποία εἶνε καὶ πῶς ὀνομάζεται. Ἡ Ἄννα διηγήθη εἰς αὐτὸν εἰλικρινῶς τὰ πάντα καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔμαθεν ὁ εὐγενὴς αὐτὸς κύριος τὰς ἀνάγκας τῆς πτωχῆς γήρας καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς. Καί, ἐπειδὴ ἦτο φιλόανθρωπος, ἀπεφάσισε νὰ βοηθήσῃ αὐτήν. «Ὁδήγησόν με εἰς τὴν μητέρα σου, σὲ παρακαλῶ», εἶπε πρὸς τὴν Ἄνναν. Ἡ μήτηρ ἐξεπλάγη, ὅτε εἶδε τὴν κόρην αὐτῆς νὰ ἐρχεται μεθ' ἑνὸς τόσο ἐυγενοῦς καὶ καλοενδυμένου κυρίου. «Ἀκουσον, κυρία μου», εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ ξένος. «Πρὸ ὀλί-

γων ἡμερῶν μᾶς ἀπέθανε τὸ προσφιλὲς μονογενὲς τέκνον μας. Ἡ μήτηρ του κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῆς λύπης. Ἡ Ἄννα σου ὁμοιάζει πολὺ τὴν Μαρίαν μας, τὴν ὁποίαν ἐχάσαμεν. Ἄν τὴν παρουσιάσω εἰς τὴν γυναϊκά μου, θὰ παρηγορηθῇ ὀλίγον. Δώσατέ μας τὸ παιδίον. Ἡμεῖς θὰ εἴμεθα εἰς αὐτὸ πατήρ καὶ μήτηρ. Εἶμαι πλούσιος. Ἐκεῖ ὄπισθεν τοῦ δάσους κεῖται ἡ ἔπαυλὶς μας. Ἡ Ἄννα σου θὰ ἔχη πλησίον μας ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὅσα χρειάζεται καὶ ἐπιθυμεῖ. Καὶ διὰ σᾶς ἀκόμη καὶ διὰ τὰ ἄλλα τέκνα σας θὰ φροντίσω».

Ἡ μήτηρ κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ συγκατατεθῇ. Ἀλλ' ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλους εἰς τὰς πολλὰς παρακλήσεις καὶ συγκατατέθη. Μὲ πολὺν τῆς καρδίας πόνον ἔδωκε τὸ παιδίον τῆς εἰς τὸν πλούσιον ἐκεῖνον ἄνθρωπον. Ἐφαντάζετο ὅτι θὰ ἔζη καλῶς ἡ Ἄννα πλησίον των καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπέινα πλέον, καὶ ἐπαρηγορεῖτο.

Ἡ Ἄννα μετ' ὀλίγον ἦτο ἐντὸς τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐπαύλεως. Ἡ κυρία μετὰ μεγάλης χαρᾶς τὴν ἐδέχθη καὶ τὴν περιποιεῖτο ὡς τέκνον τῆς. Τὴν ἐνέδουσε λαμπρότατα ἐνδύματα καὶ τῇ ἐχάρισεν ὠραιότατα παιγνίδια.

Ἀλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας ἤρχισε νὰ ἀθυμῇ καὶ νὰ λυπῆται ἡ Ἄννα. Ἐσυλλογιζέτο τὴν μητέρα τῆς καὶ τοὺς ἀδελφούς τῆς. Τὰ ὠραῖα φαγητὰ καὶ τὰ ὠραῖα ποτὰ δὲν εὐχαρίστουν αὐτὴν πλέον. Τὰ λαμπρά τῆς παιγνίδια δὲν τὴν διεσχέδαζον πλέον. Αἱ παρειαί τῆς ἔγιναν κάτωχοι καὶ πολλαίς ἀνεστέναζε βαθέως καὶ δάκρυα ἄφθονα κατέρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς.

Μετὰ μεγάλης λύπης ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία ἔβλεπον τὴν μεταβολὴν ταύτην τῆς Ἄννης καὶ πλήρεις ἀγάπης ἠρώτων αὐτὴν τί ἔχει. «Ἄχ!», εἶπεν ἡ Ἄννα· «εἶμαι πολὺ ἀγνώμων. Πόσον πολὺ μὲ ἀγαπάτε! Καὶ ἐγὼ ἐπίσης σᾶς ἀγαπῶ ἐξ

βλῆς καρδίας, ἀλλ' ἀφήσατέ με νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν μητέρα μου καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς μου. Δὲν δύναμαι νὰ ζήσω μακρὰν αὐτῶν». — «Καλὸν μου παιδίον», εἶπεν ἡ εὐγενῆς κυρία, «δὲν ὀργίζομαι διὰ τοὺς λόγους σου τούτους, ἂν καὶ πολὺ λυποῦμαι, διότι δὲν θὰ σὲ ἔχωμεν πλησίον μας. Ὑπαγε μὲ τὴν εὐχὴν μας καὶ μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν μητέρα σου. Ἀλλὰ χάρισον καὶ εἰς ἡμᾶς μικρὸν μέρος τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἔχεις πρὸς τὴν μητέρα σου. Σὺ καὶ οἱ ἀδελφοί σου νὰ ἔρχησθε συχνὰ εἰς τὴν ἔπαυλίν μας». Ἡ Ἄννα ἠσπᾶσθη τὴν χεῖρα τοῦ καλοῦ τούτου κυρίου, κατεφίλησε τὴν κυρίαν καὶ ἔφυγεν.

Πόσον μεγάλη ἦτο ἡ χαρὰ τῆς μητρός, ὅτε ἐπανῆλθεν ἡ θυγάτηρ τῆς! Ἡ Ἄννα ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ ἔκραξεν· «Ἀγαπητῆ μου μητέρα, πόσον εἶμαι εὐτυχῆς, διότι εὐρίσκομαι πάλιν πλησίον σου! Ποτέ, ποτέ πλέον δὲν θὰ ἀποχωρισθῶ ἀπὸ σοῦ. Καὶ ἂν πρόκειται νὰ ἀποθάνω τῆς πείνης, προτιμῶ νὰ ὑποφέρω τὰ πάντα πλησίον σου παρὰ νὰ ἀπομακρυνθῶ πλέον ἀπὸ σοῦ».

Ἡ πτωχὴ γῆρα καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἔκτοτε οὐδέποτε πλέον ἐπέινασαν. Ὁ πλούσιος κύριος καὶ ἡ ἀγαθὴ του σύζυγος ἐφρόντιζον πάντοτε περὶ αὐτῶν. Ἡ πτωχὴ μήτηρ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὅστις τὴν ἐλυπήθη καὶ ἔδωκε τέλος εἰς τὴν δυστυχίαν τῆς.

— Ἄς μὲ κρατῇ ἡ μαννοῦλά μου καὶ ἄς μὲ κρατῇ ἄνω κάτω, γιὰ τὸ τοῦ ξένου τὰ χεῖρα καίουν, μὰ δὲ θεραπεύουν.

87. Ὁ θάνατος τοῦ κλέφτου.

Σαράντα κλέφτες ἦμασθε...

Ὅλοι τὸν ὄρκον ἔκαμαμε μέσ' ἔς τὸ ἅγιον βαγγέλιον,
ἂν ἀρρωστήσῃ ὁ σύντροφος, ὅλοι νὰ τὸν βοηθοῦμε.

Ἐὰν τό ἤθελεν ἡ μοῦρά του...

ἀρρώστησ' ὁ καλύτερος, ὁ πλούσιος κὶ ἀντρειωμένος.

Ἔνας τὸν ἄλλον ὁμιλεῖ κ' ἕνας τὸν ἄλλον λέγει·

«Συντροφοί, τί τὸν κάνουμε τὸν ξένο μέσ' ἔς τὰ ξένα;»

Κὶ αὐτὸς τοὺς ἀπεκρίθηκε καὶ τοὺς γλυκομιλάει·

«Ἀδέλφια, μὴ μ' ἀφήσετε ἔς τὸν ἔρημο τὸ λόγγο.

Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με σὲ μιὰ ἕψηλὴ ὄραχουῖλα,

νὰ βλέπω νειούς . . . νὰ βλέπω παλληκάρια,

νὰ βλέπω κὶ ἀπ' τὸν τόπο μου τὴν ἔρημη τὴ μάννα,

νὰ βλέπω καὶ πῶς θλίβεται, πῶς χύνει μαῦρα δάκρυα.

Ἐὰν τὰ παραθύρια κἀθεται, ταῖς στρατέες ἀγναντεύει,

ταῖς στρατέες καὶ τὰ πέλαγα κὶ ὅλα τὰ κορφοβούνια.

Ἐὰν περδιοῦλα θλίβεται, Ἐὰν τὸ παπὶ μαδιέται,

Ἐὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ κάνει τὴ φορεσιά της».

(Δημῶδες).

88. Ἡ χρυσοῖ καπνοθήκη.

→ Δύο ἔθνη ἐπολέμου μεταξὺ των. Τὰ στρατεύματα αὐτῶν
συνητηθήσαν εἰς τινὰ πεδιάδα καὶ ἐμάχοντο μετὰ γεν-
ναιότητος πολλῆς. ←

Μετὰ πολλὴν αἱματοχυσίαν τὸ ἐν στρατεύμα ἐφαίνετο
ὅτι θὰ νικηθῆ. Οἱ ἐχθροὶ εἶχον ἐπιπέση μετὰ μεγάλης ὀρ-
μῆς εἰς τι μέρος αὐτοῦ καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς στρατιώ-
τας, οἱ ὁποῖοι ἐμάχοντο ἐκεῖ. ← Οἱ πλησίον αὐτῶν στρατιώ-
ται, ἀφοῦ εἶδον ὅτι φεύγουσιν οἱ σύντροφοὶ των, ἔφευγον
καὶ ἐκεῖνοι. Ἐφαίνετο ὅτι τὸ στρατεύμα ἠττήθη. Ἄλλ' ἔν τῷ
μεταξὺ ἔρχεται τρέχον ἐν σύνταγμα τοῦ αὐτοῦ στρα-
τεύματος, ἐπιπίπτει κατὰ τῶν νικηφόρων ἐχθρῶν μετ' ἀφο-
βίας πολλῆς, μάχεται γενναίωτα καὶ ἐπὶ τέλους τρέπει
αὐτοὺς εἰς φυγὴν.

Μεταξὺ τῶν γενναίων τούτων στρατιωτῶν τὴν μεγαλυ-

τέραν γενναιότητα ἔδειξεν ὁ σημαιοφόρος τοῦ συντάγματος, νέος μόλις εἴκοσι πέντε ἐτῶν, ὠραῖος, ἠλιοκαής, στιβαρὸς καὶ πολὺ σεμνός. Ὅλοι ἐγνώριζον ὅτι ὁ σημαιοφόρος τοῦ συντάγματος ἐκείνου ἦτο γενναῖος στρατιώτης, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπίστευεν ὅτι θὰ ἦτο καὶ τόσο γενναῖος, ὅσον ἐδείχθη κατὰ τὴν μάχην ἐκείνην. Κρατῶν τὴν σημαίαν εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ τὸ ξίφος εἰς τὴν δεξιὰν ἐρρίπτετο πάντοτε ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν οἱ ἐχθροὶ περισσότεροὶ καὶ ὁ κίνδυνος μεγαλύτερος. Αἱ σφαῖραι ἐσύριζον δεξιὰ καὶ ἀριστερά, αἱ λόγχαι ἐπροτείνοντο πυκναὶ ἐναντίον του, καὶ αὐτὸς ὑψηλὰ κρατῶν τὴν σημαίαν καὶ πλήττων διὰ τοῦ ξίφους τοὺς ἐχθροὺς ἐπροχώρει πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός. Οἱ στρατιῶται ἠκολούθουν αὐτὸν καὶ οὕτως ἐνίκησαν.

→ Ὅτε οἱ ἄλλοι στρατιῶται ἔμαθον τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ σημαιοφόρου, ὅλοι ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἴδωσι καὶ ὅλοι τὸν ἐπῆνουν. Τὸν ἐλάτρευον. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ τὸν συνέχαιρον.

Μετά τινα χρόνον ἐπέστρεψεν ὁ στρατὸς εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ βασιλεὺς μαθὼν τὴν γενναιότητα τοῦ συντάγματος αὐτοῦ ἐπῆνεσεν ὅλους τοὺς ἄνδρας καὶ ἐδώρησεν εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ συντάγματος μίαν χρυσὴν ἀδαμαντοκόλλητον καπνοθήκην.

Ὁ διοικητὴς τοῦ συντάγματος, διὰ νὰ τιμήσῃ τοὺς ἄνδρας, οἵτινες κατὰ τὴν μάχην ἔδειξαν τὴν μεγίστην γενναιότητα, τοὺς προσεκάλεσεν εἰς συμπόσιον καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων τὸν σημαιοφόρον. Ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἔπιον, ἤρχισαν νὰ διηγῶνται περὶ τῆς μάχης ἐκείνης, καὶ ὅλοι ἐπῆνουν τὸν σημαιοφόρον. Ἐπειτα ἤρχισαν νὰ ὀμιλῶσι περὶ τῆς εὐγενείας τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐπῆνεσε καὶ ἐτίμησεν αὐτούς. Ὁ διοικητὴς τότε τοῖς διηγήθη περὶ τῆς χρυσῆς

καὶ ἀδαμαντοκολλήτου καπνοθήκης, τὴν ὁποίαν ἐδώρησεν εἰς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον αὐτοῦ, ἵνα ἐξαγάγῃ καὶ ἐπιδείξῃ αὐτήν.

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀνεζήτηε αὐτὴν ἐντὸς τῶν διαφόρων θυλακίων του, ἀλλὰ δὲν τὴν εὕρισκεν. Ἡ ταραχὴ του ἦτο μεγάλη. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες ἦσαν εἰς τὸ συμπόσιον, ἵνα ἡσυχάσωσιν αὐτόν, εἶπον· « Ἴσως κατὰ λάθος τὴν ἔχει τις ἐξ ἡμῶν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ταραττησθε, κύριε διοικητά. Ἡ καπνοθήκη θὰ εὐρεθῇ ».

Τότε παρετήρησαν εἰς τὰ θυλάκια αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν εὗρον τὴν καπνοθήκην. Μόνον ὁ σημαιοφόρος δὲν παρετήρησεν εἰς τὰ θυλάκιά του.

Τὸ πρᾶγμα ἔκαμε πολλὴν ἐντύπωσιν καὶ ὅλοι ἤρχισαν νὰ ὑποπεύωνται αὐτόν. Ὁ διοικητὴς ἦτο πολὺ τεταραγμένος καὶ πολὺ ὠργισμένος κατὰ τοῦ σημαιοφόρου. Πιστεύων δὲ ὅτι αὐτὸς ἔχει τὴν καπνοθήκην διατάττει νὰ τὸν ρίψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅτε ἔμαθον οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ὅτι ὁ γενναῖος σημαιοφόρος, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευον, ἔκλεψε τὴν καπνοθήκην τοῦ διοικητοῦ καὶ ἐρρίφθη ὡς κλέπτῃς εἰς τὴν φυλακὴν, ἐξεπλάγησαν. Πολλοὶ δὲν ἤθελον νὰ τὸ πιστεύσωσιν, ἄλλοι τὸ ἐπίστευσαν καὶ ὅλοι ἐλυποῦντο κατάκαρδα πῶς ὁ τέσον γενναῖος στρατιώτης νὰ εἶνε κλέπτῃς.

Μόνον ὁ σημαιοφόρος εἰς τὴν σκοτεινὴν του φυλακὴν ἦτο ἀτάραχος. « Ὁ Θεός, » ἔλεγε, « τὰ γνωρίζει ὅλα. Ὁ Θεὸς εἶνε δίκαιος. Ὁ Θεὸς γνωρίζει τί ἔπραξα καὶ ἐξάπαντος θὰ μὲ δικαιώσῃ μετ' ὀλίγον. Οἱ ἄνθρωποι πλανῶνται, ἀλλ' ὁ Θεὸς ποτέ ». Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, αἴφνης ἀνοίγει ἡ θύρα τῆς φυλακῆς, εἰσέρχεται ὁ συνταγματάρχης, ἐναγκαλιζέται αὐτόν

καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγει πρὸς τὸν γενναῖον σημαιοφόρον· «Ἐκαμα πολὺ κακὰ νὰ πιστεύσω ὅτι ἦτο δυνατόν σὺ νὰ ἔχῃς τὴν καπνοθήκην καὶ μέγα ἄδικον νὰ σὲ ρίψω εἰς τὴν φυλακὴν. Ἡ καπνοθήκη ἦτο εἰς τὸν ἐπενδύτην, τὸν ὁποῖον ἐφόρου, ὅτε ἤμην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Δὲν ἦτο εἰς τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐφόρου κατὰ τὸ συμπόσιον. Ἄλλ' εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, διατί σὺ δὲν ἠθέλησες νὰ παρατηρήσῃς τὰ θυλάκιά σου, ὅπως ἔπραξ' ἄλλοι οἱ ἄλλοι ;».

Ὁ γενναῖος σημαιοφόρος παρεκάλεσε τὸν συνταγματάρχην νὰ μὴ ἐπιμείνῃ νὰ μάθῃ τὸν λόγον τῆς πράξεώς του ταύτης. Ἄλλ' ὁ συνταγματάρχης ἦτο ἀμετάπειστος. Τότε ὁ εὐγενὴς νέος μετὰ συστολῆς εἶπε πρὸς τὸν συνταγματάρχην· «Εἶχον, εὐγενέστατε, πατέρα λοχαγόν, ὅστις ἐφονεύθη εἰς τινὰ μάχην καὶ ἀφῆκε τὴν δυστυχῆ μητέρα μου μὲ τέσσαρα ὄρφανά. Ἐγὼ ἤμην ὁ μεγαλύτερος. Ἡ μήτηρ μου ἢ δυστυχῆς μᾶς ἠγάπα πολὺ καὶ εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα, διὰ νὰ μᾶς θρέψῃ, ἀλλὰ δυσκόλως τὸ κατάρθωνεν. Ὅτε ἐμεγάλωσα ὀλίγον, κατετάχθην εἰς τὸν στρατὸν ἔχων κατὰ νοῦν νὰ βοηθῆσω, ὅπως ἤμπορῶ, τὴν καλὴν μου μητέρα καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μου ἀδελφούς. Ὁ μισθός, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανον, ἦτο ὀλίγος. Ἦτο ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ζῶ πολὺ οικονομικῶς. Τὴν ἑσπέραν ἀντὶ παντός ἄλλου φαγητοῦ ἔτρωγον ὀλίγον ψωμίον καὶ τυρίον καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπερίσσειον ὀλίγα χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔστελλον εἰς τὴν ἀγαθὴν μου μητέρα. Τὴν ἑσπέραν, ὅτε εἶχετε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ προσκαλέσητε εἰς τὸ συμπόσιον, εἶχον ἤδη ἀγοράσῃ τὸ ψωμίον καὶ τὸ τυρίον καὶ τὰ εἶχον εἰς τὸ θυλάκιόν μου. Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον εἶχετε στείλῃ νὰ μὲ προσκαλέσῃ εἰς τὸ συμπόσιον, μοὶ παρήγγειλε νὰ τὸν ἀκολουθήσω, καὶ τὸν ἠκολούθησα. Εἶχον λοιπὸν τότε κατὰ τὸ

συμπόσιον αὐτὰ εἰς τὸ θυλάκιόν μου, καὶ ἐνόμισα ὅτι δὲν ἦτο πρέπον νὰ τὰ ἴδωσιν οἱ κύριοι ἀξιωματικοί. Διὰ τοῦτο δὲν ἀνέστρεψα τὸ θυλάκιόν μου».

Ὁ συνταγματάρχης συνεκινήθη τόσον πολὺ ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης, ὥστε τὸν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν ἐπισκέπτηται συχνὰ καὶ νὰ συντρώγῃ μετ' αὐτοῦ.

Ὅτε τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔμαθον οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται παρὰ τοῦ ἰδίου συνταγματάρχου ὅσα συνέβησαν καὶ ὅσα ἐλέχθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐχάρησαν πολὺ καὶ ἔκτοτε ἐθεώρουν τὸν σημαιοφόρον ὡς τὸν χρηστότερον νέον τοῦ στρατοῦ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται διαταγὴ τοῦ βασιλέως νὰ προβιβάσθῃ ὁ σημαιοφόρος καὶ νὰ γίνῃ ἀξιωματικὸς ἀνώτερος. Συγχρόνως ἔρχεται καὶ ἡ ἐπιστολὴ τῆς μητρὸς του, δι' ἧς ἀνηγγέλλετο εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἠδύοκησε νὰ παρέχῃ σύνταξιν ἐπαρκῆ, ὅπως ζήσῃσι καὶ ὅπως ἐκπαιδευθῶσι καὶ οἱ ὀρφανοὶ ἀδελφοὶ του.

Ὅλα ταῦτα τὰ ἐνήργησεν ὁ ἀγαθὸς συνταγματάρχης, ἔστις ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ γενναίου σημαιοφόρου ὅ,τι ἦτο δίκαιον νὰ γραφῆ περὶ νέου τόσον γενναίου καὶ τόσον ἀγαθοῦ.

— Καθάρσιος οὐρανὸς ἀστραπαῖς δὲν φοβᾶται.

— Ὡς τὸ ἀτσάλι τρίχα δὲν κολλᾷ.

— Ὁ καιρὸς σκεπάζει τὴν ἀλήθειαν.

— Ὁ Θεὸς εἶνε ἕψηλά, ἀλλὰ βλέπει χαμηλά.

89. Τὸ ναυτόπουλο.

Μαύρη νυκτιὰ κι ἀνάστερη· τὰ κύματα μουγκρίζουν·
βροντᾷ κι ἀστράφτει· οἱ κεραυνοὶ τὰ κύματα ξεσχίζουν,
ὅσαν ἑφείδια λαμπερά.

Βόηθα, Χριστέ ! Τριζοβολᾷ, θ' ἀνοίξη τὸ καράβι·
βοριάς κακός, ἀλύπητος, μνήματα χίλια σκάβει
᾿ς τὰ μαῦρα τὰ νερά.

Βουλιάζομε ! ... τὰ ξάρτια μας χωρὶς πανιά, σπασμένα,
ἀχόρταγα τὰ κύματα τὰρπάζουν ἕνα ἕνα
καὶ ἐπάνω μας πηδοῦν·

τοῦ κάκου οἱ ναῦτες κίτρινοι, βουβοί, χωρὶς ἐλπίδα,
ἀκούραστοι παλαίβουνε... Τὴν ὄμορφη πατρίδα
ποτέ τους δὲ θὰ ἴδοῦν.

Νά ! Τὰ νερά ᾿πλημμύρησαν καὶ δυναμών' ἡ πόρα.
ἡ πρύμνη μας ᾿γονάτισε, βογγᾷ κι ὄρα τὴν ὄρα
ἡ πλόρη μας βουλιᾷ.

Βουλιάζομε· οὔτ' ἕνας θὰ γλυτώσῃ,
ὄλους ἡ μαύρη θάλασσα, γὰρ νὰ μᾶς σαβανώσῃ,
βουνὰ μ' ἀφροὺς κυλᾷ.

Ἐγὼ μικρὸ ναυτόπουλο ᾿γεννήθηκα ᾿ς τὸ κῆμα·
᾿ς τὴ θάλασσα ᾿μεγάλωσα κι ἂν εὔρω τώρα μνήμα
᾿ς τὸ μαῦρό της βυθό,

᾿σάν τὸ μωρὸ ᾿ς τὴν κούνια του, ᾿ς τὰ πράσινα χορτάρια,
᾿ς τὰ φύκια, ᾿ς τὰ κοράλλια της καὶ ᾿ς τὰ μαργαριτάρια
γλυκὰ θὰ κοιμηθῶ.

Δὲ μὲ τρομάζει ὁ θάνατος ᾿ς τὸν ὕπνο τὸ βαθύ μου,
θὰ φάλλουνε τὰ κύματα νανούρισμα ᾿ς ταῦτί μου,
ὀλόγλυκο σζοπό.

Καὶ θ᾿ἀρχωνται ᾿σάν ὄνειρο μαζί μου νὰ ᾿μιλήσουν.
νὰ μὲ φιλήσουν τρυφερά, νὰ μὲ παρηγορήσουν
ἐκεῖνα ᾿π' ἀγαπῶ.

Ὅμως, Χριστέ μου, μιὰ καρδιά μονάχα συλλογοῦμαι·
ἐκεῖνη ᾿ποῦ μὲ ᾿γέννησε, τὴ μάνα μου λυποῦμαι
καὶ γλαίω τὴ φτωχί.

Ὅλους τοὺς ἴπῃς ἢ θάλασσα!...—μονάχα ἐγὼ τῆς μένο
κι ἂν μιάθη πῶς ἐχάθηκα ἕς τὸ κῆμα τὰγοιμιμένο,
τῆς φεύγει κ' ἡ ψυχὴ.

Νά! Μᾶς σκεπάζ' ἡ θάλασσα! . . . Τὸ θέλημά σου ἄς γένη!
Γονατιστό, τὴν ὕστερη στιγμή, τὴ χουσωμένη
εἰκόνα σου φιλῶ.

Σβήν' ἡ φωνή μου . . , μ' ἄρπαξε τὸ κῆμα τὰγοιμιμένο! . . .
Χριστέ μου! τὴ μαννουλά μου, τὴν ὄρα τοῦ πεθαίνο
γι' αὐτὴν παρακαλῶ.

Ν. Δαμιανός.

90. Βλάχος Θανάσης.

Τρία πουλάκια κἀθονται ἕς τὸν Ἐπαχτο ἕς τὴ θάλη
τῶνα τηράει τὸν Ἐπαχτο, τᾶλλο κατὰ τὰ Κράββαθα,
τὸ τρίτο τὸ καλύτερο τηράει τὸ Λιδωριζα.

Πάει μαντᾶτα καὶ χαρτὶ ἕς ὅλα τὰ βιλαέτια,
ὁ Βλάχος ἐσκοτώθηκε κι ὁ Γιάννης πάη ἕς τὸν τόπο...

Διαβάτε ἀπ' τὴν Κουστάριστα ἕς τὴ μέση ἀπὸ τὴ χώρα...

νὰ πῆτε τῆς μαννουλάς μου τῆς παραπονεμένης
ποτὲ νὰ μὴ μ' ἀκαρτερῆ νὰ μὴ μὲ παντυχαίνη.

Μὴν πῆτε πῶς ἐσκοτώθηκα, μὴν πῆτε πῶς ἐχάθη·

νὰ πῆτε πῶς παντρεύτηκα ἕς τὸν ἔρημο τὸ λόγχο·

ἔπῃρα τὴν πέτρα πεθερά, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα

κι αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα τὰ πῆρα συγγενάδια.

Κλάψε με, μάννα μ', κλάψε με, τὴ νύχτα μὲ φεγγάρι

καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιά, ὅσο νὰ πάρη ἕμερα...

Δημῶδες.

91. Ὁ κορυθαλλὸς.

Ὁ κορυθαλλὸς εἶνε πτηνὸν φθδικόν, συγγενὲς τοῦ σπίνου, τοῦ
φλώρου, τοῦ κισσύφου, τῆς καρδερίνας, τῆς ἀηδόνας καὶ τῶν ἄλλων

φθικῶν πτηνῶν. Εἶνε πολὺ ὅμοιος μὲ τὸ στρουθίον, ἔχει τὸ αὐτὸ μέγεθος καὶ σχεδὸν τὸ αὐτὸ χρῶμα μὲ αὐτό. Τὸ σῶμα αὐτοῦ εἶνε ἰσχυρόν. Ἡ κεφαλὴ μεγάλη καὶ στοργγύλη. Οἱ ὀφθαλμοὶ μικροὶ καὶ ζωηροί. Τὸ ἔμφως μέτριον, εὐθὺ καὶ ἰσχυρόν. Αἱ πτέρυγες μακροὶ καὶ πολὺ πλατεῖαι. Ἡ οὐρὰ μεγάλη. Οἱ πόδες ἀρκετὰ βραχεῖς, ἔχοντες τέσσαρας δακτύλους, τοὺς τρεῖς ἔμπροσθεν καὶ τὸν τέταρτον ὀπισθεν, μακρότερον καὶ τῶν ἄλλων τριῶν καὶ φέροντα ὄνυχα μακρότατον ὡς περιαιτήρα.

Ὁ κορυδαλλὸς λέγεται καὶ σιταρήθρα. Ὑπάρχει καὶ ἄλλο εἶ-

Κορυδαλλός.

δος κορυδαλλῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν λόφον καὶ οἵτινες λέγονται κατσουλιέρηδες. Οἱ κορυδαλλοὶ ἔρχονται ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας τὸν Φεβρουάριον καὶ φεύγουσι τὸν Ὀκτώβριον. Τίκτουσι κατὰ τὸ θέρος δὶς, ἐνίοτε καὶ τρεῖς ἀνὰ τέσσαρα ἕως ἑξὶ φά μικρὰ καὶ ἔχοντα στίγματα φαιά. Ζῶσι κυρίως εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου κίττωσι τὰς φωλεὰς αὐτῶν μὲ χόρτα, πτερὰ καὶ μαλλία ἐντὸς κοιλωμάτων τῆς γῆς, καὶ νεοιτοποιοῦσιν εἰς αὐτίας. Τρώγουσι σῖτον, κριθήν, ἀκριδας, τέτυγας, κάμπας, μυίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα συλλέγουσι τρέχοντες ἐπὶ τῆς γῆς. Σπανίως τρώγουσι τὰ τρυφερὰ φύλλα τῶν σιτηρῶν καὶ ἄλλων φυτῶν. Ἀποφεύγουσι τοὺς ὑγροὺς τόπους. Κυλίουται εἰς τὸ χῶμα καὶ κάθηνται εὐχαρίστως ἐπὶ βῶλων γῆς, ἐπὶ λίθων καὶ ἐπὶ διαφόρων σκολόπων, τῶν εὐρισκομένων κατὰ τοὺς ἀγρούς.

Οἱ κορυδαλλοὶ εἶνε πτηνὰ ὠφέλιμα καὶ πολὺ χροικωμένα. Ἀφα-

νίζουσι πλήθος ἐντόμων ὀλεθρίων εἰς τὰ φυτά. Πειῶσι τάχιστα. Τρέχουσι πηδῶντα καὶ πολλὴ ταχέως. Ἔρχονται εἰς τοὺς ἀγροὺς ἡμῶν ἐνωρίτερον πάντων τῶν ἄλλων ὀδικῶν πιτηῶν, ἐνῶ ἀκόμη εἶνε χειμῶν, καὶ φεύγουσιν ἀργότερον πάντων. Πρὶν ἢ ἀκουσθῆναι ἀκόμη εἰς τοὺς ἀγροὺς ἡ ὠραία φωνὴ τοῦ σπίνου καὶ τῆς καρδερίνας καὶ τοῦ φλώρου, ἀκούεται ἡ λαμπρὰ φωνὴ τοῦ κορυδαλλοῦ. Καί, ἀφοῦ πάυση γὰ ἀκούηται ἡ γλυκεῖα φωνὴ τοῦ κοσσύφου καὶ τῆς ἀηδόνας, ἀκούεται ἀκόμη ἡ εὐχάριστος φωνὴ αὐτοῦ. Εἶνε ὁ καλύτερος καὶ εὐχαριστότερος σύντροφος τοῦ γεωργοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μοναξίας τῶν ἀγρῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοπιαστικῆς αὐτοῦ ἐργασίας. Ἐγείρεται πολὺν πρωΐ. κατὰ τὰ γλυκοχαράγματα. Κάθηται ἐπὶ τινος βώλου γῆς ἢ ἐπὶ τινος λίθου καὶ κελαδεῖ γλυκύτατα. Ἐπειτα πετᾷ ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκεῖ εἰς τὰ ὑψηλά, βυθισμένος ἐντὸς τοῦ κυανοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἄορατος ἐντελῶς, ἀνοίγει τὸ χαριτωμένον στόμα αὐτοῦ καὶ γεμίζει πρωΐ πρωΐ καὶ γῆν καὶ οὐρανὸν μὲ τὰ λαμπρὰ καὶ γλυκύτατα αὐτοῦ ἄσματα. Νομίζει δὲ ὁ ἀκούων, ἐπειδὴ διόλου δὲν φαίνεται πόθεν ἔρχονται τὰ ὠραῖα κελαδήματα ταῦτα, ὅτι τὸ κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ ἡ αὔρα τῆς πρώτης κελαδοῦσι τὰ λαμπρὰ ταῦτα ἄσματα, ἵνα δοξολογήσωσι τὸν ἀγαθὸν Θεόν, ὅστις τόσον ὠραίαν καὶ λαμπρὰν ἔκαμε τὴν γλυκυτάτην ταύτην ὄραν τῆς ἡμέρας, τὴν πρωΐαν.

92. Ὁ κορυδαλλός.

Μὲ τὰ πτερὰ	Βαθμό, βαθμό.
τὰ στακτερά,	μ' ἓνα ὄνυμό.
μὲ τὸ μικρὸ διάδημα	ἀνέβη καὶ δὲν φαίνεται
πετάει ἔς τὸν αἰθέρα.	μὲ φῶς περιχυμένο.
Μὲ λιγυρὸ	Ἵς τὸν οὐρανὸ
καὶ δροσερὸ	τὸν γαλανὸ
καὶ ζωηρὸ κελάδημα	ἄορατο κυμαίνεται
Ἔξυπνᾷ τὴν ἀτμοσφαῖρα.	τὸ τρισευτιχιζόμενο !

Μὰ διατί	Μιά συλλογή,
τὰ παραιτεῖ	καί μὲ στοργή
τὰ φωτερά οὐράνια	συστέλλει τὰ φτεράκια του
καὶ κάτω πάλι βλέπει ;	νὰ πᾶ νὰ τὰ φιλήσῃ.
Ἔχει φολιά	Πῶς ἀγαπῶ
ἢ ἔχει πουλιὰ	κάθε σκοπό,
ἔς τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνεια	ἵπου ψάλλεις μὲ κατάνυξη,
καὶ ταῖρι ἵπου τὰ σκέπει.	ξανθὸ κορυδαλλάκι !
Ὅσο καλὰ	Εὐλογητὸς
ἵπουν θψηλά—	ὡς εἶν' Αὐτός,
χαμαί ἔχει τὰ παιδάκια του	ἵπου ἴστόλισε τὴν ἀνοιξη
πῶς νὰ τὰ λησμονήσῃ ;	μὲ ἴσάν ἐσὲ ψαλτάκι !

Γ. Βιζυηνός.

18'. Ο ΘΕΟΣ

93. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ χειμῶνος ἔπεσε πολλή χιόν. Τὰ ὄρη, αἱ πεδιάδες, οἱ ἀγροί, αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ αἱ ὁδοὶ ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς χιόνος.

Τὸ θέαμα ἦτο λαμπρόν. Ὅπου καὶ ἂν ἔστρεφέ τις τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, πανταχοῦ ἔβλεπε τὴν λευκὴν χιόνα νὰ στίλβῃ. Τὰ παιδιά εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τὰς αὐλάς κατεσκεύαζον σφαίρας ἐκ χιόνος, τὰς ἔρριπτον κατ' ἀλλήλων καὶ διεσκέδαζον. Ἄλλα συνήθριζον πολλὴν χιόνα, κατεσκεύαζον ἀνθρώπους ἐξ αὐτῆς καὶ εὐχαριστοῦντο πολὺ.

Μεταξὺ τῶν παιδιῶν τούτων, τὰ ὅποια διεσκέδαζον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ τῆς χιόνος, ἦτο καὶ μικρόν τι παιδίον, Πελοπίδας καλούμενον. Ἄφοῦ ἔπαιξεν ἀρκετά, ἤλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του κατευχαριστημένον καὶ διηγεῖτο εἰς τοὺς

γονεῖς του πόσον ώραῖα ἔπαιξε, καὶ ἐπὶ τέλους εἶπεν· « Ἄχ, πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν ! ». Τότε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ σημειωματάριον του καὶ τῷ εἶπε νὰ γράψῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην ἐκεῖ. Ὁ Πελοπίδας ὑπήκουσε καὶ ἔγραψεν εἰς τὸ σημειωματάριον αὐτοῦ ὅ,τι εἶπεν.

Μετὰ τίνα χρόνον παρῆλθεν ὁ χειμῶν καὶ ἦλθε τὸ ἔαρ. Ὁ Πελοπίδας ἔτυχε κατὰ τίνα ώραίαν τοῦ ἔαρος ἡμέραν νὰ ἴσταται μετὰ τοῦ πατρός του πλησίον ἀνθῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἦνθουν εὐωδέστατοι ὑάκινθοι, νάρκισσοι, ἰα ρόδα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἄνθη. Ὁ Πελοπίδας ἠσθάνθη ὑπερβολικὴν χαρὰν. « Αὐτὴν τὴν χαρὰν γεννᾷ τὸ ἔαρ », εἶπεν ὁ πατὴρ, « ἀλλὰ θὰ παρέλθῃ τάχιστα ». — « Ἄχ ! », ἀπήντησεν ὁ Πελοπίδας, « πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε ἔαρ ! ». — « Γράψε τὴν ἐπιθυμίαν σου ταύτην εἰς τὸ σημειωματάριον μου », εἶπεν ὁ πατὴρ. Ὁ Πελοπίδας ἔγραψεν ὅ,τι εἶπεν.

Μετ' ὀλίγον παρῆλθε τὸ ἔαρ καὶ ἦλθε τὸ θέρος. Ἡμέραν τινὰ ὁ Πελοπίδας ἐπορεύθη μετὰ τῶν γονέων καὶ τινῶν φίλων εἰς τὸ πλησίον χωρίον, ὅπου ἔμεινεν ὄλην τὴν ἡμέραν. Πέριξ αὐτῶν ἐπρασίνιζον οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατεστολισμένοι διὰ ποικίλων ἀνθέων. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἐσχίρτων τὰ ἀρνία καὶ τὰ πωλάρια μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς. Εἰς τὸ χωρίον ἔφαγον ώραῖα βερίκοκκα καὶ ἄλλας ὀπώρας τοῦ θέρους καὶ διῆλθον πολὺ εὐχαρίστως τὴν ἡμέραν.

« Δὲν εἶνε ἀληθές », ἠρώτησεν ὁ πατὴρ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν, « ὅτι καὶ τὸ θέρος ἔχει τὰς τέρψεις του ; ». — « ὦ ! », ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας. « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος ! Τί ώραῖα εἶνε τὰ ἄνθη καὶ τὰ βερίκοκκα ! ». Ὁ πατὴρ εἶπεν εἰς τὸν Πελοπίδαν νὰ σημειώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην

εἰς τὸ σημειωματάριόν του. Καὶ ὁ Πελοπίδας ἐσημείωσεν ὅ, τι ἐπεθύμει.

Τέλος ἦλθε καὶ τὸ φθινόπωρον. Ἡμέραν τινὰ ὀλη¹ ἡ οἰκογένεια μετέβη εἰς τὸ ἀμπέλιον καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας τινάς. Δὲν ἦτο πλέον τόση ζέστη, ὅση τὸ θέρος. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο μαλακὴ καὶ ὁ οὐρανὸς αἰθριος. Τὰ κλήματα ἔβριθον ὠρίμων σταφυλῶν καὶ τὰ λαχανοκήπια πεπονίων, οἱ δὲ κλάδοι τῶν δένδρων ἔκλινον πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὠρίμων καρπῶν.

Ἡ ὥρα αὕτη τοῦ ἔτους ἦτο ἀληθῆς πανήγυρις διὰ τὸν Πελοπίδαν, ὅστις ἠγάπα πολὺ τὰς ὁπώρας. « Ἡ ὠραία αὕτη ἐποχὴ », εἶπεν ὁ πατήρ, « θὰ παρέλθῃ ταχέως· ὁ χειμῶν πλησιάζει νὰ διώξῃ τὸ φθινόπωρον ». — « Ἄχ! », εἶπεν ὁ Πελοπίδας, « ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἦρχετο ποτὲ ὁ χειμῶν ! Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε φθινόπωρον ! ». — « Ἀληθῶς τὸ ἐπεθύμεις; », ἠρώτησεν ὁ πατήρ. — « Ἀληθῶς! », ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας. — « Ἀλλά », ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, ἐνῶ ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὸ σημειωματάριόν του, « ἰδὲ ἐδῶ τί εἶνε γεγραμμένον. Ἀνάγνωσε ! ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν ! ».

— « Ἀνάγνωσε τί εἶνε γεγραμμένον καὶ εἰς ταύτην τὴν σελίδα ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε ἔαρ ! ».

— « Ἀνάγνωσε τί εἶνε γεγραμμένον καὶ εἰς ταύτην τὴν σελίδα ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος ! ».

— « Γνωρίζεις », ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, « τὴν χειρα, ἢ ὅποια ἔγραψε ταῦτα; ».

— « Ἐγὼ τὰ ἔγραψα », ἀπεκρίθη ὁ Πελοπίδας.

— « Καὶ τί ἐπεθύμεις τώρα πρὸ ὀλίγου; ».

— « Ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε φθινόπωρον! ».

— « Αὐτὸ εἶνε πολὺ περίεργον », εἶπεν ὁ πατήρ. « Τὸν χειμῶνα ἐπεθύμεις νὰ ἦτο χειμῶν· τὸ ἔαρ νὰ ἦτο ἔαρ· τὸ θέρος νὰ ἦτο θέρος· καὶ τὸ φθινόπωρον νὰ ἦτο φθινόπωρον. Ἐκ τούτου σαφῶς καταφαίνεται ὅτι ἔλαι αἱ ὄραι τοῦ ἔτους εἶνε ὄραιαι, ὅτι ἔλαι εἶνε πλούσιαι ὡς πρὸς τὰς τέρψεις, πλούσιαι ὡς πρὸς τὰ ποικίλα δῶρα, καὶ ὅτι ὁ κόσμος, τὸ μέγα καὶ κάλλιστον τοῦτο δημιούργημα τοῦ ἀγίου Θεοῦ, εἶνε πολὺ ὠραιότερος παρ' ὅ,τι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι νομίζομεν ».

94. Γῆ καὶ οὐρανός.

Τὸ βλέμμα στέφω πρὸς τὴν γῆν
καὶ βλέπω καὶ θαυμάζω,
καὶ τῆς σοφίας τὴν πηγὴν
ἐν συστολῇ δοξάζω·
κ' ἐξίσταμαι δοξολογῶν
τὸν πάνσοφον Δημιουργόν.

Λειμῶνες, ὄρη ποταμοί,
ἀνθόσπαρτοι κοιλάδες,
χαράδραι, ὕσакες, δρυμοί,
γελῶσαι πεδιάδες,
τὸ πᾶν τερψίθυμος εἰκὼν,
τὸ θέαμα μαγευτικόν.

Παρατηρῶ τὸν οὐρανόν·
τί κάλλος! ὅμις ποία!
αὐγάζον φῶς παντοτεινόν,
Ἐψίστου παρουσία!
κ' ἐξίσταμαι δοξολογῶν
τὸν πάνσοφον Δημιουργόν.

Τοῦ θόλου ὄψεις κωνῆ.
ἀνατολῇ ῥοδίνη,
χρυσῇ νεφέλῃ φαεινῇ,
ἀστέρες καὶ σελήνη,
τὸ πᾶν τερψίθυμος εἰκὼν
καὶ θέαμα μαγευτικόν.

Ἄλ. Κατακουζηνός.

95. Θεοῦ παρουσία.

Θεὸς ὑπάρχ' εἰς οὐρανοὺς
προστάτης τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ἡ καρδιά καὶ ὁ νοῦς
τὸν βλέπ' εἰς πάντα τόπον.

Τὸν βλέπ' εἰς τὸν οὐράνιον
φωστῆρα τῆς ἡμέρας
καὶ εἰς τὸ φῶς τὸ δάνειον
τῆς νυκτοπόρου σφαίρας.

Τὸν βλέπει, ὅταν καταιγὶς
σωρεύῃ μαῦρα νέφη
καὶ ὅταν παρήγορος τῆς γῆς
γαλήνη ἐπιστρέφῃ.

Εἰς τοῦρανοῦ τὸν πάπυρον
ἡ δόξα του ἐγράφη
καὶ τὸν ὑμνεῖ τὸ ἄπειρον
καὶ ἡ ζωὴ κ' οἱ τάφοι.

Τὸ κράτος του δοξάζοντα
τὸν τρέμουσι τὰ ὄντα,
τὸ πᾶν ἐξουσιάζοντα
καὶ πανταχοῦ παρόντα.

Ἄ. Ρ. Ραγκαβῆς

96. Ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός.

Ἡμέραν τινὰ ὁ πατήρ τοῦ μικροῦ Δημητρίου ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἐξῆλθεν εἰς περίπατον.

Ἦσαν αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Φεβρουαρίου. Τὰ ὄρη ἦσαν χιονοσκεπῆ. Οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες ἐπίσης. Τοὺς θάμνους καὶ τὰ δένδρα περιέβαλλε πάχνη. Ὁ ποταμός, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἐκελάρυζε τόσον γλυκὰ εἰς τὴν κοιλάδα, τώρα δὲν ἤκούετο καθόλου. Στρῶμα πάγου ἐκάλυπτεν αὐτόν. Οὔτε σκώληξ οὔτε μέλισσα οὔτε πεταλοῦδα ἐφαίνετό που. Οὐδὲν πτηνὸν ἤκούετο. Εἰς ὄλον τὸν λειμῶνα ἐπεκράτει νεκρικὴ σιγή.

Τότε ὁ πατήρ εἶπε πρὸς τὸν μικρὸν τοῦ υἱόν· « Ἄν τώρα, τέκνον μου, χιλιάδες ἄνθρωποι ἤρχοντο μὲ πτύα καὶ μὲ πελέκεις καὶ ἤθελον νὰ ἀφαιρέσωσι τὴν χιόνα καὶ θραύσωσι τὸν πάγον, δὲν θὰ τὸ κατῶρθουν. Καὶ ἂν κατῶρθουν τοῦτο, ἀδύνατον ὅμως νὰ ἐδίωκον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ πυκνὰ σύννεφα, ἀδύνατον νὰ ἔκαμνον αὐτὸν κυανοῦν, ἀδύνατον νὰ ἔκαμνον τὸν ἥλιον θερμόν, ἵνα στολισθῶσιν οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες διὰ χλόης ἀνθέων».

Τότε τὸ παιδίον εἶπε· «Καὶ θὰ μείνωσι λοιπὸν, καλέ μου πάτερ, οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ λειμῶνες διὰ παντός οὕτως, ὅπως εἶνε τώρα, κεκαλυμμένοι ὑπὸ χιόνων; Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἐπανιδώμεν ἄνθη; Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἀκούσωμεν τὸ γλυκὺ κελᾶδημα τῶν πτηνῶν;».

« Ἄ! ὄχι δά », εἶπεν ὁ πατήρ. « Ἄν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ διώξωμεν τὰς νεφέλας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ κάμωμεν αὐτὸν αἴθριον καὶ ἂν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τὸν ἥλιον θερμόν, ἵνα βλαστήσῃ ἡ χλόη καὶ ἵνα ἀνθήσῃ τὰ ἄνθη, ὑπάρχει ἄλλος τις, ὅστις δύναται νὰ κάμῃ πάντα ταῦτα καὶ μετὰ πολλῆς εὐκολίας μάλιστα».

«Ποῖος εἶνε αὐτός :», ἠρώτησε τὸ παιδίον. Τότε ὁ πατὴρ ἤρχισε νὰ διηγῆται, ἐνῶ ἐβάδιζον, περὶ τοῦ Παντοδυναμοῦ, ὅστις ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ στέλλει τὸν σπόρον, τοὺς καρπούς, τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

Τὸ παιδίον ἤχροατο προσεκτικῶς καὶ ἐφύλαττεν εἰς τὴν καρδίαν του τοὺς λόγους τούτους τοῦ πατρός.

Μετά τινος ἡμέρας ἐξεκίνησαν καὶ οἱ δύο νὰ υπάγωσιν εἰς τὸ ὄρος. Ἀλλὰ τότε ἦσαν ὅλως διάφορα τὰ πράγματα. Κατὰ τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους ἔβλεπον ὅτι πανταχόθεν κατέρρεεν ἡ τακεῖσα χιών. Ὅτε ἔφθασαν ὀλίγον ὑψηλότερα, ὁ Δημήτριος δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίσῃ πλέον τὰ περίχωρα. Τὰ πάντα εἶχον μεταβληθῆ. Ἡ πάχνη ἐκ τῶν δένδρων εἶχεν ἐξαφανισθῆ, ἡ χιών εἰς πολλὰ μέρη δὲν ὑπῆρχε, πρᾶσινα δὲ τοπία διεφαίνοντο πανταχοῦ.

Ὁ παῖς ἐθαύμασε καὶ εἶπεν· «Αὐτὰ τὰ ἔκαμεν ὁ Παντοδύναμος, καλέ μου πάτερ :».

«Μάλιστα», εἶπεν ὁ πατήρ. «Περίμενε δὲ ὀλίγον καὶ θὰ ἴδῃς ἀκόμη μεγαλύτερα θαύματα!».

Ἐκτοτε παρῆλθον ἐβδομάδες τινές. Οἱ πάγοι καὶ αἱ χιόνες εἶχον πρὸ πολλοῦ τακῆ. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ἀπαλωτέρα καὶ θερμότερα. Τὰ δένδρα ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ φύλλων. Τὰ ἄνθη, εὐώδη καὶ ὠραῖα, ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται εἰς τοὺς κήπους.

Ὁραίαν τινὰ ἡμέραν τοῦ ἔαρος εἶπεν ὁ πατήρ πρὸς τὸν Δημήτριον· «Ἄς ἐξέλθωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ θαυμάσωμεν τὸ ἔαρ».

Μόλις ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, τί νὰ ἴδωσιν : Ὅλοι οἱ λειμῶνες καὶ οἱ ἀγροὶ ἐχλόαζον, ὅλα τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι ἤνθουν, ἄπειρα σμήνη κωνώπων περιίπταντο, ἀνα-

ρίθμητοι μέλισσαι ἐβόμβουν οἱ κορυθαλλοὶ ἔψαλλον, αἱ ἀηδόνες ἐκελάδουν, τὰ πάντα ἔζων, τὰ πάντα ἔχαιρον ! Καὶ ἐκ τοῦ ὄρους ὁποῖα θεά ! Εἰς τὴν κοιλάδα ἐπεκράτει φαιδρὰ ζωή. Οἱ χωρικοὶ ἤσχολοῦντο εἰς τοὺς ἀγρούς. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἐβοσκον βόες καὶ ἵπποι, εἰς τὰς κλιτύς τοῦ ὄρους πρόβατα καὶ ζωηρὰ ἀρνία, αἴγες καὶ χαριτωμένα αἰγίδια, Ἐφ' ὅσον ἔφθανεν ὁ ὀφθαλμὸς μέχρι τῶν ἀπωτάτων κυανῶν ὀρέων τὰ πάντα ἦσαν ἐστολισμένα διὰ τρυφερᾶς καὶ δροσερᾶς χλόης καὶ ἀνθων αὐτῶν ἔλαμπε καθαρὸς ὁ κυανοῦς οὐρανὸς καὶ θερμὸς ὁ ἥλιος.

Τὸ παιδίον ἔβλεπε περίξ αὐτοῦ καὶ ἐθαύμαζε· πλήρες δὲ χαρᾶς εἶπεν· « Ἄ ! πάτερ, πόσον ὠραῖα εἶνε ! Πόσον ἀγαθὸς πρέπει νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τόσον ὠραῖον τὸν κόσμον ».

97. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

Θεέ, ὕμνεϊ τὴν δόξαν σου ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα,
μὲ ἀνθη ἔστρωσας τὴν γῆν, μὲ ἄστρα τὸν αἰθέρα.
Τῆς γῆς ἀσύμφων' οἱ λαοὶ σὲ προσκυνοῦν συμφώνως,
ποικίλαι γλῶσσαι χίλια σὲ ἀνυμνοῦν συγχρόνως.

Τὸ φῶς, Θεέ, τὸ σῶμά σου,
ὁ ἥλιος τὸ ὄμμα σου,
ὁ κεραυνὸς φωνὴ σου
τὸ ἄπειρον διάστημα
τὸ μέγα σου ἀνάστημα
καὶ ὁ αἶὼν στιγμὴ σου.

Δύναται ὁ δάκτυλός σου
ὡς μογλὸς τὴν γῆν νὰ σεισῆ
καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός σου
τοὺς ὠκεανοὺς νὰ κλείσῆ.

Μὲ πνοήν σου μίαν σβήνεις
τῶν ἀστέρων τοὺς φανούς,
καὶ μ' ἐν μόνον νεῦμα κλίνεις
πρὸς τὴν γῆν τοὺς οὐρανοὺς.

Π. Σοῦτδος.

98. **Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεόν.**

Πρὸς σὲ ὑψοῦται, Κύριε,
τῆς πλάσεώς σου ἡ φωνή,
σ' ἕμνοῦσι γῆ καὶ οὐρανοὶ
καὶ γλῶσσαι λαῶν μύριαι.

Τῆς πατρικῆς σου χάριτος
ἀνάπλεως εἶν' ὄλ' ἡ γῆ.
Ἀκένωτός σου ἡ στοργὴ
καὶ ἡ πρόνοιά σου ἄρητος.

Τᾶνθ' εἰς τὴν γῆν ἠρίθμησας,
τὰ ἄστρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς.
Ὅπως εὐφραίνεται ὁ νοῦς,
τὰ πάντα διερρῦμισας.

Ὅπου τὸ βλέμμα τρέπομεν
εἰς οὐρανὸν ἀπὸ τῆς γῆς,
λάμπ' ἡ ἀγία σου σφραγίς,
τὰ θαύματά σου βλέπομεν.

Θαμβοῦται εἰς τῆς φύσεως
τὴν καλλονὴν ὁ ὀφθαλμὸς,
τῆς πλάσεως εἶν' ὁ ψαλμὸς
ψαλμὸς εὐχαριστήσεως.

Ἄ. Ρ. Ραγκαβῆς.

99. Ἡ ἀηδών.

Ἡ ἀηδών εἶνε πτηνὸν φθδικόν, συγγενὲς τῆς καρδερίνας, τοῦ
καλαριίου, τοῦ σπίνου, τοῦ φλώρου, τοῦ κορυδαλλοῦ καὶ τῶν
ἄλλων φθδικῶν πτηνῶν. Τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε μικρὸν καὶ εὐθυ-
τενές. Ἡ κεφαλὴ στρογγύλη. Τὸ ῥάμφος λεπτόν, εὐθὺ καὶ ὀξὺ
πρὸς τὸ ἄκρον, πεπιεσμένον ὀλίγον ἐκ τῶν πλαγίων. Οἱ ῥώθω-
νες γυμνοί. Αἱ πτέρυγες μέτριαι. Ἡ οὐρὰ ὀλίγον περιφερῆς καὶ
οἱ πόδες ὑψηλοὶ καὶ ἰσχυροί.

Ἀηδών

Ἡ ἀηδών ἔρχεται ἐδῶ εἰς τὸν τόπον ἡμῶν κατὰ τὸν Μάρτιον
καὶ φεύγει κατὰ τὸν Σεπτέμβριον. Δια-
τῆται εἰς δάση ἤρεμα καὶ σκιερά, πλησίον
πηγῶν δροσερῶν καὶ ἔνακίων διανγῶν,
εἰς λόχμας πυκνάς καὶ δροσεράς, εἰς λει-
μῶνας καὶ εἰς ὄχθας καὶ εἰς αὐλῶνας ἔνα-
κίων καὶ χειμάρρων καταφύτους καὶ δρο-
σεράς. Μένει ὑπὸ τὰς εὐόσμους δάφνας
καὶ τὰς ἀνθηροτάτας τριανταφυλλέας καὶ
τοὺς εὐώδεις σκίνους καὶ τοὺς λοιποὺς
μικροὺς καὶ χαριτωμένους θάμνους. Κά-
θηται ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ θαλεροῦ κισσοῦ
καὶ τῶν πυκνοφύλλων δένδρων, τῶν θαλ-
λότων εἰς τὰς αὐλὰς τῶν οἰκιῶν, εἰς τοὺς κήπους, εἰς τὰς πλα-
τείας καὶ εἰς τὰς ἀγνιὰς τῶν πόλεων. Κιτίζει φωλεὰς πολὺν τεχνι-
κῶς. Τρώγει ῥᾶγας σταφυλῶν, σπέρματα λεπτά, σκώληκας καὶ
διάφορα ἔντομα, ὅσον μύρμηκας, κάμπας, μυίας, κώνωπας,
ἀκρίδας, κανθάρους καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τίκτει κατὰ τὴν ἀρχὴν
τοῦ ἔτους τέσσαρα ἕως ἑξὶ φά.

Πολὺν ὥραϊον πτηνὸν ἢ ἀηδών δὲν εἶνε· διότι τὸ χροῶμά της
διόλου δὲν εἶνε ὥραϊον. Εἶνε ὅμως πτηνὸν κομψόν, ζωηρὸν καὶ
πολὺ νοῆμον. Ἡ μικρὰ κεφαλὴ αὐτῆς εἶνε εὐγενεσιότη, οἱ μικροὶ
ὀφθαλμοὶ σπινθηροβολοῦσιν, αἱ κινήσεις αὐτῆς καὶ ἡ στάσις πολὺ

χαριτωμένα. Κινεῖ ἀκαταπαύστως τὴν οὐρὰν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Πιηδᾶ ἑλαφρῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Πειτᾶ ταχέως καὶ ἑλαφρῶς. Πιτᾶ ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον. Ποτὲ δὲν κάθηται ἐπὶ πολλὴν ὥραν εἰς ἓν μέρος οὐδὲ πειτᾶ συνεχῶς καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Δὲν δύναται νὰ ὑποφέρει τὸ ψῦχος καὶ τὴν κακοκαιρίαν.

Ἡ ἀηδὼν ἔχει ὅλας τὰς αἰσθήσεις καὶ ἰδίως τὴν ἀκοὴν πολὺ ἀνεπτυγμένην. Ἔχει κρῖσιν πολλήν, γνωρίζει ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ ἀποφεύγει αὐτούς. Ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τὴν ἑλευθερίαν· ὅταν συλληφθῆ ποτε εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ κλεισθῆ εἰς κλωβίον, γίνεται μελαγχολικὴ, δὲν τρώγει, δὲν κελαδεῖ καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει. Εἶνε φιλόδοξος. Ὅταν κελαδῆ εἰς τὰς ἐρημίας, ὅπου οὐδεὶς ἀκούει αὐτήν, κελαδεῖ πολὺ ὀλίγον καὶ πολὺ κακά. Ὅταν κελαδῆ εἰς μέρη, ὅπου τὴν ἀκούουσι καὶ ἄλλοι, κελαδεῖ ἐξαιρέτα καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Εἶνε ὑπερήφανος, φθονερὰ καὶ φιλότιμος· γνωρίζει διὰ καλαδεῖ καλὰ καὶ ὑπερηφανεύεται διὰ τοῦτο. Περιφρονεῖ τὸ κελάδημα τῶν ἄλλων πτηνῶν καὶ οὐδόλωσ προσέχει εἰς αὐτό· προσέχει μόνον εἰς τὰ κελαδήματα τῶν ἄλλων ἀηδόνων καὶ φθονεῖ αὐτάς, ὅταν κελαδῶσι πολὺ καλὰ. Κατὰ τὴν θάνα τρέπον ἀνέχεται ἄλλη τις νὰ ὑπερτερήσῃ αὐτήν εἰς τὸ κελάδημα. Θέλει πάντοτε αὐτὴ νὰ ἔχῃ τὰ πρωτεῖα, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν συναντηθῶσι δύο, ἀμιλλῶνται τίς νὰ ὑπερτερήσῃ τὴν ἄλλην καὶ πολλάκις προτιμῶσι νὰ ἀποθάνωσι κελαδοῦσαι ἢ νὰ ὑποχωρήσωσιν.

Αἱ ἀηδόνες εἶνε πτηνὰ ἀγαθὰ καὶ πολὺ σοβαρά. Εἶνε πολὺ ἡγαπημένοι σύζυγοι καὶ πολὺ φιλόστοργοι γονεῖς. Καὶ πρὶν ἢ γεννηθῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν, φροντίζουσι μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ κατασκευάζουσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν θάμνων τὰς φωλεάς των ἀσφαλεῖς καὶ ἀπαλὰς καὶ θερμὰς. Τρέφουσι τὰ τέκνα αὐτῶν μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ στοργῆς. Τὰ διδάσκουσι νὰ τρώγωσι, νὰ πίνωσι, νὰ πετῶσι καὶ νὰ κελαδῶσιν. Τὰ κρατοῦσι πλησίον των, μέχρις ὅτου γίνωσιν ἱκανὰ νὰ πετῶσι καὶ νὰ ζῶσιν ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν γονέων των.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, πρὶν γεννηθῶσιν φᾶ καὶ ὅτε τὰ

δένδρα και οἱ θάμνοι ἀρχίζουσι νὰ θάλλουσι και τὰ δένδρα νὰ μοσχοβολῶσι, κελαδοῦσιν ἡμέραν και νύκτα. Ἰδίως κελαδοῦσι τὰ γλυκοχαράγματα και μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Μετὰ τινα χρόνον, ὅσον πλησιάζει τὸ θέρος, δέν ἀκούονται πλέον κατὰ τὴν νύκτα. Ὅταν ἐπαράξωσι και θάλπωσι τοὺς νεοσσούς αὐτῶν, δέν κελαδοῦσιν. Τὸ θέρος κελαδοῦσιν, ἀλλὰ χωρὶς ὄρεξιν, μὲ φωνὴν ἀσθενῆ και πολὺ ἀπλᾶ κελαδήματα. Ἡ φωνὴ τῆς ἀηδόνης εἶνε λιγυρά, λεπτὴ δηλαδή, πυκνὴ και καθαρωτάτη. Κάθηται εἰς τὸ βάθος δροσερᾶς τινος λόχμης ἢ ὄπισθεν σκιερᾶς τινος φυλλάδος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων, και ἐκεῖθεν ἀφανῆς ἐκ τῶν πυκνῶν φύλλων και τῶν πολλῶν ἀνθέων, ἀνοίγει τὸ θεῖον αὐτῆς στόμα και χύνει εἰς τὸν ἀέρα διὰ τῆς γλυκυτάτης αὐτῆς φωνῆς ὅ,τι αἰσθάνεται ἢ τρυφερὰ αὐτῆς ψυχῆ. Πότε ποθεῖ τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς σύντροφον και τὰ προσφιλεῖ αὐτῆς τέκνα, τὰ ὁποῖα πρὸ πολλοῦ ἔχουσι φύγη και ἀκόμη δέν φαίνονται νὰ ἔρχονται. Πότε ἐκφράζει τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῆς διὰ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα τῇ ἔδωκεν ὁ Θεός. Πότε θρηνεῖ τὸν σύζυγον αὐτῆς και κλαίει τὰ τέκνα αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ἀσπλαγγοὶ κυνηγοὶ συνέλαβον ἢ ἄγρια ὄρνεα κατεσπάραξαν. Πληροῦται δὲ ὄλος ὁ ἀῆρ και ὄλοι οἱ θάμνοι και ὄλα τὰ φύλλα και ὄλα τὰ ἄνθη ἐκ τῶν γλυκυτάτων κελαδημάτων. Νομίζει ὁ ἀκούων, ὅτι ταῦτα δέν ἐξέροχονται ἐκ τοῦ θείου στόματος τοῦ χαριτωμένου τούτου μικροῦ πτηνοῦ, ἀλλ' ὅτι τὰ θαλερὰ φύλλα και τὰ εὐώδη ἄνθη και τὰ ἄβρὰ ῥόδα, ψυχὴν και φωνὴν λαβόντα, αὐτὰ ἐπιπροχέουσι τὰς οὐρανίας ταύτας μελωδίας εἰς τὸν ἀέρα.

100. Ἡ ἄνοιξις.

Ῥόδα θάλλουσι και ἴα,
 διαχύνεται γλυκεῖα
 τῶν ἀνθέων ἢ ὄσμη.
 Ἦλθε, ἄνοιξις ὥραία,
 και τοὺς κήπους κερασά
 λευκανθίζουσα κοσμεῖ.

Γῆν και θάλασσαν περῶσα
 και ταχύπτερος πετῶσα
 ἀνεφάν' ἢ χελιδόν.
 Ἐκ τοῦ δάσους μελωδίας
 καλλιφόνους και γλυκείας
 διαχύν' ἢ ἀηδόν.

Πῶς τὸ σύμπαν μετεβλήθη·
νέαν τώρα ἐνεδύθη
ἢ ἀνθοῦσα γῆ στολήν.
Διελύθησαν τὰ νέφη
καὶ πορφύρας χρῶμα στέφει
τὴν λαμπρὰν ἀνατολήν.

Ἄνθη, ῥύακες, κούαδες,
γλόη, λόφοι, πεδιάδες,
τὸ δενδρόφυτον βουνὸν
αἶνος εἶνε κ' ὕμνωδια,
ὡς λιβάνου εὐωδία
φερομέν' εἰς οὐρανόν.

Ἄλ. Κατακουζηνός

101. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν.

Σὲ μεγαλύνουσιν, ὃ ποιητά.
πάντα τὰόρατα καὶ ὄρατά.
Ἄστέρες, ἥλιος, γῆ, οὐρανὸς
εἶπες κ' ἐγένοντο ἐκ μηδενός.

Ψυχῶν ἀνάτασις, ὕμνος γλωσσῶν
φόρον σοι φέρουσι σὰ ἐκ τῶν σῶν.
Δῶρόν σου κάλλιστον λάμπ' ἢ ζωή,
κ' αἰνεῖ σε, Κύριε, πᾶσα πνοή.

Ἔηφας τὸν ἥλιον μέγαν φανόν,
μ' ἄστρα κατέσπειρας τὸν οὐρανόν.
Τὰς ὥρας ἔταξας· ὡς μειδιάς,
μ' ἄνθη στολίζεται ἡ πεδιάς.

Οἱ κόσμοι τρέμουσι τὸν σὸν θυμόν,
αὐτοῦ ἀπαύγασμα εἶν' ὁ χειμών·
ἢ πλάσις σύμπασα μέγας ναός,
ἐφ' οὗ ἐν ὄνομα λάμπει Θεός.

Ἄλ. Ρ. Ραγκαβῆς.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
1. Ὁ καλὸς Θεὸς (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	3
Α' Καλὴ καὶ κακὴ συναναστροφή.	4
2. Ἀνθρακίδες καὶ γναφεύς	4
3. Γεωργὸς καὶ πελαργὸς	5
4. Λέων καὶ ὄφις	6
5. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ ποτάμια (ποίημα) Γ. Δροσίη.	7
6. Ἡ καλὴ συναναστροφή (ποίημα) Δ Σ Βυζαντίου	7
7. Τὸ θέρος (φυσιογνωσία)	8
8. Τὸ καλοκαίρι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	11
Β' Ὑπερηφάνεια καὶ μετριοφροσύνη	12
9. Λύγνος	12
10. Κόραξ καὶ ἀλώπηξ	12
11. Ὑποθήκη (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	14
12. Λύκος καὶ λέων	14
13. Ἀλέκτορες	15
14. Οἱ στάχυες τοῦ σίτου	16
15. Ἡ παπαροῦνα (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	17
16. Τὸ ἴον (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	17
17. Τὸ φθινόπωρον (φυσιογνωσία)	18
18. Τὸ δένδρῦλλον καὶ τὸ φθινόπωρον	20
19. Τὸ μαραμμένον φύλλον (ποίημα) Σπ. Αντύπα	20
20. Τὸ φθινόπωρον (ποίημα) Ἰ. Καρασούτσα	20
Γ' Σπεῦδε βραδέως	21
21. Ὁ πιστὸς σκύλλος	21
22. Ἡ βρογχή	22
23. Ὁ σπεῦδων ἀμαξηλάτης	23
24. Ἡ φωλεὰ τῶν πτηνῶν	25
25. Ἡ μικρὰ μηλέα	26
26. Ὁ θάνατος τοῦ πιστοῦ σκύλλου	28
27. Παραομιαίαι	30
28. Ὁ χειμῶν (φυσιογνωσία)	30
29. Ὁ χειμῶν (ποίημα) Ἀχιλ. Παράσχου	33
30. Ὁ χειμῶν (ποίημα) Ἀγγ. Βιάχου	34

°.	Φρόνησις και ἀφροσύνη	34
31.	Μοσχάριον και πωλάριον	34
32.	Κλέπτης και ξενοδόχος	36
33.	Τὸ παιδί 'ς τὸ ποτάμι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	37
34.	Βάτραχοι	38
35.	Λέων και ἀλώπηξ	39
36.	'Η χιών (φυσιογνωσία)	40
37.	Χιών (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	42
Ε'.	Ὀκνηρία και φιλεργία	43
38.	'Η ὀκνηρά Εἰρήνη	43
39.	'Αμαξηλάτης	44
40.	Χελώνη και λαγώς	45
41.	'Ο μικρὸς καλάθοποιός	47
42.	'Ο ζίζηκας και τὸ μυρμηκι (ποίημα) 'Α. Ρ. Ραγκαβῆ	49
43.	Τὸ φθινόπωρον (ποίημα) 'Ι. Πολυβίου	50
44.	Τὰ δύο ἄροτρα	50
45.	'Η καλή κληρονομία	51
46.	'Η ὠραία πρωία (ποίημα) 'Ηλ. Τανταλίδου	53
47.	Τὸ καλὸν παιδίον	54
48.	Οἱ υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ	55
49.	'Ο πτωχὸς κτίστης	56
50.	Τὸ ἔαρ (φυσιογνωσία)	60
51.	'Η ἀνοιξίς (ποίημα) 'Αγγ. Βλάχου	64
52.	'Ιδὸς τὸ ἔαρ ἤλθεν (ποίημα) Ν. Ι. 'Ιγγλέση	65
53.	'Η ἀνοιξίς (ποίημα) 'Αλ. Κατακουζηνοῦ	65
Γ'.	'Αλλοτριπραγμοσύνη και πολυπραγμοσύνη	66
54.	'Ερίφιον και λύκος	66
55.	Πίθηκος και ἀλιεῖς	67
56.	Χελιδόνες και κύκνοι	69
57.	'Η χελιδὼν (φυσιογνωσία)	70
58.	Χελιδόνισμα (ποίημα) 'Αθ. Χριστοποῦλου	74
59.	Τὸ χελιδονάκι (ποίημα) Ν. Δαμιανοῦ	75
60.	'Η φωλιά (ποίημα) Ν. Δαμιανοῦ	75
61.	'Η ἀναχώρησις τῆς χελιδόνος (ποίημα) 'Ηλ. Τανταλίδου	76
Ζ'.	Φιλανθρωπία	77
62.	'Ο μικρὸς καπνοδοχοκαθαριστής	77
63.	Μπάρρης, ὁ γενναῖος κύων τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βερνάρδου	80
64.	'Η τυφλή ἀνθρώπις (ποίημα) Γ. Ζαλοκώστα	85
65.	'Ο δελφίν (φυσιογνωσία)	86
Η'.	Πίστις και ἀφοσίωσις	89
66.	Οἱ πιστοὶ κύνες	89
67.	'Ο θάνατος τῆς ὀρφανῆς (ποίημα) Α. Σολωμοῦ	91
68.	'Ο πιστὸς κύων	92
69.	'Ο ἀφωσιωμένος λέων	93
70.	'Ο ὄνος (φυσιογνωσία)	96

	Σελ.
Θ'. Γενναιότης	97
71. Ὁ γενναῖος ναύτης	98
72. Ὁ ἀνδρείος ναύτης	99
73. Ὁ μεγαλόφυγος μουσικός	101
74. Ὁ ἀετός (φυσιογνωσία)	108
75. Οἱ σταυραετοὶ (ποίημα) Δημῶδες	103
76. Τὸ πουλάκι (ποίημα) Δημῶδες	104
77. Ἡ πέρικα (ποίημα) Δημῶδες	114
Γ'. Στοργὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα	115
78. Ἡ ἐλασίνα (ποίημα) Δημῶδες	115
79. Τὸ ἔρμησ ποῦλι (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	116
80. Ἀνέλπιστος σωτηρία	117
81. Πρὸ τῆς Παναγίας (ποίημα) Ἀχ. Παράσχου	121
82. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα) Ἡλ. Τανταλίδου	122
83. Παιδί μου, ὦρα σου καλὴ (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	123
84. Ὅρνις καὶ ἀλέκτωρ (φυσιογνωσία)	123
ΙΑ'. Ἀγάπη τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς	128
85. Οἱ κόσσυφοι	128
86. Ἡ πτωγὴ χήρα καὶ ἡ κόρη τῆς Ἄννα	131
87. Ὁ θάνατος τοῦ κλέφτου (ποίημα) Δημῶδες	135
88. Ἡ χρυσὴ καπνοθήκη	136
89. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα) Ν. ΔαμIANOῦ	140
90. Ὁ βλάγος Θανάσης (ποίημα) Δημῶδες	141
91. Ὁ κορδαλλός (φυσιογνωσία)	141
92. Ὁ κορδαλλός (ποίημα) Γ. Βιζυηνοῦ	144
ΙΒ'. Ὁ Θεός	145
93. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους	145
94. Γῆ καὶ οὐρανός (ποίημα) Ἀλ. Κατακουζηνοῦ	148
95. Θεοῦ παρουσία (ποίημα) Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ	149
96. Ὁ κόσμος καὶ ὁ Θεός	150
97. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Π. Σοῦτσου	152
98. Εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ	153
99. Ἡ ἀηδὼν (φυσιογνωσία)	154
100. Ἡ ἀνοιξίς (ποίημα) Ἀλ. Κατακουζηνοῦ	156
101. Ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν (ποίημα) Ἀ. Ρ. Ραγκαβῆ	157

12.000/97

Ἀριθ. $\frac{\text{Πρωτ. 7861}}{\text{Διεκπ. 7865}}$

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1906

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ . ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Χαρίθιον Παπαμάρκου.

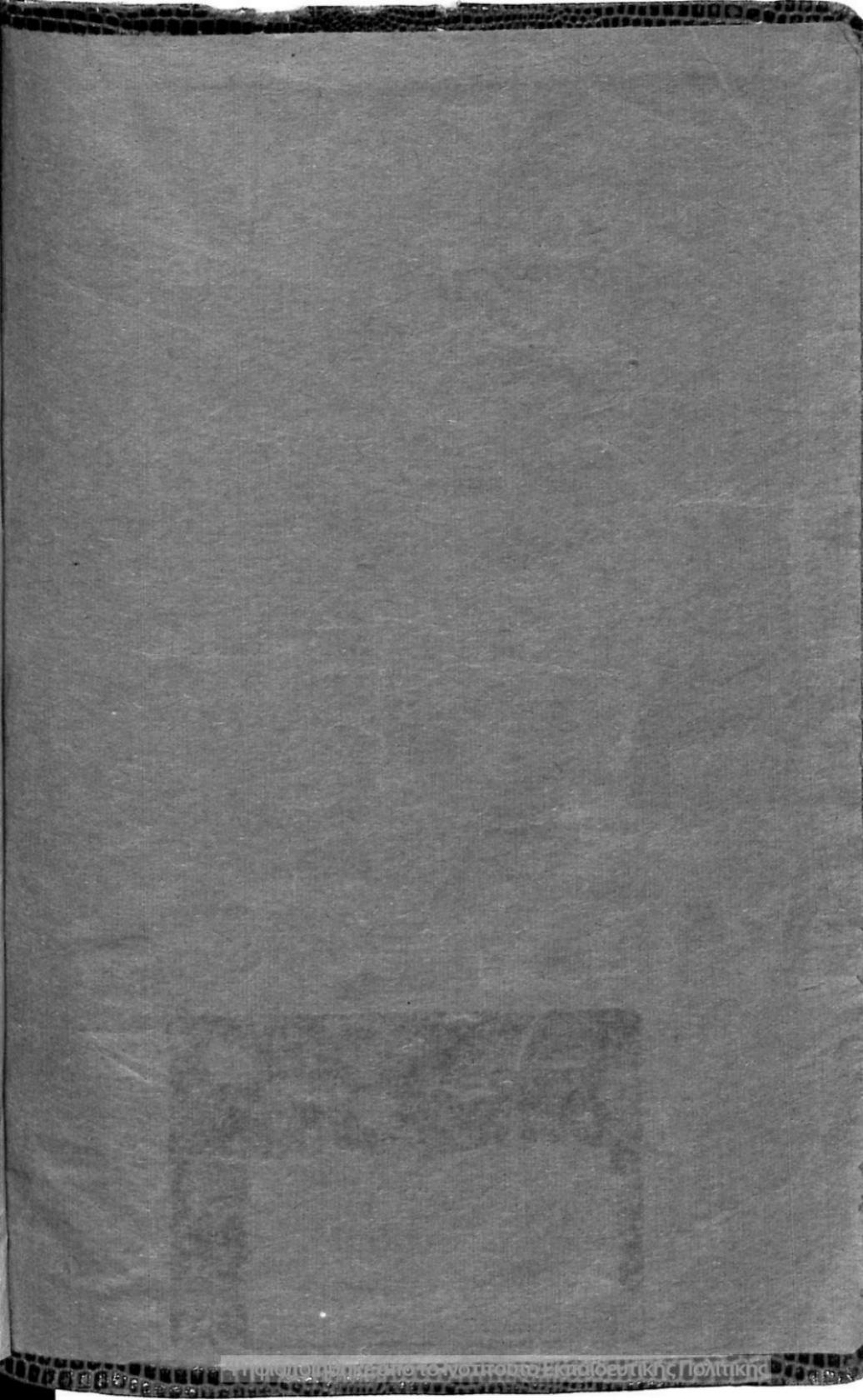
Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν Νόμον ΒΤΓ' τῆς 12ης Ἰουλίου 1895, τὸ σχετικὸν Βασιλικὸν Διάταγμα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους, τὰς προκηρῦξεις περὶ διαγωνισμοῦ διδακτικῶν βιβλίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπείας, δηλοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὸ ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθὲν Ἀναγνωσματάριον ὅπως εἰσαχθῆ ἑπὶ πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1906—1911 ὡς διδακτικὸν βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἐν γένει.

Καλεῖσθε δ' ὅπως ἐκτελέσητε τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Νόμου κλπ. ὑπαγορευόμενα καὶ τὰς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπείας ἀναγραφόμενας παρατηρήσεις.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Στέφ. Μ. Παρίδης

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11.906 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, δρίζεται ἡ τιμὴ τοῦ παρόντος Ἀναγνωσματάριου εἰς λεπτὰ 77.

024000018238

ηφισοειόθρε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

